

JAARVERSLAG 2018

De **kracht** van **verbinding**

Jaarverslag **2018**

Brussel, 29 maart 2019

Verslag van de Raad van Bestuur
Geconsolideerde jaarrekening
Verkorte jaarrekening ageas SA/NV

INHOUDSOPGAVE

inleiding	7
Verslag van de Raad van Bestuur	8
1 Algemene beschrijving en strategie van Ageas	8
2 Resultaten en ontwikkelingen	11
3 Het scheppen van waarde in en voor de maatschappij	13
4 Corporate Governance Statement	28
Geconsolideerde jaarrekening 2018	40
Geconsolideerde balans	41
Geconsolideerde resultatenrekening	42
Geconsolideerd overzicht van het comprehensive income	43
Geconsolideerd overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen	44
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	45
Algemene informatie	46
1 Juridische structuur	47
2 Samenvatting grondslagen voor financiële verslaggeving en consolidatie	48
3 Overnames en desinvesteringen	62
4 Winst per aandeel	64
5 Risicomanagement	65
6 Toezicht en solvabiliteit	93
7 Beloningen en vergoedingen	97
8 Verbonden partijen	112
9 Informatie operationele segmenten	113
Toelichting op de geconsolideerde balans	125
10 Geldmiddelen en kasequivalenten	126
11 Financiële beleggingen	127
12 Vastgoedbeleggingen	134
13 Leningen	136
14 Beleggingen in deelnemingen	138
15 Herverzekering en overige vorderingen	140
16 Overlopende rente en overige activa	141
17 Materiële vaste activa	142
18 Goodwill en overige immateriële activa	144
19 Eigen vermogen	149
20 Verzekeringsverplichtingen	155
21 Achtergestelde schulden	160
22 Leningen	162
23 Uitgestelde belastingen	164
24 RPN(l)	166
25 Overlopende rente en overige verplichtingen	167
26 Voorzieningen	169
27 Verplichtingen i.v.m. geschreven NCI-putopties	170
28 Minderheidsbelangen	171
29 Derivaten	172
30 Toezeggingen	174
31 Reële waarde van financiële activa en financiële passiva	175

Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening	178
32 Verzekeringspremies	179
33 Rentebaten, dividend en overige beleggingsbaten	181
34 Resultaat op verkoop en herwaarderingen.....	182
35 Baten uit beleggingen inzake unit-linked contracten	183
36 Aandeel in het resultaat van deelnemingen	184
37 Commissiebaten	185
38 Overige baten	186
39 Schadelasten en uitkeringen.....	187
40 Financieringslasten	188
41 Wijzigingen bijzondere waardeverminderingen	189
42 Commissielasten	190
43 Personeelskosten.....	191
44 Overige lasten	192
45 Belastingen op de winst.....	194
Toelichting op de transacties niet opgenomen op de geconsolideerde balans.....	195
46 Voorwaardelijke verplichtingen.....	196
47 Lease-overeenkomsten.....	201
48 Gebeurtenissen na balansdatum.....	202
Bericht van de Raad van Bestuur.....	203
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	204
Verkorte jaarrekening 2018 ageas SA/NV	209
Algemene informatie	210
Balans na winstdeling	211
Resultatenrekening	212
Aanvullende toelichting op onderdelen in de balans en de resultatenrekening en reglementaire voorschriften	213
Overige informatie.....	216
Waarschuwing ten aanzien van mededelingen met betrekking tot de toekomst.....	217
Beschikbaarheid van bedrijfsdocumenten voor openbare inzage	217
Registratie van gedematerialiseerde aandelen.....	218
Begrippenlijst en Afkortingen	219

Het Ageas Jaarverslag 2018 bevat het Verslag van de Raad van Bestuur van Ageas, opgesteld op basis van de in België toepasselijke wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften (op grond van artikel 96 en artikel 119 van de Belgische Wet op het Vennootschapsrecht), de Geconsolideerde Jaarrekening Ageas 2018 (met vergelijkende cijfers voor 2017), opgesteld conform de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aanvaard door de Europese Unie en de Verkorte Jaarrekening van ageas SA/NV.

Alle bedragen in de cijferopstellingen van dit Jaarverslag luiden in miljoenen euro's, tenzij anders vermeld.

Introductie

1

Verslag van de Raad van Bestuur

Ageas

Een internationale onderneming met een lokale identiteit en één focus:
Supporter van jouw leven

01

Algemene beschrijving en strategie van Ageas

2018 was om verschillende redenen een belangrijk jaar voor Ageas, een jaar van reflectie. Tien jaar na de financiële crisis, hebben we stilgestaan bij wat er het afgelopen decennium allemaal is gebeurd. Als uitgangspunt voor ons nieuw strategisch driejarenplan Connect21 hebben we ons doel als verzekeraar opnieuw onder de loep genomen. En tot slot durfden we te dromen. We proefden voorzichtig van de toekomst, stelden ons voor hoe het leven er zou kunnen uitzien en wat we nu moeten doen om op de lange termijn competitief en voor al onze stakeholders relevant te blijven.

Gericht op duurzame groei

Sinds de financiële crisis van 2008, die de jaren erna zo'n enorme impact heeft gehad op de wereld, is Ageas ontstaan van wat overbleef van de voormalige Fortis holding, en zijn we gegroeid van een verzekeringsbedrijf dat op zoek was naar een nieuwe identiteit tot een zelfverzekerde en winstgevende verzekeraar. Anno 2018 is Ageas er klaar voor om zijn bereik en geografische aanwezigheid verder uit te breiden en zo nog meer waarde te creëren voor zijn klanten. Wij hebben onze reputatie heropgebouwd - één van de meest waardevolle aspecten van ons bedrijf. We hebben ons businessmodel en onze organisatie nieuw leven ingeblazen en de banden aangehaald met onze wereldwijde partners, waaronder BNP Paribas Fortis in België. Dankzij de Fortisschikking, die nu wordt uitgevoerd, konden we het verleden afsluiten.

Daarnaast vormden we de holding om tot een verzekeringsgroep met ook een herverzekeringsslicentie, waardoor we weer kunnen beschikken over optimale financiële flexibiliteit en goede financiële ratings. Nu is het tijd om het verleden te laten rusten en met vertrouwen de toekomst tegemoet te gaan. Onderweg hebben we veel geleerd over onszelf en onze sterke punten als Groep, in het bijzonder het doorzettingsvermogen en talent van onze mensen. En in de toekomst willen we nog relevanter worden voor de wereld van morgen, door te focussen op duurzame, verantwoordelijke en winstgevende groei.

Een sterk resultaat

We hebben onze financiële doelstellingen altijd waargemaakt, zo ook in 2018. We ontwikkelden een heldere strategie en geografische focus met de klant als uitgangspunt. En voor investeerders hebben we de aandeelhouderswaarde de afgelopen 10 jaar bijna vertienvoudigd. In 2009 was het onmogelijk om ons voor te stellen dat Ageas op een dag zo'n EUR 8 miljard waard zou zijn, we met 45.000 werknemers in 14 landen in Europa en Azië, 47 miljoen klanten zouden bedienen en een premie-inkomen van EUR 34 miljard en een nettowinst van circa EUR 800 miljoen zouden realiseren. En toch is dat vandaag de realiteit. We mogen dan ook terecht trots zijn op dit mooie resultaat.

We hebben Ambition 2018 sterk afgesloten en de doelen behaald die we in 2015 hebben gesteld. We maakten toen al duidelijk dat ons succes een weerspiegeling zou zijn van de waarde die al onze stakeholders op lange termijn aan onze relatie hechten. We zijn er zeker van dat we het in dit opzicht goed hebben gedaan, maar weten ook dat we altijd meer kunnen doen. Als Groep streven we altijd naar continue verbetering. De wereld verandert voortdurend. Om bij te blijven moeten we uiterst relevant zijn, niet alleen voor onze klanten maar voor alle stakeholders. Daarom moeten we onszelf blijven ontwikkelen en telkens heruitvinden om een stap voor te zijn op onze concurrentie.

Connect21: Een driejarenplan "Made by Ageas"

Ons nieuw strategisch driejarenplan Connect21, dat volledig ontwikkeld werd door onze eigen mensen en dus trots het label "Made by Ageas" draagt, begint en eindigt bij de klant. Bij het ontwikkelen van de strategie gingen we op zoek naar de essentie van ons bestaan. De conclusie was best eenvoudig. Wij bestaan om onze klanten bij te staan in het wel en wee van hun leven. Als een supporter van hun leven concentreren wij ons op alle mogelijke scenario's en kansen, en staan wij altijd voor hen klaar. Dat is misschien niets nieuws. Maar de wereld wordt zo ingewikkeld dat deze rol continu op de proef wordt gesteld en uitgebreid. Niet door ons, maar door de klant en door al onze stakeholders.

Aan het begin van 2019 zijn de verwachtingen van onze klanten kraakhelder. Met onze vernieuwde strategie zullen we ons buiten de traditionele verzekeringspaden begeven en richten we ons op maatschappelijke thema's waar onze sterke kanten goed tot hun recht komen: van gezondheid, over vergrijzing en mobiliteit tot moderne huisvesting en infrastructuur. In dit kader zullen we een aantal relevante Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties omarmen en actief ondersteunen. We blijven investeren in technologische innovaties die ons in staat stellen om de best mogelijke dienstverlening te bieden. Hiervoor werken we samen met onze partners, want samenwerking zit en blijft in ons DNA.

Uiterst relevant zijn voor onze klanten

De afgelopen 3 jaar hebben we hard gewerkt om onze organisatie volledig op de klant te richten. Maar in de "nieuwe wereld" moeten wij continu grenzen verleggen om de verwachtingen van onze klant in te vullen, op elk moment van het klantentraject.

Hierbij hebben we niet alleen gekeken naar de realiteit van nu, maar ook naar wat er in de toekomst mogelijk zal spelen. We willen uiterst relevant blijven en meegroeien met de verwachtingen van onze klanten. Daarom moeten we ook inschatten hoe de wereld er over 15 jaar uit kan zien.

Het draait natuurlijk niet alleen om wat we wanneer doen, maar ook om hoe we het aanpakken. Uit gesprekken tijdens de Connect21-oefening ontpopten zich ook 4 nieuwe sterk gedragen waarden: 'Care, Dare, De-liver en Share'.

Bij de start van dit nieuwe hoofdstuk, erkennen we dat ons succes als Groep ook een afspiegeling is van de steun die wij hebben ontvangen. Iedereen kan tenslotte wel een supporter gebruiken. We zijn onze investeerders en klanten van het eerste uur dankbaar voor de continue steun die zij ons vele jaren lang hebben geboden. Wij bedanken onze gepassioneerde medewerkers en onze partners voor het uitmuntende werk en de manier waarop ze begaan zijn met onze klanten. We zijn ook alle mensen in de samenleving dankbaar met wie we direct of indirect contact hebben. We gingen altijd tot het uiterste om de juiste keuzes te maken en steeds beter te doen, en dat blijven we ook nastreven.

Nieuwe doelstellingen onder Connect21

Toen wij onze doelstellingen voor Connect21 vaststelden, hebben we over een aantal zaken nagedacht. Enerzijds streefden wij naar consistentie met eerdere plannen. Wij zijn ons ervan bewust dat dit belangrijk is voor de buitenwereld en in het bijzonder de financiële markten. Tegelijkertijd vertegenwoordigt Connect21 ook een nieuw hoofdstuk in onze geschiedenis en vormt dit de basis voor het volgende decennium in een snel veranderende wereld. Wij moesten aantonen dat wij vol overtuiging en dynamiek de toekomst ingaan, zaken uit het verleden achter ons laten en klaar zijn om nieuwe uitdagingen aan te gaan. Onze doelstellingen bevestigen de ongewijzigde en belangrijke focus op uitstekende operationele prestaties en een solide kapitaalbeheer, maar vertegenwoordigen tegelijkertijd een bewuste sterkere focus op groei, op een verantwoorde en duurzame wijze. De volgende doelstellingen vertegenwoordigen onze inzet voor de komende drie jaar:

Operationele marge Leven

Opsplitsing tussen Garantieproducten en Unit-linked producten blijft behouden. Marge op Garantieproducten verhoogd naar 85-95 basispunten. Marge op Unit-linked producten ten opzichte van het voorgaande plan iets verlaagd naar 30-40 basispunten teneinde de impact van de verkoop van onze activiteiten in Hongkong in 2016 te weerspiegelen.

Combined Ratio Niet-leven

Behouden als doelstelling met niveau verder aangescherpt naar 96% of lager.

Kapitaalbeheer

De eerste belangrijke verandering met betrekking tot ons kapitaalbeheer is de wijziging van focus van Verzekeringen naar Groepsniveau en dit als gevolg van de vrijwel volledige afwikkeling van zaken uit het verleden. Deze vereenvoudiging draagt ertoe bij dat het beeld van Ageas voor de buitenwereld duidelijker wordt.

Solvency II

De Solvency II-doelstelling blijft op 175% en is gewijzigd van Verzekeringen naar Groep en uitsluitend van toepassing op de geconsolideerde entiteiten.

Dividend pay-out ratio

Ook de basis voor de dividenduitkeringen is gewijzigd van Verzekeringen naar nettoresultaat Groep. De dividend pay-out ratio is gewijzigd in meer dan 50% van het nettoresultaat van de Groep (exclusief het resultaat op RPN(I)), vergeleken met de vroegere pay-out ratio van 40 tot 50% van het nettoresultaat Verzekeringen.

Aandeleninkoopprogramma

Er wordt een jaarlijkse inkoop van ten minste EUR 150 miljoen beoogd, behalve in het geval van een significante M&A-transactie.

Winst per aandeel

Een doelstelling voor de winst per aandeel van 5-7% tegen het eind van 2021 (exclusief het resultaat op RPN(I)) vervangt de REV (rendement op eigen vermogen)-doelstelling. Dit onderstreept de ambitie van Ageas om niet alleen de activiteiten maar ook de nettowinst duurzaam te laten groeien.

Ons bedrijfsmodel voor de nabije toekomst

Omdat wij ons in de loop van de tijd ontwikkelen en nu wij aan het begin van de implementatie van ons strategisch plan Connect 21 staan, verandert ons bedrijfsmodel in de volgende richting:

"Ageas omarmt technologie om onze Europese en Aziatische klanten een uitmuntende klantervaring te bieden als wij hen helpen om zich op de toekomst voor te bereiden, zich te beschermen, gebeurtenissen te voorkomen en hen de ondersteuning geven die zij nodig hebben. Wij geven onze lokale ondernemingen de ruimte om ook via partnerships en allianties te werken en te profiteren van de gedeelde ervaring binnen onze Groep. Zo kunnen we al onze stakeholders waarachtig ondersteunen: klanten, medewerkers, partners, beleggers en de maatschappij als geheel. Onze bronnen van inkomsten zijn de traditionele premies die onze klanten betalen, evenals de beleggingsresultaten op onze vermogensbeheeractiviteiten. Daarnaast kunnen andere inkomsten uit vergoedingen stijgen als we onze diensten buiten verzekeringen ontwikkelen."

In 2018 leverde Ageas solide resultaten dankzij, zelfs in soms lastige omstandigheden, sterke operationele prestaties. Zoals uit de onderstaande tabel blijkt, beëindigde Ageas Ambition 2018 met het behalen van vijf van de zes financiële doelstellingen.

Financiële doelstellingen Ageas Ambition 2018	Doelstelling tegen eind 2018	Positie eind 2018	Positie eind 2017
Rendement op eigen vermogen van verzekeringsactiviteiten (exclusief ongerealiseerde winsten en verliezen)	11 - 13%	11.8%	14.6%
Operationele marge producten met gegarandeerde rente	85 - 90 basispunten	88 basispunten	93 basispunten
Operationele marge Unit-Linked	40 - 45 basispunten	25 basispunten	27 basispunten
Combined Ratio	< 97%	94,3%	95.2%
Solvency II Verzekeringen	175%	202%	196%
Dividenduitkeringspercentage	40 - 50%	52%	42%

02

Resultaten en ontwikkelingen

2.1 Resultaten en solvabiliteit van Ageas

Het nettoresultaat van de Groep bedroeg EUR 809 miljoen in vergelijking met EUR 623 miljoen vorig jaar. Het nettoresultaat Verzekeringen daalde naar EUR 797 miljoen vergeleken met EUR 960 miljoen vorig jaar. Het meeste van de negatieve variatie in dit jaar kwam door een bijdrage van netto gerealiseerde meer- en minderwaarden die EUR 256 miljoen lager uitkwam. Op vergelijkbare basis is het onderliggende resultaat significant toegenomen dankzij de verbeterde operationele prestaties in het VK en Azië.

Leven en Niet-Leven

Het nettoresultaat van de Leven-activiteiten daalde aanzienlijk naar EUR 508 miljoen (tegenover EUR 623 miljoen), met een EUR 229 miljoen lagere bijdrage van netto gerealiseerde meerwaarden vergeleken met het voorgaande jaar vanwege volatiele aandelenmarkten; in het bijzonder in het laatste kwartaal. Na een sterke start van het jaar was de bijdrage van de niet-geconsolideerde partnerships in het tweede halfjaar aanzienlijk lager, vooral vanwege de impact van de Chinese aandelenmarkt. Turbulente financiële markten drukten de nettowinst over het vierde kwartaal. De verbeterde operationele marge in België compenseerde de lagere resultaten in Continentaal Europa.

Het nettoresultaat van de Niet-Leven-activiteiten daalde van EUR 337 naar EUR 289 miljoen. Echter op vergelijkbare basis steeg het nettoresultaat met EUR 45 miljoen door verbeterde operationele prestaties in alle segmenten. Het slechte weer in België en het VK had een negatieve impact van EUR 60 miljoen, vergeleken met slechts EUR 4 miljoen vorig jaar omdat de weersomstandigheden toen extreem gunstig waren. In het resultaat van vorig jaar was een bijdrage van EUR 93 miljoen van Cargeas en een negatieve impact van EUR 46 miljoen vanwege Ogden inbegrepen.

De interne Niet-Leven-herverzekeraar Intreas ontving EUR 61 miljoen aan premies van de operationele entiteiten van de Groep en droeg evenals vorig jaar EUR 8 miljoen bij aan het nettoresultaat van Niet-Leven.

Algemene Rekening

De Algemene Rekening droeg EUR 12 miljoen bij, inclusief EUR 89 miljoen gerelateerd aan de herwaardering van de RPN(I)-verplichting en EUR 20 miljoen in verband met de verkoop van de Luxemburgse activiteiten. De stijging in personeels- en operationele kosten naar EUR 87 miljoen is vooral toe te schrijven aan de uitvoering van de schikking.

Solvabiliteit

Het eigen vermogen van de Groep bedroeg EUR 8,0 miljard, EUR 4,3 miljard boven de SCR. Dit leidde tot een sterke Solvency II_{ageas}-ratio Groep van 215%, 18 pp hoger dan per eind 2017 vanwege het aflopen van de putoptie, de verkoop van onze activiteiten in Luxemburg en de toegenomen fungibiliteit van het eigen vermogen gerelateerd aan de vergunning om herverzekeringsactiviteiten uit te voeren. De Solvency-ratio Verzekeringen verbeterde naar 202%, met stijgende Solvency-ratio's in België en het VK.

Het gegenereerd operationeel vrij kapitaal beliep EUR 629 miljoen, inclusief EUR 99 miljoen aan dividend van de Niet-Europese NCP's. Het dekt het verwachte dividend over de periode en de inkoop van eigen aandelen.

2.2 Statutaire resultaten van ageas SA/NV volgens Belgische boekhoudregels

ageas SA/NV rapporteerde voor het boekjaar 2018 op basis van de Belgische boekhoudregels een positief nettoresultaat van EUR 825 miljoen (2017: EUR 289 miljoen) en een eigen vermogen van EUR 6.160 miljoen (2017: EUR 5.993 miljoen).

Een meer gedetailleerde toelichting bij het statutaire nettoresultaat van ageas SA/NV en andere Belgische wettelijke verplichtingen in overeenstemming met artikel 96 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen, bevindt zich in de verkorte jaarrekening van ageas SA/NV. PwC bracht een goedkeurende accountantsverklaring uit met een toelichtende paragraaf omtrent de jaarrekening van ageas SA/NV.

2.3 Gebeurtenissen na balansdatum

Indiase Niet-Leven-verzekeraar RSGI

Op 22 februari 2019 maakte Ageas bekend dat alle noodzakelijke toestemmingen van de toezichthouders waren verkregen en bevestigde de afronding van de overname van 40% van het aandelenkapitaal in de Indiase Niet-Levens-verzekeraar Royal Sundaram General Insurance Co. Limited (RSGI). De transactie heeft een netto cash-impact van EUR 185 miljoen.

Dankzij de transactie heeft Ageas nu een belang van 40% in het aandelenkapitaal van RSGI, Sundaram Finance 50% en verschillende andere aandeelhouders de resterende 10%.

Er hebben na de balansdatum geen andere materiële gebeurtenissen plaatsgevonden die noodzaken tot een bijstelling van de geconsolideerde jaarrekening van Ageas per 31 december 2018.

2.4 Dividend

De Raad van Bestuur van Ageas zal de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 15 mei 2019 voorstellen om een bruto cash dividend van EUR 2,20 per aandeel uit te keren.

Inkoopprogramma eigen aandelen

Op 3 augustus 2018 ronderde Ageas het inkoopprogramma voor eigen aandelen af dat werd aangekondigd op 9 augustus 2017 en op 8 augustus 2018 kondigde Ageas een nieuw inkoopprogramma voor eigen aandelen aan voor een bedrag van EUR 200 miljoen.

Nadere informatie over deze aandeleninkoopprogramma's, de uitstaande aandelen van Ageas, de dividendrechten en de kapitaalstructuur is te vinden in de Corporate Governance Statement en in noot 19 Eigen vermogen.

2.5 Overige belangrijke ontwikkelingen

Cardif Luxembourg Vie

Ageas bevestigde op 21 december 2018 de verkoop van zijn belang van 33% in het aandelenkapitaal van Cardif Luxembourg Vie (CLV) aan BNP Paribas Cardif te hebben afgerond. De totale verkoopprijs in contanten bedroeg EUR 152 miljoen.

De verkoop van CLV leverde een netto meerwaarde van EUR 35 miljoen voor de Groep op; EUR 15 miljoen op het niveau van Verzekeringen in het segment Continentaal Europa en EUR 20 miljoen in de Algemene Rekening.

Zowel de meerwaarde als de cashimplicatie zijn in het vierde kwartaal van 2018 verantwoord.

Herverzekeringslicentie op ageas SA/NV niveau

In juni 2018 heeft de NBB ageas SA/NV licenties toegekend voor het onderschrijven van herverzekeringsactiviteiten voor zowel Niet-leven als Leven. De belangrijkste doelstelling voor de integratie van de herverzekeringsactiviteiten binnen de holding maatschappij is het verschaffen van een extra middel voor de Groep om de risico's en het kapitaal op een centraal niveau te beheersen. Het doel is om de kapitaalfunctionaliteit te verhogen en het realiseren van diversificatie voordelen door het samenbrengen van risico's van verschillende types

en verschillende regio's. Het fungibele kapitaal dat op deze manier wordt gegenereerd kan worden ingezet om groei te financieren (organisch of door nieuwe overnames) en/of waar nodig ondersteuning te geven aan werkmaatschappijen.

Fortis schikking

Op 13 juli 2018 verklaarde het Gerechtshof Amsterdam de Fortis schikking bindend overeengekomen tussen Ageas, Stichting Forsettment en claimantenorganisaties (i.c. Vereniging van Effectenbezitters, Deminor, Stichting Investor Claims Against Fortis (SICAF) en Stichting FortisEffect).

Deze beslissing betekent dat in aanmerking komende aandeelhouders (d.w.z. personen die aandelen Fortis in bezit hadden op onverschillig welk tijdstip tussen het sluiten van de handel op 28 februari 2007 en het sluiten van de handel op 14 oktober 2008) recht hebben op vergoeding voor de gebeurtenissen van 2007-2008, met volledige vrijwaring van aansprakelijkheid voor deze gebeurtenissen, en conform de (overige) bepalingen van het schikkingsakkoord.

De opt-out periode van vijf maanden zoals bepaald door het Gerechtshof eindigde op maandag 31 december 2018. In aanmerking komende aandeelhouders die niet wilden worden gehouden aan de Fortis schikking konden opteren om zich uit te sluiten gedurende deze periode. Ageas had het recht om de Fortis schikking te beëindigen in het geval het aantal uitsluitingen een bedrag vertegenwoordigen dat 5% van het schikkingsbedrag van EUR 1,3 miljard overstijgt. Vanwege het beperkte aantal ontvangen verzoeken tot uitsluiting voor deze datum, heeft de Raad van Bestuur van Ageas op 20 december 2018 besloten om afstand te doen van haar beëindigingsrecht. Als gevolg van deze beslissing is de schikking effectief final.

Expiratie van putoptie op door BNP Paribas Fortis SA/NV gehouden AG Insurance aandelen

Op 12 maart 2009 sloot Ageas een overeenkomst over de verkoop van 25% + 1 aandeel AG Insurance aan Fortis Bank (nu BNP Paribas Fortis SA/NV) voor een bedrag van EUR 1.375 miljoen. Deze overeenkomst is door de Vergaderingen van Aandeelhouders van Ageas in april 2009 goedgekeurd. Als onderdeel van deze overeenkomst verleende Ageas aan Fortis Bank een putoptie tot herverkoop van het verworven belang in AG Insurance aan Ageas binnen de zes maanden na 1 januari 2018.

BNP Paribas Fortis oefende de putoptie niet uit voor 30 juni 2018, het einde van de uitoefenperiode. Zodoende blijft BNP Paribas Fortis voor 25% +1 aandeel aandeelhouder van AG Insurance en daarom is er geen impact op het nettoresultaat van Ageas. De bestaande distributieovereenkomst zal daarnaast van kracht blijven zonder expliciete einddatum, maar met een opzegtermijn van 3 jaar.

Nederlandse kantoren

In 2017 beoordeelde het management de organisatie van het hoofdkantoor, teneinde de efficiency te verbeteren en te kunnen inspelen op de veranderende behoeften van de onderneming. Als gevolg hiervan besloot ageas SA/NV om het kantoor in Nederland te sluiten en de medewerkers op te nemen in het Brusselse hoofdkantoor. De feitelijke samenvoeging vond eind september 2018 plaats.

Vanaf 1 januari 2019 zijn de groepsmaatschappijen Ageas Insurance International en Goldpark verplaatst van Nederland naar België.

03

Het scheppen van waarde in en voor de maatschappij

3.1 Onze inzet voor stakeholders is verder versterkt door Connect21

Als verzekeraar staat Ageas in het middelpunt van een aantal maatschappelijke thema's die in al onze levens een grote rol spelen. Vergrijzing, gezondheidsgerelateerde zaken, nieuwe leefvormen, mobiliteit en klimaatverandering creëren allemaal risico's en kansen voor onze activiteiten. Om strategisch en financieel relevant te zijn, niet alleen vandaag maar ook in de toekomst, moeten we er als Groep over nadenken hoe we deze uitdagingen het hoofd bieden en waarde kunnen scheppen voor al onze stakeholders. Hierbij moeten we ook rekening houden met het specifieke karakter van elk land waar we werken en van elk terrein waarop wij actief zijn.

Ambition 2018, het drie jaar omvattende strategisch plan dat in 2015 werd gelanceerd, positioneerde Ageas voor het eerst als onderneming die op stakeholders focust: klanten, medewerkers, partners, en beleggers. Connect21, het nieuwe drijfplan dat in 2019 van start gaat, bevestigt dit maar breidt deze vastberaden inzet voor alle stakeholders uit met "maatschappij" als vijfde expliciete categorie van stakeholders. Onze strategische ambitie is uiteindelijk "gemeenschappelijke waarde". Dit betekent dat wij bedrijfsbeslissingen evenwichtig bekijken en rekening houden met de belangen en zorgen van elke groep stakeholders. Om dit engagement concreter te maken, heeft Ageas een aantal beloften voor elke categorie stakeholders bepaald en wij werken momenteel aan een kader om deze in praktijk te brengen. Als volgende

stap zal Ageas de doeltreffendheid om deze te bereiken meten met een mix aan financiële en niet-financiële prestatie-indicatoren.

Ageas heeft ook formeel beloofd om te voldoen aan de Sustainable Development Goals (SDG) van de VN en wij kiezen er daarbij voor om ons op 10 specifieke doelen te concentreren, namelijk diegene waar wij over de deskundigheid en sterke punten beschikken om echt het verschil te kunnen maken. Veel van onze producten en diensten dragen bij aan het leefcomfort van onze klanten. Connect21 gaat een stap verder. Op langere termijn zien wij een duidelijke link tussen de SDG's en de productportefeuille, waarbij wij inclusiviteit en innovatie ten aanzien van producten stimuleren, een weerspiegeling van deze maatschappelijke inzet.

De initiatieven die we nemen hebben een aanvullende positieve impact op de beloften die we voor elke stakeholder-categorie doen. De volgende hoofdstukken geven concretere voorbeelden over hoe Ageas beoogt om actief bij te dragen aan de realisatie van de geselecteerde SDG-norm(en).

Bij het opstellen van dit verslag bleven wij consistent ¹ wat de materiële aspecten voor Ageas als Groep betreft; wij vulden dit aan met nieuwe inzichten die we tijdens het opstellen van Connect21 in de loop van 2018 opdeden.

De volgende hoofdstukken beginnen voor elke stakeholder-categorie met de beloften die we in het kader van Connect21 overeenkwamen.

Dit biedt ook een eerste indruk van hoe Ageas van plan is het stakeholder-engagementmodel de komende jaren te verwezenlijken. Het moet uiteindelijk mogelijk zijn om het realiseren van de doelstellingen voor elke stakeholder-categorie zo goed als haalbaar is te meten met relevante kwalitatieve en kwantitatieve gegevens. Op deze wijze beoogt Ageas in een snel veranderende wereld op lange termijn relevant te blijven voor alle groepen stakeholders en deze relevantie nog te versterken.

Binnen Connect21 symboliseert de volgende afbeelding onze inzet voor onze stakeholders en duidelijke uitspraak over wie we als Groep willen zijn, een echte "Supporter van jouw leven".

Tenzij anders aangegeven omvat de reikwijdte omvat de volledig geconsolideerde dochtermaatschappijen, dus exclusief deelnemingen. Informatie die de volledige Groep betreft, inclusief deelnemingen, is aangegeven met *.

¹ Zie Jaarverslag 2017, pagina 13

3.2 Onze klanten en partners

Belangrijke onderwerpen die ter sprake komen met betrekking tot onze klanten

- Klantervaring
- Deskundigheid van klanten en eerlijke behandeling
- Relevantie van onze producten, diensten en communicatie voor onze klanten, en de bredere maatschappij

Wij bestaan voor onze klanten. We zijn er om hen in goede en slechte tijden bij te staan. De toekomst is niet altijd even duidelijk, laat staan voorspelbaar. Wij beschermen wat ze vandaag hebben, en helpen hen om hun toekomstdromen waar te maken. Als "Supporter van jouw leven" buigen wij ons over de onzekerheden en de mogelijkheden, zodat onze klanten met alle gemoedsrust ten volle van elke fase van hun leven kunnen genieten. Dit is het doel van ons bedrijf.

Binnen Connect21 kwamen we de volgende beloften aan onze klanten overeen:

- We helpen klanten beschermen wat ze hebben, en hun dromen waar te maken
- We gaan met onze klanten op lange termijn een engagement aan
- We bieden een uitstekende klantervaring
- We bieden een gepersonaliseerde aanpak aan, op basis van duidelijke en open communicatie

Dit kan niet worden gerealiseerd zonder de juiste partnerships. Zodoende beloven wij onze partners het volgende:

- We investeren in partnerships of allianties op lange termijn
- We geven vertrouwen aan partners die onze waarden en ambities delen
- We willen voortdurend evolueren en partnerships verbeteren in het voordeel van iedereen
- We gaan op zoek naar kansen waarmee we samen kunnen slagen

Alles begint met een uitstekende klantervaring

De Ageas-groep is direct of indirect bijna 47 miljoen klanten van dienst, in 14 Europese en Aziatische landen. Ageas verkocht de Leven-activiteiten in Luxemburg en betrad de Niet-Leven-markt in India via een joint venture met Royal Sundaram General Insurance (RSGI). Via een breed scala aan kanalen blijven wij Leven- en Niet-Leven-oplossingen aanbieden aan individuele klanten en kleine en middelgrote bedrijven. Wij zijn actief in volwassen markten in West-Europa en via joint ventures in opkomende Aziatische landen. Hoewel de marktomstandigheden onderling verschillen, zijn wij binnen Connect21 van plan om onze reikwijdte te vergroten, door ons sterker op preventie en ondersteuning te richten en onze klanten te helpen op potentiële risico's te anticiperen, afgezien van de gebruikelijke bescherming en assistentie ingeval van een ongunstige gebeurtenis. Dit past perfect bij onze ambitie om er voor klanten te zijn, in hun hele leven en om hen aan te moedigen iets van hun leven te maken en om "durf" te tonen. Dit laatste aspect is ook expliciet aan de ondernemingswaarden toegevoegd. Deze bredere ambitie resulteert waarschijnlijk in nieuwe types van partnerships, naast de traditionele allianties.

Deze nieuwe benadering wordt ondersteund door een goede communicatie en de juiste opzet van diensten, evenals een constante focus op de aanpassing van onze producten op nieuwe eisen. Hiermee willen we inspelen op nieuwe maatschappelijke trends zoals de deeleconomie en groene producten en diensten. Tegelijkertijd gebruiken we technologische en digitale mogelijkheden om het leven van onze klant te vergemakkelijken.

In lijn met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) beoordeelde Ageas de afgelopen twee jaar de regels en principes ten aanzien van de verwerking en bescherming van persoonsgegevens binnen Ageas en de entiteiten die er deel van uitmaken. Deze regels geven enerzijds de betrokkenen meer rechten en betekenen anderzijds strikte en formele regels voor onze organisaties. Ook de overdracht van gegevens naar buiten de EU speelt een rol. In het kader van deze herbeoordeling versterken wij gegevensgebaseerde diensten, verhogen wij de transparantie en controle en beschermen wij de belangen van onze medewerkers, klanten en andere belangrijke stakeholders op het gebied van gegevensbescherming. Omdat de menselijke factor een zwakke schakel kan zijn, investeert Ageas in permanente bewustwording en verplichte trainingen ten aanzien van beheerprocessen voor persoonsgegevens. In 2018 organiseerden wij geschikte trainingen voor onze medewerkers. In totaliteit dekt ons beleid voor informatiebeveiliging en gegevensbeheer alle bovengenoemde aspecten. Het Ageas Group Information Security & Data Protection-team ondersteunt te implementatie, terwijl het Risk Management-team en het Compliance-team toezien op de naleving in de hele Groep.

Relevant blijven voor onze klanten

In 2018 initieerden, testten of lanceerden wij al diverse nieuwe producten en diensten in het kader van de nieuwe strategische focus van Connect21. Hiermee benadrukken wij de duidelijke intentie van Ageas om bij te dragen aan een betere maatschappij, door producten en diensten aan te bieden die inspelen op verwachte maatschappelijke behoeften.

In **België** lanceerde AG Insurance in 2018 "Phil at Home", een dienstenoplossing die ouderen kan helpen langer in hun eigen huis te blijven wonen. Deze dienst is een combinatie van innovatieve technologie en persoonlijke coördinatie. AG Insurance biedt hiermee een verzekeringsoplossing waarbij klanten gebruik kunnen maken van specifieke ondersteuningsdiensten (b.v. veiligheid, onderhoud en reparatie en aanpassingen aan de woning) in elke levensfase. Naar verwachting vullen in de loop van de tijd andere diensten zoals mobiliteit, zorg en administratie en nieuwe partners deze dienst aan. Met dit aanbod kunnen ouderen langer in hun eigen persoonlijke omgeving van het leven genieten.

AG Insurance werkt hierbij nauw samen met Touring, de Belgische mobiliteitsorganisatie. Beide zijn ervan overtuigd dat mobiliteitsoplossingen op lange termijn zullen veranderen en dat verandering nodig is om in het toekomstige mobiliteitsecosysteem relevant te blijven. Nadenken over toekomstige mobiliteitsoplossingen past perfect bij de rol die AG Insurance wil vervullen, die verder gaat dan 'alleen

verzekeringen', samen met een sterke partner zoals Touring. De samenwerking tussen AG Insurance en Touring omvat gemeenschappelijke strategische overdenkingen over de toekomst van mobiliteit. In dit kader nemen wij deel aan de testfase van het MAAS-project in Antwerpen en aan andere initiatieven die in 2019 worden gelanceerd. Het MAAS (Mobility As A Service)-project is een mobiliteitsoplossing die diverse vervoersmogelijkheden samenbrengt in een app. Deze stelt de beste manier voor om van A naar B te komen en wordt beheerd via een mobiliteitsbudget dat kan worden gebruikt om een taxi, openbaar vervoer, deelauto of-fiets enz. te betalen.

In **Portugal** introduceerde Médis in 2017 een ambitieuze en innovatieve joint venture met de nationale apothekersorganisatie GoFar, die in 2018 volledig op stoom kwam. Door deze samenwerking hebben klanten integraal toegang tot uitstekende en gedifferentieerde gezondheidszorg van hoge kwaliteit. De oplossing gebruikt informatietechnologie om de toegang van klanten efficiënter te faciliteren.

In 2018 besloot Médis om te focussen op een compleet ecosysteem voor mondzorg en lanceerde Médis Dental Insurance, het eerste volledig op tandzorg gerichte zorgverzekeringsproduct in Portugal. In januari 2019 werd de eerste tandheelkundige kliniek in Lissabon geopend en in de loop van het jaar zijn er nog twee gepland. In de loop van de komende vier jaar moet een nationaal netwerk van 30 klinieken operationeel worden dat kan voldoen aan de reële behoefte aan tandzorg. Klanten kunnen online afspraken maken voor de langere openingstijden in de week en in het weekend en hebben toegang tot een Personal Patient Manager en de faciliteiten van een betrouwbaar en uiterst deskundig medisch team met ervaring op diverse deelterreinen binnen de tandheelkunde, dat geavanceerde apparatuur en technologieën gebruikt. Het is de ambitie om deze nieuwe dienst verder te integreren in het productaanbod van Médis.

Verder lanceerde Médis samen met de Portugese diabetesvereniging aan het eind van 2018 een testproject om alle medewerkers op deze ziekte te laten controleren. Doel is niet alleen om de aandoening in een vroeg stadium op te sporen, maar ook om binnen de bredere Portugese maatschappij gedragsverandering te stimuleren. Portugal is in Europa een van de landen met het hoogste aantal personen bij wie diabetes is vastgesteld. Dit initiatief pas perfect bij de strategische intentie om meer te doen aan preventie en ook voor onze medewerkers te zorgen.

Door dit alles, in combinatie met de in gang gezette rebranding, versterkt Médis zijn imago als betrouwbare gezondheidspartner voor klanten.

In **Azië** experimenteert Ageas al vele jaren met producten die verder gaan dan traditionele verzekeringen, van behandelingen tot preventie met een lokale inbreng. Met name in Thailand droeg de opzet van het Fuchsia Innovation Centre aanzienlijk bij aan diverse nieuwe producten en concepten. Sinds 2017 werkt Ageas in Thailand al samen met "Health at Home", dat klanten medische ondersteuning thuis biedt na een ziekenhuisopname en zo voor zowel patiënt als familie bijdraagt aan het herstelproces. MyThaiDNA is een via een app aangeboden gezondheids- en voedingsinstrument dat informatie over gezondere keuzes levert op basis van de genetische achtergrond van een persoon. In de loop van 2018 werden duizenden sets gedistribueerd en gebruikt. In de nabije toekomst kan dit leiden tot individuele voedingsadviezen gebaseerd op de resultaten van de testen via MyThaiDNA. Een derde project, ook in Thailand, is een nieuw initiatief gericht op het "verzekeren van de onverzekerbaren" door onze ziektekostenverzekeringen uit te breiden naar diabetici, die traditioneel lastig te verzekeren zijn. BaoWan BetterCare is de eerste verzekering voor type 2 diabetes in Azië met een dynamische prijsstelling. Via een app biedt Muang Thai Life een dynamische premie, die elke zes maanden wordt aangepast op basis van medische gegevens. Hierdoor betaalt de patiënt een betere premie als deze kan aantonen dat zijn/haar aandoening beter onder controle wordt gehouden. Een "Supporter van jouw leven" zijn. De lokale toezichthouder keurde het product goed en in het tweede kwartaal van 2018 werd het geïntroduceerd.

Afgezien van een aantal gezondheidsgerelateerde initiatieven beogen de joint ventures van Ageas met lokale partners om in te spelen op specifieke maatschappelijke behoeften, onder andere veroorzaakt door klimatologische omstandigheden die juist in deze regio een rol spelen. In dit verband biedt de onderneming in Thailand landbouwverzekeringsproducten gebaseerd op een door een index bepaalde formule. Als de opbrengst (oogst) per hectare lager is dan de index, keert de verzekering uit. Dit is een overheidsregeling die gedeeltelijk wordt gesubsidieerd en ondersteund door diverse herverzekeraars. India kent een soortgelijk programma. In Maleisië biedt onze joint venture dekking voor natuurrampen waaronder overstromingen, aardverschuivingen, droogte, aardbevingen, tsunami's en branden die de landbouwsector kunnen treffen.

Technologie die de introductie van nieuwe relevante producten en diensten mogelijk maakt

De bovenstaande producten en diensten tonen het belang van technologische vooruitgang aan en hoe Ageas met specifieke op gegevensanalyse en betere voorspellende modellen gebaseerde apps of oplossingen duurzamere producten kan aanbieden. Deze kunnen prijsdifferentiatie toepassen of maken een bredere klantenbasis mogelijk, inclusief klantcategorieën die in het verleden vaak geen toegang tot verzekeringen hadden.

Technische innovatie op het gebied van gegevensanalyses FinTech, procesautomatisering met robots, kunstmatige intelligentie en stembesturing opent over het algemeen de deur tot een nieuw aanbod dat het leven van onze klanten gemakkelijker maakt. Daarnaast kunnen deze ook bijdragen aan beter inzicht en een hogere financiële geletertheid en ook dit is een belangrijke doelstelling in het kader van een verhoogde relevantie.

In **België** hebben medewerkers van zakelijke klanten via "My Global Benefits" 24/7 toegang tot hun pensioenstatus en tot uitgebreide informatie over hun zorgverzekering. Dit maakt deel uit van de strategie van onze Belgische activiteit groepsverzekeringen om klanten een volledig geïntegreerde en digitale B2B2C-oplossing te bieden.

Kunstmatige intelligentie (AI) wordt gebruikt om de afhandeling van binnenkomende berichten te automatiseren, teneinde de accuratesse en de snelheid van antwoorden te versterken. Het is tevens een uitstekend voorbeeld hoe we onze klanten willen helpen om beter geïnformeerd te zijn en de toegang willen vereenvoudigen voor de klant naar de informatie die hij nodig heeft om zich comfortabel te voelen met ons aanbod.

Zowel in het **VK** als in **Turkije** is AI volledig geïntegreerd in het schadeafhandelingsproces. Door het gebruik van AI kunnen schadeclaims efficiënter worden afgewikkeld en klanten profiteren hiervan. Ageas UK introduceerde Tractable, een nieuwe AI-oplossing die de hele klantervaring voor automobilisten veranderd. Claims worden vlotter afgewikkeld en klanten kunnen weer sneller de weg op. In Turkije werd een soortgelijke automatisering geïntroduceerd onder de naam ADA. Deze automatiseert een aantal activiteiten namens medewerkers, agenten, en nu klanten van Aksigorta. Goedkeuringen voor autoverzekeringsspolissen duren nu 2-3 minuten in plaats van 2-3 uur en zijn 24/7 mogelijk. Dit is zeer positief voor de klanttevredenheid.

In **China** verbetert de klantenservice door het gebruik van chatbots. Deze kunnen vragen van klanten beantwoorden en ook "gemoedelijk" communiceren. Chatbots begrijpen ongestructureerde vragen en leveren 24/7 antwoorden en oplossingen, op basis van vooraf geprogrammeerde gegevens.

Tot slot is Ageas een van de oprichters van B3i, een samenwerkingsinitiatief van 15 verzekeraars en herverzekeraars wereldwijd dat het potentieel voor op blockchaintechnologie gebaseerde oplossingen in de verzekeringssector onderzoekt en test. B3i Services AG werd in maart 2018 opgericht met het doel om het enorme potentieel van blockchain voor de verzekeringssector toegankelijk te maken, inclusief de respons op een aantal maatschappelijke kwesties.

Versterking van ons merk om ons engagement te ondersteunen

Het versterken van ons merk is een van de instrumenten om onze strategie te verwezenlijken.

Ageas lanceert Connect21 en houdt daarbij in het achterhoofd dat de wereld snel verandert dankzij de snelheid van de technologische en wetenschappelijke vooruitgang, de veranderende aard van risico en de verwachtingen van onze klanten en andere stakeholders. Om in de toekomst competitief en hyperrelevant te blijven, moeten we voortdurend vragen stellen, opnieuw naar zaken kijken en wat we leren vertalen in nieuwe innovatieve ideeën.

In Portugal wordt het merk Ageas steeds bekender bij het grote publiek. Dit draagt bij aan de hogere activiteit, met name rond het agentenkanaal waar we een indrukwekkende stijging van de verkopen zien. In slechts twee jaar tijd is het merk aanzienlijk sterker geworden, als gevolg van diverse activiteiten bedoeld om Ageas onder de aandacht te brengen en te houden:

- Wij ondertekenden een samenwerkingsovereenkomst met het markante Porto Coliseum, een van de oudste theaters in Portugal en creëerden het Coliseu Porto Ageas, waar jaarlijks meer dan 2.000 voorstellingen worden gehouden.
- Samen met een andere iconische culturele instelling "Casa da Música" stelden we een Ageas-award voor jonge talenten in en we ondersteunen de kunsten daarnaast met sponsoring van het vermaarde klassieke Marvao International Music Festival and Arts Festival.
- We zijn de hoofdsponsor van een solidariteitsloop tegen borstkanker.
- Regelmatig nemen we deel aan kennisuitwisselingsinitiatieven op het gebied van zaken als gezondheidszorg via datastreaming, samen met de grootste kranten van het land. Hiermee bereiken we ongeveer 600.000 mensen.

Via onze Portugese vestiging werkt Ageas als oprichtend landenpartner de komende vier jaar samen met Singularity University (SU). SU is een wereldwijde community die gebruik maakt van exponentiële technologieën om de grootste uitdagingen ter wereld aan te pakken. Deelname aan deze community biedt vele kansen om ons open te stellen, nieuwe uitdagingen aan te gaan en te inspireren, in het toekomstige belang van onze klanten, onze partners en ons bedrijf.

In 2018 lanceerde AG Insurance, de Belgisch dochteronderneming van Ageas, met succes diverse mediacampagnes die beogen de merkbe-kendheid te versterken en het merk bij klanten te ondersteunen. Na deze campagnes steeg het totale merkbewustzijn met ongeveer 3% top of mind (TOM). Met de introductie van een kanaal voor directe distributie werd Ageas in het VK voor de eerste keer als klantenmerk gelanceerd. Onze directe strategie wordt ondersteund door het thema "Easy As", dat onze doelstelling weerspiegelt. Wij willen klanten een eenvoudige, eerlijke, no-nonsense klantervaring bieden. Als één van de grootste autoverzekeraars in het VK heeft Ageas UK een duidelijke en relevante boodschap voor zijn (potentiële) klanten: "Ageas keerde vorig jaar uit voor meer dan 99% van de claims".

Meting van de effectiviteit van onze beloften

Ook binnen Ambition 2018 werden binnen de hele Groep al maatregelen genomen om de klant centraal te stellen. In het kader van Connect21 focussen we op de Net Promotor Score (NPS) als de belangrijkste KPI. NPS meet hoe waarschijnlijk het is dat klanten producten of diensten van Ageas aanbevelen. Vanaf 2019 wordt de NPS in elke markt waarin de Groep actief is gemeten en geleidelijk wordt deze maatstaf verankerd in elk stadium van de klantervaring. Momenteel hebben België, het VK en Continentaal Europa NPS al in diverse productlijnen geïntegreerd, terwijl Azië dit geleidelijk introduceert (rond 50% van de ondernemingen in de regio). Ageas streeft er niet naar om deze gegevens te consolideren tot een NPS voor de Groep, maar wil de lokale metingen gebruiken om lokale processen te verbeteren en om activiteiten van verschillende landen of voor verschillende productlijnen te vergelijken indien relevant.

In het VK bijvoorbeeld, en in de context van onze rechtstreekse benadering van klanten, ontwikkelden we ook de wijze waarop we onze service aan de klanten monitoren. Een van de nieuwe feedbackmechanismen voor klanten, Trustpilot, geeft een hoge positieve score voor onze klantenservice en als we dit vergelijken met traditionelere kanalen zoals "Which" zien we een snellere en eerdere goedkeuring voor de klantbenadering.

Op een tweede niveau meet de Groep ook de NES, de Net Effort Score. NES volgt hoe veel inspanningen onze klanten moeten leveren om hun product te kopen, hun claim in te dienen en het juiste advies te krijgen. Hiermee kunnen we knelpunten voor klanten ontdekken en oplossen.

3.3 Onze medewerkers

Belangrijke onderwerpen die ter sprake komen met betrekking tot onze medewerkers

- Diversiteit en gelijke kansen
- Gezondheid en welzijn van medewerkers
- Tevredenheid en betrokkenheid van medewerkers
- Ontwikkeling menselijk kapitaal
- Talenten aantrekken en behouden

Meer dan 45.000 medewerkers in Europa en bij de joint ventures in Azië werken bij Ageas samen om onze beloften aan al onze stakeholders waar te maken. De geconsolideerde entiteiten tellen 11.881 werknemers per 31 december 2018 (met gemiddeld 11,2 dienstjaren).

Ons personeelsbestand is de afgelopen drie jaar met ongeveer 7% gedaald. Dit weerspiegelt voornamelijk de verkoop van onze activiteiten in Hongkong en Italië en de sluiting van onze vestiging in Glasgow in het VK, gedeeltelijk gecompenseerd door de overname van Ageas Seguros in Portugal.

Ook onze medewerkers vormen natuurlijk een belangrijke categorie stakeholders. Zodoende kwamen we binnen Connect21 een aantal duidelijke beloften overeen voor de inzet voor en samenwerking met onze werknemers:

- We waarderen de bijdrage van elk individu
- We stimuleren een samenwerkingscultuur op basis van wederzijds vertrouwen

We investeren in onze mensen en creëren een klimaat waarin voortdurend bijleren en welzijn centraal staan. Hierin kan iedereen groeien en bloeien.

Belangrijke initiatieven in 2018 die onze inzet voor onze medewerkers illustreren

Diversiteit

Met betrekking tot diversiteit namen we in 2018 het Ageas EveryOne-beleid aan, een benadering voor diversiteit en inclusiviteit. Ageas moedigt zijn mensen aan om verschillend te denken en te doen, om zichzelf

te zijn en hun eigen vaardigheden bij te dragen. Het beleid is van toepassing op alle medewerkers van de geconsolideerde entiteiten van de Groep en de juridische eenheden hiervan.

Het totale personeelsbestand bestaat uit 46% mannelijke / 54%² vrouwelijke collega's. De genderdiversiteit op niveau van het topmanagement (75% / 25%) is in lijn met de markt maar wij zijn ons ervan bewust dat hier nog stappen ter verhoging van de diversiteit moeten worden gezet. De diversiteit in de Raad van Bestuur ontwikkelde zich van 82%/18% mannen/vrouwen in 2012 naar 64%/36% in 2018. Meer details zijn te raadplegen in hoofdstuk 4 'Corporate Governance Statement'.

Als internationale groep bevorderen we een internationaal personeelsbestand. Dit vertaalt zich onder meer in de 16 nationaliteiten die vanuit het Brusselse kantoor van Ageas werken.

Onze talentenpijplijn en opvolgingsplanning ondersteunt een lokale benadering op maat voor de omgang met de verwachte uitstroom van mensen op basis van de leeftijdsopbouw.

Digitalisatie

Een andere mijlpaal in 2018 was de validatie van het "Charter betreffende de Maatschappelijke Effecten van Digitalisatie". Het management en vertegenwoordigers van de medewerkers ondertekenden dit. Het charter biedt in eerste instantie een constructief platform om regelmatig te discussiëren over de kansen en uitdagingen van digitalisatie. Het is opgebouwd op vier pijlers: maatschappelijke dialoog, werkgelegenheid, adequate training en evenwicht tussen werk en privéleven.

² De cijfers zijn vanaf 2018 exclusief Interparking

Voortdurende investeringen in leren, als voorbereiding op de toekomst

Sinds de oprichting van de Ageas Academy in 2018 verwelkomden we al meer dan 615 deelnemers aan verschillende programma's over bedrijfsbrede onderwerpen: klantkennis, bedrijfskennis, leiderschap, nieuwe vaardigheden en gedrag en financieel en risicomanagement. De deelnemers waarden de programma's hoger dan de vastgestelde KPI van 8/10 op het gebied van kwaliteit en relevantie.

De Ageas Academy blijft investeren in digitaal leren. Het aantal collega's dat leert via het digitale aanbod zoals "Gear Up Insurance Knowledge" en "Leadership insights" stijgt elk jaar opnieuw.

In het kader van het nieuwe strategisch plan Connect21 zal de Ageas Academy zich verder richten op de ontwikkeling van nieuwe programma's om de realisatie van onze bedrijfsstrategie te ondersteunen.

In dit verband werd in 2018 een nieuw samenwerkingsverband met Singularity University in Portugal gesloten, gericht op de meer technologisch en klantgerichte aspecten van onze medewerkersopleidingen.

Gezondheid & welzijn

Op het niveau van de lokale entiteiten zijn diverse maatregelen geïmplementeerd om het evenwicht tussen werk en privéleven van medewerkers te verbeteren.

Voorbeelden hiervan zijn: flexibele arbeidstijden, mogelijkheid tot telewerken en de flexibele-inkomensregeling met een specifieke focus op mobiliteit.

Naast verschillende lokale initiatieven zijn er ook initiatieven voor de hele Groep gelanceerd in het kader van de Ageas Challenge. Deze worden in het volgende hoofdstuk nader toegelicht. Hiertoe behoren stappen-challenges en challenges voor gezond eten en slapen die collega's aanmoedigen om hun gezondheid en welzijn te verbeteren.

Op een groepsbreed digitaal platform zijn extra motivaties en tips te raadplegen.

Als antwoord op geestelijke gezondheidsproblemen waaronder stressgerelateerde kwalen en burn-out lanceerde AG Insurance in België het commerciële Welcome Back-programma. Dit re-integratieprogramma is gebaseerd op een snelle aanpak na slechts vier weken afwezigheid. Binnen AG Insurance zelf krijgen medewerkers specifiek medisch advies aangeboden om in te stemmen met een passende datum om weer aan het werk te gaan. Daarnaast wordt ervoor gezorgd dat medewerkers terugkeren naar de juiste baan, afdeling en, indien noodzakelijk, minder uren gaan werken. Dit product illustreert hoe AG Insurance voor mensen zorgt en bewijst het vertrouwen dat werknemers in hun werkgever hebben, op een terrein waarop het nog heel lastig is om openlijk hulp en ondersteuning te vragen.

Reorganisatie

In sommige gevallen maakten veranderende marktomstandigheden en interne afstemming een verdere stroomlijning van onze organisatie noodzakelijk. In september 2018 werd het Ageas Corporate Centre in Utrecht gesloten en de belangrijkste activiteiten daarvan overgebracht naar het kantoor in Brussel. De voorwaarden van de overdracht en sluiting werden overeengekomen met de werknemersvertegenwoordigers en er werd extra aandacht besteed aan outplacementinitiatieven. Hetzelfde geldt voor het 'Ageas One'-project in het VK, waar verdere integratie van de ondersteunende diensten en de managementstructuur plaatsvond na overleg met het lokale werknemersforum. In Portugal werd met alle vakbonden een nieuwe lokale collectieve arbeidsovereenkomst afgesloten, een primeur voor de Portugese markt. Wat betreft de Europese Ondernemingsraad werd overeenstemming bereikt over een afzonderlijke ondernemingsraad voor Interparking. Ageas is zich ervan bewust dat de belangen van de verschillende partijen in bepaalde situaties wellicht niet volledig op een lijn liggen, maar uit onze resultaten in de bovenvermelde dossiers blijkt onze sterke inzet voor de sociale dialoog.

Connect21, een goed voorbeeld van een samenwerkingscultuur met focus op gezondheid en welzijn

Op het niveau van de Groep is het ontstaan van Connect21 een uitstekend voorbeeld van hoe Ageas te werk wil gaan. Connect21 werd volledig in eigen regie opgesteld, door een geselecteerde groep van 70 collega's, gelijk verdeeld naar leeftijd, regio, geslacht en achtergrond. In een periode van zes maanden behandelde deze groep een aantal thema's. Zij stonden in direct contact met het managementteam van Ageas en konden hun ideeën in een open dialoog bespreken en toetsen. Eerlijke, open en zeer constructieve discussies in deze gemengde groep openden de deur voor een gevarieerde input, inzichten en ideeën die in een traditionele setting niet zo gemakkelijk naar boven zouden komen.

Parallel aan het intellectuele strategische werk werd de Connect21-groep uitgenodigd om onder leiding en met ondersteuning van professionele coaches te trainen voor een kwart-triatlon. Het idee was om het belang van gezondheid en de noodzaak om in bredere zin actief aan welzijn te werken sterker onder de aandacht van onze medewerkers te brengen.

Dit initiatief werd zeer op prijs gesteld en droeg zonder twijfel bij aan de uitstekende samenwerking binnen de werkgroepen van Connect21.

Na deze pilot werd de Ageas Challenge in september 2018 voor alle Ageas-medewerkers gelanceerd. Dit omvat onder meer een uit diverse onderdelen bestaand programma om meer te bewegen en gezonder te leven. In samenhang hiermee zal een geselecteerde groep aan de Olympische triatlon 2019 van Lissabon deelnemen.

CARE DARE DELIVER SHARE

Gezamenlijke waarden

Binnen Connect21 zijn onze waarden bijgewerkt en voor het eerst consistent gemaakt voor de hele Groep, terwijl de focus op lokale autonomie gehandhaafd blijft. De nieuwe waarden vatten de belangrijkste prioriteiten van de nieuwe strategie goed samen en weerspiegelen de betrokkenheid van onze medewerkers om de aan alle andere categorieën van stakeholders gemaakte beloften waar te maken.

Meting van de effectiviteit van onze beloften aan medewerkers

Net als met de beloften aan onze klanten meet Ageas zijn belangrijkste beloften aan medewerkers op een jaarlijks en consistente manier.

Onze HR-benadering is gebaseerd op een voortdurende dialoog met en meting van onze inspanningen voor onze medewerkers. Wij schatten de input van onze mensen op waarde, zowel hun innovatieve ideeën voor nieuwe producten en diensten en hun feedback over hoe zij hun werk bij ons ervaren. Elk jaar voeren wij een volledige werknemersenquête uit om ons te voorzien van jaarlijkse informatie over zes belangrijke vragen. Alle medewerkers van de geconsolideerde entiteiten worden uitgenodigd om deel te nemen. Het deelnamepercentage blijft jaar op jaar hoog.

De totale scores voor de zes belangrijkste gestelde vragen bleven in lijn of verbeterden vergeleken met de enquête van vorig jaar. "Ik kan goed samenwerken met mijn team" kreeg een score van 86% voor 'mee eens' of 'helemaal mee eens' en blijft het item dat het beste scoort en waar ook de score het meest verbetert. Lokale initiatieven worden nog altijd gebruikt om de betrokkenheid van medewerkers te versterken. Deze zijn vaak gericht op efficiënte communicatie, voortdurende training en ontwikkeling, beloning en secundaire arbeidsvoorwaarden op maat en uitdagende leiderschapsontwikkeling.

3.4 Onze beleggers

Belangrijke onderwerpen die ter sprake komen met betrekking tot onze beleggers

- Economische prestaties
- Rendement op lange termijn

Connect21 omvat ook beloften aan onze beleggers:

- We mikken op duurzame groei op lange termijn. We willen competitieve rendementen aanbieden en een stabiel en groeiend dividend
- We spannen ons in om onze financiële doelen te bereiken
- We willen sterke relaties aangaan en koesteren met investeerders die ons op lange termijn steunen, op basis van vertrouwen en transparantie.

Ageas zet zich duidelijk in voor een aantal bijgewerkte financiële doelstellingen. Deze doelstellingen weerspiegelen enerzijds een streven naar continuïteit en consistentie. Anderzijds voldoen deze echter ook aan de veranderende verwachtingen van beleggers, rekening houdend met recente ontwikkelingen bij Ageas en meer in het bijzonder de afwikkeling van zaken uit het verleden. Dit leidde meer dan ooit tot het inzicht dat de financiële doelstellingen de strategie moeten ondersteunen om van Ageas een verzekeraar voor de lange termijn te maken:

voorbereid om in te spelen op technologische, maatschappelijke en andere uitdagingen waar het bedrijf voor staan. Zodoende vormen de financiële doelstellingen een goed evenwicht tussen operationele doelen, kapitaalbeheerdoelen en ook solvabiliteitsdoelen.

Daarnaast is Ageas van plan om een aantal niet-financiële indicatoren te ontwikkelen. Deze moeten onze inzet ten opzichte van alle andere stakeholders weerspiegelen en meten. Dit is een proces van voortdurende verbetering, waardoor uiteindelijk een duidelijke visie ontstaat over de maatschappelijk rol van Ageas en hoe de onderneming presteert voor alle stakeholders. Onze jaarlijkse doelstellingen voor het management en voor al onze medewerkers omvatten verwachtingen die zowel op financiële als op niet-financiële projecten focussen.

Wat betreft de nieuwe doelen en de resultaten die wij boeken vergeleken met de doelstellingen van Ambition 2018 verwijzen wij naar hoofdstuk 1 "Algemene beschrijving en strategie van Ageas".

3.5 Onze maatschappij

Belangrijke onderwerpen die ter sprake komen met betrekking tot de maatschappij

- Milieuoetadruk
- Onze bredere rol in de maatschappij
- Verantwoord beleggen

De maatschappij is expliciet aan Connnect21 toegevoegd als vijfde categorie van stakeholders. Dit bevestigt dat Ageas zich bewust is van de belangrijke maatschappelijke rol die de onderneming heeft. Net als voor andere groepen stakeholders zijn de prioriteiten vastgelegd in een aantal beloften:

- Onze rol als verzekeraar betekent dat wij actief bijdragen aan een betere maatschappij buiten de verzekeringssector: voorbereiding op vergrijzing, bescherming tegen ongunstige gebeurtenissen en het opbouwen van een gezondere maatschappij.
- Ons bedrijf vormt een platform waarmee wij het verschil kunnen maken en in onze kernactiviteiten maatschappelijke voordelen in evenwicht kunnen brengen met economische waarde.

Ageas wil actief bijdragen aan een betere maatschappij

Onze inzet is duidelijk: Ageas is er om mensen en bedrijven kansen te bieden om te groeien en te floreren. Via fondsen als Capricorn ICT en Fortino II investeren wij in startende bedrijven en wij ondersteunen aan de geselecteerde maatschappelijke thema's en de uitdagingen die deze met zich meebrengen verbonden wetenschappelijk onderzoek.

Wij willen de levenskwaliteit verbeteren van een ieder die wordt beïnvloed door onze aanwezigheid en door de producten en diensten die we aanbieden. In dit verband wijzen wij op het bovenstaande hoofdstuk en onze beloften naar klanten toe en hoe we de SDG-normen van de VN op een economisch verantwoorde wijze willen verankeren in onze strategische visie en het product- en dienstenaanbod, teneinde zowel economische als maatschappelijke waarde te creëren.

Een structurele bijdrage aan een aantal maatschappelijke vraagstukken via onze beleggingen

Als verzekeringsmaatschappij beheerde Ageas per eind 2018 ook voor rond EUR 80 miljard aan vermogen. Dit wordt onder meer belegd in projecten in de reële economie die voldoen aan een aantal onderstaand verder toegelichte ESG-criteria. Hiermee bieden we structurele oplossingen voor een aantal maatschappelijke vraagstukken of dragen we hieraan bij.

Wat betreft de beleggingsstrategie voor het beheerde vermogen functioneert Ageas lokaal. Op groepsniveau houdt het Ageas Investment Committee (Agico) echter toezicht op de beleggingsprincipes en stelt de richtlijnen vast. De Chief Financial Officer (CFO) is de voorzitter van het Agico. Het Agico adviseert over de beleggingen van alle geconsolideerde entiteiten en de joint ventures in Europa (Turkije) en Azië.

Belangrijkste wijzigingen in 2018 betreffende de beleggingsstrategie van Ageas

Wat betreft duurzame beleggingen heeft Ageas, en meer in het bijzonder AG Insurance, dat ongeveer 75% van de beleggingsportefeuille van Ageas vertegenwoordigt, in België een lange staat van dienst, met onder meer de eerste oplossing voor duurzame beleggingen die al in 2007 werd geïntroduceerd. Deze strategie ontwikkelt zich voortdurend en wordt verder verfijnd. In de loop van 2018 leidde dit tot een aantal besluiten binnen AG Insurance (België) die als mijlpaal kunnen worden beschouwd. De uitrol hiervan over alle Europese entiteiten wordt voor 2019 verwacht:

Ten eerste is de integratie van ecologische, sociale en governance (ESG)-factoren een conventioneel onderdeel van ons beleggingsbesluitvormingsproces geworden. Deze factoren kunnen risico's en kansen voor bedrijven vormen en daarom willen wij deze opnemen in onze beleggingsanalyse. Van alle portefeuillebeheerders wordt verwacht dat zij bij nieuwe beleggingen rekening houden met deze criteria. Wij gebruiken systematisch informatie van ESG-gegevensaanbieders zoals Sustainalytics N.V. om de genomen besluiten te ondersteunen en te onderbouwen. Voor infrastructuurbeleggingen gebruiken wij al de Equator-principes. Voor deze onderdelen van de portefeuille worden de beleggingen uitbesteed aan externe vermogensbeheerders, die momenteel allemaal de Principles for Responsible Investment van de Verenigde Naties (UN PRI) hebben ondertekend en wij vragen hen om ESG-analyses in hun beleggingsbesluiten te integreren.

Ten tweede heeft AG Insurance de uitsluitingscriteria van zijn beleggingsbeleid uitgebreid. De uitsluiting van bedrijven actief met de productie van controversiële wapens (anti-persoonslandmijnen, clustermunitie/-bommen, nucleaire, chemische en biologische wapens enz.), in belastingparadijzen en in landen waarvoor internationale sancties en embargo's gelden was al van kracht. In 2018 breidden we de uitsluitingslijst uit naar alle defensiebedrijven. Daarnaast voegden we een aanvullende lijst van tabaksfabrikanten en bedrijven die actief zijn betrokken bij steenkool (mijnbouw of elektriciteitsproductie) toe aan de bedrijven waarin beleggingen zijn uitgesloten. Dit leidde bijvoorbeeld in België tot een besluit om alle intern beheerde resterende aandelenposities in deze gevoelige sectoren te verkopen. In deze sectoren zijn geen nieuwe beleggingen toegestaan, noch in aandelen noch in obligaties. De huidige obligatieposities mogen echter tot de vervaldatum worden aangehouden.

Tot slot ondertekende AG Insurance op 17 december 2018 de UN PRI. Met deze actie onderstreept het bedrijf zijn inzet om ESG-kwesties op te nemen in de beleggingsanalyses en in zijn kader voor beleggingsbesluiten. Al onze huidige of toekomstige externe vermogensbeheerders moeten de UN PRI hebben ondertekend. Ageas Groep heeft zich hierbij aangesloten en ondertekende op 24 januari 2019 namens alle geconsolideerde entiteiten de UN PRI.

Deze besluiten, die op alle beleggingsactiviteiten van invloed zijn, vormen een natuurlijke ontwikkeling voor Ageas als zorgvuldige, maatschappelijk betrokken belegger voor de lange termijn en bevestigt de intentie een verantwoorde beleggingsstrategie te volgen.

Verantwoordelijk beheer van onze traditionele portefeuille

Ageas levert financiering op lange termijn aan de reële economie, inclusief infrastructuurprojecten, vooral via de activiteiten in België voor een totaal bedrag van ongeveer EUR 1,9 miljard. De financiering voor aan alternatieve energie gerelateerde projecten zoals de bouw van zonnepanelen en windturbines of de financiering van bedrijven die energie opwekken uit afval, belooft EUR 300 miljoen.

In België belegt AG Insurance ook in onder meer sociale leningen en in groene obligaties. Deze beleggingen hebben een omvang van meer dan EUR 5 miljard.

Ons duurzame productaanbod

Bij Ageas hebben we een breed aanbod aan duurzame beleggingsoplossingen voor particuliere en institutionele beleggers. Deze maken deel uit van onze Europese Leven-activiteiten in België en Portugal.

- Voor institutionele beleggers kunnen we groepsverzekeringen leveren die voldoen aan strikte duurzaamheidscriteria zoals op normen gebaseerde screening wat betreft mensenrechten en Internationale Arbeids Organisatie (IAO)-conventies, negatieve screening voor onder meer tabak, gokken, slechte behandeling van dieren enz.
- Voor particuliere beleggers hebben we een groeiend scala een duurzame Unit-linked-oplossingen gefocust op duurzaamheids-thema's (diversiteit, klimaat enz.) en -strategieën (uitsluiting van controversiële sectoren, best-in-class, reductie CO2-voetafdruk enz.).

In België zagen we in 2018 een toenemende belangstelling van institutionele klanten voor duurzame beleggingsproducten. Onder particuliere beleggers zagen we een significante stijging van het beheerde vermogen van EUR 1,1 miljard tot EUR 1,4 miljard ofwel een plus van ruim 25%.

Per eind 2018 bedroeg het totale bedrag dat in duurzame oplossingen volgens de duidelijk gedefinieerde ESG-criteria was belegd EUR 4,37 miljard (ofwel een stijging van 6% vergeleken met eind 2017).

Structurele integratie van duurzaamheidsprincipes binnen onze vastgoedportefeuille

Van het totale bedrag dat Ageas belegt is ongeveer EUR 6,5 miljard of rond 7% van de totale activa belegd in vastgoed. AG Real Estate, de belangrijkste private vastgoedbelegger en volledige dochtermaatschappij van AG Insurance, beheert deze beleggingen actief. Deze heeft ook een belang van 51% in Interparking, een van de toonaangevende Europese exploitanten van openbare parkeervoorzieningen.

De vastgoedportefeuille van Ageas omvat verschillende soorten vastgoed: kantoren, magazijnen, winkelcentra, woningen, parkeervoorzieningen, infrastructuur en gemeenschapsgebouwen zoals scholen.

In 2018 besteedde AG Real Estate EUR 430 miljoen aan aankopen en renovaties van vastgoed en desinvesteerde deze EUR 295 miljoen. In het kader van de privaat-publieke samenwerking "Scholen van Morgen" werden sinds het begin van het project ongeveer 180 scholen gebouwd. Dit komt overeen met meer dan 700.000 m² en hierdoor kunnen meer dan 130.000 leerlingen in België moderne scholen bezoeken.

Het duurzaamheidscharter van AG Real Estate

De kernactiviteiten van AG Real Estate versterken de beleggingen in de ontwikkeling en financiering van vastgoed, hetzij in de privésector of in samenwerking met publieke entiteiten en door de exploitatie van openbare parkeervoorzieningen via Interparking.

Het duurzaamheids-charter van AG Real Estate geeft specifiekere richtlijnen over hoe deze zijn portefeuille beheert en deze principes maken integraal deel uit van de kwaliteitsnormen en het leiderschap dat AG Real Estate nastreeft. AG Real Estate is zich bewust van zijn maatschappelijke en ecologische voetafdruk en streeft ernaar deze positief te beheren, in het belang van al zijn stakeholders. Dit zal een positieve impact op lange termijn hebben op zijn winstgevendheid en reputatie.

De prioriteiten van het milieubeleid van AG Real Estate zijn de volgende:

- Optimalisatie van energiestromen en verlaging van broeikasgasuitstoot via:
 - Meting en beheersing van energie- en nutsconsumptie (electriciteit, gas, water, afval en CO₂)
- Productie van hernieuwbare energie
 - Aanpassing van instellingen en parameters van de gebouwenbeheersysteem (GBS)
 - Zorgvuldige selectie van producten, materialen en apparatuur
 - Onderhoud van gebouwen en de uitrusting ervan
 - Afvalbeheer- en recyclingmogelijkheden
- Voortdurend beheer van gebouwen, naleving van wetgeving
- Energie Prestatie Certificaat (EPC) & BREEAM³ (al dan niet in gebruik)-certificatie
- Actieve dialoog met huurders en verspreiding van goede praktijken rond mobiliteitsplannen, afvalscheiding enz.

Het charter omvat ook een actieve meting van de relevante doelstellingen om een jaarlijkse beoordeling van de prestaties mogelijk te maken inclusief permanente monitoring via de eigen interne processen.

³ BREEAM is de leidende beoordelingsmethode voor duurzaamheid en overkoepelende projectplanning, infrastructuur en gebouwen.

Minder milieu-impact in de praktijk

Sinds 2017 zijn diverse initiatieven gelanceerd om het bovengenoemde duurzaamheidscharter te implementeren.

a. Kantoorgebouwen

Sinds 2017 beschikken al onze kantoorgebouwen over een real time volgsysteem wat betreft energieverbruik en afval. Hiermee kunnen wij ongebruikelijk verbruik direct opsporen en meteen corrigerende maatregelen nemen. De informatie wordt actief gedeeld met alle huurders, wat nuttig is voor zowel de huurders als AG Real Estate.

Bijna 90% van de door AG Real Estate beheerde gebouwen zijn voorzien van volgsystemen. Afvalbeheer wordt handmatig bewaakt en geoptimaliseerd. De optimalisatie van energiestromen en reductie van broeikasgasuitstoot had een milieu-impact van 2.886 ton CO₂.

In zes andere gebouwen, waarvan Trade Mart de grootste is, zijn zonnepanelen geïnstalleerd. De opgewekte elektriciteit komt ten goede aan de huurders terwijl de certificaten te goede komen aan de externe belegger.

Wat BREEAM betreft startte in 2017 een certificatieproject voor alle gebruikte kantoorgebouwen. Alle voorlopige beoordelingen zijn uitgevoerd en twee gebouwen verkregen het certificaat.

- Arts-Lux: Uitstekend 74,10%
- Central Plaza: Zeer goed 56,70%

Verwachte certificatie in 2019:

- City Center: Zeer goed
- Crystal: Zeer goed
- Stéphanie Plaza: Zeer goed
- Stéphanie Square: Zeer goed
- Tirou: Zeer goed
- Veldekens: Zeer goed

In het kader van de zorg voor biodiversiteit stelt AG Real Estate zijn gebouwen sinds 2016 ter beschikking van de organisatie "madeinabeilles". Op de daken van diverse gebouwen zijn bijenkorven geplaatst, die helpen om de biodiversiteit te behouden of te verbeteren.

AG Real Estate implementeerde ook het Commuty-systeem, een platform dat eenvoudige omwisseling en vrijmaken van parkeerplaatsen mogelijk maakt. Het systeem beoogt om beschikbare parkeerplaatsen voor zoveel mogelijk medewerkers beschikbaar te maken, vooral in periodes met vakanties, telewerken of afspraken buiten de deur. Daarnaast wordt samenreizen actief bevorderd om het aantal auto's en de hiermee verbonden CO₂-uitstoot te reduceren.

b. Woningen

Voor alle in aanbouw genomen woninggebouwen (AG Real Estate heeft geen woningen in gebruik) houdt AG Real Estate zich aan de hoogste

energienormen, inclusief onderzoek naar systemen voor hernieuwbare energie.

Bij de PEB ('Pre Engineered Buildings')-methodiek kunnen verschillende technieken in geavanceerde gebouwen worden geïntegreerd, waaronder isolatie, gesloten systemen voor elektriciteitsopwekking, systemen om warmteverlies tegen te gaan.

c. Management openbare parkeervoorzieningen

Op basis van de recente inspanningen van Interparking, dochtermaatschappij van AG Insurance illustreren wij dit jaar hun benadering van duurzaam beheer. Interparking bezit meer dan 800 parkeerfaciliteiten in 9 Europese landen en bedient ongeveer 120 miljoen klanten per jaar.

Interparking was de eerste parkeerexploitant die een kredietlijn met milieudoelstellingen afsloot. In oktober 2018 sloten BNP Paribas Fortis en Interparking een leenovereenkomst waarbij Interparking betere financieringsvoorwaarden verkrijgt als de CO₂- en energievoetadruk in 2020 met respectievelijk 30% en 20% zijn gereduceerd. Een onafhankelijke bureau bewaakt het behalen van de doelstellingen.

Interparking houdt zich al vele jaren aan de principes van maatschappelijk verantwoord beleggen. De belangrijkste prestatie van de afgelopen jaren is dat de onderneming een CO₂-neutraal-label verkreeg voor de hele groep in de 9 landen waar zij actief is. Dit werd bereikt door:

- Reductie van het energieverbruik via de installatie van led-technologie, digitaal aangestuurde ventilatie, geautomatiseerde verlichting en waar mogelijk de installatie van zonnepanelen;
- Interne inspanningen om de uitstoot te verminderen via onder meer een overstap op voertuigen met een lage emissie voor de eigen vloot en meer gebruik van videoconferenties;
- Compensatie van CO₂-uitstoot door ondersteuning van diverse CO₂-reductieprogramma's in Afrika, die in 2018 leidde tot een compensatie van 5.938 ton CO₂. De totale CO₂-consumptie is sinds 2014 met 1.547 ton ofwel 21% verlaagd.

Andere lopende initiatieven zijn onder meer het testen en invoeren van een filterend ventilatie-/ionisatiesysteem specifiek gericht op fijnstof en ultrafijnstof in parkeervoorzieningen. Dit moet uiteindelijk tot een reductie van 50% tot 70% leiden. Het is gepland om deze systemen in 2019 in diverse Belgische parkings te installeren.

Interparking experimenteert in Nederland ook met voordelige tarieven voor klanten die in auto's met een lage emissie of elektrische voertuigen rijden (maximaal 20% korting).

Tot slot voorziet Interparking binnen zijn parkeerfaciliteiten speciale zones voor elektrische voertuigen, inclusief meer dan 700 oplaadstations, evenals voor deelvoertuigen. Voor dit laatste werkt Interparking samen met de grote autodeelbedrijven.

3.6 Onze doeltreffendheid voor stakeholders, ondersteund door een complete beleidspakket

Belangrijke onderwerpen die ter sprake komen met betrekking tot al onze stakeholders

- Naleving van regels en regelgeving
- Integriteit en ethische bedrijfsvoering
- Privacy en gegevensbescherming

In het Corporate Governance Charter van Ageas staat: "Wij geloven dat een sterke cultuur van deugdelijk ondernemingsbestuur en ethisch verantwoord gedrag fundamenteel zijn voor de manier waarop we zakendoen." En voor dit doel, "Moeten we onze beloften altijd waarmaken en een solide, betrouwbare partner zijn, die onze klanten flexibele oplossingen levert. Mensen beoordelen ons naar wat wij doen, niet naar wat wij pretenderen te zijn. Zodoende wordt van een ieder van ons de hoogste mate van integriteit verwacht."⁴ Deze fundamentele principes gaan uit van het hoogste niveau binnen de groep en tonen aan dat de top de toon zet, in het bijzonder de Raad van Bestuur en het Executive Committee.

a. Integriteit, de toetssteen van ethisch gedrag.

Integriteit is het belangrijkste uitgangspunt voor het eerbiedigen van mensenrechten. Dit vertaalt zich in de expliciete afwijzing van enige vorm van discriminatie, de strijd tegen corruptie en fraude, de verplichting om uitsluitend met vertrouwde en betrouwbare externe partijen overeenkomsten te sluiten en de onvoorwaardelijke inzet voor zero-tolerance van onwettige en onaanvaardbare praktijken. Met deze overtuiging heeft Ageas een overkoepelend integriteitsbeleid uitgegeven. Dit vormt de ruggengraat van onze filosofie over ethiek en integreert de waarden van Ageas. Dit beleid beschrijft de integriteitsprincipes en licht toe via welke onderwerpen, structuren en processen deze tot uiting komen en hoe we deze in praktijk kunnen brengen, in de groep en ten opzichte van interne en externe stakeholders – personen, organisaties en entiteiten, klanten, distributeurs, leveranciers, markten. Deze principes zijn verankerd in het hele kader van Ageas-beleid en zijn van toepassing voor alle dochtermaatschappijen van Ageas, evenals, op basis van een inspanningsperspectief, voor gelieerde ondernemingen. Dit beleidskader is gebaseerd op en weerspiegelt een analyse van de risico waaraan de groep is blootgesteld, rekening houdend met het regelgevingsklimaat waarin deze actief is.

b. Het beleidskader

Het beleidskader omvat onder meer het nalevingsbeleid, dat essentieel is om het eerbiedigen van mensenrechten te ondersteunen en met

name diverse basisbeleidsplannen op onder meer de terreinen integriteit, eerlijke behandeling van klanten,⁵ naleving, belangenverstrengeling. Deze worden aangevuld door specifiek thematisch gericht beleid dat zeer relevant is voor de bescherming van mensenrechten: Tegen omkoping en corruptie, tegen het witwassen van geld en tegen de financiering van terrorisme, inzake deskundigheid en betrouwbaarheid, sancties, fraude, uitbesteding, klachtenbehandeling, informatiebeveiliging maar ook incidentmanagement (d.w.z. een intern waarschuwingssysteem of klokkenluiderssysteem) omdat iedereen binnen het bedrijf verantwoordelijk is voor de bescherming van mensenrechten en integriteit.

De dimensie mensenrechten is aanwezig in het volledige beleidspakket dat zich uitstrekt over alle verplichte regelgevingsdomeinen. Diverse afdelingen, waaronder Compliance, Risk Management, Legal, Finance, Audit en Human Resources zijn hier eigenaar van.

Teneinde te waarborgen dat dit kader volledig zijn doel vervult, wordt het bewaakt door de respectievelijke eigenaren van de beleidsstukken en gecontroleerd door de functies Compliance en Operational Risk Management en uiteindelijk gecoördineerd om het management van consistente rapportages te kunnen voorzien. De naleving wordt in elke entiteit van Ageas gevolgd door een nalevingsfunctie (een compliance officer en een of meer medewerkers van de afdeling Compliance). De Group Director Compliance coördineert de lokale compliance officers.

Het beleid wordt herbeoordeeld in een frequentie bepaald door de risicoperceptie voor het behandelde onderwerp en/of de ontwikkeling van de regelgeving, maar in alle gevallen ten minste elke drie jaar. In 2018 werd voor een derde van het beleid een dergelijke beoordeling uitgevoerd. Het beoordelingsproces omvat een afwijkings- en acceptatieanalyse, evenals een herbevestiging in de vorm van goedkeuring van de Raad van Bestuur. De monitoring van het beleidskader maakt deel uit van de driemaandelijks en geconsolideerde jaarlijkse reporting aan het management en de Raad van Bestuur.

⁴ Ageas Corporate Governance Charter, gevalideerd door de Raad van Bestuur op 16 februari 2016 <https://www.ageas.com/nl/over-ageas/corporate-governance>

⁵ Zie Jaarverslag 2017, pagina 19

c. Het beleid waarmaken

De Compliance functie is niet alleen verantwoordelijk voor de in noot 5 Risicomanagement uitgebreid beschreven risicomanagementactiviteiten, maar voert ook essentiële controles uit om een redelijke mate van zekerheid over de naleving van het beleid te verschaffen. Compliance doet dit op basis van een Compliance Universum. Dit vertaalt de compliance risico's die de Groep loopt en dient als basisreferentie om vast te stellen welke controlemaatregelen noodzakelijk zijn en om de uitkomsten te registreren.

Het Compliance Universum ondersteunt een uitgebreid kader voor de controle van de naleving. Dit combineert diverse soorten controlemaatregelen uitgevoerd via een door het management goedgekeurd jaarplan en zo kan de mate van naleving te allen tijde worden aangegeven: transversale thematische monitoring, controles gericht op specifieke compliance risico's, risicoanalyses, ad hoc 'compliance checks' en 'due diligence'-onderzoek.

Het hele scala aan controlemaatregelen is gedocumenteerd, wordt verwerkt en hierover wordt verslag uitgebracht aan het Executive Committee en aan de Raad van Bestuur. Een serie rapporten wordt ook ingediend bij de toezichthouders voor Ageas, de NBB en de FSMA, die zich ook bezighouden met vraagstukken rond mensenrechten en corruptie.

d. Stimuleren van bewustwording

Compliance spant zich ervoor in om altijd volledig op de hoogte te zijn van de huidige en verwachte belangrijke trends en organiseert bijeenkomsten voor brainstorming en de uitwisseling van kennis rond actuele onderwerpen. In 2018 lag de focus op transparantie in de end-to-end Customer Journey en in 2019 komt de (compliance-) impact van cognitieve systemen op de klantrelatie aan bod. Het scheppen en behouden van bewustwording via training en informatiesessies is ook een van de manieren waarop Compliance integriteit ondersteunt.

Over integriteit kan niet worden onderhandeld en het is geen vaag concept. Integriteit moet altijd en overal worden gehandhaafd en geëerbiedigd.

04

Corporate Governance Statement

4.1 Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur functioneert binnen het kader van de Belgische wetgeving, de vereisten van de Belgische centrale bank (NBB), de Belgische Corporate Governance Code, de normale bedrijfsvoering in België en de statuten. De rol en verantwoordelijkheden van de Raad van Bestuur evenals zijn samenstelling, structuur en organisatie worden in detail beschreven in het Ageas Corporate Governance Charter dat kan worden geraadpleegd op de Ageas-website.

4.1.1 Samenstelling

In 2018 steeg het aantal leden van de Raad van Bestuur van dertien naar veertien, namelijk: Jozef De Mey (Voorzitter), Guy de Selliers de Moranville (Vicevoorzitter), Lionel Perl, Jan Zegering Hadders, Jane Murphy, Richard Jackson, Lucrezia Reichlin, Yvonne Lang Ketterer, Katleen Vandeweyer, Sonali Chandmal, Bart De Smet (CEO), Christophe Boizard (CFO), Filip Coremans (CRO) en Antonio Cano (COO).

Sonali Chandmal werd in mei 2018 door de aandeelhouders benoemd als nieuw onafhankelijk lid van de Raad van Bestuur.

Het grootste deel van de Raad van Bestuur bestaat uit onafhankelijke niet-uitvoerende leden en vijf van de veertien leden van de Raad van Bestuur van Ageas zijn vrouw.

4.1.2 Vergaderingen

De Raad van Bestuur kwam in 2018 tien keer in vergadering bijeen. De details omtrent de aanwezigheid kunnen worden teruggevonden in sectie 4.5 Raad van Bestuur.

In 2018 werden onder meer de volgende zaken behandeld in vergaderingen van de Raad van Bestuur:

- de strategie van Ageas als geheel en van elk van de bedrijfsonderdelen;
- de lopende ontwikkelingen bij elk van de bedrijfsonderdelen van Ageas;
- de voorbereiding van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders;
- de geconsolideerde kwartaal-, halfjaar- en jaarlijkse financiële verslagen;
- het Jaarverslag over 2017;
- persberichten;
- het budget voor 2019;
- dividend, kapitaal en solvabiliteit aangelegenheden van de onderneming;
- het risicoraamwerk van Ageas;
- de opvolgingsplanning van de Raad van Bestuur en het Executive Management;
- het implementeren van de Ageas Corporate Governance Charter in het algemeen en van de bestuurscommissies in het bijzonder;
- het deugdelijk bestuur en het functioneren van het Executive Committee en het Management Committee;

- het bezoldigingsbeleid in het algemeen en de bezoldiging van de CEO en de leden van het Executive Committee in het bijzonder;
- de status van gerechtelijke procedures en lopende zaken uit het verleden;
- diverse fusie- en overnamedossiers.

De leden van het Executive Committee brachten tijdens de vergaderingen van de Raad van Bestuur verslag uit over de resultaatontwikkeling en de algemene prestaties van de verschillende activiteiten.

De Raad van Bestuur voerde een self-assessment uit met over het algemeen bevredigende resultaten. De evaluatietechnieken voor de Raad van Bestuur worden jaarlijks herbeoordeeld.

4.1.3 Bestuurscommissies

De taakopdracht van iedere Advisory Board Committee, de functies en verantwoordelijkheid is nader omschreven in het Ageas Corporate Governance Charter, dat kan worden geraadpleegd op de Ageas-website.

Informatie over aan- en afwezigheid bij de vergaderingen is te vinden in 4.5 Raad van Bestuur.

4.1.4 Corporate Governance Committee (CGC)

Op 31 december 2018 bestond het Corporate Governance Committee uit de volgende leden: Jozef De Mey (voorzitter), Guy de Selliers de Moranville, Jan Zegering Hadders en Lionel Perl. De CEO en CRO hebben de vergaderingen eveneens bijgewoond, met uitzondering van discussies die met hun eigen situatie te maken hadden.

Het Corporate Governance Committee is in 2018 vijf keer bijeengekomen waarvan twee gezamenlijke bijeenkomsten met het Remuneration Committee.

De volgende zaken zijn aan de orde geweest:

- beoordeling van kandidaat-leden voor de Raad van Bestuur;
- de opvolgingsplanning van het Executive Management;
- de doelstellingen van de CEO en de overige leden van het Executive Management;
- de prestaties van de CEO en de overige leden van het Executive Management.

De voorzitter van het Corporate Governance Committee heeft na elke vergadering over deze onderwerpen verslag uitgebracht aan de Raad van Bestuur en heeft ten behoeve van de definitieve besluitvorming de aanbevelingen van de commissie aan de Raad van Bestuur voorgelegd.

Daarnaast besprak een ad hoc-comité bestaande uit vier onafhankelijke leden van de Raad van Bestuur die geen lid zijn van het Corporate Governance Committee de opvolgingsplanning van het Corporate Governance Committee. Dit ad hoc-comité deed aanbevelingen aan de Raad van Bestuur die werden goedgekeurd.

4.1.5 Het Audit Committee

Per 31 december 2018 bestond het Audit Committee uit de volgende leden: Jan Zegering Hadders (voorzitter), Sonali Chandmal en Richard Jackson. Het Audit Committee wordt bijgestaan door de afdelingen Audit, Compliance en Finance van Ageas en de externe accountant.

Het Audit Committee is in 2018, naast één gezamenlijke vergadering met het Risk & Capital Committee, zes keer bijeengekomen. De vergaderingen werden bijgewoond door leden van het Executive Committee en de interne en externe accountants. De volgende zaken zijn aan de orde geweest:

- het bewaken van de integriteit van de kwartaal-, halfjaar- en jaarlijkse geconsolideerde financiële verslaglegging, inclusief de toelichtingen, de consistente toepassing van wijzigingen aan de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling, de consolidatiescope, de kwaliteit van het afsluitingsproces en belangrijke punten die door de CFO of de externe accountants werden aangedragen;
- het bewaken van de bevindingen en aanbevelingen van de interne en externe accountant over de kwaliteit van de interne audit en het boekhoudproces;
- het beoordelen van de planning en rapportages van de interne en externe auditplannen;
- het beoordelen van het ontwerp en de operationele doeltreffendheid van het interne beheersingssysteem in het algemeen, en van het risicobeheersysteem in het bijzonder;
- het beoordelen van de algehele performance van de externe accountant;
- het reviewen van het rapport over de toereikendheidstoets met betrekking tot de Verzekeringsverplichtingen.

Daarnaast werd een beoordeling van het aanbestedings- en selectieproces uitgevoerd, overeenkomstig richtlijn (EU) nr. 534/2014 om de Raad van Bestuur te adviseren over de benoeming van PwC als commissaris van de vennootschap voor een periode van drie jaar voor de boekjaren 2018 (met ingang van het tweede kwartaal), 2019 en 2020. De benoeming van PwC werd tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van mei 2018 voorgesteld aan de aandeelhouders en werd goedgekeurd.

Tijdens de gezamenlijke vergaderingen met het Risk & Capital Committee hebben de leden de het crisismanagement, de dreigende risico's en de risicomanagementorganisatie geëvalueerd.

De voorzitter van het Audit Committee had elk kwartaal een-op-een besprekingen met de interne en externe accountants. Hij heeft over deze beraadslagingen van het Committee verslag uitgebracht aan de Raad van Bestuur en heeft ten behoeve van de besluitvorming de aanbevelingen van het Audit Committee aan de Raad van Bestuur voorgelegd. Het Audit Committee ontvangt een geschreven rapport van de Risk & Capital Committee-vergaderingen waarop tijdens de vergaderingen commentaar wordt gegeven.

4.1.6 Remuneration Committee

Per 31 december 2018 bestond het Remuneration Committee uit de volgende leden: Lionel Perl (voorzitter), Jane Murphy and Katleen Vandeweyer.

Het Remuneration Committee wordt bijgestaan door Willis Towers Watson, een extern gespecialiseerd consultantsbureau dat marktinformatie en advies verstrekt over algemeen gehanteerde beloningselementen, best practices en verwachte ontwikkelingen. Willis Towers Watson verstrekt geen materiële diensten die verband houden met beloningen of bijkomende voordelen aan het Executive Committee van Ageas, of een ander onderdeel van de Ageas organisatie.

De CEO, de CRO en de directeur Group Human Resources woonden de vergaderingen bij, behalve wanneer kwesties werden besproken die betrekking hadden op hun eigen situatie.

Het comité kwam vier keer bijeen waarvan twee keer samen met het Corporate Governance Committee.

De volgende zaken zijn in 2018 in het Remuneration Committee aan de orde geweest:

- de afstemming van het bezoldigingsbeleid op de EU-richtlijn aangaande de rechten van aandeelhouders;
- de benchmarking van de bezoldiging van de leden van het Management Committee ten opzichte van de geldende marktpraktijken. Op basis van deze beoordeling werd voorgesteld om voor 2019 een verhoging van de vaste bezoldiging van de CEO en de leden van het Executive Committee voor te stellen;
- de benchmarking van de bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur ten opzichte van de geldende marktpraktijken. Op basis van deze beoordeling werd voorgesteld om de bezoldiging van de niet-uitvoerende leden van de Raad van Bestuur die ageas SA/NV in geconsolideerde entiteiten van Ageas Group vertegenwoordigen op een lijn te brengen;
- de rapportage over de bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur en het Executive Committee in de toelichting bij de Geconsolideerde jaarrekening;
- het verslag van het Remuneration Committee zoals beschreven in het Corporate Governance Statement;
- het aandelengekoppelde incentiveplan ten behoeve van het senior management van Ageas, exclusief de leden van het Ageas Management Committee.

Het gezamenlijke Remuneration and Corporate Governance Committee's hebben over de volgende zaken gesproken en advies gegeven:

- de individuele doelstellingen (kwantitatieve en kwalitatieve) voor de leden van het Management Committee;
- de targets voor de business KPI's. De KPI's waarmee rekening werd gehouden om de 'short-term incentive' (STI) te bepalen voor het Executive Management voor het boekjaar 2018 staan vermeld onder punt 4.7.3;
- de individuele STI en 'long-term incentive' (LTI) van de leden van het Management Committee op basis van bovenstaande beoordeling.

De voorzitter van het Remuneration Committee rapporteerde na elke vergadering over bovengenoemde zaken aan de Raad van Bestuur en adviseerde de Raad van Bestuur zo nodig ten behoeve van de besluitvorming. Nadere informatie over het Remuneration Committee is te vinden in het Verslag van het Remuneration Committee (zie ook sectie 4.7 van dit hoofdstuk).

4.1.7 Risk & Capital Committee (RCC)

Per 31 december 2018 bestond het Risk & Capital Committee uit de volgende leden: Guy de Selliers de Moranville (voorzitter), Lucrezia Reichlin en Yvonne Lang Ketterer.

Het Risk & Capital Committee kwam, inclusief één gezamenlijke vergadering met het Audit Committee, zes keer bijeen. De vergaderingen werden bijgewoond door de leden van het Executive Committee en de Group Risk Officer.

De volgende zaken zijn in 2018 in het Risk & Capital Committee aan de orde geweest:

- het monitoren van het risicobeheer op basis van managementrapporten;
- het monitoren op kwartaalbasis van de performance van asset management, per segment en per beleggingscategorie;
- het evalueren van het risicobeleid opgesteld door het management, met inbegrip van het nieuwe 'risk appetite'-kader;
- het bewaken van de allocatie van kapitaal en de solvabiliteit van Ageas Groep.

De voorzitter van het Risk & Capital Committee rapporteerde na elke vergadering over bovengenoemde zaken aan de Raad van Bestuur en adviseerde de Raad van Bestuur zo nodig ten behoeve van de besluitvorming.

Tijdens de gezamenlijke vergadering met het Risk & Capital Committee hebben de leden de het crisismanagement, de dreigende risico's en de risicomanagementorganisatie geëvalueerd.

4.2 Executive Management

Het Executive Management van Ageas bestaat uit de leden van het Executive Committee en de leden van het Management Committee. De rol van het Executive Management is leiding geven aan Ageas in overeenstemming met de waarden, strategieën, beleidslijnen, plannen en budgetten die de Raad van Bestuur heeft opgesteld.

Het Executive Committee bestaat uitsluitend uit leden van de Raad van Bestuur. De CEO is de voorzitter van het Executive Committee en dit vergadert één keer per week volgens een voorafbepaald vergaderschema. Bijkomende vergaderingen worden gehouden indien dat nodig blijkt.

Het Executive Committee van Ageas bestond eind 2018 uit:

- Bart De Smet, CEO, is verantwoordelijk voor Business, Strategy & Business Development, Audit en Communications;
- Christophe Boizard, CFO, is verantwoordelijk voor Finance, Beleggingen, Investor Relations en Business Performance Management;
- Filip Coremans, CRO, is verantwoordelijk voor Risk, Compliance en Support Functions (Legal, Human Resources, IT en Facility);
- Antonio Cano, COO, is verantwoordelijke voor de implementatie van de strategie van de Groep en de uitwisseling van kennis, innovatie en best practices binnen de Groep.

Het Management Committee bestond eind 2018 uit:

- de vier leden van het Group Executive Committee;
- de hoofden van de vier operationele segmenten: Hans De Cuyper, CEO AG Insurance (België); Steven Braekeveldt, CEO Continentaal Europa; Andy Watson, CEO Verenigd Koninkrijk; and Gary Crist, CEO Azië;
- Emmanuel Van Grimbergen, Group Risk Officer.

4.3 Intern risicomanagement

Met betrekking tot risicomanagement en interne controlesystemen is de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor de goedkeuring van toereikende kaders voor risicomanagement en -beheersing. In dit verband voert Ageas een groepsbreed key risk reporting-proces uit om de belangrijkste (bestaande en dreigende) risico's in kaart te brengen die een impact kunnen hebben op onze doelstellingen. Het beoordeelt eveneens het controlekader dat op punt staat om ervoor te zorgen dat deze risico's continu worden beheerd. De Raad van Bestuur, het management en alle medewerkers voeren deze risico- en beheersingsactiviteiten voortdurend uit, teneinde de volgende zaken in redelijkheid te kunnen waarborgen:

- De doeltreffendheid en efficiency van de activiteiten;
- Kwalitatief hoogwaardige informatie;
- Naleving van wet- en regelgeving, evenals van intern beleid en procedures met betrekking tot de bedrijfsvoering;
- Bescherming van activa en identificatie en beheer van verplichtingen;
- Realisatie van de bedrijfsdoelstellingen en tegelijkertijd implementatie van de bedrijfsstrategie.

Raadpleeg voor gedetailleerde informatie over het interne controlekader noot 5 Risicomanagement in de Geconsolideerde jaarrekening 2018 van Ageas.

4.4 Corporate Governance referentiecodes en diversiteit

4.4.1 Corporate Governance referentiecodes

De Belgische Corporate Governance Code, gepubliceerd op 12 maart 2009 (de Code 2009), is van toepassing op Ageas en is beschikbaar op de website van Ageas:

<https://www.ageas.com/nl/over-ageas/corporate-governance>.

De Code is gebaseerd op het 'pas toe of leg uit'-principe. Dit betekent dat bedrijven de Code moeten naleven of in de 'Corporate Governance-verklaring' moeten uitleggen waarom ze afwijken van haar principes. Bij Ageas zijn er geen aspecten van corporate governance die bijkomende toelichting vereisen met het oog op Code 2009.

Het huidige Corporate Governance Charter is beschikbaar op de website van Ageas:

<https://www.ageas.com/nl/over-ageas/corporate-governance>.

Ageas droeg actief bij aan de opstelling van een nieuwe Corporate Governance-wet die naar verwachting in de loop van 2019 van kracht wordt. Ageas streeft ernaar om, op basis van een inspanningsverplichting, te anticiperen op naleving van de nieuwe bepalingen van deze Corporate Governance-wet.

4.4.2 Diversiteit

In 2018 keurde de Raad van Bestuur formeel een diversiteitsbeleid goed.

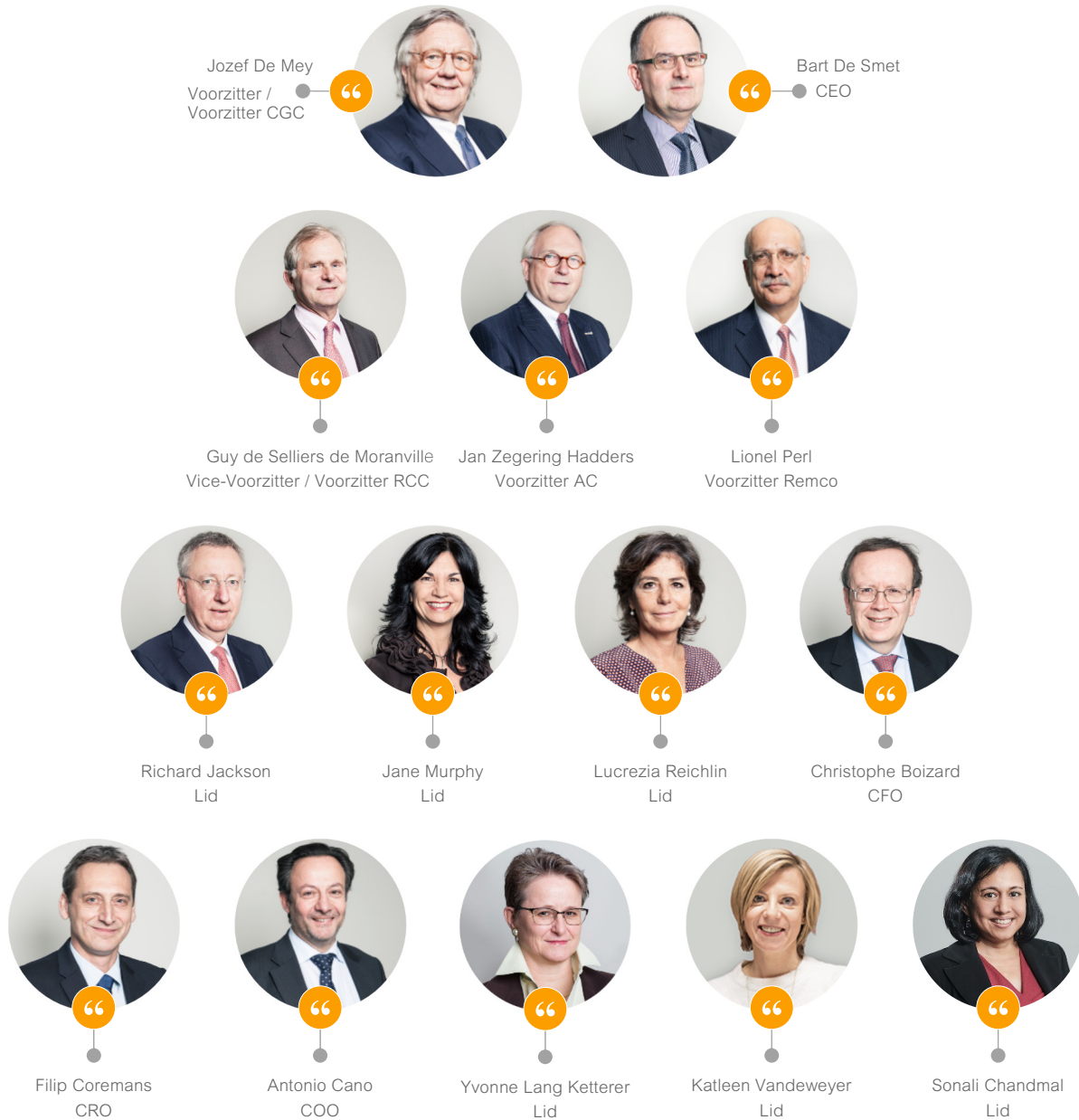
Het diversiteitsbeleid is van toepassing op alle topmanagers en leden van de Raad van Bestuur in de hele groep:

- Ageas streeft naar een Raad van Bestuur waarvan de samenstelling een diversiteit aan achtergrond, kennis, ervaring en competenties weerspiegelt;
- Benoemingen voor de Raad van Bestuur geschieden op basis van geschiktheid, maar houden ook rekening met diversiteit en de mix van vaardigheden die nodig is om de strategie 2021 van Ageas zo goed mogelijk te realiseren;
- Toepassing van het wettelijk vereiste minimum van 33% van het tegenovergestelde geslacht in de Raad van Bestuur van Ageas.

Per 31 december 2018:

- Bestond de Raad van Bestuur van Ageas uit vijf mannelijke niet-uitvoerend bestuurders en vijf vrouwelijke niet-uitvoerende bestuurders, naast vier mannelijke uitvoerende bestuursleden. Wat betreft nationaliteiten bestaat de Raad van Bestuur uit zes bestuurders met de Belgische nationaliteit, twee bestuurders met de Nederlandse nationaliteit, een bestuurder met de Italiaanse nationaliteit, een bestuurder met de Franse nationaliteit, een bestuurder met de Zwitserse nationaliteit, een bestuurder met de Canadese nationaliteit en een bestuurder met de Britse nationaliteit en een bestuurder met de Indiase nationaliteit. De samenstelling van de Raad van Bestuur waarborgt diversiteit wat betreft competenties en expertise, teneinde een evenwichtig en solide besluitvormingsproces te verkrijgen.
- Het Executive Committee van Ageas bestond uit vier mannelijke leden, waarvan twee de Belgische, een de Franse en een de Nederlandse nationaliteit heeft. Tijdens de jaarlijkse herbeoordeling aan de Raad van Bestuur wordt speciale aandacht gegeven aan diversiteit wat betreft de opvolgingsplanning. Het totale senior-management van de Ageas Groep bestaat uit 75% mannelijke senior-managers en 25% vrouwelijke senior-managers.

4.5 Raad van Bestuur

Voorzitter

Jozef De Mey

- (1943 – Belgische nationaliteit – Onafhankelijk bestuurder - Man)
- Op 31 december 2018 Voorzitter van de Raad van Bestuur en Voorzitter van het Corporate Governance Committee.
- Eerste benoeming in 2009. Zittingstermijn loopt tot de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2019.

Niet-uitvoerende bestuursleden

Guy de Selliers de Moranville

- (1952 – Belgische nationaliteit – Onafhankelijk bestuurder - Man)
- Per 31 december 2018 vicevoorzitter van de Raad van Bestuur, voorzitter van het Risk & Capital Committee en lid van het Corporate Governance Committee.
- Eerste benoeming in 2009. Zittingstermijn loopt tot de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2019.

Jan Zegering Hadders

- (1946 – Nederlandse nationaliteit – Onafhankelijk bestuurder - Man)
- Per 31 december 2018 Lid van de Raad van Bestuur, voorzitter van het Audit Committee en lid van het Corporate Governance Committee.
- Eerste benoeming in 2009. Zittingstermijn loopt tot de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2019.

Lionel Perl

- (1948 – Belgische nationaliteit – Onafhankelijk bestuurder - Man)
- Per 31 december 2018 Lid van de Raad van Bestuur, voorzitter van het Remuneration Committee en lid van het Corporate Governance Committee.
- Eerste benoeming in 2009. Zittingstermijn loopt tot de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2019.

Richard Jackson

- (1956 – Britse nationaliteit – Onafhankelijk bestuurder -Man)
- Per 31 december 2018 Lid van de Raad van Bestuur en van het Audit Committee.
- Eerste benoeming in 2013. Zittingstermijn loopt tot de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2020.

Jane Murphy

- (1967 – Belgische / Canadese nationaliteit – Onafhankelijk bestuurder – Vrouw)
- Per 31 december 2018 Lid Raad van Bestuur, van het Audit Committee en het Remuneration Committee.
- Eerste benoeming in 2013. Zittingstermijn loopt tot de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2020.

Lucrezia Reichlin

- (1954 – Italiaanse nationaliteit – Onafhankelijk bestuurder – Vrouw)
- Per 31 december 2018 Lid van de Raad van Bestuur en van het Risk & Capital Committee.
- Eerste benoeming in 2013. Zittingstermijn loopt tot de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2020.

Yvonne Lang Ketterer

- (1965 – Zwitserse nationaliteit – Onafhankelijk bestuurder - Vrouw)
- Op 31 december 2018 Lid van de Raad van Bestuur en van het Risk & Capital Committee.
- Eerste benoeming in 2016. Zittingstermijn loopt tot de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2020.

Katleen Vandeweyer

- (1969 – Belgische nationaliteit – Onafhankelijk bestuurder – Vrouw)
- Op 31 december 2018 Lid van de Raad van Bestuur en van het Remuneration Committee.
- Eerste benoeming in 2017. Zittingstermijn loopt tot de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2021.

Sonali Chandmal

- (1968 – Belgische / Indiase nationaliteit – Onafhankelijk bestuurder – Vrouw)
- Op 31 december 2018 lid van de Raad van Bestuur.
- Eerste benoeming in 2018. Zittingstermijn loopt tot de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2022.

Leden van het Executive Committee

Leden van de Executive Board

“ Bart De Smet
CEO

Bart De Smet

- (1957 – Belgische nationaliteit – Uitvoerend bestuurder - Man)
- Chief Executive Officer
- Eerste benoeming in 2009. Zittingstermijn als lid van de Raad van Bestuur loopt tot de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2021.

“ Christophe Boizard
CFO

Christophe Boizard

- (1959 – Franse nationaliteit - Uitvoerend bestuurder – Man)
- Chief Financial Officer
- Eerste benoeming als lid van de Raad van Bestuur in 2015. Zittingstermijn als lid van de Raad van Bestuur loopt tot de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2019.

“ Filip Coremans
CRO

Filip Coremans

- (1964 – Belgische nationaliteit – Uitvoerend bestuurder - Man)
- Chief Risk Officer
- Eerste benoeming als lid van de Raad van Bestuur in 2015. Zittingstermijn als lid van de Raad van Bestuur loopt tot de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2019.

“ Antonio Cano
COO

Antonio Cano

- (1963 – Nederlandse nationaliteit – Uitvoerend bestuurder – Man)
- Chief Operating Officer
- Eerste benoeming als lid van de Raad van Bestuur in 2016. Zittingstermijn als lid van de Raad van Bestuur loopt tot de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2020.

Details over de andere posities van leden van de Raad van Bestuur en het Executive Committee zijn te raadplegen op de Ageas-website.

Secretaris van de onderneming

Valérie van Zeveren

Aanwezigheid bestuurs- en commissievergaderingen

De aanwezigheid bij de vergaderingen van de Raad van Bestuur, het Audit Committee, Risk & Capital Committee, Remuneration Committee en Corporate Governance Committee was als volgt:

Naam	Raad van Bestuur		Vergadering Audit Committee		Vergaderingen Corporate Governance Committee		Vergaderingen Remuneration Committee		Vergaderingen Risk & Capital Committee	
	Gehouden	Bijgewoond	Gehouden *	Bijgewoond	Gehouden **	Bijgewoond	Gehouden **	Bijgewoond	Gehouden *	Bijgewoond
Jozef De Mey	10	10	(100%)		5	5				
Guy de Selliers de Moranville	10	10	(100%)		5	5			6	6
Lionel Perl	10	10	(100%)		5	5	4	4		
Jan Zegering Hadders	10	10	(100%)	6	6	5	5			
Bart De Smet	10	10	(100%)	6	6	6	5			
Jane Murphy***	10	10	(100%)	6	4			4	4	
Lucrezia Reichlin	10	7	(70%)						6	4
Richard Jackson	10	10	(100%)	6	6					
Yvonne Lang Ketterer	10	10	(100%)						6	6
Katleen Vandeweyer****	10	10	(100%)					4	2	
Christophe Boizard	10	10	(100%)							
Filip Coremans	10	10	(100%)							
Antonio Cano	10	10	(100%)							

Nieuw lid van de Raad van bestuur per mei 2018 (gehouden vergaderingen zijn sinds de Algemene vergadering van aandeelhouders)

Sonali Chandmal	6	6	(100%)	2	2					
-----------------	---	---	--------	---	---	--	--	--	--	--

* Inclusief de gezamenlijke vergadering van het RCC en het AC.

** Inclusief de gezamenlijke vergaderingen van het RC en het CGC.

*** Mevr. Murphy verliet het Audit Committee in oktober.

**** Mevr. Vandeweyer trad toe tot het Remuneration Committee in mei.

4.6 Geconsolideerde informatie in verband met de implementatie van de Europese overnamerichtlijn in het Jaarverslag Ageas

De Raad van Bestuur verklaart om wettelijke redenen dat het Jaarverslag Ageas 2018 is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke regels ter implementatie van de Europese overnamerichtlijn. Die regels traden in België per 1 januari 2008 in werking. De Raad van Bestuur geeft hierbij de volgende verklaring voor de diverse elementen die onder de nieuwe regels vallen:

- Een volledig overzicht van de huidige kapitaalstructuur wordt gegeven in noot 19 Eigen Vermogen en noot 21 Achtergestelde schulden van de Geconsolideerde jaarrekening 2018 van Ageas;
- Beperkingen op de overdracht van aandelen zijn alleen van toepassing op preferente aandelen (indien uitgegeven) en de effecten zoals die zijn beschreven in noot 21 Achtergestelde schulden van de toelichting op de Geconsolideerde jaarrekening 2018 van Ageas;
- onder noot 1 Juridische structuur van de Geconsolideerde jaarrekening van Ageas en onder 'Staat van het kapitaal en de aandeelhoudersstructuur' in de Jaarrekening van ageas SA/NV wordt een overzicht gegeven van belangrijke aandelenbelangen die (door derden) worden aangehouden en die de wettelijke drempel in België overschrijden, dan wel de drempels zoals die in de statuten van ageas SA/NV zijn vastgelegd;
- Er zijn, buiten de in noot 19 Eigen Vermogen en noot 21 Achtergestelde schulden van de toelichting op de Geconsolideerde jaarrekening 2018 van Ageas beschreven rechten, geen speciale rechten verbonden aan de uitgegeven aandelen;
- Aandelen(optie)regelingen worden, voor zover van toepassing, beschreven in noot 7 sectie 7.2 Aandelen en aandelenoptieregelingen van de toelichting op de Geconsolideerde jaarrekening 2018 van Ageas. Het besluit tot uitgifte van aandelenplannen en opties ligt bij de Raad van Bestuur en is onderhevig aan lokale wettelijke beperkingen, indien van toepassing;

- Met uitzondering van de informatie verstrekt in noot 19 Eigen vermogen, noot 8 Verbonden partijen en noot 21 Achtergestelde schulden in de Geconsolideerde jaarrekening 2018 van Ageas;
- Ageas is zich niet bewust van enige overeenkomst tussen aandeelhouders die hetzij de overdracht van aandelen of de uitoefening van stemrechten beperkt;
- Leden van de Raad van Bestuur worden benoemd of ontslagen door een meerderheid van stemmen uitgebracht bij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van ageas SA/NV. Statutenwijzigingen kunnen alleen worden doorgevoerd nadat de Algemene Vergadering van Aandeelhouders daartoe een motie heeft goedgekeurd. Indien minder dan 50% van de aandeelhouders vertegenwoordigd is, wordt een tweede vergadering belegd die met 75% van de stemmen de motie kan aannemen, ongeacht of er een aanwezigheidsquorum wordt gehaald;
- De Raad van Bestuur van Ageas heeft het recht om aandelen uit te geven en in te kopen, in overeenstemming met de daartoe verleende goedkeuring door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van ageas SA/NV. De huidige toelating loopt af op 16 mei 2020;
- ageas SA/NV is geen directe contractpartij in een belangrijke overeenkomst die in werking treedt, wordt gewijzigd en/of beëindigd bij een eventuele wijziging van de zeggenschap als gevolg van een openbare overname. Voor een aantal van de deelnemingen geldt echter wel een dergelijke clausele in het geval van een directe of indirecte wijziging van de zeggenschap;
- ageas SA/NV heeft geen afspraken met bestuursleden of medewerkers gemaakt die voorzien in de betaling van een speciale vertrekpremie indien het dienstverband als gevolg van een openbare overname wordt beëindigd;
- Er werden noch verschillende aandelenklassen noch voorkeursaandelen uitgegeven. Bijkomende informatie over de Ageas aandelen wordt uiteengezet in noot 19 Eigen Vermogen.

Aandeelhouders van Ageas zijn verplicht te voldoen aan bepaalde meldingseisen indien hun deelneming in Ageas boven of onder bepaalde drempels komt, zoals voorgeschreven door de Belgische wet en door de statuten van ageas SA/NV. De aandeelhouder moet de onderneming en de FSMA inlichten als zijn deelneming boven of onder de 3% of 5% (en bij elk meervoud van 5%) van de stemrechten komt. Ageas publiceert die informatie op haar website.

4.7 Verslag van het Remuneration Committee

In overeenstemming met de Belgische wet van 6 april 2010 heeft Ageas een Remuneratierapport van het Remuneration Committee opgesteld. Ageas zal dit verslag aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 15 mei 2019 ter goedkeuring voorleggen. Het verslag wordt toegelicht door de Voorzitter van het Remuneration Committee. Op 16 mei 2018 werd het verslag over 2017 met 98,24% van de stemmen van de aandeelhouders goedgekeurd.

4.7.1 Lidmaatschap van het Committee, aanwezigheid en externe adviseurs

Het Remuneration Committee bestond uit Lionel Perl (voorzitter), Jane Murphy en Katleen Vandeweyer. De CEO en de CRO, in zijn hoedanigheid van eindverantwoordelijke voor personeelszaken, alsmede de groepsdirecteur Human Resources woonden de vergaderingen van het Remuneration Committee bij, met uitzondering van de discussies over zaken die hen zelf betreffen. De details omtrent de aanwezigheid kunnen worden teruggevonden in sectie 4.5 Raad van Bestuur.

Het Remuneration Committee wordt bijgestaan door Willis Towers Watson een externe professionele dienstverlener. Willis Towers Watson verstrekt geen materiële diensten die verband houden met beloningen of bijkomende voordelen aan het Executive Committee van Ageas, of een ander onderdeel van de Ageas organisatie.

4.7.2 Belangrijkste doelstellingen van het Remuneration Committee

De drie belangrijkste doelstellingen van het Remuneration Committee zijn ongewijzigd: volledige transparantie verzorgen, de overeenstemming met bestaande en toekomstige Belgische wetgeving alsook Europese regelgeving garanderen en marktconform zijn.

Transparantie

In 2010 en 2011 heeft de Raad van Bestuur zowel het bezoldigingsbeleid (voor de Raad van Bestuur en het Executive Committee zoals aanbevolen door het Remuneration Committee) als de bezoldigingsniveaus van de Raad van Bestuur aan de aandeelhouders voorgelegd. Ook in de toekomst zal de Raad van Bestuur wijzigingen of aanpassingen hiervan ter goedkeuring aan de aandeelhouders voorleggen. Het jaarverslag van het Remuneration Committee geeft inzicht in het werk van dit committee en van de voorgestelde veranderingen indien van toepassing.

Overeenstemming met nieuwe wetgeving

Ageas bestudeert de toekomstige wetgeving nauwkeurig en probeert zo veel als mogelijk op veranderingen hierop vooruit te lopen indien wenselijk.

Marktconformiteit

Het doel van de beloning van zowel de Raad van Bestuur als van het Executive Committee is:

- het verzekeren van het vermogen van de organisatie om leidend talent aan te trekken, te motiveren en te behouden in een internationale marktomgeving;
- het bevorderen van het bereiken van hoge prestatiedoelstellingen en het aanmoedigen van duurzame langetermijngroei, dit om de belangen van management en aandeelhouders op korte, middellange en lange termijn op elkaar af te stemmen;
- het aanmoedigen, erkennen en belonen van zowel sterke individuele bijdragen als goede teamprestaties.

4.7.3 Activiteitenrapport van het Remuneration Committee

Het Remuneration Committee vergaderde in 2018 vier keer inclusief twee gezamenlijke vergaderingen met het Corporate Governance Committee.

Het Remuneration Committee besprak en diende aanbevelingen in aan de Raad van Bestuur over:

- de implementatie van de EU-richtlijn aangaande de rechten van aandeelhouders (Say on pay)
- de vergelijking van de bezoldiging van leden van de Raad van Bestuur op het niveau van de Ageas Groep;
- de vergelijking en de afstemming van de bezoldiging van niet-uitvoerende leden die Ageas vertegenwoordigen in de Raden van Bestuur van geconsolideerde entiteiten van de Ageas Groep;
- de vergelijking van de bezoldiging van de leden van het Management Committee ten opzichte van huidige praktijken in de markt;
- de rapportage over de bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur en het Executive Committee in de toelichting bij de Geconsolideerde jaarrekening;
- het verslag van het Remuneration Committee zoals beschreven in het Corporate Governance Statement;
- het aandelengekoppelde incentiveplan ten behoeve van het senior management van Ageas, exclusief de leden van het Ageas Management Committee;
- De uitgebreide beschrijving van de voorwaarden van het LTI-plan voor het Executive Committee en het Management Committee.

Tijdens de gezamenlijke vergaderingen met het Corporate Governance Committee werden de volgende onderwerpen besproken en voorgesteld aan de Raad van Bestuur ter goedkeuring:

- de individuele doelstellingen (kwantitatieve en kwalitatieve) voor de leden van het Management Committee;
- de targets voor de business KPI's. Met de volgende KPI's werd rekening gehouden om de STI te bepalen voor het Management Committee voor het boekjaar 2018:
 - Jaarlijkse nettowinst van de verzekeringsactiviteiten;
 - Rendement op eigen vermogen (ROE) van de verzekeringsactiviteiten;
 - Groei/marktaandeel
 - Operationele marge van producten met Gegarandeerde rente en Unit-linked producten;
 - Combined ratio van de Niet-levensverzekeringsactiviteit;
 - Door nieuwe activiteiten toegevoegde waarde;
- de specifieke KPI's van de Group Risk Officer;
- de beoordeling van de resultaten van de individuele doelstellingen en de business KPI's;

- de individuele STI en LTI van de leden van het Management Committee op basis van bovenstaande beoordeling.

4.7.4 Bezoldigingsbeleid

Het volledige bezoldigingsbeleid voor de leden van de Raad van Bestuur en van het Group Executive Committee van Ageas maakt deel uit van het Corporate Governance Charter (zie bijlage 4 van het Corporate Governance Charter). Het bezoldigingsbeleid is te vinden op: <https://www.ageas.com/nl/over-ageas/bezoldiging>.

Dit beleidsdocument beschrijft de principes die aan de grondslag liggen van de bezoldiging, het relatieve belang van de diverse onderdelen van de bezoldiging en de kenmerken van de aan aandelen gerelateerde bezoldiging en het toepasselijke terugvorderingsbeleid van variabel inkomen in het geval van fraude of afwijking van materieel belang.

Het Remuneration Committee blijft de mening toegedaan dat het beleid is afgestemd op de geest van de nieuwe wetgeving met een spreiding van de langetermijnbonus (LTI) en gedeelten van de kortetermijnbonus (STI) en de evaluatie van de prestatie gedurende de periode van spreiding en dat deze overeenkomt met de strategie van de onderneming.

4.7.5 Tenuitvoerlegging van het bezoldigingsbeleid in 2018

Raad van Bestuur

De bezoldigingsniveaus van de niet-uitvoerende leden van de Raad van Bestuur werden door een ruime meerderheid van de aandeelhouders goedgekeurd in 2010. Op basis van een periodieke herziening werd een aanpassing van de vaste beloning voor de voorzitter voorgesteld en goedgekeurd door de Algemene Aandeelhoudersvergadering van 2013.

Het Remuneration Committee deed op 29 januari 2018 een aanbeveling en de Raad van Bestuur valideerde dit voorstel om aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor te stellen om de vaste vergoeding voor de voorzitter van de Raad van Bestuur met ingang van 1 januari 2018 te verhogen van EUR 90.000 naar EUR 120.000 en om de vaste vergoeding voor niet-uitvoerende leden van de Raad van Bestuur met ingang van 1 januari 2018 te verhogen van EUR 45.000 naar EUR 60.000. De aanwezigheidspremies voor de Raad van Bestuur en de bestuurscommissies blijven ongewijzigd. Dit voorstel werd in mei 2018 tijdens de Algemene Aandeelhoudersvergadering goedgekeurd met 99,36 % van de stemmen van de aandeelhouders. De volgende tabel geeft een overzicht van de vaste vergoedingen en de aanwezigheidspremies.

Entiteit	Datum vanaf	Raad van Bestuur		Bestuurscommissie	
		Voorzitter	Lid	Voorzitter	Lid
Ageas Groep	vaste vergoeding	2018	120.000	60.000	
	aanwezigheidspremie	2010	2.500	2.000	2.000 1.500

Meer gedetailleerde informatie over de vergoeding van de niet-uitvoerende bestuurders in 2018 bevindt zich in noot 7 sectie 7.3 Bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur en de leden van het Executive Committee in de Geconsolideerde jaarrekening 2018 van Ageas.

Niet-uitvoerende leden van de Raad van Bestuur ontvangen geen jaarlijkse variabele vergoeding of aandelenopties en hebben geen pensioenrechten. Niet-uitvoerende leden van de Raad van Bestuur hebben geen recht op een vergoeding voor het beëindigen van hun mandaat.

De bezoldiging van de uitvoerende leden van de Raad van Bestuur is enkel gerelateerd aan hun positie als lid van het Executive Committee en is daarom bepaald in lijn met het bezoldigingsbeleid voor de leden van het Executive Committee.

In het kader van goede corporate governance besloot de Raad van bestuur om de meeste niet-uitvoerende leden te benoemen als lid van

de Raden van Bestuur van dochterondernemingen van Ageas. Voor zover deze posities bezoldigd zijn, worden de betaalde bedragen vermeld in noot 7 sectie 7.3 Bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur en de leden van het Executive Committee van de Geconsolideerde jaarrekening 2018 van Ageas.

Op 13 november 2018 beval het Remuneration Committee aan de Raad van Bestuur aan om de Algemene vergadering van aandeelhouders aan te bevelen om de bezoldiging van de niet-uitvoerende leden van de Raad van Bestuur die ageas SA/NV in geconsolideerde entiteiten van Ageas Group vertegenwoordigen op een lijn te brengen. Dit zal van toepassing zijn vanaf 2019 behalve voor Ageas Frankrijk en Ageas Portugal waar dit zal worden toegepast vanaf januari 2018. De volgende tabel geeft een overzicht van de vaste vergoedingen en de aanwezigheidspremies.

Entiteit	Datum vanaf	Raad van Bestuur		Bestuurscommissie		
		Voorzitter	Lid	Voorzitter	Lid	
Geconsolideerde entiteiten Ageas Groep	vaste vergoeding	2019	60.000	45.000		
	aanwezigheidspremie	2019	2.500	2.000	2.000	1.500

Overeenkomstig het bezoldigingsbeleid en de bezoldigingsniveaus zoals hierboven beschreven, bedroeg de totale bezoldiging van alle niet-uitvoerende leden EUR 1,37 miljoen in 2018, tegenover EUR 1,26 miljoen in 2017. Voor meer gedetailleerde informatie verwijzen wij naar noot 7 sectie 7.3 Bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur en de leden van het Executive Committee van de Geconsolideerde jaarrekening 2018 van Ageas.

Executive Committee

Zowel het niveau als de structuur van de bezoldiging voor de Ageas Executive Committee leden worden elk jaar geanalyseerd. Op initiatief van het Remuneration Committee wordt de competitieve positie van Ageas regelmatig vergeleken door, en besproken met, Willis Towers Watson en vergeleken met die van andere BEL-20 bedrijven en grote Europese internationale verzekeringsmaatschappijen en andere organisaties die internationaal actief zijn.

Op basis van de beoordeling van de competitieve positionering van het Executive management in de tweede jaarhelft van 2018, gaf het Remuneration Committee de aanbeveling en aanvaardde de Raad van Bestuur de aanbeveling om voor 2019 de volgende aanpassingen aan te brengen in de bezoldiging van het Executive management:

- verhoging van de basisbezoldiging van de CEO van EUR 650.000 per jaar naar EUR 700.000 per jaar, binnen de goedgekeurde bandbreedte van de basisbezoldiging voor de CEO van EUR 550.000 tot EUR 750.000 per jaar.
- verhoging van de basisbezoldiging van de andere leden van het Executive Committee, zijnde de CRO, de CFO en de COO van EUR 450.000 per jaar naar EUR 485.000 per jaar.

Bij deze aanpassing is rekening gehouden met:

- de in het bezoldigingsbeleid vastgelegde doelstelling om de basisbezoldiging van het Executive Committee te positioneren binnen een bandbreedte van 80 tot 120% van de gekozen mediane marktreferentie.
- de tijd die is verlopen sinds de laatste beoordeling, van 2016 voor de CEO en 2015 voor de andere leden van het Executive Committee.

Het Executive Committee bestaat uit CEO Bart De Smet, CFO Christophe Boizard, CRO Filip Coremans, en COO Antonio Cano, allen uitvoerende leden van de Raad van Bestuur. Het bezoldigingsbeleid zoals het wordt beschreven hierboven is van toepassing op de leden van het Executive Committee, en omvat, maar is niet beperkt tot, de regels over variabele verloning, ontslagvergoeding en claw-back. In 2018 bedroeg de totale bezoldiging in geld, inclusief pensioenbijdragen en secundaire arbeidsvoorwaarden van het Executive Committee EUR 4.317.232 tegenover EUR 4.400.710 in 2017. Op basis van de resultaten over het werkjaar 2018 werden er voorwaardelijke 21.356 aandelen toegekend voor een totaalbedrag van of EUR 900.000 (vergeleken met 2017 toen er 43.178 aandelen werden toegekend).

Zoals in het bezoldigingsbeleid voorzien, hebben de leden van het Executive Committee recht op een kortetermijnbonus (STI) en een langetermijnbonus (LTI) voor hun prestaties in boekjaar 2018:

- Langetermijnbonus: de toekenningen binnen de LTI-regeling is vanaf het werkjaar 2017 gebaseerd op de Ageas-bedrijfsscore over dit werkjaar. (De bedrijfsscore van Ageas is het resultaat van de verwezenlijking van de targets voor de business KPI's). Met een bedrijfsscore van Ageas van 4 (bij een bandbreedte van 1 tot 7) voor het werkjaar 2018 beval het Remuneration Committee, samen met het Corporate Governance Committee aan om 100 % van de doelstelling toe te kennen. (Doelstelling 45% van de basisbeloning, bandbreedte 0-90% van de basisbeloning):
- kortetermijnbonus: twee componenten, waarbij de Ageas-component voor 70% meetelt en de individuele prestaties voor 30% tellen bij de berekening van de STI. Het Remuneration Committee heeft in samenspraak met het Corporate Governance Committee geadviseerd dat de Raad van Bestuur rekening houdt met de resultaten op de volgende KPI's:
 - Nettowinst van de verzekeringsactiviteiten;
 - Rendement op eigen vermogen (ROE) van de verzekeringsactiviteiten;
 - Groei/marktaandeel
 - Operationele marge voor producten met gegarandeerde rente en Unit-linked producten;
 - Combined ratio van de Niet-levensverzekeringsactiviteit;
- rekening houdend met de individuele prestaties levert dit de volgende STI-percentages op (doelstelling 50% van de basisvergoeding, bandbreedte 0-100% van de basisvergoeding):
 - CEO - Bart De Smet: 109,8% van de doelstelling;
 - CFO - Christophe Boizard: 100,8% van de doelstelling;
 - CRO - Filip Coremans: 104,1 % van de doelstelling;
 - COO - Antonio Cano: 102,0% van de doelstelling.

Voor elk lid van het Executive Committee bedraagt de verbrekingsvergoeding 12 maandlonen, wat in bepaalde omstandigheden kan worden opgetrokken naar 18 maanden, (met inbegrip van het niet-concurrentiebeding).

Meer gedetailleerde informatie over het bezoldigingsbeleid van toepassing op het Executive Committee is beschikbaar in bijlage 4 van het Corporate Governance Charter: Bezoldigingsbeleid voor de leden van de Raad van Bestuur en de leden van het Group Executive Committee van Ageas.

Voor meer gedetailleerde informatie over de individuele bezoldiging en het aantal toegekende, uitgeoefende en vervallen aandelen, aandelenopties en andere rechten om aandelen te verwerven, gelieve te verwijzen naar noot 7 sectie 7.3 Bezoldiging van leden van de Raad van Bestuur en leden van het Executive Committee in de Ageas Geconsolideerd financieel verslag 2018.

4.7.6 Procedure gevolg om het Bezoldigingsbeleid te ontwikkelen en te beoordelen/herzien

Bij de aanstelling in april 2009 heeft het Remuneration Committee een volledig nieuw Bezoldigingsbeleid opgesteld. Het Remuneration Committee bekijkt de verschillende elementen van het Bezoldigingsbeleid en zijn overeenstemming met bestaande wetgeving en regelgeving op regelmatige basis, bijgestaan door de externe adviseur Willis Towers Watson.

Het Remuneration Committee blijft van mening dat het beleid, met onder andere een uitstel van de LTI en delen van de STI, en de beoordeling van de prestaties tijdens de uitstelperiode overeenstemt met de huidige normen en als dusdanig aansluit bij de strategie van het bedrijf.

4.7.7 Vooruitzichten voor het bezoldigingsbeleid in 2019

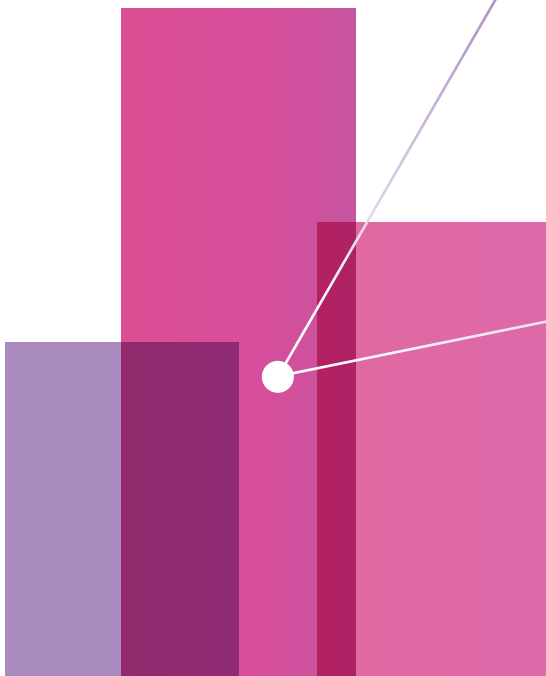
Ageas blijft de structuur van het bezoldigingsbeleid vergelijken met het concurrentie- en toezichtklimaat zoals zij dit in het verleden gedaan heeft en zal waar nodig aanpassingen of updates voorstellen. Het bezoldigingsbeleid zal worden aangepast in lijn met het bezoldigingsrapport dat ter goedkeuring zal worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Brussel, 26 maart 2019

Raad van Bestuur

2

**Geconsolideerde
Jaarrekening
2018**

Geconsolideerde balans

(voor winstbestemming)

	Noot	31 december 2018	31 december 2017
Activa			
Geldmiddelen en kasequivalenten	10	2.924,8	2.552,3
Financiële beleggingen	11	61.442,6	63.372,8
Vastgoedbeleggingen	12	2.727,3	2.649,1
Leningen	13	9.788,5	9.416,0
Beleggingen inzake unit-linked contracten		15.509,3	15.827,3
Beleggingen in deelnemingen	14	3.071,0	2.941,6
Herverzekering en overige vorderingen	15	1.843,1	2.185,9
Actuele belastingvorderingen		64,2	40,0
Uitgestelde belastingvorderingen	23	139,6	149,7
Overlopende rente en overige activa	16	1.837,1	1.857,8
Materiële vaste activa	17	1.234,6	1.183,9
Goodwill en overige immateriële activa	18	1.097,1	1.122,6
Activa aangehouden voor verkoop		7,1	41,8
Totaal activa		101.686,3	103.340,8
Passiva			
Verplichtingen inzake verzekeringscontracten Leven	20.1	26.987,5	27.480,8
Verplichtingen inzake beleggingscontracten Leven	20.2	30.860,1	31.350,6
Verplichtingen inzake unit-linked contracten	20.3	15.511,1	15.816,2
Verplichtingen inzake verzekeringscontracten Niet-Leven	20.4	7.424,6	7.575,0
Achtergestelde verplichtingen	21	2.285,0	2.261,3
Schulden	22	2.184,2	1.969,3
Actuele belastingverplichtingen		35,7	72,6
Uitgestelde belastingverplichtingen	23	1.039,6	1.054,9
RPN(l)	24	358,9	448,0
Overlopende rente en overige verplichtingen	25	2.477,1	2.412,1
Voorzieningen	26	887,1	1.178,1
Verplichtingen inzake geschreven putopties op minderheidsbelang	27	108,9	1.559,7
Verplichtingen met betrekking tot vaste activa aangehouden voor verkoop		6,9	
Totaal verplichtingen		90.166,7	93.178,6
Eigen vermogen	19	9.411,4	9.610,9
Minderheidsbelangen	28	2.108,2	551,3
Totaal eigen vermogen		11.519,6	10.162,2
Totaal verplichtingen en eigen vermogen		101.686,3	103.340,8

Geconsolideerde resultatenrekening

	Noot	2018	2017
Baten			
- Bruto premies		8.860,0	8.445,0
- Wijziging in niet-verdiende premies		52,9	47,0
- Uitgaande herverzekeringspremies		- 266,6	- 237,5
Netto verdiende premies	32	8.646,3	8.254,5
Rentebaten, dividend en overige beleggingsbaten	33	2.670,5	2.754,0
Ongerealiseerde winst (verlies) op RPN(I)	24	89,1	- 173,0
Resultaat op verkoop en herwaarderingsbaten	34	314,9	278,5
Baten uit beleggingen inzake unit-linked contracten	35	- 652,9	785,9
Aandeel in resultaat van deelnemingen	36	251,5	409,8
Commissiebaten	37	296,5	279,8
Overige baten	38	210,8	159,7
Totale baten		11.826,7	12.749,2
Kosten			
- Schadelasten en uitkeringen, bruto		- 7.904,6	- 7.762,0
- Schadelasten en uitkeringen, aandeel herverzekeraars		21,5	299,7
Schadelasten en uitkeringen, netto	39	- 7.883,1	- 7.462,3
Lasten inzake unit-linked contracten		588,2	- 887,3
Financieringslasten	40	- 122,5	- 116,8
Wijzigingen in bijzondere waardeverminderingen	41	- 134,6	- 21,8
Wijzigingen in voorzieningen	26	- 10,3	- 99,3
Commissielasten	42	- 1.047,5	- 1.110,7
Personeelslasten	43	- 809,3	- 825,4
Overige lasten	44	- 1.157,9	- 1.117,4
Totale lasten		- 10.577,0	- 11.641,0
Resultaat voor belastingen		1.249,7	1.108,2
Belastingbaten (lasten)	45	- 252,8	- 258,2
Nettoresultaat over de periode		996,9	850,0
Toewijsbaar aan de minderheidsbelangen	28	187,8	226,8
Nettoresultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders		809,1	623,2
Gegevens per aandeel (EUR)			
Gewoon resultaat per aandeel	4	4,11	3,09
Verwaterd resultaat per aandeel	4	4,11	3,09

Het bruto premie-inkomen (som van brutopremies en premies uit beleggingscontracten zonder 'Discretionaire winstdelingscomponent') kan als volgt worden gepresenteerd.

	Noot	2018	2017
Bruto premie-inkomen		8.860,0	8.445,0
Premies inzake beleggingscontracten	32	1.201,3	1.614,6
Bruto premies		10.061,3	10.059,6

Geconsolideerd overzicht van het comprehensive income

	Noot	2018	2017
COMPREHENSIVE INCOME			
Onderdelen die niet naar de resultatenrekening zullen worden geclassificeerd:			
De herberekening van de verplichting inzake de toegezegdpensioenregeling		45,0	- 1,3
Gerelateerde belasting		- 7,8	- 16,2
De herberekening van de verplichting inzake de toegezegdpensioenregeling	7	37,2	- 17,5
Totaal van de onderdelen die niet naar de resultatenrekening zullen worden geclassificeerd:		37,2	- 17,5
Onderdelen die (kunnen) worden geherclassificeerd naar de resultatenrekening:			
Wijzigingen in amortisatie van investeringen tot einde looptijd aangehouden		9,2	15,0
Gerelateerde belasting		- 2,3	- 5,1
Wijziging in beleggingen Tot einde looptijd aangehouden	11	6,9	9,9
Wijzigingen in herwaardering van voor verkoop beschikbare beleggingen ¹⁾		- 414,8	262,1
Gerelateerde belasting		31,5	295,1
Wijzigingen in herwaardering van investeringen beschikbaar voor verkoop	11	- 383,3	557,2
Aandeel in Overig comprehensive income van deelnemingen	14	113,0	- 99,0
Wijzigingen in omrekeningsverschillen		8,9	- 173,1
Totaal van onderdelen die (kunnen) worden geherclassificeerd naar de resultatenrekening:		- 254,5	295,0
Overig comprehensive income over de periode, na belastingen		- 217,3	277,5
Nettoresultaat over de periode		996,9	850,0
Totaal comprehensive income over de periode		779,6	1.127,5
Nettoresultaat toewijsbaar aan minderheidsbelangen		187,8	226,8
Overig comprehensive income toewijsbaar aan minderheidsbelangen		- 82,2	140,9
Totaal comprehensive income toewijsbaar aan minderheidsbelangen		105,6	367,7
Totaal comprehensive income over de periode, toewijsbaar aan de aandeelhouders		674,0	759,8

1) De Wijzigingen in herwaardering van Investerings beschikbaar voor verkoop, zijn met inbegrip van kasstroomafdekkingen en na koersverschillen en shadow accounting.

Geconsolideerd overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen

	Aandelen kapitaal	Uitgifte premies	Overige reserves	Koers- verschillen reserve	Netto resultaat Toewijsbaar aan aandeelhouders	Ongerealiseerde winsten en verliezen	Eigen vermogen aandeelhouders	Minderheids- belangen	Totaal eigen vermogen
Stand per 1 januari 2017	1.602,6	2.450,2	2.923,7	86,1	27,1	2.470,9	9.560,6	644,4	10.205,0
Nettoresultaat over de periode					623,2		623,2	226,8	850,0
Herwaardering van investeringen						318,7	318,7	149,4	468,1
Herwaardering IAS 19			- 11,8				- 11,8	- 5,7	- 17,5
Wisselkoersverschillen				- 170,3			- 170,3	- 2,8	- 173,1
Totaal verandering									
eigen vermogen niet-eigenaren			- 11,8	- 170,3	623,2	318,7	759,8	367,7	1.127,5
Overdracht			27,1		- 27,1				
Dividend			- 419,4				- 419,4	- 206,2	- 625,6
Wijziging in kapitaal								16,6	16,6
Eigen aandelen			- 247,8				- 247,8		- 247,8
Intrekking van aandelen	- 53,0	- 191,2	244,2						
Op aandelen gebaseerde beloning		- 7,5					- 7,5		- 7,5
Impact geschreven putoptie op minderheidsbelang ¹⁾			- 41,8				- 41,8	- 143,0	- 184,8
Verkoop van Cargeas								- 100,2	- 100,2
Overige veranderingen in het eigen vermogen ²⁾			7,0				7,0	- 28,0	- 21,0
Stand per 1 januari 2018	1.549,6	2.251,5	2.481,2	- 84,2	623,2	2.789,6	9.610,9	551,3	10.162,2
Nettoresultaat over de periode					809,1		809,1	187,8	996,9
Herwaardering van investeringen						- 176,3	- 176,3	- 87,1	- 263,4
Herwaardering IAS 19			33,2				33,2	4,0	37,2
Wisselkoersverschillen				8,0			8,0	0,9	8,9
Totaal verandering									
eigen vermogen niet-eigenaren			33,2	8,0	809,1	- 176,3	674,0	105,6	779,6
Overdracht			623,2		- 623,2				
Dividend			- 403,2				- 403,2	- 201,0	- 604,2
Wijziging in kapitaal								- 84,0	- 84,0
Eigen aandelen			- 207,3				- 207,3		- 207,3
Intrekking van aandelen	- 47,2	- 195,7	242,9						
Op aandelen gebaseerde beloning		3,5					3,5		3,5
Impact geschreven putoptie op minderheidsbelang ¹⁾			- 252,9				- 252,9	1.694,2	1.441,3
Overige veranderingen in het eigen vermogen ²⁾			- 14,2	1,3		- 0,7	- 13,6	42,1	28,5
Stand per 31 december 2018	1.502,4	2.059,3	2.502,9	- 74,9	809,1	2.612,6	9.411,4	2.108,2	11.519,6

1) Heeft betrekking op de putoptie op AG Insurance aandelen en de putoptie op Interparking aandelen (zie noot 27 Verplichtingen i.v.m. geschreven NCI putopties).

2) Overige wijzigingen in het eigen vermogen omvat een schadevergoeding betaald aan BNP Paribas voor de aangehouden aandelen Ageas met betrekking tot de CASHES-obligaties en de betaling aan houders van FRESH-obligaties.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

	Noot	2018	2017
Geldmiddelen en kasequivalenten per 1 januari	10	2.552,3	2.180,9
Resultaat voor belastingen		1.249,7	1.108,2
<i>Aanpassingen om het resultaat te laten aansluiten op de kasstroom uit bedrijfsactiviteiten:</i>			
Herberekening RPN(I)	24	- 89,1	173,0
Resultaat op verkoop en herwaarderings	34	- 314,9	- 278,5
Aandeel in resultaat van deelnemingen	36	- 251,5	- 409,8
Afschrijvingen en oprenting	44	675,3	742,9
Bijzondere waardeverminderingen	41	134,6	21,8
Voorzieningen	26	16,2	106,3
Op aandelen gebaseerde beloningen	43	8,7	5,4
<i>Totaal aanpassingen om het resultaat te laten aansluiten op de kasstroom uit bedrijfsactiviteiten</i>		179,3	361,1
<i>Wijzigingen in operationele activa en passiva:</i>			
Voor handelsdoeleinden aangehouden derivaten (activa en passiva)	11	31,7	- 90,5
Vorderingen	13	- 827,5	- 619,4
Herverzekering en overige vorderingen	15	278,0	29,8
Beleggingen inzake unit-linked contracten		318,1	- 1.471,6
Schulden	22	124,5	- 481,3
Verplichtingen inzake verzekerings- en beleggingscontracten	20.1 & 20.2 & 20.4	- 696,4	118,3
Verplichtingen inzake unit-linked contracten	20.3	- 403,8	1.163,7
Netto wijzigingen in alle overige operationele activa en passiva		742,6	- 764,6
Dividend ontvangen van deelnemingen	14	168,7	162,8
Betaalde winstbelastingen		- 303,4	- 242,0
<i>Totaal wijzigingen in operationele activa en passiva</i>		- 567,5	- 2.194,8
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		861,5	- 725,5
Aankoop van beleggingen	11	- 8.034,0	- 6.970,8
Opbrengsten uit verkoop en aflossingen beleggingen	11	8.400,6	8.902,3
Aankoop van vastgoedbeleggingen	12	- 110,6	- 189,3
Opbrengsten uit verkoop van vastgoedbeleggingen	12	34,9	50,5
Aankopen van materiële vaste activa	17	- 90,6	- 63,4
Opbrengsten uit verkoop van materiële vaste activa	17	0,9	10,2
Aankoop dochterondernemingen en deelnemingen (inclusief kapitaalverhogingen in deelnemingen)	3	- 178,3	- 183,7
Verkoop dochterondernemingen en deelnemingen (inclusief kapitaal terugbetalingen van deelnemingen)	3	429,0	438,7
Aankoop van immateriële vaste activa	18	- 31,8	- 37,4
Opbrengsten uit verkoop van immateriële vaste activa	18	0,1	11,0
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		420,2	1.968,1
Opbrengsten uit uitgifte van overige financieringen	22		22,1
Terugbetaling van overige financieringen	22		- 13,9
Aankoop van eigen aandelen	19	- 207,3	- 247,8
Dividenden uitgekeerd aan aandeelhouders		- 403,2	- 419,4
Dividenden uitgekeerd aan minderheidsbelangen		- 201,0	- 206,2
Terugbetaling van kapitaal (inclusief minderheidsbelangen)		- 98,0	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		- 909,2	- 865,2
Effect van wisselkoersverschillen op geldmiddelen en kasequivalenten			- 6,0
Geldmiddelen en kasequivalenten per 31 december	10	2.924,8	2.552,3
Bijkomende toelichting inzake kasstromen uit bedrijfsactiviteiten			
Ontvangen rente	33	2.023,9	2.147,7
Ontvangen dividenden van beleggingen	33	137,3	144,4
Betaalde rente	40	- 119,2	- 115,5

3

**Algemene
Informatie**

01

Juridische structuur

ageas SA/NV, statutair gevestigd te Rue du Marquis 1/ Markiesstraat 1, Brussel, België is de moedermaatschappij van de Ageas Groep. In de Geconsolideerde jaarrekening is de jaarrekening van ageas SA/NV en haar dochterondernemingen begrepen.

Ageas aandelen zijn genoteerd op de gereguleerde markt van Euro-next in Brussel. Daarnaast heeft Ageas een gesponsord ADR-programma in de Verenigde Staten.

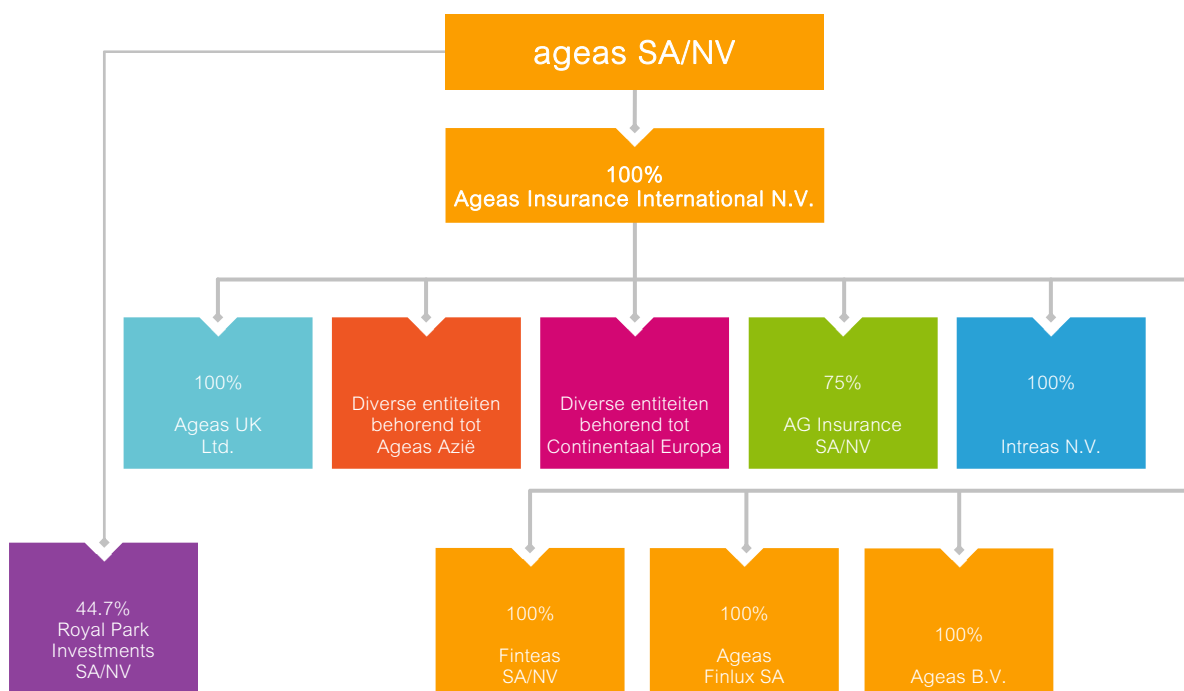
Bekende aandeelhouders van ageas SA/NV, gebaseerd op de officiële meldingen zijn per 31 december 2018:

- Ping An 5,17%;
- BlackRock, Inc* 5%;
- Schroders Plc 2,94%;
- Fosun 3,01%.

- ageas SA/NV en zijn dochtermaatschappijen hebben zelf 4,27%* van de eigen aandelen in eigendom. Dit belang heeft betrekking op de FRESH (zie noot 19 Eigen vermogen en noot 21 Achtergestelde schulden), de 'restricted share'-programma's en de inkoopprogramma's van eigen aandelen (zie noot 19 Eigen vermogen).

* Begin 2019 werden officiële meldingen gedaan door zowel BlackRock, Inc als Ageas betreffende wijzigingen in hun aandelenpositie; raadpleeg voor meer informatie hierover en over de aandeelhoudersstructuur de Ageas-website (<https://www.ageas.com/nl/investors/aandeelhouders>).

De juridische structuur van Ageas is per 31 december 2018 als volgt.

Volledig geconsolideerde entiteiten van Ageas in Continentaal Europa zijn in Portugal: Millenniumbcp Ageas (51%), Occidental Seguros (100%), Médias (100%), Ageas Portugal Vida (100%) en Ageas Portugal Seguros (100%) en in Frankrijk: Ageas France (100%). De volledige lijst van deelnemingen binnen de groep is gepubliceerd in het 'Ageas SFCR – Qualitative Reporting' welke is te vinden op de website: <https://www.ageas.com/nl/investors/quarterly-results>.

02

Samenvatting grondslagen voor financiële verslaggeving en consolidatie

De Geconsolideerde Jaarrekening 2018 van Ageas, inclusief alle toelichtingen, is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) geldend per 1 januari 2018, zoals gepubliceerd door de International Accounting Standards Board (IASB) en zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU) per die datum.

2.1 Grondslagen voor financiële verslaggeving

De boekhoudregels toegepast in de Geconsolideerde jaarrekening 2018 van Ageas zijn consistent met degene die zijn toegepast voor het jaar dat op 31 december 2017 eindigde. Wijzigingen aan de boekhoudregels voor de nieuwe en goedgekeurde IFRS-normen die gelden per 1 januari 2018 zijn vermeld in paragraaf 2.2. De grondslagen zoals onderstaand beschreven, zijn een samenvatting van de volledige grondslagen voor de verslaggeving die zijn te vinden op de volgende website:

<https://www.ageas.com/nl/about/toezicht-audit-en-boekhoudregels>.

De Geconsolideerde Jaarrekening van Ageas is opgemaakt op basis van het going concern-beginsel. De Geconsolideerde Jaarrekening van Ageas luidt in euro's, de functionele valuta van de moedermaatschappij van Ageas.

Activa en passiva die zijn opgenomen in de balans van Ageas hebben gewoonlijk een looptijd van meer dan 12 maanden, met uitzondering van geldmiddelen en kasequivalenten, herverzekering en overige vorderingen, overlopende rente en overige activa, niet-levensverzekeringsverplichtingen, overlopende rente en overige verplichtingen en actuele belastingvorderingen en -schulden.

De belangrijkste toegepaste IFRS-normen voor de bepaling van de activa en verplichtingen zijn:

- IAS 1 voor presentatie van de jaarrekening;
- IAS 16 voor materiële vaste activa;
- IAS 19 voor personeelsvoordelen;
- IAS 23 voor financieringskosten (leningen);
- IAS 28 voor investeringen in deelnemingen;
- IAS 32 voor geschreven putopties op minderheidsbelangen;
- IAS 36 voor bijzondere waardeverminderingen van activa;
- IAS 38 voor immateriële activa;
- IAS 39 voor financiële instrumenten - opname en waardering;
- IAS 40 voor vastgoedbeleggingen;
- IFRS 3 voor bedrijfscombinaties;

- IFRS 4 voor verzekeringscontracten;
- IFRS 7 voor informatieverschaffing over financiële instrumenten;
- IFRS 8 voor operationele segmenten;
- IFRS 10 voor geconsolideerde jaarrekeningen;
- IFRS 12 voor rapportering van belangen in andere entiteiten;
- IFRS 13 voor waardering tegen reële waarde; en
- IFRS 15 voor opbrengsten van contracten met klanten.

2.2 Wijzigingen in grondslagen voor financiële verslaggeving

In 2018 werden de volgende nieuwe of herziene IFRS-standaarden, interpretaties en wijzigingen op IFRS-standaarden en interpretaties van kracht (zoals goedgekeurd door de EU).

IFRS 9 'Financiële instrumenten'

In juli 2014 vaardigde de IASB de aangevulde versie van IFRS 9 'Financiële instrumenten' uit. IFRS 9 werd in november 2016 goedgekeurd door de EU en is van toepassing voor boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2018. Omdat Ageas in aanmerking komt voor tijdelijke vrijstelling van de toepassing van IFRS 9, besloot de onderneming om IFRS 9 in 2018 niet toe te passen. Nadere informatie over deze vrijstelling is te vinden in de onderstaande sectie onder 'Wijziging van IFRS 4 voor de toepassing van IFRS9 met IFRS 4'.

IFRS 9 vervangt het merendeel van de huidige IFRS-standaard IAS 39 'Financiële instrumenten: opname en waardering'. De classificatie en waardering van financiële activa onder IFRS is afhankelijk van zowel de contractuele kasstroomkenmerken van het instrument en het bedrijfsmodel van de entiteit. De classificatie van financiële verplichtingen blijft ongewijzigd. Onder IFRS 9 worden bijzondere waardevermindering-verliezen eerder verantwoord dan in de huidige praktijk. Dit komt omdat de opname en waardering van bijzondere waardeverminderingen onder IFRS 9 plaatsvindt op basis van een verwachtverlies-model vergeleken met het huidige geledenverlies-model onder IAS 39. De vereisten inzake hedge accounting onder IFRS 9 zijn erop gericht om de algemene hedge accounting te vereenvoudigen.

Wijzigingen aan IFRS 4 voor de toepassing van IFRS 9 Financiële instrumenten met IFRS 4 Verzekeringscontracten

Om te voorkomen dat verzekeringsondernemingen problemen ondervinden om IFRS 9 'Financiële instrumenten' toe te passen voor de ingangsdatum van IFRS 17 'Verzekeringscontracten' (1 januari 2022), heeft de IASB in september 2016 'Wijzigingen in IFRS 4: Toepassing van IFRS 9: Financiële instrumenten bij Verzekeringscontracten volgens IFRS 4' uitgevaardigd. De EU keurde deze wijzigingen in november 2017 goed. In november 2018 stemde de IASB, samen met een uitstel van een jaar voor de ingangsdatum van IFRS 17, voor een verlenging tot 2022 van de tijdelijke vrijstelling voor verzekeraars van de toepassing van IFRS 9. Zo kunnen IFRS 9 en IFRS 17 tegelijkertijd worden toegepast.

Deze wijzigingen in IFRS 4 bieden twee opties om het effect van verschillende ingangsdatums tot een minimum te beperken. Deze opties zijn de overlay-benadering en de tijdelijke vrijstelling van de toepassing van IFRS 9.

De tijdelijke vrijstelling van de toepassing van IFRS 9 is een optionele tijdelijke vrijstelling van de toepassing van IFRS 9, voor verslagperiodes die beginnen voor 1 januari 2022 voor entiteiten wier activiteiten voornamelijk verzekeringsgerelateerd zijn. Dit betekent dat:

- De boekwaarde van de uit contracten binnen de reikwijdte van IFRS 4 voortvloeiende verplichtingen significant zijn vergeleken met de totale boekwaarde van alle verplichtingen van de rapporterende entiteit; en

- De verhouding tussen de totale boekwaarde van de verzekeringsgerelateerde verplichtingen en de totale boekwaarde van alle verplichtingen van de verzekeraar meer dan 90 procent bedraagt, of lager ligt dan aan 90 procent maar hoger dan 80 procent, op voorwaarde dat de verzekeraar geen wezenlijke activiteiten ontplooit die niet met verzekeringen zijn verbonden.

Ageas verrichte een dergelijke predominantieanalyse op de referentiedatum, 31 december 2015, en concludeerde dat ze in aanmerking kwam voor de tijdelijke vrijstelling van de toepassing van IFRS 9; de totale boekwaarde met betrekking tot verzekeringsverplichtingen vertegenwoordigde per 31 december 2015 meer dan 90 procent van de boekwaarde van alle verplichtingen van Ageas. Op latere datum werd geen herbeoordeling van deze analyse uitgevoerd omdat er geen substantiële veranderingen in de activiteiten van Ageas plaatsvonden die een dergelijke herbeoordeling noodzakelijk zouden maken.

Omdat Ageas in aanmerking komt voor tijdelijke vrijstelling van de toepassing van IFRS 9, besloot de onderneming van deze vrijstelling gebruik te maken. Een gecombineerd implementatieproject voor IFRS 9 en IFRS 17 is momenteel gaande.

Aangezien Ageas besloot om gebruik te maken van de tijdelijke vrijstelling van de toepassing van IFRS 9, wordt de volgende informatie over de reële waarde en de kredietrisicoblootstelling vermeld, teneinde de vergelijking tussen de Geconsolideerde jaarrekening 2018 van Ageas en andere bedrijven die wel IFRS 9 toepassen inzichtelijker te maken.

Reële waarde van financiële activa die voldoen aan de SPPI-test	Schuldeffecten incl. gestructureerde beleggingen	Vorderingen	Overige vorderingen	Geldmiddelen en kasequivalenten
Reële waarde op 31 december 2017	60.099,4	9.459,1	985,8	2.371,1
Mutatie in reële waarde in 2018	- 1.657,1	- 32,6	- 268,6	480,4
Reële waarde op 31 december 2018	58.442,3	9.426,5	717,2	2.851,5

Reële waarde van financiële activa die niet voldoen aan de SPPI-test	Financiële beleggingen			Vorderingen	Beleggingen unit linked	Derivaten voor afdekkingsdoeleinden	Gemiddelden en kasequivalenten
	Schuld effecten incl. gestructureerde beleggingen	Aandelen en overige effecten en overige beleggingen	Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden				
Reële waarde op 31 december 2017	380,4	4.857,5	44,9	764,6	15.827,3	56,9	181,2
Mutatie in reële waarde in 2018	- 234,8	- 394,9	- 20,0	131,8	- 318,0	6,0	- 108,0
Reële waarde op 31 december 2018	145,6	4.462,6	24,9	896,4	15.509,3	62,9	73,2

	Verliesvoorziening is gewaardeerd					Gekochte of oorspronkelijk dubieus
	tegen een bedrag gelijk aan looptijd ECL					
Bruto boekwaarde onder toepassing van IAS 39 voor financiële activa die voldoen aan de SPPI-test	Tegen een bedrag gelijk aan 12-maands ECL	kredietrisico aanzienlijk is sinds initiële dubieuze financiële activa zijn	dubieus zijn (maar niet dubieus van oorsprong of gekocht)	verliesvoorzieningen zijn gewaardeerd overeenkomstig IFRS 9 §5.5.15		
AAA	6.076,8					
AA	33.666,3					
A	12.451,3					
BBB	13.117,1	1,9				
Totaal beleggingsclassificatie	65.311,5	1,9				
Minder dan beleggingsclassificatie	519,2	45,5	20,0		6,4	
Zonder kredietbeoordeling	3.565,1	6,0	29,6	325,1	55,8	
Totaal	69.395,8	53,4	49,6	325,1	62,2	

Bruto boekwaarde onder toepassing van IAS 39 en reële waarde voor financiële activa die voldoen aan de SPPI-test en waarvoor geen laag kredietrisico geldt

Bruto boekwaarde onder toepassing van IAS 39 per 31 december 2018.	1.009,4
Reële waarde op 31 december 2018	975,1
Vershil	34,3

IAS 28 Beleggingen in deelnemingen en joint ventures vereist dat een entiteit bij gebruik van de equitymethode uniforme boekhoudkundige regels gebruikt. Ageas wijkt tijdelijk af van deze regel voor zijn deelneming in Maybank Ageas Holdings Berhad. Deze deelneming paste in 2018 IFRS 9 toe, terwijl Ageas de tijdelijke vrijstelling voor toepassing van IFRS 9 over dezelfde rapportageperiode gebruikte. Deze afwijking van de toepassing van uniforme boekhoudkundige regels is toegestaan door paragraaf 391 van de wijzigingen aan IFRS 4 bij toepassing IFRS 9 met IFRS 4. Het openbaar beschikbare financieel verslag van Maybank Ageas Holdings Berhad is na publicatie hiervan te raadplegen op de volgende website: (<http://www.etiqa.com.my/en/financial-report>).

IFRS 15 Opbrengsten van contracten met klanten

In mei 2014 vaardigde de IASB IFRS 15 Opbrengsten van contracten met klanten uit. IFRS 15 werd in september 2016 goedgekeurd door de EU en is van toepassing voor boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2018. De toepassing van IFRS 15 omvat de wijzigingen in IFRS 15, op de ingangsdatum van IFRS 15 (door de IASB in september 2015 uitgevaardigd) en de verduidelijking op IFRS 15 (door de IASB in april 2016 gepubliceerd). Beide zijn door de EU goedgekeurd en zijn van toepassing voor boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2018.

IFRS 15 vervangt de bestaande omzetvereisten in IAS 11 Bouwcontracten, IAS 18 Omzet en diverse interpretaties van IFRIC (IFRIC 13, IFRIC 15 en IFRIC 18) en SIC (SIC 31).

IFRS 15 is van toepassing op alle opbrengsten en kasstromen voortvloeiend uit contracten met een klant, behalve als dit contract valt

binnen de reikwijdte van IFRS 16 of IFRS 17 of voor financiële instrumenten en andere contractuele rechten of verplichtingen die binnen de reikwijdte van IFRS 9, IFRS 10, IFRS 11, IAS 27 en IAS 28 vallen.

De impact van IFRS 15 op de Geconsolideerde jaarrekening 2018 is beperkt omdat de belangrijkste inkomstenbronnen voor Ageas zijn verbonden met verzekeringscontracten en opbrengsten van financiële instrumenten, die niet onder IFRS 15 vallen. Meer in het bijzonder werd een beperkte impact opgemerkt binnen de activiteiten in België voor de verkoop van appartementen en in het Verenigd Koninkrijk voor afbetalingscontracten. Onder IFRS 15 wordt de omzet in het kader van deze contracten in de loop van de tijd verwerkt naarmate aan de prestatieverplichting wordt voldaan, vergeleken met volledig vooruit of na afloop van het contract, zoals in het verleden gebeurde.

Overige wijzigingen

De overige wijzigingen in IFRS-normen, interpretaties en aanpassingen van IFRS-normen en interpretaties in 2018 waren niet relevant voor Ageas of hadden geen significante impact op de balans of de resultatenrekening:

- Jaarlijkse verbeteringen van IFRS-normen (cyclus 2014-2016), inclusief IFRS 1, voor de eerste keer dat de International Financial Reporting Standards en IAS 28 voor beleggingen in deelnemingen en joint ventures worden gebruikt;
- Wijzigingen in IFRS 2 classificatie en waardering van op aandelen gebaseerde betalingstransacties;
- Wijzigingen in IAS 40 voor overdracht van vastgoedbeleggingen; en
- IFRIC 22 voor valutatransacties en vooruitbetalingen.

Verwachte wijzigingen in IFRS EU

De volgende nieuwe of herziene IFRS-normen, interpretaties en aanpassingen van IFRS-normen en interpretaties, met een belangrijke impact voor Ageas, zijn door de IASB uitgevaardigd en gaan in voor verslagperiodes die beginnen op 1 januari 2019 of later.

IFRS 16 Leaseovereenkomsten

De IASB vaardigde IFRS 16 'Leases' uit in januari 2016. IFRS 16 werd in oktober 2017 goedgekeurd door de EU en is van toepassing voor boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2019. Zodoende is IFRS 16 nog niet toegepast voor de Geconsolideerde jaarrekening 2018 maar wordt deze standaard vanaf 1 januari 2019 volledig geïmplementeerd.

IFRS 16 vervangt de huidige normen IAS 17 'Leases', SIC-15 'operationele leases - incentives', SIC 27 'waardering van de substantie van transacties met de juridische vorm van een lease' en IFRIC 4 'bepaling van of een regeling een lease omvat'.

IFRS 16 stelt grondslagen vast voor de opname, waardering, presentatie van en informatieverzorging over leaseovereenkomsten. De principes van IFRS 16 bieden richtlijnen voor zowel de huurders als de verhuurders. De belangrijkste wijziging van IFRS 16 vergeleken met IAS 17 heeft betrekking op de waardering en presentatie van leases als huurder. Teneinde de leases getrouw weer te geven in de financiële verslagen, moet een huurder een gebruiksrecht en een lease-verplichting opnemen. De lease-verplichting wordt verdisconteerd met het incrementele financieringsstarief van de huurder en de rentekosten voor de leaseverplichtingen worden afzonderlijk vermeld van de afschrijvingskosten van het actief waarvoor het gebruiksrecht geldt.

Als uitzondering op het boven beschreven waarderingsmodel voor huurders, geeft IFRS 16 huurders de mogelijkheid om de leasebetalingen voor kortetermijnleases (≤ 12 maanden) en voor leases waarvan het onderliggende actief van lage waarde is voor de entiteit lineair over de leasetermijn te verwerken als kosten. Beide uitzonderingen op het huurder-waarderingsmodel worden toegepast op de leases die aan de respectievelijke voorwaarden voldoen. De aan deze lease verbonden leasebetalingen worden in de Geconsolideerde jaarrekening 2019 afzonderlijk vermeld.

Ageas zal IFRS 16 met terugwerkende kracht toepassen, met opname van het cumulatieve effect van de eerste toepassing van IFRS 16 voor alle leases als een aanpassing van het openingssaldo per 1 januari 2019, zonder de aanpassing van de vergelijkende informatie voor voorgaande rapportageperiodes.

Als praktisch hulpmiddel voor de overschakeling vereist IFRS 16 niet dat een entiteit moet herbeoordelen of op de initiële opnamedatum van IFRS 16 een contract een lease vormt of omvat, als gedefinieerd onder

IFRS 16. Zodoende is IFRS 16 toegepast op alle contracten met ingangsdatum voor 1 januari 2019 en die onder toepassing van IAS 17 en IFRIC 4 waren geïdentificeerd als leases.

Voor leases die onder toepassing van IAS 17 als operationele lease waren geclassificeerd, wordt op de initiële toepassingsdatum van IFRS 16 (d.w.z. 1 januari 2019) een gebruiksrechtactief opgenomen, tegen een bedrag gelijk aan de leaseverplichting op dezelfde datum. Voor leases die onder toepassing van IAS 17 als financiële lease waren geclassificeerd, is de boekwaarde van het gebruiksrechtactief en de leaseverplichting per 1 januari 2019 gelijk aan de boekwaarde van het leaseactief en de leaseverplichting per 31 december 2018, onder toepassing van IAS 17.

Op basis van de actuele portefeuille van niet-opzegbare operationele leases veroorzaakt de implementatie van IFRS 16 tot een stijging van de totale activa en totale activa in de balans van Ageas met ongeveer EUR 511 miljoen per 1 januari 2019. Dit bedrag is voornamelijk verbonden met de leases van vastgoed en de leases van bedrijfswagens voor medewerkers.

Bij de bepaling van de leaseverplichting per 1 januari 2019 van leases die voorheen onder toepassing van IAS 17 als operationele lease waren geclassificeerd, worden de volgende praktische hulpmiddelen voorzien in IFRS 16 gebruikt:

- Grandfathering van de definitie van een lease;
- Toepassing van een enkele disconteringsvoet voor portefeuilles van leases met redelijk vergelijkbare kenmerken;
- Niet-leasecomponenten worden niet afgezonderd;
- Voor leases waarvan de leaseperiode eindigt in het kalenderjaar 2019 is geen gebruiksrechtactief of leaseverplichting opgenomen. In plaats daarvan worden de leasebetalingen voor deze contracten opgenomen als kosten en afzonderlijk vermeld in de Geconsolideerde jaarrekening 2019 van Ageas, overeenkomstig de uitzondering voorzien voor kortetermijnleases; en
- Toepassing van de vrijstelling voor het waarderingsmodel voor kortetermijnleases en leases waarvoor het onderliggende actief van weinig waarde voor de entiteit is. Voor deze leases is geen gebruiksrechtactief of leaseverplichting opgenomen. In plaats daarvan worden de leasebetalingen voor deze contracten opgenomen als kosten en afzonderlijk vermeld in de Geconsolideerde jaarrekening 2019 van Ageas.

Afgezien van de impact van de opname van het gebruiksrechtactief en de leaseverplichting voor de leases van vastgoed en bedrijfswagens voor medewerkers, die onder IAS 17 als operationele lease werden geclassificeerd, heeft de implementatie van IFRS 16 geen significante impact op het eigen vermogen, het OCI en het nettoresultaat.

IFRS 17 Verzekeringscontracten

In januari 2017 vaardigde de IASB IFRS 17 'Verzekeringscontracten' uit. IFRS 17 is een uitgebreide nieuwe boekhoudkundige norm voor verzekeringcontracten die opname, waardering, presentatie en melding omvat. Zodra deze is ingevoerd, zal IFRS 17 de in 2005 uitgevaardigde IFRS 4 Verzekeringcontracten vervangen.

In november 2018 stemde de IASB voor een uitstel van een jaar voor de ingangsdatum van IFRS 17, waardoor de toepassing van IFRS 17 ingaat voor boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2022. Samen met een uitstel van een jaar voor de ingangsdatum van IFRS 17 besloot de IASB ook de tijdelijke vrijstelling voor verzekeraars van de toepassing van IFRS 9 te verlengen tot 2022. Zo kunnen IFRS 9 en IFRS 17 tegelijkertijd worden toegepast.

Gezien het besluit van de IASB om de ingangsdata van IFRS 9 en IFRS 17 op een lijn te brengen, is momenteel een gecombineerd implementatieproject voor IFRS 9 en IFRS 17 gaande. De toepassing van IFRS 9 en IFRS 17 zal significante veranderingen in de boekhouding en de presentatie van de jaarrekening volgens IFRS teweegbrengen, en ook de impact op het eigen vermogen, nettoresultaat en/of overig comprehensive income zal naar verwachting groot zijn.

De IASB onderneemt momenteel een aantal activiteiten om de implementatie van IFRS 17 te ondersteunen, inclusief een Transition Resource Group (TRG) en beoordeelt een heropening van IFRS voor wijzigingen aan de standaard, zoals in de tweede helft van 2018 en begin 2019 door het bestuur van de IASB besloten. Gezien de huidige ontwikkelingen op het niveau van de IASB en het feit dat IFRS 17 in 2019 nog gewijzigd kan worden, is het momenteel niet mogelijk een impactanalyse van IFRS 17 te geven.

IFRS 17 is nog niet goedgekeurd door de EU. In verband met deze goedkeuring heeft de EU de EFRAG verzocht om een goedkeuringsadvies inzake IFRS 17. Het tijdstip van dit goedkeuringsadvies is afhankelijk van de besluiten die de IASB zal nemen om IFRS 17 te heropenen en te wijzigen.

IFRS 17 introduceert een op de actuele waarde gebaseerd boekhoudkundig model voor verzekeringcontracten. De IASB verwacht dat IFRS 17 een consistentere boekhoudkundige verantwoording van verzekeringcontracten zal introduceren vergeleken met IFRS 4, dat grotendeels gebaseerd is op de grandfathering van eerdere lokale boekhoudregels.

De belangrijkste kenmerken van het nieuwe boekhoudkundige model voor verzekeringcontracten zijn:

- De waardering van de contante waarde van toekomstige kasstromen, met een expliciete risicocorrectie, die elke rapportageperiode opnieuw wordt gewaardeerd (de fulfilment-kasstroom);
- Een Contractuele Service Marge (CSM) die elke dagwinst uitstelt in de fulfilment-kasstroom van een groep contracten, die de nog

niet verdiende winstgevendheid vertegenwoordigen van de verzekeringcontracten die in de resultatenrekening over de looptijden (d.w.z. dekkingperiode) moet worden verantwoord;

- Bepaalde wijzigingen in de verwachte contante waarde van toekomstige kasstromen worden aangepast ten opzichte van de CSM en zodoende in de resultatenrekening verwerkt gedurende de resterende contractuele looptijd;
- Het effect van veranderingen in de disconteringsvoet wordt opgenomen in hetzij de verlies- en winstrekening of in overig comprehensive income, te bepalen naar aanleiding van een keuze voor een boekhoudregel;
- Een vereenvoudigde Premium Allocation Approach (PAA) kan worden toegepast voor contracten die voldoen aan specifieke voorwaarden;
- Voor verzekeringcontracten met directe participatie wordt het algemene waarderingsmodel gewijzigd in een Variable Fee Approach (VFA) door wijzigingen in financiële parameters voor de variabele vergoeding aan te passen ten opzichte van de CSM;
- De presentatie van verzekeringopbrengsten en verzekeringlasten in het overzicht van comprehensive income is gebaseerd op het concept van de in de periode geleverde diensten;
- Bedragen die de polishouder altijd ontvangt, ongeacht of er zich een verzekerde gebeurtenis voordoet (niet onderscheiden beleggingscomponenten) worden niet opgenomen in de resultatenrekening maar rechtstreeks in de balans verwerkt;
- De resultaten op verzekeringdiensten (verdiende opbrengsten minus geleden schadeverliezen) worden afzonderlijk getoond van de financiële verzekeringopbrengsten of -lasten; en
- Uitgebreide verklaringen om informatie te verstrekken over de verwerkte bedragen vanuit verzekeringcontracten en de aard en omvang van de uit deze contracten voortvloeiende risico's.

Overige wijzigingen

Overige komende wijzigingen in de IFRS-standaarden, interpretaties en veranderingen in IRTS-standaarden en interpretaties die in 2019 of later van toepassing worden, en waarvan nog niet alle wijzigingen zijn goedgekeurd door de EU, hebben naar verwachting geen significante impact op de balans of de resultatenrekening van Ageas. Deze wijzigingen betreffen:

- Wijziging van IFRS 9: vooruitbetaling met negatieve compensatie;
- IFRIC 23: onzekerheid over behandeling van inkomstenbelasting;
- Wijziging van IAS 28 voor belangen op lange termijn in deelnemingen en joint ventures;
- jaarlijkse verbeteringen van IFRS-standaarden (cyclus van 2015-2017): IFRS 3 bedrijfscombinaties, IFRS 11 gezamenlijke overeenkomsten, IAS 12 inkomstenbelastingen, en IAS 23 financieringskosten;
- Wijziging van IAS 19: planwijziging, inperking of afwikkeling;
- Wijziging van de verwijzingen in het ontwerp kader van de IFRS-standaarden;
- Wijziging van IFRS 3: bedrijfscombinaties; en
- Wijzigingen in IAS 1 en IAS 8: definitie van materieel.

2.3 Schattingen

De opstelling van de Geconsolideerde Jaarrekening van Ageas op basis van IFRS vereist een aantal schattingen aan het einde van de verslagperiode. Elke schatting brengt van nature een aanzienlijk risico op materiële aanpassingen (positief dan wel negatief) in de boekwaarde van activa en passiva in het komend boekjaar met zich mee.

De belangrijkste schattingen per de verslagdatum worden in de onderstaande tabel weergegeven.

31 december 2018

Activa	Onzekerheid schatting
Voor verkoop beschikbare activa	
Financiële instrumenten	
- Niveau 2	- Het waarderingsmodel - Inactieve markten
- Niveau 3	- Het waarderingsmodel - Gebruik niet-marktwaarneembare input - Inactieve markten
Vastgoedbeleggingen	- Bepaling van de gebruiksduur en restwaarde
Vorderingen	- Het waarderingsmodel - Parameters als creditspread, looptijd en de rente
Deelnemingen	- Van de beleggingsmix, de activiteiten en de marktontwikkelingen afhankelijke combinatie van onzekerheden
Goodwill	- Het gehanteerde waarderingsmodel - Financiële en economische variabelen - Disconteringsvoet - De aan de entiteit inherente risicopremie
Overige immateriële vaste activa	- Bepaling van de gebruiksduur en restwaarde
Uitgestelde belastingvorderingen	- Interpretatie van belastingwetgeving - Hoogte en tijdstip van toekomstig, belastbaar inkomen
Passiva	
Verplichtingen verzekeringscontacten	
- Leven	- Actuariële aannames - Gehanteerde rentecurve bij toereikendheidstoets (LAT-test) - Herbeleggingsprofiel van de beleggingsportefeuille, kredietrisicospread en looptijd, bij het bepalen van de shadow LAT aanpassing
- Niet-leven	- Voorzieningen voor voorgevallen maar niet-gerapporteerde schadeclaims - Schadebehandelingskosten - Finale afhandeling van uitstaande schade claims
Pensioenverplichtingen	- Actuariële aannames - Disconteringsvoet - Inflatie/salarissen
Voorzieningen	- De waarschijnlijkheid van een huidige verplichting als gevolg van gebeurtenissen in het verleden - De berekening van het best geschatte bedrag
Uitgestelde belastingschulden	- Interpretatie van belastingwetgeving - Hoogte en tijdstip van toekomstig, belastbaar inkomen

Zie de betreffende noten van de Geconsolideerde Jaarrekening van Ageas voor uitgebreidere informatie over de toepassing van deze schattingen. In not 5 Risicomanagement wordt beschreven hoe Ageas de diverse risico's van verzekeringsactiviteiten vermindert.

2.4 Gebeurtenissen na de verslagperiode

Gebeurtenissen na balansdatum hebben betrekking op gunstige en ongunstige gebeurtenissen die zich voordoen tussen de balansdatum en de datum waarop de Geconsolideerde jaarrekening is goedgekeurd door de Raad van Bestuur voor publicatie. Er zijn twee soorten gebeurtenissen:

- Gebeurtenissen die leiden tot een aanpassing van de Geconsolideerde jaarrekening als deze gebeurtenissen nadere informatie geven over omstandigheden die op de balansdatum bestonden;
- Gebeurtenissen die leiden tot aanvullende informatie indien ze nadere informatie geven over omstandigheden die na de balansdatum zijn ontstaan en indien deze gebeurtenissen relevant en belangrijk zijn.

Nadere informatie over gebeurtenissen na de boekperiode is opgenomen in noot 48, Gebeurtenissen na balansdatum.

2.5 Segmentrapportering

Operationele segmenten

De te rapporteren segmenten van Ageas zijn voornamelijk gebaseerd op geografische regio's. Die onderverdeling naar regio's is ingegeven door het feit dat de activiteiten in de bewuste regio's van vergelijkbare aard zijn en dezelfde economische kenmerken delen.

De operationele segmenten zijn:

- België;
- Verenigd Koninkrijk (VK);
- Continentaal Europa;
- Azië;
- Herverzekering; en
- Algemene Rekening.

Activiteiten die geen verband houden met verzekeren en eliminatieverschillen binnen de groep worden los van de verzekeringsactiviteiten gerapporteerd. Deze niet-verzekeringsactiviteiten worden gerapporteerd in het operationeel segment Algemene Rekening, dat activiteiten zoals groepsfinanciering en overige holdingactiviteiten omvat. Onder de Algemene Rekening vallen tevens de investering in Royal Park Investments en de verplichtingen uit hoofde van de CASHES/RPN(I).

Transacties tussen de verschillende operationele segmenten vinden plaats tegen marktconforme condities die ook beschikbaar zijn voor niet-gerelateerde derden. Eliminaties worden afzonderlijk gerapporteerd.

2.6 Consolidatiegrondslagen

Dochterondernemingen

In het geconsolideerde financieel verslag van Ageas is de jaarrekening van ageas SA/NV (de 'moedermaatschappij') en haar dochterondernemingen begrepen. Dochterondernemingen zijn die ondernemingen waarin Ageas, direct of indirect, het financiële en operationele beleid

kan sturen teneinde voordelen uit deze activiteiten te verwerven ('zeggenschap'). Dochterondernemingen worden geconsolideerd vanaf de datum waarop de effectieve zeggenschap aan Ageas wordt overgedragen en worden van consolidatie uitgesloten vanaf de datum waarop een einde komt aan die zeggenschap. Dochterondernemingen die uitsluitend zijn overgenomen met de bedoeling te worden doorverkocht, worden verantwoord als 'vaste activa aangehouden voor verkoop'. Het resultaat op een deel van een belang in een dochteronderneming zonder verlies van zeggenschap wordt verantwoord in het eigen vermogen.

'Intercompany' transacties (saldi, winsten en verliezen uit transacties tussen ondernemingen van Ageas) worden geëlimineerd.

Bij het beoordelen of Ageas zeggenschap heeft over een andere onderneming worden het bestaan en effect van potentiële stemrechten die thans uitoefenbaar of converteerbaar zijn in aanmerking genomen.

Deelnemingen

Beleggingen in deelnemingen worden verantwoord op basis van de equitymethode. Dit zijn beleggingen waarin Ageas invloed van betekenis heeft zonder overwegende zeggenschap. De belegging wordt verantwoord op basis van het aandeel van Ageas in de netto activa van de deelneming. De initiële verwerving wordt gewaardeerd tegen de kostprijs. Het aandeel van Ageas in het netto-inkomen van het jaar wordt verantwoord als aandeel in het resultaat van deelnemingen, en het aandeel in de rechtstreekse eigenvermogensmutaties na acquisitie wordt verantwoord in het eigen vermogen.

Winsten op transacties tussen Ageas en beleggingen gewaardeerd volgens de equitymethode worden geëlimineerd naar rato van het aandeel van Ageas. Verliezen worden eveneens geëlimineerd, tenzij uit de transactie blijkt dat het overgedragen actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Verliezen worden verantwoord totdat de boekwaarde van de belegging nihil bedraagt. Verdere verliezen worden alleen verantwoord als Ageas een in rechte afdwingbare of een feitelijke verplichting heeft of betalingen heeft verricht namens deze deelneming.

Verkoop van dochterondernemingen, bedrijfsonderdelen en niet-vlottende activa

Een niet-vlottend actief (of groep activa die wordt afgestoten, zoals dochtermaatschappijen) wordt aangehouden voor verkoop indien het beschikbaar is voor onmiddellijke verkoop in zijn huidige staat en indien de verkoop ervan bijzonder waarschijnlijk is. Een verkoop is bijzonder waarschijnlijk wanneer:

- Er duidelijke aanwijzingen zijn van een engagement door het management;
- Er een actief programma bestaat om een koper te vinden en het plan af te ronden;
- Het actief in de markt wordt gezet voor verkoop aan een redelijke prijs ten opzichte van zijn reële waarde;
- De verkoop naar verwachting zal worden afgerond binnen de 12 maanden na de datum van aanmerking tot verkoop; en

- De maatregelen die vereist zijn om het plan af te ronden aangeven dat het onwaarschijnlijk is dat er aanzienlijke wijzigingen zullen zijn aan het plan, of dat het ingetrokken zal worden.
- De waarschijnlijkheid dat de verkoop zal worden goedgekeurd door de aandeelhouders maakt deel uit van de beoordeling of de verkoop al dan niet bijzonder waarschijnlijk is. Indien een goedkeuring door de regelgever is vereist, wordt een verkoop enkel beschouwd als zijnde bijzonder waarschijnlijk na deze goedkeuring.
- Niet-vlottende activa (of groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop worden:
 - Gewaardeerd aan de laagste boekwaarde en de reële waarde minus verkoopkosten (met uitzondering van de activa die vrijgesteld zijn van deze regel, zoals IFRS 4 verzekeringsrechten, financiële activa, uitgestelde belastingen en pensioenplannen);
 - Vlottende activa en alle verplichtingen worden gewaardeerd in overeenstemming met de IFRS'en die van toepassing zijn;
 - Niet onderhevig aan afschrijving of waardevermindering; en
 - Afzonderlijk voorgesteld in de balans (activa en verplichtingen worden niet gesaldeerd).

De datum van verkoop van een dochtermaatschappij of groep van activa die wordt afgestoten is de datum waarop de controle gebeurt. De geconsolideerde resultatenrekening omvat de resultaten van een dochtermaatschappij of groep van activa die wordt afgestoten tot de datum van verkoop. De winst of het verlies bij verkoop is het verschil tussen (a) de opbrengst van de verkoop en (b) de boekwaarde van de netto activa plus alle overeenstemmende goodwill en bedragen die worden geaccumuleerd in het overig comprehensive income (bijvoorbeeld, aanpassingen voor wisselkoersverschillen en de reserve activa voor verkoop).

2.7 Vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta door individuele maatschappijen van Ageas worden verantwoord tegen de valutakoers op de datum van de transactie.

Voor monetaire posten worden op de balansdatum de uitstaande saldi luidende in vreemde valuta verantwoord tegen de slotkoers per einde jaar.

Niet-monetaire posten die tegen historische kostprijs worden verantwoord, worden omgerekend op basis van de historische wisselkoers op transactiedatum. Niet-monetaire posten die tegen reële waarde worden verantwoord, worden omgerekend op basis van de wisselkoers op de datum waarop de reële waarde wordt bepaald. Koersverschillen worden in de resultatenrekening als winst of verlies verantwoord onder

de post valutakoersverschillen behalve bij wijziging van de reële waarde van niet-monetaire posten die als bestanddeel van het eigen vermogen worden verantwoord.

Het onderscheid tussen valutakoersverschillen (die worden verantwoord in de resultatenrekening) en ongerealiseerde herwaarderingen van reële waarden (verantwoord in het eigen vermogen) op voor verkoop beschikbaar zijnde financiële activa wordt bepaald volgens de volgende regels:

- De valutakoersverschillen worden bepaald op basis van de ontwikkeling van de wisselkoers ten opzichte van de voorgaande verslaggevingsperiode;
- De ongerealiseerde resultaten (reële waarde) worden bepaald op basis van het verschil tussen de in euro uitgedrukte saldi van de voorgaande en de nieuwe verslagperiode op basis van de nieuwe wisselkoers.

Omrekening van vreemde valuta

Bij consolidatie worden de resultatenrekening en het kasstroomoverzicht van entiteiten die niet de euro als functionele munt hebben, omgerekend in euro's, tegen de gemiddelde dagwisselkoersen voor het lopende jaar (of, bij uitzondering, tegen de wisselkoers op de dag van de transactie indien de wisselkoersen significant schommelen). De balans voor de entiteiten die niet de euro als functionele munt hebben, wordt omgerekend met gebruik van de wisselkoersen geldig op de balansdatum.

Wisselkoersverschillen uit omrekening worden verantwoord in het eigen vermogen. Bij de desinvestering van een buitenlandse entiteit worden die koersverschillen in de resultatenrekening verantwoord als onderdeel van de winst of het verlies op de verkoop.

Wisselkoersverschillen die ontstaan bij de omrekening van monetaire posten, geleende bedragen en andere valuta-instrumenten, aangemerkt als afdekking van een netto investering in een buitenlandse entiteit, worden in de Geconsolideerde Jaarrekening verantwoord in het eigen vermogen. Uitzondering is de eventuele afdekkingsineffectiviteit, die onmiddellijk in de resultatenrekening wordt verantwoord.

Goodwill en aanpassingen van de reële waarde die voortvloeien uit de acquisitie van die buitenlandse entiteit, worden behandeld als activa en verplichtingen van de buitenlandse entiteit en worden tegen de slotkoers op balansdatum omgerekend. Alle verschillen die hieruit voortvloeien worden in het eigen vermogen verantwoord. Bij verkoop van de buitenlandse entiteit vindt er een overdracht naar de resultatenrekening plaats.

In de volgende tabel worden de koersen van de belangrijkste valuta voor Ageas weergegeven.

1 euro =	Koersen per einde periode			Gemiddelde koers	
	31 december 2018	31 december 2017	2018	2017	
Britse pond	0,89	0,89	0,88	0,88	
Amerikaanse dollar	1,15	1,20	1,18	1,13	
Hongkong dollar	8,97	9,37	9,26	8,80	
Turkse lira	6,06	4,55	5,71	4,12	
Chinese yuan renminbi	7,88	7,80	7,81	7,63	
Indiase roepie	79,73	76,60	80,74	73,53	
Maleisische ringgit	4,73	4,85	4,76	4,85	
Filipijnse peso	60,11	59,79	62,21	56,97	
Thaise baht	37,05	39,12	38,17	38,30	
Vietnamese dong	26.316	27.027	27.027	25.641	

2.8 Verantwoording en waardering bij het opstellen van de jaarrekening

Ageas bepaalt de classificatie en waardering van activa en verplichtingen op basis van de aard van de onderliggende transacties.

2.8.1 Financiële activa

Het management bepaalt de geschikte classificatie van de beleggingswaarden op het tijdstip van de aankoop:

- Tot einde looptijd aangehouden: omvat beleggingen met een vaste looptijd, waarbij het management voornemens is en in de mogelijkheid verkeert om deze waarden tot einde looptijd aan te houden;
- Leningen en vorderingen: omvat beleggingen met vaste of bepaalde betalingen, die niet marktgenoteerd zijn in een actieve markt en die bij de eerste opname niet worden aangemerkt als voor handelsdoeleinden aangehouden, noch als voor verkoop beschikbare beleggingen;
- Voor verkoop beschikbaar: omvat voor onbepaalde duur aan te houden beleggingen die kunnen worden verkocht om te voorzien in liquiditeitsbehoeften of bij wijzigingen van rentevoeten, wisselkoersen of aandelenkoersen; en
- Voor handelsdoeleinden aangehouden: omvat beleggingen die zijn aangeschaft met winst op korte termijn als doelstelling.

Tot einde looptijd aangehouden activa worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs na aftrek van bijzondere waardeverminderingen. Elk verschil tussen de waarde van de eerste opname dat voortvloeit uit transactiekosten, eerste premies of kortingen, wordt geamortiseerd over de looptijd van de belegging met behulp van de effectieve-rentemethode. Indien wordt vastgesteld dat een tot einde looptijd aangehouden actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, wordt de bijzondere waardevermindering verantwoord in de resultatenrekening.

Leningen en vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode minus bijzondere waardevermindering. De geamortiseerde kostprijs wordt berekend door rekening te houden met kortingen of premies en vergoedingen en kosten die integraal deel uitmaken van de effectieve-rentemethode. De effectieve-rentemethode is opgenomen in de resultatenrekening. Winsten en verliezen worden verantwoord in de resultatenrekening als de investeringen niet langer worden verantwoord of als de investeringen een bijzondere waardevermindering of afschrijving hebben ondergaan. Voor instrumenten met een variabele rente worden de kasstromen regelmatig opnieuw geschat om de rentebewegingen in de markt weer te geven. Als de initiële waardering van het instrument met een variabele rente (bijna) gelijk is aan de hoofdsom, heeft de schatting geen significant effect op de boekwaarde van het instrument en wordt er geen aanpassing gedaan op de rentebaten, die op basis van het toerekeningbeginsel worden opgenomen. Indien echter een instrument met variabele rente wordt verkregen tegen een significante premie of korting, wordt deze premie of korting afgeschreven over de verwachte looptijd van het instrument en opgenomen in de berekening van de effectieve rentemethode. De boekwaarde zal elke periode opnieuw worden berekend door de contante waarde van geschatte toekomstige kasstromen tegen de actuele effectieve rentevoet te berekenen. Alle aanpassingen worden verantwoord in de resultatenrekening.

Voor handelsdoeleinden aangehouden activa, derivaten en activa die zijn aangemerkt als aangehouden tegen reële waarde met waardeverandering in de resultatenrekening, worden verantwoord tegen reële waarde. Veranderingen in de reële waarde worden verantwoord in de resultatenrekening. De (gerealiseerde en ongerealiseerde) resultaten worden verantwoord als 'Resultaat op verkopen en herwaarderingen'. Rente ontvangen (betaald) op activa (verplichtingen) aangehouden voor handelsdoeleinden wordt verantwoord als rentebaten (rentelasten). Ontvangen dividenden worden verantwoord als 'Rentebaten, dividenden en overige beleggingsbaten'.

De meerderheid van de financiële activa van Ageas (zijnde obligatieneringen en aandelenbelangen) behoort tot de categorie 'Voor verkoop beschikbaar' en wordt opgenomen tegen reële waarde. Veranderingen in de reële waarde worden rechtstreeks verantwoord in het eigen vermogen (Other Comprehensive Income) totdat het actief wordt verkocht, tenzij het actief door een derivaat is afgedekt. Door derivaten afgedekte beleggingen worden verantwoord tegen reële waarde met verantwoording van de waardeveranderingen in de resultatenrekening voor het deel dat toe te kennen is aan het afgedekte risico en in het eigen vermogen voor het resterende deel.

Voor de verzekeringsportefeuilles waar de niet-gerealiseerde winsten of verliezen op obligaties een rechtstreeks effect hebben op de waardering van de verzekeringsverplichtingen past Ageas in overeenstemming met IFRS 4 'shadow accounting' toe. Dat heeft tot gevolg dat de wijzigingen in de niet-gerealiseerde winsten en verliezen van invloed zijn op de waardering van de verzekeringsverplichtingen en hetgeen impliceert waarom deze wijzigingen geen deel uitmaken van het eigen vermogen.

Transactiekosten op financiële instrumenten verwijzen naar extra kosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving of vervreemding van een financieel actief of een financiële verplichting. Daarin zijn inbegrepen commissies die worden betaald aan agenten, adviseurs, brokers en effectenhandelaren, evenals heffingen door toezichhoudende instanties en beurzen, overdrachtsbelasting en andere heffingen. Deze transactiekosten worden verantwoord in de eerste waardering van de financiële activa en verplichtingen, behalve indien deze worden gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening. In dat geval worden de transactiekosten direct als kosten worden opgenomen.

Alle aan- en verkopen van financiële activa en verplichtingen die moeten worden afgewikkeld binnen het door regelgeving of marktconventie vastgestelde tijdsbestek, worden opgenomen op de transactiedatum, namelijk de datum waarop Ageas als partij betrokken wordt bij de contractuele bepalingen van de financiële activa. Andere termijn aankopen en -verkopen dan degene die moeten worden afgewikkeld binnen het tijdsbestek dat door regelgeving of marktconventie is vastgesteld, worden tot het moment van afwikkeling opgenomen als afgeleide termijntransacties.

2.8.2 Vastgoedbeleggingen en vastgoed voor eigen gebruik

Omwillen de vergelijkbaarheid hanteert Ageas een kostprijsmodel, zowel voor vastgoedbeleggingen als voor vastgoed voor eigen gebruik. Vastgoedbeleggingen worden, gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen. Wijzigingen in de reële waarde van de vastgoedbeleggingen worden dan ook niet verantwoord in de resultatenrekening of het eigen vermogen, tenzij een bijzondere waardevermindering heeft plaatsgevonden.

2.8.3 Deelnemingen

Investerings in deelnemingen waarin Ageas invloed van betekenis heeft op het financiële en operationele beleid (maar geen zeggenschap) worden verantwoord op basis van de equitymethode. Het

aandeel van Ageas in het resultaat wordt verantwoord in de resultatenrekening en eventuele herwaarderingen worden verantwoord in het eigen vermogen. Eventuele uitkeringen van de geassocieerde deelneming worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de investering.

2.8.4 Goodwill en overige immateriële activa

Goodwill uit hoofde van bedrijfscombinaties na 1 januari 2010

Goodwill wordt in eerste instantie gewaardeerd tegen kostprijs, zijnde het positieve verschil tussen de reële waarde van de verkrijgingsprijs en:

- Het deel van Ageas in de reële waarde van de identificeerbare activa en verplichtingen, en
- De reële waarde van enig eerder aangehouden belang in de overgenomen partij.

Overnamekosten worden direct in het resultaat verantwoord; kosten voor het uitgeven van schuldbewijzen of aandelen worden echter verantwoord in overeenstemming met IAS 32 en IAS 39.

Bedrijfscombinaties worden verantwoord op basis van de zogenaamde 'acquisition method'. De verkrijgingsprijs van de overgenomen partij wordt bepaald op de reële waarde van de opgeofferde waarde op het overnamemoment (gecorrigeerd voor een eventueel minderheidsbelang).

De goodwill wordt gewaardeerd tegen kostprijs minus eventuele geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen.

In geval van een stapsgewijze overname wordt op moment van uitbreiding van het belang het eerder gehouden belang geherwaardeerd tegen reële waarde en via het resultaat verantwoord.

Goodwill uit hoofde van bedrijfscombinaties vóór 1 januari 2010

Ten opzichte van het hierboven gemelde, was sprake van de volgende verschillen:

Bedrijfscombinaties werden verantwoord op basis van de zogenaamde 'purchase method'. Direct aan de overname toerekenbare transactiekosten maakten onderdeel uit van de verkrijgingsprijs. Een eventueel minderheidsbelang werd gewaardeerd tegen het proportionele aandeel in de reële waarde van de identificeerbare activa en verplichtingen van de overgenomen partij.

In geval van een stapsgewijze overname werd elke 'stap' afzonderlijk verwerkt. Elk nieuw verkregen belang had geen effect op eerder verwerkte goodwill.

Voorwaardelijke vergoedingen werden uitsluitend en alleen verantwoord als Ageas een verplichting had en er waarschijnlijk economische uitstroom ging plaatsvinden, waarvan een betrouwbare schatting kon worden gemaakt. Latere aanpassingen aan de voorwaardelijke vergoeding hadden effect op de goodwill.

Value of Business acquired (VOBA)

Value of business acquired (VOBA) vertegenwoordigt het verschil tussen de reële waarde bij acquisitie gewaardeerd op basis van Ageas' waarderingsgrondslagen en de boekwaarde van een portefeuille van verzekerings- en beleggingscontracten, verworven in het kader van een acquisitie van een business of een portefeuille.

VOBA wordt verantwoord als immaterieel actief en afgeschreven over de verwachte periode van de opbrengsten van de verworven portefeuille. Op elke verslagdatum maakt VOBA deel uit van de Toereikendheidstoets voor verplichtingen om te beoordelen of de verplichtingen die voortvloeien uit verzekerings- en beleggingscontracten toereikend zijn.

Overige immateriële activa met bepaalde gebruiksduur

Tot de overige immateriële activa horen immateriële activa met een bepaalde gebruiksduur, zoals parkeerconcessies, intern ontwikkelde software die geen integraal onderdeel vormt van de hardware en licenties die in het algemeen volgens de lineaire methode op basis van de gebruiksduur worden geamortiseerd.

2.8.5 Overlopende acquisitiekosten

De kosten van nieuwe en hernieuwde verzekeringen, die alle variëren en hoofdzakelijk verband houden met de productie van nieuwe verzekeringen, worden uitgesteld en afgeschreven. De kosten van nieuwe en hernieuwde verzekeringen omvatten voornamelijk commissies, uitgaven met betrekking tot tussenpersonen en uitgifte van nieuwe polissen. De afschrijvingsmethode is gebaseerd op de verwachte verdiende premie of de geschatte brutowinstmarges. Overlopende acquisitiekosten (deferred acquisition costs of 'DAC') worden periodiek getoetst op realiseerbaarheid op basis van schattingen van toekomstige winsten van de onderliggende contracten met behulp van de Toereikendheidstoets voor verplichtingen.

2.8.6 Financiële verplichtingen

Achtergestelde verplichtingen en leningen worden bij eerste opname tegen reële waarde gewaardeerd (inclusief transactiekosten) en worden vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs met behulp van de effectieve-rentemethode, waarbij de periodieke afschrijving wordt opgenomen in de resultatenrekening.

2.8.7 Verplichtingen inzake (her)verzekerings- en beleggingscontracten

Algemeen

De verplichtingen inzake (her)verzekerings- en beleggingscontracten betreffen (her)verzekeringscontracten, beleggingscontracten met discretionaire winstdeling (DPF) en beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling.

De DPF-component inzake beleggingscontracten vertegenwoordigt een voorwaardelijke toezegging met betrekking tot ongerealiseerde

winsten en verliezen. Deze toezegging blijft hierdoor onderdeel van de ongerealiseerde winsten en verliezen zoals begrepen in het eigen vermogen. Indien de toezegging onvoorwaardelijk wordt, vindt overboeking naar de Verplichtingen inzake beleggingscontracten Leven plaats.

Beleggingscontracten zonder DPF worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs en verantwoord als een depositoverplichting.

Levensverzekeringen

Voor levensverzekeringscontracten worden toekomstige verplichtingen voor polisuitkeringen berekend met behulp van een netto premiemethode (de contante waarde van toekomstige nettokasstromen), waarbij wordt uitgegaan van actuariële veronderstellingen op basis van historische ervaring en standaarden binnen de verzekeringssector. Winstdelende polissen omvatten eventuele verplichtingen met betrekking tot contractuele dividenden of winstdelingen. Voor bepaalde contracten zijn de toekomstige verplichtingen voor polisuitkeringen gehewaardeerd om de huidige marktrente te reflecteren.

Gewaarborgde minimumrendementen

Voor levensverzekeringscontracten met gewaarborgde minimumrendementen zijn bijkomende verplichtingen opgesteld om de verwachte lange rente weer te geven.

Unit-linked overeenkomsten

De beleggingsovereenkomsten van Ageas zonder winstdeling zijn voornamelijk unit-linked overeenkomsten waarbij de beleggingen namens de polishouder worden aangehouden en tegen reële waarde worden gewaardeerd. De verplichtingen worden gewaardeerd tegen waarde per eenheid (= de reële waarde van het fonds waarin de unit-linked overeenkomst is belegd, gedeeld door het aantal van de units van het fonds).

Bepaalde producten bevatten garanties die ook worden gewaardeerd tegen reële waarde en worden verantwoord in verplichtingen met betrekking tot unit-linked overeenkomsten, waarbij de reële waardeverandering wordt verantwoord in de resultatenrekening. Er wordt rekening gehouden met verzekeringstechnische risico's op basis van actuariële veronderstellingen.

Shadow accounting

In sommige onderdelen van Ageas hebben gerealiseerde winsten en verliezen op de activa directe gevolgen voor de waardering van de verzekeringsverplichtingen en de daaraan gerelateerde acquisitiekosten. Ageas past shadow accounting toe op de veranderingen in de reële waarde van de voor verkoop beschikbare beleggingen en van de activa en verplichtingen die verbonden zijn met en derhalve van invloed zijn op de waardering van de verzekeringsverplichtingen.

Shadow accounting betekent dat ongerealiseerde winsten of verliezen op activa, die in het eigen vermogen worden opgenomen zonder winst of verlies te beïnvloeden, in de waardering van verzekeringsverplichtingen (of overgedragen acquisitiekosten of value of business acquired) worden weerspiegeld op dezelfde manier als gerealiseerde winsten of verliezen. Deze correctie is ook van toepassing in de situatie waarin de marktrente lager is dan de gegarandeerde rente. In dat geval wordt een additionele shadow accounting correctie gemaakt. Naar deze aanpassing wordt ook verwezen als de shadow-LAT (Liability Adequacy Test). Deze aanpassing wordt berekend op basis van het verwachte beleggingsrendement van de huidige portefeuille tot aan de vervaldatum en een risicovrij herbeleggingsstarief na de vervaldatum.

De overblijvende ongerealiseerde veranderingen in fair value van de portefeuille aangehouden voor verkoop (na toepassing van shadow accounting) die onderhevig zijn aan discretionaire deelnamekenmerken worden aangemerkt als een afzonderlijk onderdeel van het eigen vermogen.

Een latente winstdelingsverplichting wordt verder opgebouwd voor de feitelijke verplichting dan wel het bedrag dat wettelijk of contractueel vereist is ter voldoening van eventuele verschillen tussen statutaire en IFRS inkomsten en niet-gerealiseerde winsten of verliezen verwerkt in het eigen vermogen.

Niet-levensverzekeringen

Claims en schadebehandelingskosten worden in de resultatenrekening verantwoord op het moment dat de uitgaven worden gedaan. Niet-betaalde claims en schadebehandelingskosten omvatten schattingen voor gerapporteerde claims en voorzieningen voor claims die zijn gevallen maar niet gerapporteerd. Schadeverplichtingen inzake arbeidsongevallen worden verantwoord tegen de netto contante waarde. Ageas verdisconteert de verplichtingen voor schade enkel voor claims met bepaalde en vaste betalingstermijnen.

Toereikendheidstoets voor de verplichtingen

De toereikendheid van verzekeringsverplichtingen ('toereikendheidstoets voor verplichtingen') wordt op elke rapporteringsdatum door elke onderneming getoetst. De toets wordt meestal uitgevoerd op wettelijk fungibel niveau voor de Leven-activiteiten en op productniveau voor de Niet-leven-activiteiten. Ageas kijkt naar de huidige beste schattingen van alle contractuele kasstromen, inclusief verwante kasstromen zoals commissies, herverzekering en kosten. Voor levensverzekeringscontracten omvat de toets kasstromen resulterend uit embedded opties en waarborgen en beleggingsbaten. De contante waarde van deze kasstromen wordt bepaald door (a) gebruik te maken van het huidige boekhoudkundig rendement van de bestaande portefeuille, gebaseerd op de veronderstelling dat herbeleggingen na afloopdatum van de financiële instrumenten zullen plaatsvinden aan de hand van een risicovrije rente plus een bedrijfsspecifiek aanpassing voor volatiliteit op basis van EIOPA-methodiek en (b) een risicovrije disconteringsvoet verhoogd met een bedrijfsspecifieke aanpassing voor volatiliteit op basis van EIOPA-methodiek (na het laatste liquide punt wordt de

zogenaamde Ultimate Forward Rate extrapolation gebruikt). De contractlimieten van Solvency II worden toegepast. Lokale verzekeringsdochteren mogen strengere lokale regels toepassen voor de toereikendheidstoets.

De netto contante waarde van de kasstromen wordt vergeleken met de overeenstemmende technische verplichtingen. Elk tekort wordt meteen in de resultatenrekening opgenomen, als een bijzondere waardevermindering van het DAC- of VOBA-type of als een verlies. Als het tekort in een volgende periode vermindert, wordt de daling via de resultatenrekening teruggedraaid.

2.9 Waardering van activa met bijzondere waardeverminderingen

Een actief heeft een bijzondere waardevermindering ondergaan wanneer de boekwaarde van dat actief hoger is dan de realiseerbare waarde. Ageas onderzoekt per elke balansdatum alle activa op objectieve aanwijzingen die aanleiding kunnen geven tot een bijzondere waardevermindering. De boekwaarde van activa met een bijzondere waardevermindering wordt verlaagd tot de geschatte realiseerbare waarde en de bijzondere waardevermindering wordt opgenomen in de resultatenrekening.

De realiseerbare waarde wordt bepaald als het hoogste bedrag van twee mogelijkheden: de reële waarde verminderd met verkoopkosten of de bedrijfswaarde. De reële waarde verminderd met verkoopkosten is het bedrag dat zou kunnen worden verkregen door de verkoop van een actief in een ordelijke transactie tussen marktpartijen, na aftrek van verkoopkosten. De bedrijfswaarde is de contante waarde van geschatte toekomstige kasstromen waarvan verwacht wordt dat ze zullen vloeien uit het voortgezette gebruik van een actief en uit de vervreemding van dat actief aan het einde van de gebruiksduur.

Indien in een volgende periode het bedrag van de bijzondere waardeverminderingen op activa, anders dan goodwill of voor verkoop beschikbare eigenvermogeninstrumenten, als gevolg van een gebeurtenis die zich voordoet na de waardevermindering daalt, dan wordt het bedrag teruggeboekt via de resultatenrekening. Deze verhoogde waarde mag niet hoger zijn dan de boekwaarde die zou zijn bepaald, na afschrijvingen, als in voorgaande jaren geen bijzondere waardevermindering voor het actief was opgenomen.

Financiële activa

Een voor verkoop beschikbaar financieel actief (of een groep financiële activa), leningen of vorderingen of aangehouden tot einde looptijd ondergaat een bijzondere waardevermindering als er een objectieve aanwijzing is voor bijzondere waardeverminderingen als gevolg van een of meer verliesgebeurtenissen na de eerste opname van het actief, zoals ernstige financiële moeilijkheden bij de uitgevende instelling. Deze tot verlies leidende gebeurtenis(sen) heeft (hebben) een effect op de geschatte toekomstige kasstromen uit het financiële actief (of de groep financiële activa) dat betrouwbaar kan worden geschat.

Voor aandelen omvatten de eventuele objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen onder meer het feit of de reële waarde per de balansdatum significant (25%) beneden de kostprijs is of per de balansdatum gedurende een langere periode beneden de kostprijs is geweest (365 opeenvolgende dagen). Indien wordt vastgesteld dat een actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, wordt de bijzondere waardevermindering opgenomen in de resultatenrekening. Niet-gerealiseerde en voorheen in het eigen vermogen opgenomen verliezen van voor verkoop beschikbare activa die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, worden overgedragen naar de resultatenrekening op het moment dat de bijzondere waardevermindering zich voordoet.

Indien in een volgende periode de reële waarde van een schuldinstrument dat is geclassificeerd als beschikbaar voor verkoop, stijgt en de stijging objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van de bijzondere waardevermindering in de resultatenrekening, wordt de bijzondere waardevermindering teruggenomen, waarbij het bedrag van de terugname wordt opgenomen in de resultatenrekening. Bijzondere waardeverminderingen van beleggingen in eigen-vermogensinstrumenten die zijn geclassificeerd als beschikbaar voor verkoop, worden niet teruggenomen via de resultatenrekening maar via het eigen vermogen.

Vastgoedbeleggingen en vastgoed voor eigen gebruik

Vastgoed wordt met behulp van het kostprijsmodel gewaardeerd en ondergaat een bijzondere waardevermindering wanneer de boekwaarde hoger is dan de realiseerbare waarde, dat wil zeggen, afhankelijk van welke van deze twee waarden de hogere is: de reële waarde verminderd met de verkoopkosten dan wel de waarde in gebruik (de contante waarde van geschatte toekomstige kasstromen zonder aftrek van overdrachtsbelasting). Aan het einde van iedere verslagperiode beoordeelt Ageas of er aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Hierbij wordt rekening gehouden met diverse bronnen van informatie, zowel extern (bijvoorbeeld belangrijke wijzigingen in het economische klimaat) als intern (bijvoorbeeld desinvesteringssplannen). Indien er dergelijke aanwijzingen bestaan (en alleen dan), maakt Ageas een inschatting van de realiseerbare waarde van het actief. Gesignaleerde bijzondere waardeverminderingverliezen worden in de resultatenrekening verantwoord. Na opname van een bijzondere waardevermindering wordt de afschrijving voor toekomstige perioden gecorrigeerd voor de herziene boekwaarde onder vermindering van de restwaarde over de resterende levensduur van het actief.

Goodwill en overige immateriële activa

Goodwill is een immaterieel actief met een onbepaalde levensduur en wordt net als alle andere immateriële activa met een onbepaalde levensduur niet afgeschreven. In plaats daarvan wordt dit actief ten minste jaarlijks getoetst op bijzondere waardeverminderingen. Met het oog op de toets op bijzondere waardeverminderingen wordt de overgenomen goodwill in een bedrijfscombinatie toegerekend aan kasstroomgenererende eenheden. Een immaterieel actief met een bepaalde levensduur wordt daarentegen afgeschreven over de geschatte gebruiksduur en per elke verslagdatum opnieuw beoordeeld. Gesignaleerde bijzondere waardeverminderingverliezen worden in de resultatenrekening verantwoord.

2.10 Opname van de opbrengsten

2.10.1 Bruto premie-inkomen

Ontvangen premie-inkomen

Premies uit levensverzekeringsspolissen en beleggingsovereenkomsten met discretionaire winstdeling die als langlopend worden aangemerkt, worden verwerkt als baten zodra deze door de polishouder verschuldigd zijn. De geschatte toekomstige opbrengsten en kosten wordt verrekend met deze baten met als doel de winst te verantwoorden gedurende de geschatte duur van de verzekeringen. Dit 'matching'-proces wordt uitgevoerd aan de hand van een bepaling van de verplichtingen uit hoofde van de verzekeringen en de beleggingsovereenkomsten met discretionaire winstdeling alsmede aan de hand van de uitgestelde en vervolgens geamortiseerde overlopende acquisitiekosten.

Verdiend premie-inkomen

Voor verzekeringsovereenkomsten met een korte looptijd (hoofdzakelijk Niet-leven) worden de premies direct bij ingang van de overeenkomst verwerkt. Die premies worden in de resultatenrekening pro-rata gedurende de termijn van de verzekeringsdekking verantwoord als Verdiend. De voorziening voor niet-verdiende premies bevat het gedeelte van de geboekte premies voor de nog niet afgelopen termijn van de dekking.

2.10.2 Rentebaten, dividenden en overige beleggingsbaten

De rentebaten en -lasten worden bij alle rentedragende instrumenten op basis van het toerekeningsbeginsel in de resultatenrekening opgenomen. Er wordt gebruik gemaakt van de effectieve-rentemethode op basis van de feitelijke aankoopprijs inclusief de directe transactiekosten. In die rentebaten zijn onder andere begrepen de verdiende coupons op instrumenten met een vaste of variabele rente en de waardevermeerdering of amortisatie van de korting of premie.

Is een financieel actief eenmaal afgewaardeerd tot de geschatte realiseerbare waarde, dan worden de rentebaten daarna gebaseerd op de effectieve rente die ook is gebruikt voor de contantmaking van de toekomstige kasstromen voor de bepaling van de realiseerbare waarde.

Dividenden worden opgenomen in de resultatenrekening wanneer het dividend is gedeclareerd.

Huurinkomsten en andere inkomsten worden opgenomen volgens het toerekeningsbeginsel, en worden lineair opgenomen tenzij er overtuigende aanwijzingen zijn dat de voordelen over de periode van de leaseovereenkomst niet gelijkmatig aangroeien.

2.10.3 Gerealiseerde en niet-gerealiseerde winsten en verliezen

Bij financiële instrumenten die worden aangemerkt als voor verkoop aangehouden, vertegenwoordigen de gerealiseerde winsten of verliezen op verkopen en desinvesteringen het verschil tussen de ontvangen opbrengsten en de oorspronkelijke boekwaarde van het verkochte actief, verminderd met eventuele in de resultatenrekening verantwoorde bijzondere waardeverminderingen, gecorrigeerd voor het effect van eventuele hedge accounting.

Bij financiële instrumenten die tegen de reële waarde in de winst- en verliesrekening worden verwerkt, wordt het verschil tussen de boekwaarde aan het einde van de huidige verslagperiode en de voorgaande verslagperiode opgenomen onder Resultaat op verkoop en herwaarderingen.

Bij derivaten wordt het verschil tussen de 'schone' reële waarde (dat wil zeggen, zonder het niet-gerealiseerde gedeelte van de rentebijboekingen) aan het einde van de huidige verslagperiode en de voorgaande verslagperiode verantwoord onder Resultaat op verkoop en herwaarderingen.

Eerder opgenomen direct in het eigen vermogen verwerkte niet-gerealiseerde winsten en verliezen gaan over naar de resultatenrekening als ze niet langer worden opgenomen of in het geval van een bijzondere waardevermindering.

2.10.4 Commissiebat

Commissies als integraal onderdeel van effectieve rente

Commissies die een integraal onderdeel vormen van de effectieve rente van een financieel instrument worden in het algemeen behandeld als een aanpassing op de effectieve rente. Wordt een financieel instrument echter tegen de reële waarde in de winst- en verliesrekening verwerkt, dan worden de commissies bij eerste opname van het instrument als baten verantwoord.

Commissies verwerkt wanneer de diensten worden geleverd

Commissies worden in het algemeen als baten verwerkt per de datum dat de diensten worden geleverd. Indien het onwaarschijnlijk is dat een specifieke leenovereenkomst wordt aangegaan en de lening wordt niet als derivaat aangemerkt, dan wordt de bereidstellingsprovisie op basis van tijdsevenredigheid gedurende de bereidstellingstermijn als bate verantwoord.

Commissies verwerkt na afronding van de onderliggende transactie

Commissies uit hoofde van het voeren van onderhandelingen ten behoeve van een transactie van een derde partij worden in het resultaat verantwoord als de transactie tot stand is gekomen. Commissieopbrengsten worden verantwoord wanneer de prestatieverplichting uitgevoerd is. Consortiumcommissie wordt verantwoord in het resultaat wanneer de syndicaatvorming is voltooid.

Commissiebat

Dit houdt verband met door verzekeringsmaatschappijen afgegeven overeenkomsten zonder discretionaire winstdeling die als beleggingscontracten worden aangemerkt omdat het gedekte verzekeringsrisico niet significant is. De baten uit deze overeenkomsten betreffen de vergoeding voor de verzekeringsdekking, administratiekosten en afkoopkosten. Commissies worden als baten verwerkt per de datum dat de diensten worden geleverd. Aan de lastenkant staan sterfteclaims en bijgeschreven rente.

03

Overnames en desinvesteringen

De volgende significante overnames en desinvesteringen zijn gedaan in 2018 en 2017. Details over eventuele overnames en desinvesteringen na balansdatum zijn opgenomen in noot 48 Gebeurtenissen na balansdatum.

3.1 Overnames in 2018

Ageas Portugal

Als onderdeel van de diversificatie van vastgoedbeleggingen en met ondersteuning van AG Real Estate voltooide Occidental Vida, in een partnerschap met Sonae Sierra, een in winkelcentra gespecialiseerde internationale projectontwikkelaar en investeerder, de overname van het bedrijf '3Shoppings' voor een bedrag van EUR 43 miljoen. Deze onderneming bezit twee winkelcentra in twee steden in Noord-Portugal, Guimarães en Maia. Als onderdeel van de overeenkomst bleef Sonae Sierra aan als vermogens- en vastgoedbeheerder. Occidental Vida heeft een belang van 80% en Sonae is eigenaar van de resterende 20%.

AG Insurance

In april 2018 verwierf AG Insurance 65% van Salus, een exploitant van vijf bejaardentehuizen in Duitsland. De aankoopprijs bedroeg EUR 57 miljoen, gevolgd door een kapitaalverhoging van EUR 24 miljoen met als doel om externe leningen af te lossen.

In 2018 nam AG Real Estate diverse kleine ondernemingen over voor een totaalbedrag van ongeveer EUR 15 miljoen. Daarnaast heeft AG Insurance enkele andere overnames en kapitaalverhogingen in deelnemingen uitgevoerd voor een totaalbedrag van circa EUR 11 miljoen.

3.2 Desinvesteringen in 2018

Cardif Luxembourg Vie

Ageas bevestigde op 21 december 2018 de verkoop van zijn belang van 33% in het aandelenkapitaal van Cardif Luxembourg Vie (CLV) aan BNP Paribas Cardif te hebben afgerond. De totale verkoopprijs in contanten bedroeg EUR 152 miljoen.

De verkoop van CLV leverde voor de Groep een netto meerwaarde van EUR 35 miljoen op. EUR 15 miljoen op het niveau van Verzekeringen in het segment Continentaal Europa op, evenals EUR 20 miljoen in de Algemene Rekening.

De totale bijdrage in de nettowinst van Cardif Luxembourg Vie over de verslagperiode tot de verkoop bedroeg bijna EUR 9 miljoen (zie noot 9 Informatie operationele segmenten).

AG Insurance

De verkoop van de deelnemingen North Light en Pole Star door AG Real Estate werd in januari 2018 afgerond. De intrinsieke waarde van deze deelnemingen, EUR 41,8 miljoen, werd op 31 december 2017 reeds geherclassificeerd in voor verkoop aangehouden activa. Het belang van 40% in deze dochterondernemingen werd verkocht voor een bedrag van EUR 82 miljoen, hetgeen een meerwaarde van EUR 37,9 miljoen opleverde.

In het laatste kwartaal van 2018 verkocht AG Real Estate Agridec (onderdeel van het Woluwe Shopping Center) voor een bedrag van EUR 103 miljoen en realiseerde hiermee een meerwaarde van EUR 40 miljoen.

3.3 Overnames in 2017

AG Insurance

In 2017 namen AG Insurance en AG Real Estate diverse kleine ondernemingen over voor een totaalbedrag van ongeveer EUR 50 miljoen. Daarnaast heeft AG Insurance enkele andere overnames en kapitaalverhogingen in deelnemingen uitgevoerd voor een totaalbedrag van circa EUR 20 miljoen.

3.4 Desinvesteringen in 2017

Cargeas Assicurazioni

Ageas bevestigde op 28 december 2017 de verkoop van zijn 50% + 1 aandeel in het aandelenkapitaal van zijn Italiaanse Niet-Leven-activiteiten Cargeas Assicurazioni (Cargeas) aan BNP Paribas Cardif te hebben afgerond. De totale verkoopprijs in contanten bedroeg EUR 178 miljoen.

De verkoop van Cargeas leverde een netto meerwaarde van EUR 77 miljoen op het niveau van Verzekeringen in het segment Continentaal Europa op, evenals EUR 10 miljoen in de Algemene Rekening op Groepsniveau.

De totale nettowinst van Cargeas over de verslagperiode tot de verkoop bedraagt EUR 16,4 miljoen (zie noot 9 Informatie operationele segmenten).

De impact van de verkoop van Cargeas op de Geconsolideerde balans van Ageas op de datum van verkoop was de volgende.

Desinvestering van Cargeas Assicurazioni

Activa		Passiva	
Geldmiddelen en kasequivalenten	36	Verplichtingen inzake verzekeringscontracten	551
Financiële beleggingen	515	Schulden	13
Herverzekering en overige vorderingen	132	Actuele en uitgestelde belastingen	13
Actuele en uitgestelde belastingvorderingen	17	Overlopende rente en overige verplichtingen	68
Goodwill en overige immateriële vaste activa	96		
Overige activa	49	Totaal verplichtingen	645
Totaal activa	845	Eigen vermogen	100
		Minderheidsbelangen	100
		Totaal verplichtingen en eigen vermogen	845

Overige desinvesteringen

In januari 2017 verkocht AG Real Estate 50% van de aandelen in BG1 (eigenaar van het PwC Lux-gebouw in Luxemburg) aan Sogecap voor EUR 71,5 miljoen. Omdat Ageas niet langer de zeggenschap heeft, wordt BG1 niet langer geconsolideerd en is een meerwaarde tegen 100% van EUR 73 miljoen verwerkt. Het overige belang van 50% is nu verantwoord als deelneming.

In januari 2017 verkocht Immo Nation, een dochtermaatschappij van AG Real Estate 100% van zijn aandelen in Fontenay SAS, een magazijn in Frankrijk. De totale verkoopprijs bedroeg EUR 38,4 miljoen waarvan EUR 15,8 miljoen voor de aandelen en EUR 22,6 miljoen voor de herfinanciering van een intragroepslening (verstrek door Immo Nation) door de koper. Deze transactie leverde een meerwaarde van EUR 7,8 miljoen op.

3.5 Activa en verplichtingen van overnames en desinvesteringen

In de onderstaande tabel zijn de activa en verplichtingen als gevolg van overnames en desinvesteringen van dochterondernemingen en deelnemingen per de datum van de overname of desinvestering weergegeven.

	2018		2017	
	Overnames	Verkopen	Overnames	Verkopen
Activa en verplichtingen van overnames en desinvesteringen				
Geldmiddelen en kasequivalenten	5,2	- 10,9	6,7	- 43,7
Financiële beleggingen				- 515,6
Vastgoedbeleggingen	231,2	- 126,4	147,6	- 305,4
Beleggingen in deelnemingen (inclusief kapitaal terugbetalingen)	81,8	- 244,8	152,8	32,6
Herverzekering en overige vorderingen	6,9	- 1,5	26,6	- 121,6
Actuele en uitgestelde belastingvorderingen			4,8	- 19,4
Overlopende rente en overige activa	0,8	46,1	4,9	- 66,1
Materiële vaste activa	39,3		23,9	- 0,4
Goodwill en overige immateriële activa	18,1	- 6,3	43,9	- 97,5
Activa aangehouden voor verkoop				- 145,3
Verplichtingen inzake verzekerings- en beleggingscontracten				- 551,2
Schulden	91,0	- 13,9	105,5	- 162,6
Actuele en uitgestelde belastingen	31,6	- 12,4	5,8	- 20,2
Overlopende rente en overige verplichtingen	21,6	- 5,2	95,8	- 96,2
Voorzieningen	0,4			- 0,5
Minderheidsbelangen	55,2	- 17,4	13,7	- 167,1
Wijzigingen eigen vermogen samenhangend met overnames en desinvesteringen				- 9,8
Netto verworven activa / Netto vervreemde activa	183,5	- 294,9	190,4	- 274,8
Resultaat bij beëindiging bedrijfsactiviteiten, bruto		145,0		207,6
Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten, na belasting		145,0		207,6
Geldmiddelen aangewend voor acquisities / ontvangen bij verkopen:				
Totaal aankoopprijs / verkoopopbrengst	- 183,5	439,9	- 190,4	482,4
Min: Verworven/vervreemde geldmiddelen en kasequivalenten	5,2	- 10,9	6,7	- 43,7
Geldmiddelen aangewend voor acquisities / ontvangen bij verkopen	- 178,3	429,0	- 183,7	438,7

De totale aankoopprijs voor overnames van dochterbedrijven en deelnemingen bedroeg in 2018 EUR 183,5 miljoen (2017: EUR 190,4 miljoen). Er werd in 2017 en 2018 geen kapitaalverhoging verstrekt door minderheidsbelangen.

04

Winst per aandeel

In de volgende tabel worden de uitgangspunten voor de bepaling van de winst per aandeel weergegeven.

	2018	2017
Nettoresultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders	809,1	623,2
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen voor basiswinst per aandeel (in duizenden)	196.776	201.765
Aanpassingen voor:		
- aandelen onder voorwaarden (in duizenden) verwacht te worden toegekend	155	226
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen voor verwaterd resultaat per aandeel (in duizenden)	196.931	201.991
Gewoon resultaat per aandeel (in euro's per aandeel)	4,11	3,09
Verwaterd resultaat per aandeel (in euro's per aandeel)	4,11	3,09

In 2018 vervielen alle optieregelingen en er werd geen nieuwe optieregeling gelanceerd. In 2017 werden opties op een gewogen gemiddelde van 479.690 aandelen met een gewogen gemiddelde uitoefenprijs van EUR 154,32 per aandeel buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de verwaterde winst per aandeel, omdat de uitoefenprijs van de opties aanzienlijk hoger was dan de gemiddelde beurskoers van de aandelen.

In 2018 en 2017 werden 3,97 miljoen aandelen Ageas verbonden met de FRESH uitgesloten van de berekening van de basiswinst per aandeel aangezien de rente per aandeel bespaard op deze effecten hoger lag dan de gewone winst per aandeel.

De aandelen die uit hoofde van de CASHES zijn uitgegeven, totaal 3,96 miljoen (31 december 2017: 3,96 miljoen), behoren tot de gewone aandelen (zie ook noot 46 Voorwaardelijke verplichtingen). Deze aandelen hebben geen recht op dividend en hebben ook geen stemrechten.

05

Risicomanagement

5.1 Doelstellingen risicomanagement

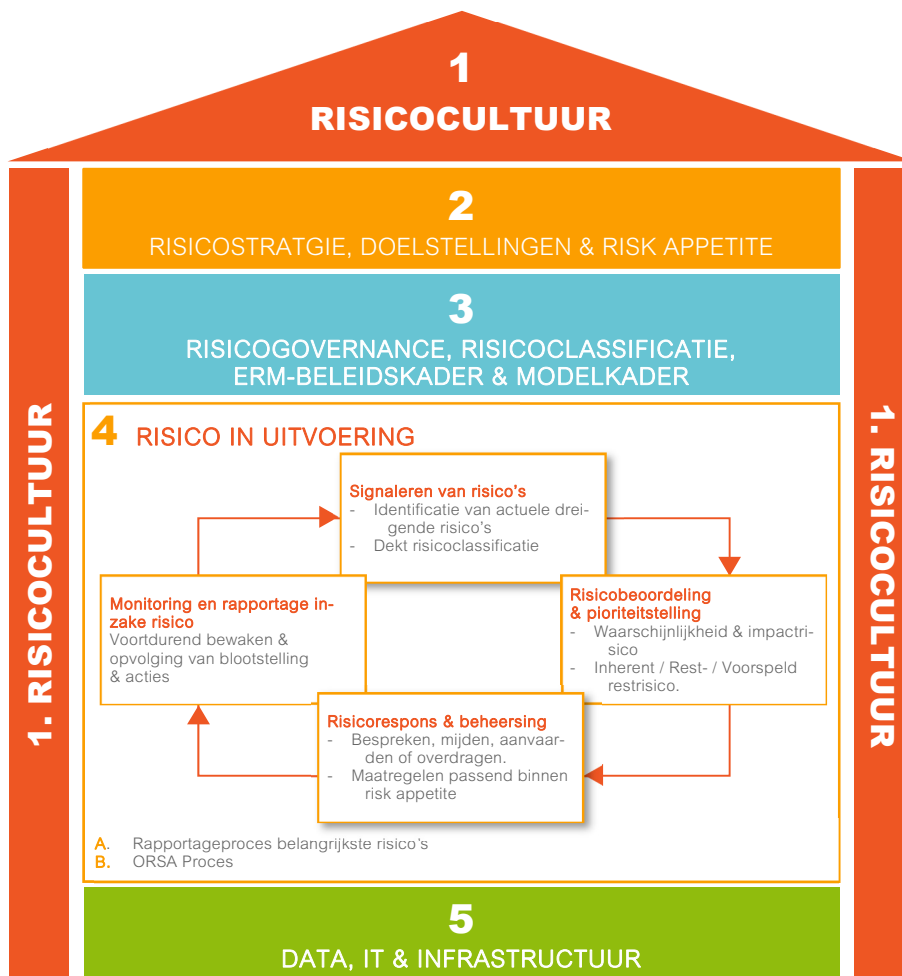
Als multinationale aanbieder van verzekeringen, creëert Ageas waarde via het adequaat beheren van het onderschrijven, bewaren en transformeren van risico's op zowel individueel als op algemeen portefeuille niveau. De verzekeringsactiviteiten van Ageas bieden zowel Leven- als Niet-levensverzekeringen aan en deze zijn dus met een aantal risico's, van interne dan wel externe aard verbonden, die de doelstellingen van Ageas kunnen beïnvloeden.

Ageas wil uitsluitend risico's nemen:

- waarin het bedrijf inzicht heeft;
- die het adequaat kan beoordelen en beheersen, hetzij op het niveau van de dochtermaatschappijen, hetzij op groepsniveau;
- die het zich kan veroorloven (d.w.z. die binnen de risicobereidheid van Ageas blijven);
- die een acceptabele verhouding tussen risico en rendement vertonen.

De belangrijkste doelstellingen van het risicomanagement van Ageas zijn:

- Het nemen van risico is consistent met de strategie en met de risicobereidheid;
- Er gelden gepaste incentives die een gemeenschappelijke beeld van onze risicocultuur bevorderen;
- Er is tijdig geschikte en juiste informatie beschikbaar om een passende strategische besluitvorming mogelijk te maken;
- Er is aantoonbaar een passende risicogovernance in werking, die afdoende en doeltreffend is;
- Er geldt een passend Enterprise Risk Management (ERM)-beleidskader (inclusief limieten en minimumnormen) en dit wordt begrepen en is verankerd in de dagelijkse bedrijfsactiviteiten;
- Risicoprocessen zijn van hoge kwaliteit en efficiënt, waardoor een juiste en informatieve risicorapportage mogelijk is, die het besluitvormingsproces versterkt.

5.2 Risicomanagementkader

Ageas definieert risico als de afwijking van verwachte resultaten. Deze afwijking kan een effect hebben op de solvabiliteit, de inkomsten of de liquiditeit van Ageas, evenals op de bedrijfsdoelstellingen of toekomstige kansen.

Ageas heeft een Enterprise Risk Management ("ERM")-kader opgesteld en geïmplementeerd dat de sleutelcomponenten omvat die als ondersteunende basis van het risicomanagementsysteem dienen. Ons ERM kan worden gedefinieerd als het proces van systematische en uitgebreide identificatie van kritische risico's, waarbij hun impact wordt beoordeeld en integrale strategieën worden geïmplementeerd om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de doelstellingen van de onderneming worden behaald. Het ERM-kader van Ageas (afgebeeld in het onderstaande diagram) bepaalt de volgende doelstellingen op hoogste niveau:

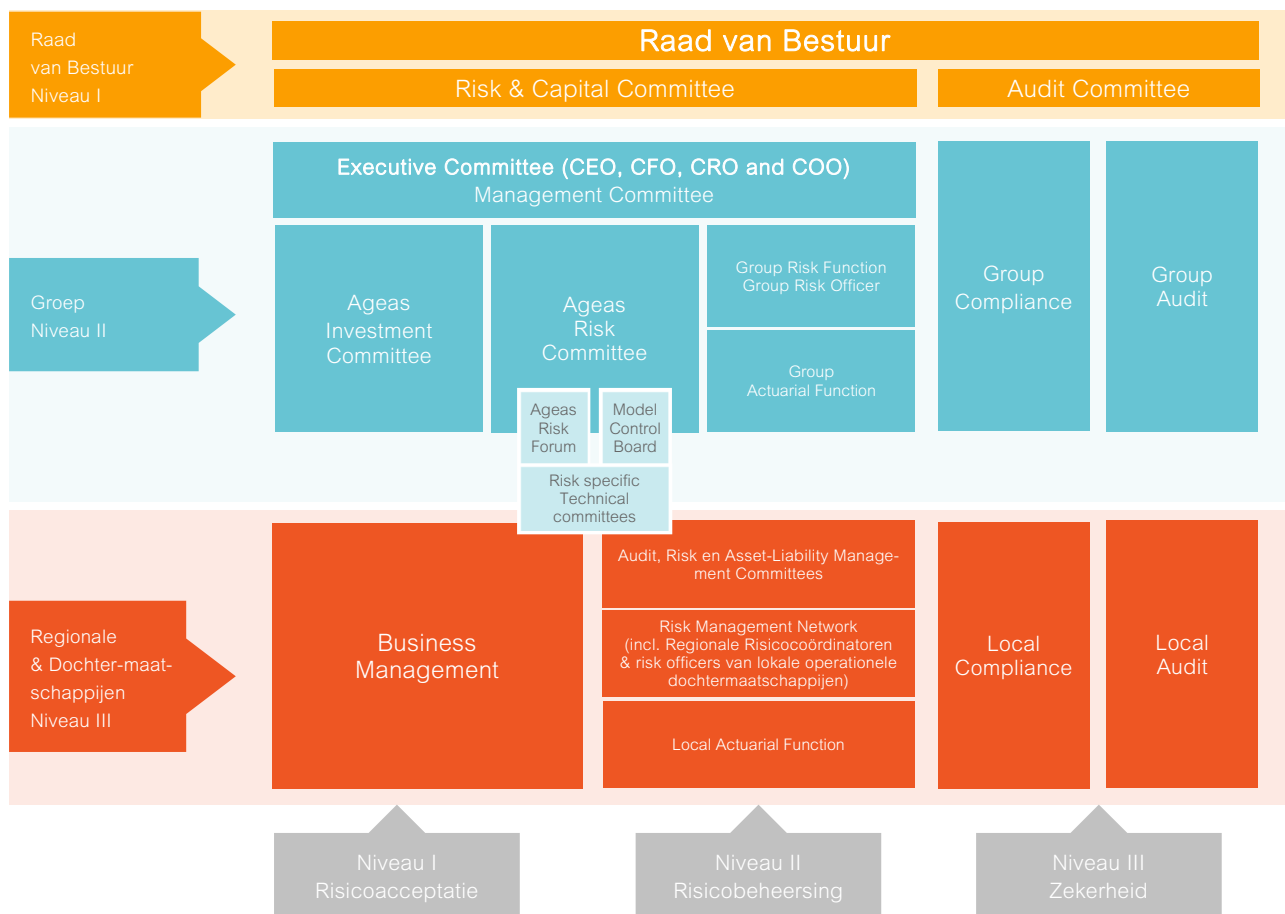
- Definieert een **risk appetite** teneinde te waarborgen dat het risico op insolventie tot allen tijde op redelijke niveaus blijft en ervoor zorgt dat het risicoprofiel binnen vastgestelde limieten blijft;
- Brengt een **sterke cultuur van risicobewustzijn** tot stand waarin managers hun plicht vervullen om inzicht te hebben in en zich

bewust te zijn van de risico's van hun activiteiten, deze risico's adequaat beheren en hierover transparant rapporteren;

- Waarborgt **identificatie & validatie, beoordeling & stellen van prioriteiten, vastleggen, bewaken en management** van risico's die het behalen van strategische en bedrijfsdoelstellingen beïnvloeden of kunnen beïnvloeden;
- Ondersteunt het besluitvormingsproces door erop toe te zien dat informatie over **risico's tijdig beschikbaar** is voor beslissers en **consistent en betrouwbaar is**;
- Verankert **strategisch risicomanagement** in het totale besluitvormingsproces.

5.3 Risicomanagement organisatie en bestuur

Een sterk en doeltreffend risicogovernancekader, ondersteund door een solide risicocultuur, is kritisch voor de totale effectiviteit van de risicomanagementmaatregelen van Ageas. De Raad van Bestuur is uiteindelijk verantwoordelijk voor het algemene Risicobeheer. Deze wordt in de decharge van zijn taken bijgestaan door verschillende belangrijke bestuursorganen zoals hieronder wordt weergegeven en verder in deze sectie wordt toegelicht.

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur is het ultieme beslissingsorgaan binnen Ageas zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de Algemene Vergadering. De Raad van Bestuur bepaalt de strategie van Ageas, de risk appetite en de algemene limieten voor risicotolerantie. Onder andere keurt het de geschikte kaders goed voor het risicomanagement en beheersing, kijkt het toe op de prestatie van externe en interne audits en volgt het de prestatie op van Ageas inzake zijn strategische doelstellingen, plannen, risicoprofielen en budgetten.

Risk & Capital Committee

Het Risk & Capital Committee (RCC) adviseert de Raad van Bestuur via aanbevelingen over risico- en kapitaalangelegenheden, en in het bijzonder over (i) de definitie van, het toezicht op en de bewaking van het risicoprofiel van Ageas ten opzichte van het beoogde niveau van risk appetite zoals goedgekeurd door de Raad van Bestuur; (ii) kapitaaltoereikendheid en kapitaalallocatie met betrekking tot de strategie en strategische initiatieven met inbegrip van de Own Risk & Solvency Assessment (ORSA); (iii) strategische asset allocation; (iv) het risk governance raamwerk van Ageas en zijn processen en (v) alle financiële aspecten van de zaken uit het verleden van het vroegere Fortis.

Audit Committee

Het Audit Committee assisteert de Raad van Bestuur bij het toezicht op en bewaken van verantwoordelijkheden met betrekking tot de interne controle in de breedste zin van het woord. Dit omvat ook de interne controle van de financiële- en risicorapportage en compliance.

Executive Committee

De Raad van Bestuur heeft de ExCo aangesteld om voorstellen te ontwikkelen gerelateerd aan de strategie van de organisatie die rekening houden met de managementvereisten inzake risico en financieel beheer die werden bepaald. Onder andere volgt het Executive Committee de prestatie van Ageas op als geheel, met inbegrip van belangrijke vaststellingen die worden gerapporteerd via de risicomanagement functie en commissies. Het implementeert afdoende systemen van interne controles met inbegrip van het bestuur en rapportage van risico's en financiële rapporten. Het zorgt ervoor dat er gepaste en doeltreffende functies en processen voor interne audit, risicomanagement en compliance bestaan. Het adviseert het Risk & Capital Committee, het Audit Committee, de Raad van Bestuur en de markten/aandeelhouders over het bovenstaande.

Management Committee

Het Management Committee adviseert het Executive Committee met betrekking tot de strategie en bedrijfsontwikkeling, beleid van Ageas op groepsniveau met inbegrip van financieel beheer (zoals financieringsstrategie, solvabiliteitsaangelegenheden, maar met uitzondering van dividendbeleid) en risicomanagement (zoals risk appetite).

De volgende organen geven advies – uiteindelijk aan het Executive Committee en/of de Raad van Bestuur, tenzij ze expliciet werden gemandateerd voor specifieke taken om beslissingen te nemen door het Executive Committee en/of de Raad van Bestuur:

Ageas Investment Committee

Het Ageas Investment Committee (AGICO) adviseert het Executive Committee, bewaakt de totale marktrisico's en zorgt ervoor dat die risico's in overeenstemming zijn met het risicokader en binnen de vastgestelde limieten worden beheerst. Het adviseert het management bij investeringsbeslissingen. Het behoort tevens tot de rol van de commissie om op het gebied van strategische activa-allocatie en Asset & Liability Management aanbevelingen te doen op het niveau van de holding. Het doel van het Ageas Investment Committee is het algehele investeringsbeleid van de groep te optimaliseren. Het zorgt ervoor dat, indien noodzakelijk, maatregelen worden getroffen (onder meer risicovermindering). Het zorgt ervoor dat, indien noodzakelijk, maatregelen worden getroffen (onder meer risicovermindering). Deze commissie is gesplitst in een Aziatisch deel en Europees deel. Dit zorgt voor relevante regiofocus.

Ageas Risk Committee (ARC)

Ageas Risk Committee (ARC) adviseert het Executive Committee over alle risico gerelateerde onderwerpen. Die commissie ziet erop toe dat alle risico's die van invloed zijn op de realisatie van strategische, operationele en financiële doelstellingen direct worden gesignaleerd, gemeten, beheerst, gemeld en bewaakt (aan de hand van toereikende risk appetite-limieten). Ook zorgt de commissie ervoor dat het risicobouwwerk en de risico-organisatie toereikend zijn en dat men zich daaraan houdt (zoals voorgeschreven door het ERM-kader). De Chief Risk Officers en Chief Financial Officers van de regio's zijn lid van het ARC, dat ervoor zorgt dat de beslissingen of aanbevelingen gemaakt door het ARC rekening houden met de visies en expertise van de operaties. De belangrijkste risicoaangelegenheden en methodologieën worden herzien en bepaald door het Executive Committee en door de Raad van Bestuur. Het ARC wordt zelf geadviseerd door het Ageas Risk Forum over onderwerpen in verband met het risicomanagementkader en door de Model Control Board van Ageas, die ervoor zorgt dat er relevante modellen worden gehanteerd die geschikt zijn voor de taak waarvoor ze worden gebruikt.

Ageas Risk Forum (ARF)

Het Ageas Risk Forum (ARF) adviseert het Ageas Risk Committee over vraagstukken verbonden met het enterprise risk management-kader. De regionale en OpCo Risk Officers zijn leden van het ARF en waarborgen het uitwisselen van kennis en best practices teneinde het ERM-kader van de Groep verder te ontwikkelen en voortdurend te verbeteren. Waar gepast wordt het ARF zelf geadviseerd door risicoteknische commissies.

Ageas Model Control Board (MCB)

De Ageas Model Control Board (MCB) adviseert het Ageas Risk Committee over vraagstukken verbonden met de modellen en methodieken. De MCB bestaat uit Group Risk Model Managers en vertegenwoordigers van alle regio's, wat goede interacties met de lokale Model Control Boards mogelijk maakt. Het MCB waarborgt dat de gebruikte modellen geschikt zijn en passen bij de taken waarvoor deze worden ingezet. Waar gepast wordt de MCB zelf geadviseerd door risicoteknische commissies.

Risicoteknische commissies

Risicoteknische commissies, zoals Ageas Financial Risk Technical Committee, Ageas Life Technical Committee, Ageas Non Life Technical Committee en Ageas Operational Risk Technical Committee fungeren als technisch deskundige organen. Zij zien toe op de consistentie van de methoden en modellen die bij de lokale dochtermaatschappijen van Ageas worden toegepast. Zij verzamelen de bedrijfsvereisten en stemmen de platforms van de Ageas groep op elkaar af. Dat wil zeggen dat zij de risicobeoordelingen ondersteunen en de bedrijfsvereisten afstemmen op die van de toezichthouder. De commissies fungeren verder als adviesorganen voor het ARF en de MCB.

Group Risk Function

De Group Risk Function, die valt onder de verantwoordelijkheid van de Group Risk Officer, is verantwoordelijk voor het bewaken van, en verslag uitbrengen over het algehele risicoprofiel van de groep, inclusief het totale risicoprofiel van de verzekeringsmaatschappijen. Die functie ontwikkelt, formuleert en implementeert het ERM-kader dat via regelmatige geactualiseerde risicobeleidslijnen wordt gedocumenteerd. De risicofunctie zorgt dat de totale modelgovernance klopt en houdt daarbij rekening met de opmerkingen van het onafhankelijke Model Validation-team van Ageas. De functie coördineert ook grote risicorelateerde projecten.

Group Actuarial Function

Een onafhankelijke functie welke direct rapporteert aan de CRO om de samenwerking met het Risk Management Systeem te ondersteunen. De belangrijkste rol van de actuariële functie is het uitgeven van Actuariële Opinions over drie belangrijke onderwerpen (technische voorzieningen, het schrijven van polissen en herverzekering). Verder is er het coördineren van de berekeningen van de technische voorzieningen en het garanderen van een bepaald niveau van consistentie binnen de Groep. Op Groep niveau bestaan er twee actuariële functies naast elkaar; de Ageas Group Actuarial Function dat de opinies van de lokale entiteiten samenvoegt en de Ageas Local Actuarial Function (ALAF). De ALAF focust zich op de herverzekeringsactiviteiten van ageas SA/NV.

Bovengenoemde structuren bevorderen consistentie, transparantie en uitwisseling van kennis en zorgen ervoor dat de ontwikkelingen op groepsniveau profiteren van de praktische ervaring en deskundigheid van de lokale dochtermaatschappijen.

Locale Operationele Entiteiten (OpCo's)

Elke OpCo is verantwoordelijk voor de aanwezigheid van een allesomvattend risicomanagementkader en voor het management van de risico's binnen de limieten, het beleid en de richtlijnen vastgesteld door toezichthouders, Ageas Groep en zijn lokale Raad van Bestuur.

Daarnaast heeft elke OpCo verplicht:

- een Risk Committee en een Audit Committee die de Raad van Bestuur bijstaan in het toezicht;
- een Management Risk Committee, dat ondersteuning biedt aan het eigen managementteam door ervoor te zorgen dat de belangrijkste risico's goed doorgrond worden en dat de juiste risicomanagementprocedures van kracht zijn;
- een ALM Committee dat marktrisico's volgt zodat deze risico's worden beheerst in overeenstemming met het risicoraamwerk en binnen de afgesproken limieten;
- een lokale Model Control Board die afstemt met de MCB van Ageas;
- Een risicofunctie (of Risk Officer) die de werkzaamheden van het Risk Committee ondersteunt en risicoverslaggeving en -opinions verzorgt voor de lokale CEO, het lokale bestuur en het management van de Ageas Groep;
- een actuariële functie in overeenstemming met Solvency II regelgevingsvereisten;
- een compliancefunctie die het bestuurs- of leidinggevend orgaan adviseert over de naleving van wettelijke en administratieve bepalingen en daar waar deze aanvullende eisen stellen, over beleid op groepsniveau en op lokaal niveau. Compliance onderzoekt de mogelijke impact van veranderingen in de wettelijke omgeving op de activiteiten van de betrokken onderneming en signaleert compliance risico's;
- een interne audit functie die de adequaatheid en doeltreffendheid van het interne beheersingssysteem en overige elementen van het risicobeheersingssysteem evalueert.

5.3.1 Drie 'lines of defence'

Ageas heeft een model met drie 'lines of defence' geïmplementeerd – de drie lijnen delen het uiteindelijke doel het bedrijf te helpen zijn doelstellingen te behalen en tegelijkertijd risico's doeltreffend te managen.

De eerste line of defence (Eigenaar):

- Verantwoordelijk voor de implementatie van het ERM-kader en de verankering van een passende risicocultuur op alle niveaus. De eerste line of defence heeft de primaire verantwoordelijkheid om de risico's op zijn terrein te identificeren, erkennen, meten, managen en de volledige classificatie ervan te melden en te waarborgen dat Ageas niet te maken krijgt met onverwachte gebeurtenissen. Zij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de bedrijfsstrategie; dit geldt voor zowel de CEO, de lijn- en businessmanagers als de medewerkers in de bedrijfsonderdelen. Zij zijn verantwoordelijk om te waarborgen dat afdoende en doeltreffende processen en controlemaatregelen zijn ingevoerd.

Tweede line of defence

(Risk Management, Actuariële Functie en Compliance):

- Risk Management geeft de richting aan voor het management, maar is niet verantwoordelijk voor de besluiten van het management of de uitvoering ervan. Zijn taak is vooral het adviseren van het senior management en de Raad van Bestuur over het vaststellen van de strategie op het hoogste niveau en de aggregatie van de risk appetite. Risk Management stelt het ERM-kader op en onderhoudt dit (inclusief de set van ERM-beleid die in de hele Groep is ingevoerd) en faciliteert, beoordeelt en bewaakt de doeltreffende werking van het risicomanagementsysteem. Daarnaast levert de functie risico-opleidingen en training, is deze belast met toezicht en het stellen van kritische vragen bij belangrijke risico's, inclusief hoe deze gemeten en gemanaged worden.
- De rol van de Actuariële Functie is gebaseerd op specifieke technische expertise en ervaring die in de functie werd opgedaan. Ze coördineert de berekening van de technische voorzieningen en handelt onafhankelijk van modelmanagers, implementatiemanagers en modelgebruikers om een oordeel te verstrekken over de betrouwbaarheid en toereikendheid van de technische voorzieningen. Ook verstrekt ze een oordeel over het gepaste karakter van de verzekeringstechnische praktijken en de herverzekeringssystemen.
- Compliance geeft een redelijke mate van zekerheid dat de organisatie en zijn werknemers voldoen aan de wetgeving, regelgeving, interne regels en ethische normen. Vanuit die hoedanigheid controleert Compliance of er sprake is van een beleid (voor zowel risico als compliance) en of dit beleid voldoet aan alle interne en externe regels en vereisten.

Derde line of defence (interne audit):

- Biedt het senior management en de Raad van Bestuur een redelijke mate van onafhankelijke bevestiging betreffende de toereikendheid en doeltreffendheid van governance, risicomanagement en -controlemaatregelen.

5.4 Doelstellingen kapitaalbeheer

Kapitaal is een schaars en strategisch middel. Een duidelijk gedefinieerde, zorgvuldige en gedisciplineerde managementbenadering is noodzakelijk om de efficiënte en effectieve inzet ervan te waarborgen. De kapitaalbeheerbenadering die Ageas volgt, beoogt om de behoeften en eisen van alle stakeholders inclusief aandeelhouders, schuldeleggers, toezichthouders, ratingbureaus en klanten tegen elkaar af te wegen.

De belangrijkste doelstellingen van kapitaalbeheer bij Ageas zijn:

- optimalisatie van de structuur, samenstelling en allocatie van kapitaal binnen Ageas;
- waarborgen van waardeschepping door het financieren van winstgevend groei, evenals bescherming van de levensvatbaarheid en winstgevendheid van de onderneming;
- waarborgen van optimale dividendniveau's, zowel voor de Groep als voor de dochtermaatschappijen.

5.4.1 Kapitaalbeheerkader

De doelstellingen van Ageas ten aanzien van kapitaalbeheer moeten worden gerealiseerd door het volgen van duidelijk gedefinieerde processen. Deze worden bepaald door duidelijk gedefinieerd beleid en procedures, teneinde ervoor te zorgen dat de kapitaalbeheerpraktijken binnen de Groep en de OpCo's begrepen, gedocumenteerd en bewaakt worden (met indien noodzakelijk corrigerende maatregelen).

Het kapitaalbeheerkader van Ageas definieert regels en principes ten aanzien van de volgende aspecten:

- Kapitaalplanning, d.w.z. het kapitaalniveau dat de Groep nastreeft definiëren, hetgeen wordt bepaald door:
 - Wettelijke vereisten en verwachte veranderingen
 - Regelgevingsvereisten en verwachte veranderingen
 - Groeiambities en toekomstige kapitaalverbintenissen
 - Het risk appetite-beleid
- Allocatie van kapitaal d.w.z. vaststellen welk kapitaalgebruik Ageas voorziet, hetgeen wordt bepaald door:
 - Optimalisering van risico/rendement
 - Het dividendbeleid (en toekomstige ophalingen van kapitaal)
- Kapitaalstructurering, d.w.z. behoud van een efficiënt evenwicht tussen eigen en vreemd vermogen;
- Kapitaalbeheergovernance, d.w.z. vaststellen van duidelijke taken en verantwoordelijkheden voor mensen en besluitvormingsorganen die bij kapitaalbeheerprocessen zijn betrokken.

5.5 Beoordelen van solvabiliteit en kapitaal

5.5.1 Het meten van kapitaalvereisten

Onder Solvency II gebruikt Ageas het Partieel Intern Model (PIM) (voor Niet-leven op het niveau van bepaalde entiteiten) om zijn Solvency kapitaalvereisten te meten onder Pijler 1. Ageas vult het PIM voor Niet-leven aan met eigen interne analyse om zijn Solvency-kapitaalvereisten te meten (genoemd SCR_{Ageas}) onder Pijler 2. Naast het Partieel Intern Model voor Niet-leven verfijnt de SCR_{Ageas} de standaardformule met de volgende elementen:

- Herziening van spreadrisico;
- opname van de fundamentele spread voor blootstellingen aan EU-overheden (en gelijkwaardig);
- uitsluiting van niet-fundamentele spread op andere schuld;
- Intern model Real Estate (incl. parkeerconcessies);
- Uitsluiting van overgangmaatregelen.

Deze SCR_{Ageas} wordt daarna vergeleken met het in aanmerking komende eigen vermogen om de algehele kapitaalvereisten van de Groep te bepalen en de Solvency II_{Ageas} ratio vast te stellen.

Raadpleeg voor meer informatie over Solvency II, noot 6 Toezicht en solvabiliteit.

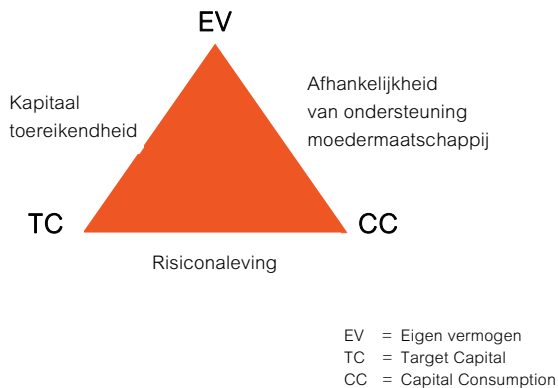
De algehele kapitaalvereisten worden elk kwartaal en elk jaar op Groepsniveau gecontroleerd:

- via een Solvabiliteits- en Kapitaalrapport op kwartaalbasis, zorgt de Raad van Bestuur van Ageas ervoor dat de kapitaaltoereikendheid op actuele basis wordt bereikt;
- de Raad van Bestuur van Ageas beoordeelt en stuurt eveneens proactief de kapitaaltoereikendheid van de Groep aan op een meerjarenbasis, waarbij rekening wordt gehouden met de strategie en voorspelde zakelijke en risicoveronderstellingen. Dit wordt gedaan aan de hand van een proces dat 'Own Risk & Solvency Assessment' (beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit) wordt genoemd en dat wordt ingebed in het meerjarige begrotings- en planningproces van Ageas.

5.5.2 Risk appetite-kader

Het risk appetite-kader bestaat uit criteria die worden gebruikt om de bereidwilligheid van het management te formuleren om risico te nemen op een specifiek domein. Het risk appetite-kader van Ageas is van toepassing op alle dochtermaatschappijen van Ageas, (gedefinieerd als entiteiten waarin Ageas, rechtstreeks of niet rechtstreeks aandeelhouder is en de operationele zeggenschap heeft) en op basis van een inspanningsverplichting, op gelieerde ondernemingen (gedefinieerd als entiteiten waarin Ageas, rechtstreeks of niet rechtstreeks aandeelhouder is maar niet de operationele zeggenschap heeft).

Het Risk Appetite & Capital Management-kader voorziet mogelijke Managementmaatregelen langs drie assen.

Het risk appetite-kader moet er vooral voor zorgen dat:

- de blootstelling aan een aantal belangrijke risico's van elke dochtermaatschappij en de Groep als geheel binnen bekende, aanvaardbare en gecontroleerde niveaus blijven;
- de risk appetite-criteria worden duidelijk gedefinieerd zodat de huidige blootstellingen en activiteiten kunnen worden vergeleken met de criteria die op het niveau van de Raad van Bestuur werden goedgekeurd, waardoor er een opvolging kan bestaan en positieve bevestiging dat risico's worden gecontroleerd en dat de Raad van Bestuur in staat is en bereid om deze blootstellingen te aanvaarden;
- de risicolimieten op een transparante en duidelijke manier worden verbonden aan de feitelijke risicocapaciteit van een dochtermaatschappij en de Groep.

Gezien hun belang voor de operationele continuïteit van Ageas en het vermogen om zijn verplichtingen ten opzichte van de stakeholders te vervullen, zijn de volgende criteria vereist:

- Solvabiliteit
 - de Risk Consumption (RC) blijft onder het Risk Appetite (RA)-budget van Ageas, bepaald op 40% van het Eigen Vermogen (EV), na aftrek van verwachte dividenden.
 - de Capital Consumption (CC) blijft onder het Target Capital (TC), vastgesteld op 175% van de SCR_{ageas} ;
- Winsten
 - De afwijking van de gebudgetteerde IFRS-winst per einde jaar als gevolg van een gecombineerde 1/10 financiële verliesgebeurtenis blijft beperkt tot 100%.
 - Binnen het volgende waarschuwingsmechanisme: De afwijking van de voorspelde IFRS-winst per einde jaar (of gebudgetteerde IFRS-winst indien de prognose lager is dan het budget) als gevolg van een gecombineerde 1/10 financiële verliesgebeurtenis blijft beperkt tot 100%.
- Liquiditeit
 - De basis-liquiditeitsratio is ten minste 100%.
 - De stressed-liquiditeitsratio is ten minste 100%.

Doelniveau komt overeen met risk appetite

40% Eigen Vermogen

SCR_{Ageas}

Doelkapitaal
175% SCR_{Ageas}

Let op:
Verwacht dividend reeds afgetrokken van Solvency II_{Ageas}

Solvency II richtlijn voor rendement aan aandeelhouders

175%

- Beschikbaar voor strategische investeringen
- Toepassing dividendbeleid
- 'Share Buy Back' (SBB) indien geen omvangrijke M&A

157%

- Dividendbeleid wordt verder toegepast
- Lopend SBB behouden geen nieuw SBB

140%

- Risicoreducerende maatregelen
- Verlaagd dividend
- Lopend SBB behouden – geen nieuw SBB
- Aanzienlijk verlaagd dividend
- Lopend SBB opgeschort
- Risicoreducerende maatregelen

Doelniveau komt overeen met risk appetite

Risk appetite (RA)

- Budget goedgekeurd door de Raad van Bestuur voor het nemen van risico teneinde strategische doelstellingen na te streven
- Onder verliesgebeurtenissen van 1 op 30
- RA behouden op 40% eigen vermogen
- Lokaal risicoprofiel en lokale risk appetite

MAC: Minimum acceptable capital

- Kapitalisatieniveau dat we willen beschermen
- Doelstelling van de Groep: **MAC = SCR_{Ageas}**

5.6 Risicoclassificatie

Teneinde een consistente en omvattende benadering van risico-identificatie te waarborgen, heeft Ageas een risicoclassificatie gedefinieerd voor de belangrijkste risico's waar de Groep mee geconfronteerd kan worden. De risicoclassificatie (onderstaand) ligt in lijn met de risicocategorieën van Solvency II, hetgeen de afstemming van interne en externe rapportages vergemakkelijkt.

Ageas heeft een groepsbreed rapportageproces voor de belangrijkste interne en externe risico's geïmplementeerd dat de belangrijkste (bestaande en dreigende) risico's in kaart te brengen die een impact kunnen hebben op onze doelstellingen. Geïdentificeerde risico's worden beoordeeld en gemanaged met gebruik van de risicoringmethodiek Ageas (waarschijnlijkheids- en impactcriteria worden gebruikt om de mate van zorgwekkendheid te bepalen, en dit geeft aan welke maatregelen wij moeten nemen). Elke regio en/of dochtermaatschappij volgt de voor hen belangrijkste risico's ten minste een keer per kwartaal en de belangrijkste risico's worden ook op groepsniveau bewaakt.

5.7 Details inzake verschillende risicoposities

De volgende secties geven meer details van de verschillende risicoblootstellingen van Ageas.

5.7.1 Financieel risico

Financieel risico betreft alle risico's die samenhangen met de waarde en resultaatontwikkeling van activa en verplichtingen die van invloed kunnen zijn op de solvabiliteit, winst en liquiditeit als gevolg van veranderingen in financiële omstandigheden. Hieronder vallen:

- marktrisico;
- risico dat optreedt wanneer een tegenpartij in gebreke blijft;
- liquiditeitsrisico;
- Risico immateriële vaste activa.

Het financieel risico is voor veel van de activiteiten van Ageas het belangrijkste risico. In het risicokader voor alle activiteiten worden beleggingsbeleid, limieten, stresstests en regelmatige bewaking gecombineerd om de aard en omvang van de financiële risico's te beheersen en ervoor te zorgen dat de genomen risico's aanvaardbaar

zijn voor de klant en de aandeelhouder en dat daar een overeenkomstig rendement tegenover staat.

De lokale dochtermaatschappijen van Ageas bepalen de totale beleggingsmix op basis van onderzoek naar de juiste strategische mix en de adequaatheid ervan vanuit ALM oogpunt. Over de tactische allocatie beslissen ze naar aanleiding van de ontwikkelingen van de marktsituatie en –vooruitzichten. In het besluitvormingsproces gaat het bij de juiste streefmix om het vinden van een evenwicht tussen risk appetite, kapitaalvereisten, risico en rendement op de lange termijn, de verwachtingen van de polishouders, afspraken over winstdeling, belastingen en liquiditeit. De missie van de Group Risk-functie is onder meer de bewaking van de totale blootstellingen ten opzichte van de risk appetite voor financieel risico en de nauwe samenwerking met de lokale dochtermaatschappijen om het beleid en de 'best practices' tot stand te brengen die door het lokale bestuur moeten worden goedgekeurd zodat ze een onderdeel vormen van de reguliere activiteiten op lokaal niveau.

5.7.1.1 Marktrisico

Marktrisico komt voort uit ongunstige veranderingen in de financiële situatie als gevolg, direct of indirect, van fluctuaties van het niveau en de volatiliteit van marktprijzen van activa en verplichtingen.

Het omvat de volgende subrisico's:

- renterisico;
- aandelenrisico;
- spreadrisico.
- valutarisico;
- vastgoedrisico;
- marktrisicoconcentratie.

De in deze noot gepresenteerde gevoeligheidsschokken zijn exclusief de impact van deelnemingen.

A. RENTERISICO

Renterisico bestaat voor alle activa en verplichtingen die gevoelig zijn voor veranderingen in de rentetermijnstructuur of in de volatiliteit van de rente. Dit geldt zowel voor reële als voor nominale termijnstructuren. Het risico doet zich voor al gevolg van een 'mismatch' tussen de gevoeligheid van activa en passiva voor veranderingen in de

rentetarieven en de bijbehorende volatiliteit, die een ongunstige impact kan hebben op de winsten en de solvabiliteit.

Ageas meet, bewaakt en beheerst het renterisico aan de hand van een aantal indicatoren zoals kasstroomverschillenanalyse en stresstests. Het beleggingsbeleid en het ALM-beleid vereisen gewoonlijk een duidelijke afstemming tenzij afwijking geaccordeerd is. Langer lopende zaken kunnen lastiger zijn om af te stemmen aangezien geschikte activa ontbreken. In de matchingstrategie wordt rekening gehouden met de risk appetite, de beschikbaarheid van de (langetermijn)activa, de huidige en verwachte marktrente en de garantieniveaus. In voorkomende gevallen wordt gebruik gemaakt van derivaten om het renterisico af te dekken. Wij wijzen erop dat lage rentetarieven worden gedefinieerd als een strategisch risico, met focus op de structuur van vaste/variabele kosten.

De typische langetermijnverzekeringsverplichtingen en het tekort aan langetermijnactiva zorgen voor een negatief verschil voor de categorieën van lange looptijden en een positief verschil aan het kortere uiteinde van de rentecurve.

Onderstaande tabel geeft het effect weer op de resultatenrekening en het eigen vermogen onder IFRS als gevolg van een afname van de rentevoet met een maximum van 50 basispunten (afhankelijk van de 'yield-curve') of een toename van de rentevoet met 75 basispunten (nooit lager dan nul, op de obligatieportefeuille - inclusief de risicovrije obligaties en obligaties met variabele rente tot de renteherzieningsdatum).

	2018		2017	
	Effect op resultaten- rekening	Effect op eigen vermogen vlg. IFRS	Effect op resultaten- rekening	Effect op eigen vermogen vlg. IFRS
Rentevoet - daling (max 50 bp)	- 1,1	114,9	- 0,8	104,9
Rentevoet - stijging + 75 bp	0,9	- 1.533,8	0,8	- 932,7

B. AANDELENRISICO

Aandelenrisico treedt op als gevolg van de gevoeligheid van activa en verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in het niveau of volatiliteit van marktprijzen voor aandelen of hun rendement, die van invloed kunnen zijn op de winst en de solvabiliteit.

Deze risico's worden beheerst door op basis van de risk appetite limieten vast te stellen en door een beleggingsbeleid dat een aantal controlemaatregelen vereist, zoals welke maatregelen er moeten worden getroffen bij aanzienlijke waardedalingen. Door dit risico in een eerder stadium proactief te beheren, is de blootstelling aan het

aandelenrisico door middel van verkoop en afdekking snel gedaald. Hiermee worden verliezen beperkt en kunnen verzekerings-maatschappijen solvabel blijven tijdens een financiële crisis.

Voor risicomanagementdoeleinden definieert Ageas zijn aandelenposities op basis van de economische realiteit van onderliggende activa en risico's. De totale economische positie in aandelen tegen reële waarde wordt in de volgende tabel geïllustreerd, inclusief aansluiting op de gepubliceerde cijfers onder IFRS.

	2018	2017
Type van actief		
Directe aandelen beleggingen	2.254,1	2.904,9
Aandelen fondsen	279,3	258,2
Private equity	82,6	73,4
Activa-allocatie fondsen	91,0	69,9
Totaal economische blootstelling aandelen	2.707,0	3.306,4
Obligatiefondsen	806,9	744,1
Geldmarktfondsen	199,5	70,4
Vastgoedfondsen (SICAFI/REITS)	884,7	841,7
Totaal blootstelling aandelen volgens IFRS-definitie	4.598,1	4.962,6
waarvan:		
Beschikbaar voor verkoop (zie noot 11)	4.462,6	4.857,5
Aangehouden tegen reële waarde (zie noot 11)	135,5	105,1

Gevoeligheden

Onderstaande tabel geeft het effect weer op de resultatenrekening en het eigen vermogen onder IFRS als gevolg van een gevoeligheidsschok waarbij de aandelenmarkten 30% dalen.

	2018		2017	
	Effect op resultatenrekening	Effect op eigen vermogen vlg. IFRS	Effect op resultatenrekening	Effect op eigen vermogen vlg. IFRS
Aandelen - marktrisico	- 198,3	- 419,9	- 130,8	- 580,4

C. SPREADRISICO

Spreadrisico ontstaat door de gevoeligheid van de waarde van activa en verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van de creditspreads van de risicovrije rentetermijnstructuur.

Een aanzienlijk deel van de verplichtingen van Ageas is in bepaalde mate niet liquide. Ageas streeft ernaar kredietbeleggingen bij voorkeur tot einde looptijd aan te houden. De impact van het spreadrisico op lange termijn wordt hierdoor aanzienlijk beperkt, omdat de verplichtingen die in bepaalde mate niet liquide zijn, maken dat Ageas deze beleggingen tot einde looptijd kan aanhouden. Hoewel de volatiliteit op korte termijn zeer groot kan zijn, is het onwaarschijnlijk dat Ageas wordt gedwongen tegen bodemprijzen te verkopen. Ageas kan echter besluiten te verkopen als het meent dat dit de beste aanpak is. Voor interne risicomanagementdoeleinden beschouwt Ageas de gevoeligheid voor het fundamentele spreadrisico op lange termijn overeenkomstig het Solvency II "Volatility Adjustment"-concept, maar

houdt daarbij rekening met de specifieke kenmerken van de portefeuille. Dit wordt gezien als meer in overeenstemming met het bedrijfsmodel van Ageas, waarbij de realisatie van minderwaarden doorgaans wordt vermeden, vergeleken met een pure markt-to-marktbenadering.

Dit verklaart ook waarom Ageas de behandeling van het spreadrisico van de standaardformule in de SCR_{Ageas} als volgt heeft herzien:

- Opname van fundamentele spread voor EU blootstellingen aan overheidsobligaties en equivalenten;
- Uitsluiting van niet-fundamentele spread op andere schuld.

Gevoeligheden

Het effect van spreadrisico wordt gemeten op basis van factor keer looptijd. De tabel hieronder geeft de factoren weer voor bedrijfsobligaties met rating AAA t/m B met een gewijzigde looptijd van (korter dan) 5 jaar en gelijk aan 10 jaar die worden toegepast op de kredietblootstelling om de impact te meten op de IFRS resultatenrekening en IFRS eigen vermogen.

	Effect op resultatenrekening	Effect op eigen vermogen vlg. IFRS
Stress - AAA (5 jaar / 10 jaar)	+ 54 / + 42 basispunten	+ 68 / + 53 basispunten
Stress - AA (5 jaar / 10 jaar)	+ 66 / + 51 basispunten	+ 83 / + 64 basispunten
Stress - A (5 jaar / 10 jaar)	+ 84 / + 63 basispunten	+ 105 / + 79 basispunten
Stress - BBB (5 jaar / 10 jaar)	+ 150 / + 120 basispunten	+ 188 / + 150 basispunten
Stress - BB (5 jaar / 10 jaar)	+ 270 / + 210 basispunten	+ 338 / + 263 basispunten
Stress - B (5 jaar / 10 jaar)	+ 450 / + 351 basispunten	+ 563 / + 439 basispunten

Onderstaande tabel geeft het effect weer op de resultatenrekening en het eigen vermogen onder IFRS als gevolg van een spread gevoeligheidsschok.

	Effect op resultaten- rekening	2018 Effect op eigen vermogen vlg. IFRS	Effect op resultaten- rekening	2017 Effect op eigen vermogen vlg. IFRS
Spreadrisico	- 6,1	- 945,2	- 3,8	- 915,5

D. VALUTARISICO

Het valutarisico vloeit voort uit de gevoeligheid van activa en verplichtingen voor veranderingen in het niveau van valutakoersen als er een 'mismatch' is tussen de relevante valuta's van activa en verplichtingen. Op groepsniveau omvat dit risico situaties waarin Ageas activa (in dochtermaatschappijen en geassocieerde deelnemingen) of verplichtingen (van financiering) heeft in andere valuta's dan de euro.

In het beleggingsbeleid van Ageas wordt dit risico beperkt door de eis dat de 'valutamismatch' tussen activa en verplichtingen tot een minimum wordt beperkt; in veel gevallen wordt dat risico volledig geëlimineerd.

Het is beleid bij Ageas om de aandelenbeleggingen en permanente financiering in buitenlandse valuta's voor dochtermaatschappijen en geassocieerde deelnemingen niet af te dekken. Ageas accepteert de 'mismatch' die voortvloeit uit het eigendom van lokale dochtermaatschappijen in niet-euro valuta's als normaal voor een internationale groep.

In de volgende tabel zijn de belangrijkste valutarisicoposities per 31 december weergegeven. Het betreft hier nettoposities (activa minus verplichtingen), na afdekking genoteerd in euro's.

Per 31 december 2018	HKD	GBP	USD	CNY	INR	MYR	PHP	THB	VND	RON	TRY	Overige
Totaal activa	3,8	3.614,3	1.265,7	1.150,9	38,1	426,8	84,4	685,1	17,2	24,4	83,8	41,8
Totaal verplichtingen	6,6	2.737,2	729,3	6,3	4,6			1,4		1,4		33,8
Totaal activa minus verplichtingen	- 2,8	877,1	536,4	1.144,6	33,5	426,8	84,4	683,7	17,2	23,0	83,8	8,0
Buiten balans		- 28,8	- 461,9									10,5
Netto positie	- 2,8	848,3	74,5	1.144,6	33,5	426,8	84,4	683,7	17,2	23,0	83,8	18,5
Waarvan geïnvesteerd in dochterbedrijven en deelnemingen	- 0,6	895,8	82,0	1.150,9	26,6	426,8	53,7	685,1	11,4	24,4	83,8	
Per 31 december 2017	HKD	GBP	USD	CNY	INR	MYR	PHP	THB	VND	RON	TRY	Overige
Totaal activa	5,3	3.688,4	2.342,0	845,1	34,0	387,0	80,3	710,5	12,8	24,4	105,8	34,0
Totaal verplichtingen	6,6	2.985,0	675,4							1,4		34,9
Totaal activa minus verplichtingen	- 1,3	703,4	1.666,6	845,1	34,0	387,0	80,3	710,5	12,8	23,0	105,8	- 0,9
Buiten balans		- 29,9	- 1.415,3									
Netto positie	- 1,3	673,5	251,3	845,1	34,0	387,0	80,3	710,5	12,8	23,0	105,8	- 0,9
Waarvan geïnvesteerd in dochterbedrijven en deelnemingen	0,9	851,5	83,3	845,1	26,1	387,0	56,8	710,5	10,0	24,4	105,8	

E. VASTGOEDRISICO

Vastgoedrisico ontstaat als het resultaat van de gevoeligheid van activa en verplichtingen voor het niveau of de volatiliteit van marktprijzen van vastgoed of hun rendement.

Met het oog op risicomanagement definieert Ageas de blootstelling aan vastgoed op basis van de marktwaarde van deze activa met inbegrip van activa die worden aangehouden voor eigen gebruik. Dit verschilt van de blootstelling gerapporteerd onder de IFRS definities, die niet-gerealiseerde winsten of verliezen uitsluiten. De tabel hieronder

definieert wat Ageas beschouwt als economische blootstelling aan vastgoed en hoe dit wordt aangesloten bij de cijfers gerapporteerd onder IFRS.

Voor interne risicomanagementdoeleinden past Ageas in de belangrijkste dochtermaatschappijen een intern vastgoedmodel toe. In dit model wordt vastgoedrisico behandeld overeenkomstig de onderliggende economische blootstelling in plaats van volgens de IFRS-classificatie van de activa.

	2018	2017
Type van actief		
<i>Boekwaarde</i>		
Vastgoed (zie noot 12)	2.727,3	2.649,1
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik (zie noot 17)	1.105,4	1.055,7
Vastgoed voor verkoop (zie noot 16)	125,5	144,1
Totaal (tegen geamortiseerde kostprijs)	3.958,2	3.848,9
Vastgoed fondsen (tegen reële waarde)	884,7	841,7
Totaal vastgoed blootstelling volgens IFRS definitie	4.842,9	4.690,6
<i>Ongerealiseerde herwaarderingen (Economische blootstelling)</i>		
Vastgoed (zie noot 12)	1.307,7	1.149,5
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik (zie noot 17)	499,3	450,0
Totaal economische blootstelling op vastgoed	6.649,9	6.290,1

Gevoeligheden

Onderstaande tabel geeft het effect weer op de resultatenrekening en het eigen vermogen onder IFRS van een neerwaartse schok op de vastgoedmarkt van 10%.

	2018		2017	
	Effect op resultaten- rekening	Effect op eigen vermogen vlg. IFRS	Effect op resultaten- rekening	Effect op eigen vermogen vlg. IFRS
Vastgoedrisico	- 216,9	- 346,5	- 189,5	- 317,2

F. MARKTCONCENTRATIERISICO

Marktconcentratierisico heeft betrekking op risico's die ontstaan door een gebrek aan diversificatie van de activaportefeuille door een grote totale positie bij individuele tegenpartijen, of een aantal gecorreleerde tegenpartijen.

Concentratierisico kan ontstaan als gevolg van een grote totale positie bij individuele tegenpartijen dan wel een totale positie bij een aantal positief gecorreleerde tegenpartijen (dat wil zeggen, partijen die onder vergelijkbare omstandigheden in gebreke blijven) die potentieel tot aanzienlijke bijzondere waardeverminderingen zouden kunnen leiden in het geval van faillissement of niet-betaling.

Het vermijden van concentraties is een fundamentele factor in de kredietrisicostrategie van Ageas om liquide en gediversifieerde portefeuilles aan te houden. Elke dochtermaatschappij is verantwoordelijk

voor haar eigen tegenpartijlimieten, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke situatie van de bewuste dochtermaatschappij en vereisten op het niveau van de Groep. Het voortdurend monitoren valt eveneens onder de verantwoordelijkheid van de individuele werkmaatschappijen. De Groep volgt deze limieten aan de hand van periodieke rapportages en bewaakt de totale positie.

Met het oog op het beheer van de concentratie van kredietrisico is het risicobeleid van Ageas gericht op het spreiden van kredietrisico over verschillende sectoren en landen. Ageas houdt de grootste posities in individuele entiteiten, bedrijfspgroepen (total one obligor) en andere potentiële concentraties (sectoren en regio's) nauwlettend in de gaten. Dit om een goede spreiding te bevorderen en eventueel significant concentratierisico op tijd te signaleren.

Onderstaande tabel geeft informatie over de concentratie van het kredietrisico per type en locatie van de Ageas entiteit per 31 december.

31 december 2018	Overheid en officiële instellingen	Krediet- instellingen	Zakelijke klanten	Retail- klanten	Overige	Totaal
België	34.785,1	7.842,2	12.572,4	1.501,4	83,5	56.784,6
VK	751,2	804,7	1.404,2		39,5	2.999,6
Continentaal Europa	6.048,1	2.136,4	1.537,4	23,6	61,5	9.807,0
- Frankrijk	1.817,4	525,1	315,1	23,3	19,6	2.700,5
- Portugal	4.230,7	1.611,3	1.222,3	0,3	41,9	7.106,5
Azië		3,0			0,5	3,5
Herverzekering		30,2	98,2		13,4	141,8
Algemene Rekening		1.677,0	4,2		80,5	1.761,7
Totaal	41.584,4	12.493,5	15.616,4	1.525,0	278,9	71.498,2

31 december 2017	Overheid en officiële instellingen	Krediet- instellingen	Zakelijke klanten	Retail- klanten	Overige	Totaal
België	35.185,8	8.193,8	12.784,8	1.503,1	158,4	57.825,9
VK	703,4	841,4	1.583,9		77,7	3.206,4
Continentaal Europa	6.092,8	1.588,1	1.437,6	22,5	305,6	9.446,6
- Frankrijk	1.748,3	366,1	318,5	22,2	251,0	2.706,1
- Portugal	4.344,5	1.222,0	1.119,1	0,3	54,6	6.740,5
Azië		4,4			0,7	5,1
Herverzekering		53,1	79,3		6,5	138,9
Algemene Rekening	0,4	1.766,5	8,3		245,3	2.020,5
Totaal	41.982,4	12.447,3	15.893,9	1.525,6	794,2	72.643,4

De tabel hieronder geeft een overzicht van de concentratie van het kredietrisico per type en locatie van de tegenpartij per 31 december.

31 december 2018	Overheid en officiële instellingen	Krediet- instellingen	Zakelijke klanten	Retail- klanten	Overige	Totaal
België	21.105,8	1.245,4	2.054,2	1.501,4	128,2	26.035,0
VK	450,0	647,1	1.961,9		43,6	3.102,6
Continentaal Europa	19.968,8	9.224,7	9.644,3	23,4	106,4	38.967,6
- Frankrijk	6.513,9	2.566,1	3.323,0	23,3	30,0	12.456,3
- Portugal	2.593,9	444,9	329,9		6,3	3.375,0
- Overige	10.861,0	6.213,7	5.991,4	0,1	70,1	23.136,3
Azië		40,0	115,0		0,6	155,6
Overige landen	59,8	1.336,3	1.841,0	0,2	0,1	3.237,4
Totaal	41.584,4	12.493,5	15.616,4	1.525,0	278,9	71.498,2

31 december 2017	Overheid en officiële instellingen	Krediet- instellingen	Zakelijke klanten	Retail- klanten	Overige	Totaal
België	21.635,8	1.295,3	1.805,8	1.503,0	345,2	26.585,1
VK	369,4	718,9	2.222,3		96,8	3.407,4
Continentaal Europa	19.916,4	8.741,7	9.508,0	22,6	348,4	38.537,1
- Frankrijk	6.454,1	2.276,5	3.211,0	22,2	272,8	12.236,6
- Italië	1.227,4	141,4	774,3		1,6	2.144,7
- Portugal	2.709,3	279,4	297,1	0,3	54,8	3.340,9
- Overige	9.525,6	6.044,4	5.225,6	0,1	19,2	20.814,9
Azië		120,2	263,5		3,0	386,7
Overige landen	60,8	1.571,2	2.094,3	0,3	0,8	3.727,1
Totaal	41.982,4	12.447,3	15.893,9	1.525,6	794,2	72.643,4

De tabel hieronder toont de hoogste blootstellingen op de uiteindelijke moedermaatschappij gemeten aan reële waarde en nominale waarde met hun ratings.

Hoogste blootstelling top 10	Groepsrating	Reële waarde	Nominale waarde
Koninkrijk België	AA-	19.784,7	15.411,9
Franse republiek	AA	7.265,8	5.671,0
Oostenrijkse republiek	AA+	2.863,1	2.204,5
Portugese republiek	BBB-	2.655,0	2.326,2
Bondsrepubliek Duitsland	AAA	1.828,3	1.364,5
Koninkrijk Spanje	BBB+	1.827,3	1.419,6
BNP Paribas SA	A	1.379,0	1.657,0
Europese Investeringsbank	AAA	1.375,8	1.147,3
Italiaanse republiek	BBB	1.261,2	1.520,9
Regio Wallonië	A	985,3	957,9
Totaal		41.225,5	33.680,8

De top 10 blootstelling geeft dezelfde belangrijke tegenpartijen weer als vorig jaar. Het Koninkrijk België blijft de belangrijkste tegenpartij, in overeenstemming met de strategie om zich 'op de thuismarkt terug te plooiën' waardoor het nadeel ontstaat dat het risico van het thuisland toeneemt.

5.7.1.2 *Risico dat optreedt als een tegenpartij in gebreke blijft*

Het risico dat optreedt wanneer een tegenpartij in gebreke blijft, omvat twee subrisico's:

- a. wanbetalingsrisico voor beleggingen;
- b. wanbetalingsrisico voor tegenpartijen.

De volgende tabel geeft een overzicht van het kredietrisico waaraan Ageas is blootgesteld.

31 december 2018	België	Continentaal VK Europa	Azië	Her- verzekering	Eliminaties verzekeringen	Totaal verzekeringen	Eliminaties Algemeen	Totaal Ageas
Geldmiddelen en kasequivalenten (zie noot 10)	790,4	200,0	563,8	3,1	5,4	1.562,7	1.362,1	2.924,8
Afgeleide financiële instrumenten (activa) (zie noot 11)	5,0		0,7			0,1	5,8	4,2
Vorderingen	9.326,1	53,5	86,0			9.465,6	1.011,1	- 660,2
Bijzondere waardeverminderingen	- 27,8		- 0,2			- 28,0		- 28,0
Totaal leningen, netto (zie noot 13)	9.298,4	53,4	85,8			9.437,6	1.011,1	- 660,2
Rentedragende investeringen	45.883,9	1.959,0	8.893,0	119,1	- 0,1	56.854,9		56.854,9
Bijzondere waardeverminderingen	- 0,1		- 20,3			- 20,4		- 20,3
Totaal rentedragende beleggingen, netto (zie noot 11)	45.883,8	1.959,0	8.872,7	119,1	- 0,1	56.834,5		56.834,6
Herverzekering en overige vorderingen	779,2	787,1	263,5	0,4	17,3	1.818,1	78,9	- 4,9
Bijzondere waardeverminderingen	- 6,6	- 3,9	- 38,5			- 49,0		- 49,0
Totaal Herverzekering en overige vorderingen netto (zie noot 15)	772,6	783,2	225,0	0,3	17,3	1.769,0	79,0	- 4,9
Totaal kredietrisico, bruto	56.784,6	2.999,6	9.807,0	3,5	141,8	69.707,1	2.456,3	- 665,1
Bijzondere waardeverminderingen	- 34,5	- 3,9	- 59,0			- 97,4		- 97,3
Totaal kredietrisico, netto op balans verantwoord	56.750,1	2.995,7	9.748,0	3,5	141,8	69.609,7	2.456,3	- 665,1
Verplichtingen buiten balans (zie noot 30)	4.703,2					4.703,2		4.703,2
Totaal kredietrisico, buiten balans	4.703,2					4.703,2		4.703,2
Totaal kredietrisico, netto	61.453,3	2.995,7	9.748,0	3,5	141,8	74.312,9	2.456,3	- 665,1

31 december 2017	België	Continentaal VK Europa	Azië	Her- verzekering	Eliminaties verzekeringen	Totaal verzekeringen	Eliminaties Algemeen	Totaal Ageas
Geldmiddelen en kasequivalenten (zie noot 10)	1.022,6	232,0	425,1	4,4	22,5	1.706,6	845,7	2.552,3
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden (activa) (zie noot 11)	26,3		9,5			35,8		35,8
Vorderingen	8.616,8	60,5	22,8			8.700,1	1.388,4	- 661,7
Bijzondere waardeverminderingen	- 10,4		- 0,4			- 10,8		- 10,8
Totaal leningen, netto (zie noot 13)	8.606,4	60,5	22,4			8.689,3	1.388,4	- 661,7
Rentedragende investeringen	47.384,1	2.006,9	8.670,9	106,6		58.168,5	226,3	58.394,8
Bijzondere waardeverminderingen	- 0,1		- 20,3			- 20,4		- 20,4
Totaal rentedragende beleggingen, netto (zie noot 11)	47.384,0	2.006,9	8.650,6	106,6		58.148,1	226,3	58.374,4
Herverzekering en overige vorderingen	776,1	907,0	318,3	0,7	9,8	1.987,5	251,0	- 4,8
Bijzondere waardeverminderingen	- 6,7	- 2,7	- 38,4			- 47,8		- 47,8
Totaal Herverzekering en overige vorderingen netto (zie noot 15)	769,4	904,3	279,9	0,7	9,8	1.939,7	251,0	- 4,8
Totaal kredietrisico, bruto	57.825,9	3.206,4	9.446,6	5,1	138,9	70.598,5	2.711,4	- 666,5
Bijzondere waardeverminderingen	- 17,2	- 2,7	- 59,1			- 79,0		- 79,0
Totaal kredietrisico, netto op balans verantwoord	57.808,7	3.203,7	9.387,5	5,1	138,9	70.519,5	2.711,4	- 666,5
Verbindenissen die niet uit de balans blijken (zie noot 30)	3.753,5					3.753,5	1,1	3.754,6
Totaal kredietrisico, buiten balans	3.753,5					3.753,5	1,1	3.754,6
Totaal kredietrisico, netto	61.562,2	3.203,7	9.387,5	5,1	138,9	74.273,0	2.712,5	- 666,5

De tabel hieronder geeft informatie over de bijzondere waardevermindering voor kredietrisico op 31 december.

	2018			2017		
	Uitstaand met bijzondere waarde- verminderingen	Waarde verminderingen voor specifiek kredietrisico	Dekkings- ratio	Uitstaand met bijzondere waarde- verminderingen	Waarde verminderingen voor specifiek kredietrisico	Dekkings- ratio
Rentedragende investeringen (zie noot 11)	6,3	- 20,3	322.2%	6,4	- 20,4	318.8%
Totaal leningen (zie noot 13)	59,2	- 27,2	45.9%	57,4	- 9,9	17.2%
Overige vorderingen (zie noot 15)	27,8	- 49,0	176.3%	20,4	- 47,8	234.3%
Totaal uitstaand bedrag onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	93,3	- 96,5	103.4%	84,2	- 78,1	92.8%

A. WANBETALINGSRISICO VOOR BELEGGINGEN

Het wanbetalingsrisico voor beleggingen vertegenwoordigt het risico dat beleggingen van Ageas daadwerkelijk in gebreke blijven. Waardeschommelingen als gevolg van marktvolatiliteit op korte termijn vallen onder het marktrisico. Dit omvat geen contracten die vallen onder het tegenpartijrisico (zie B).

Dit risico wordt beheerd aan de hand van limieten waarbij rekening wordt gehouden met het soort kredietpositie, de kredietkwaliteit en, waar nodig, de looptijden. Regelmatige bewaking en waarschuwingssystemen helpen eveneens bij het beheer van kredietrisico.

Beleggingsposities worden bewaakt aan de hand van een driemaandelijke limietoverschrijdingsrapportage. Limieten worden bewaakt op basis van de reële waarde binnen de activaclassificatie. De limieten per categorie zijn als volgt gedefinieerd.

Voor overheidsobligaties geldt een limiet per land op diverse manieren:

- 'macrolimieten' gedefinieerd als percentages van het bruto binnenlands product (bbp), de staatsschuld en investeringen;
- 'Total one obligor' (TOO)-limieten als de maximale positie in één tegenpartij op basis van kredietratings;
- (her)beleggingsbeperkingen: een grotere blootstelling aan eurolanden met BBB-rating is alleen toegestaan onder de voorwaarde van een stabiel vooruitzicht. Zonder de goedkeuring van het ARC geen nieuwe beleggingen in staatsleningen met rating BBB of lager.

Voor bedrijfsobligaties gelden eveneens meerdere criteria:

- Totale blootstelling aan bedrijfsobligaties als percentage van de portefeuille;
- Limieten afhankelijk van het solvabiliteitskapitaal vereist voor spreadrisico;
- Limieten per sector op basis van de kredietrating;
- Bewaking van de geconcentreerde blootstelling;
- Total one obligor.

Er worden ook stresstesten uitgevoerd teneinde de impact te beoordelen als afzonderlijke grote tegenpartijen niet meer aan hun verplichtingen voldoen.

Aandelenbeleggingen zijn toegestaan wanneer de dochtermaatschappij ervoor zorgt dat de indicatoren binnen de limieten voor de risk appetite blijven.

De creditrating die Ageas toepast is gebaseerd op de op één na best beschikbare kwalificaties van Moody's, Fitch en Standard & Poor's, evenals AM Best voor herverzekeringstegenpartijen. In de volgende paragrafen wordt nader ingegaan op de kredietkwaliteit van: leningen, rentedragende beleggingen, staatsobligaties, bedrijfsobligaties, banken en andere financiële instellingen.

1 Leningen

In de onderstaande tabel wordt de kredietkwaliteit van Leningen weergegeven.

Beleggingsclassificatie	2018		2017	
	Boekwaarde	Percentage	Boekwaarde	Percentage
AAA	1.228,9	12.5%	1.141,1	12.1%
AA	2.297,2	23.4%	2.514,0	26.7%
A	1.634,3	16.6%	2.121,9	22.5%
BBB	187,1	1.9%	1.062,9	11.3%
Beleggingsclassificatie	5.347,5	54.4%	6.839,9	72.6%
Minder dan beleggingsclassificatie	11,5	0.1%	68,6	0.7%
Zonder kredietbeoordeling	3.279,5	33.4%	1.296,6	13.7%
Hypothecaire leningen	1.178,0	12.0%	1.221,7	13.0%
Totaal bruto investeringen in leningen	9.816,5	100.0%	9.426,8	100.0%
Bijzondere waardeverminderingen	- 28,0		- 10,8	
Totaal netto investeringen in leningen (zie noot 13)	9.788,5		9.416,0	

2 Rentedragende beleggingen

Onderstaande tabel zet de kredietkwaliteit van Rentedragende beleggingen uiteen waarbij per 31 december een constant aandeel van investment grade beleggingen wordt getoond.

Beleggingsclassificatie	2018		2017	
	Boekwaarde	Percentage	Boekwaarde	Percentage
AAA	4.895,4	8.6%	4.984,2	8.5%
AA	30.955,5	54.6%	31.317,8	53.7%
A	7.979,4	14.0%	7.204,5	12.3%
BBB	11.163,6	19.6%	13.264,9	22.7%
Beleggingsclassificatie	54.993,9	96.8%	56.771,4	97.2%
Minder dan beleggingsclassificatie	368,4	0.6%	327,6	0.6%
Zonder kredietbeoordeling	1.472,3	2.6%	1.275,4	2.2%
Totaal netto investeringen in rentedragende effecten	56.834,6	100.0%	58.374,4	100.0%
Bijzondere waardeverminderingen	20,3		20,4	
Totaal investeringen in rentedragende effecten, bruto (zie noot 11)	56.854,9		58.394,8	

De obligatieportefeuille is sterk gericht op overheids- en andere obligaties met een hoge investment grade rating. Van de obligaties is 96,8% investment grade (2017: 97,2%), waarvan 77,2% een rating A of hoger heeft (2017: 74,5%) en meer dan 50% belegd in AA. De belangrijkste posities van obligaties met rating AA bestaan uit Belgische obligaties.

OVERHEIDSOBLIGATIES

In de onderstaande tabel wordt informatie gegeven over de kredietkwaliteit van overheidsobligaties.

	31 december 2018	Percentage	31 december 2017	Percentage
Naar IFRS classificatie				
Voor verkoop beschikbaar	32.408,0	87.8%	32.941,7	87.8%
Tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	0,8	0.0%	1,1	0.0%
Held to maturity (tot einde looptijd aangehouden)	4.505,5	12.2%	4.559,5	12.2%
Totaal overheidsobligaties (zie noot 11)	36.914,3	100.0%	37.502,3	100.0%
Naar rating				
AAA	2.310,5	6.3%	2.291,2	6.1%
AA	27.720,1	75.1%	28.258,6	75.3%
A	2.972,9	8.1%	1.610,4	4.3%
BBB	3.792,6	10.3%	5.278,8	14.1%
Totaal beleggingsclassificatie	36.796,1	99.7%	37.439,0	99.8%
Minder dan beleggingsclassificatie	70,1	0.2%	25,2	0.1%
Zonder kredietbeoordeling	48,1	0.1%	38,1	0.1%
Totaal minder dan beleggingsclassificatie en zonder kredietbeoordeling	118,2	0.3%	63,3	0.2%
Totaal overheidsobligaties	36.914,3	100.0%	37.502,3	100.0%

De tot einde looptijd aangehouden blootstelling wordt volledig vertegenwoordigd door Belgische en Portugese overheidsobligaties. Het grootste deel van de portfolio overheidsobligaties is belegd in AA-obligaties, grotendeels verklaard door de blootstelling van Belgische overheidsobligaties.

BEDRIJFSOBLIGATIES

In de onderstaande tabel wordt informatie gegeven over de kredietkwaliteit van bedrijfsobligaties.

	31 december 2018	Percentage	31 december 2017	Percentage
Naar IFRS classificatie				
Voor verkoop beschikbaar	11.539,8	100.0%	12.378,3	100.0%
Totaal bedrijfsobligaties (zie noot 11)	11.539,8	100.0%	12.378,3	100.0%
Naar rating				
AAA	40,0	0.3%	20,8	0.2%
AA	1.029,8	8.9%	1.125,7	9.1%
A	3.194,5	27.7%	3.542,5	28.6%
BBB	6.196,0	53.7%	6.612,8	53.4%
Totaal beleggingsclassificatie	10.460,3	90.6%	11.301,8	91.3%
Minder dan beleggingsclassificatie	272,2	2.4%	268,4	2.2%
Zonder kredietbeoordeling	807,3	7.0%	808,1	6.5%
Totaal minder dan beleggingsclassificatie en zonder kredietbeoordeling	1.079,5	9.4%	1.076,5	8.7%
Totaal bedrijfsobligaties	11.539,8	100.0%	12.378,3	100.0%

De bedrijfsobligatieportefeuille blijft sterk gericht op investment grade-obligaties. Van de bedrijfsobligaties is 90,6% investment grade (2017: 91,3%), waarvan 36,9% een rating A of hoger heeft (2017: 37,9%).

BANKEN EN ANDERE FINANCIËLE INSTELLINGEN

In de onderstaande tabel wordt informatie gegeven over de kredietkwaliteit van banken en andere financiële instellingen.

	31 december 2018	Percentage	31 december 2017	Percentage
Naar IFRS classificatie				
Voor verkoop beschikbaar	8.136,4	97.7%	8.307,6	98.7%
Tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	189,7	2.3%	107,8	1.3%
Totaal banken en andere financiële instellingen (zie noot 11)	8.326,1	100.0%	8.415,4	100.0%
Naar rating				
AAA	2.536,3	30.4%	2.663,3	31.6%
AA	2.181,1	26.2%	1.920,5	22.8%
A	1.795,0	21.6%	2.015,7	24.0%
BBB	1.174,5	14.1%	1.369,7	16.3%
Totaal beleggingsclassificatie	7.686,9	92.3%	7.969,2	94.7%
Minder dan beleggingsclassificatie	24,9	0.3%	32,5	0.4%
Zonder kredietbeoordeling	614,3	7.4%	413,7	4.9%
Totaal minder dan beleggingsclassificatie en zonder kredietbeoordeling	639,2	7.7%	446,2	5.3%
Totaal banken en andere financiële instellingen	8.326,1	100.0%	8.415,4	100.0%

De blootstelling aan banken en andere financiële instellingen is in het bijzonder afgestemd op investment grade 92,3% (2017: 92,3%) waarbij 78,2% (2017: 78,4%) met een rating van A of hoger.

B. RISICO DAT OPTREEDT ALS EEN TEGENPARTIJ IN GEBREKE BLIJFT

Het tegenpartijrisico houdt rekening met potentiële verliezen als gevolg van onverwachte wanbetaling of een verslechtering van de kredietwaardigheid van tegenpartijen en debiteuren. De reikwijdte van het wanbetalingsrisico voor tegenpartijen omvat risicobeperkende contracten (zoals herverzekeringsovereenkomsten, effectiseringen en afgeleide producten), geldmiddelen, te ontvangen sommen van tussenpersonen en andere kredietblootstelling die elders niet gedekt is (garanties, polishouders enz.).

Het risico dat een tegenpartij in gebreke blijft kan ontstaan door de inkoop van herverzekeringen, andere risico verminderende maatregelen en 'andere activa'. Ageas beperkt deze vorm van risico door strikt beleid bij de keuze van tegenpartijen, eisen die worden gesteld aan zekerheden en door diversificatie.

Binnen Ageas wordt dit risico verminderd door de toepassing van het tegenpartijen risicobeleid en het nauwlettend volgen van de uitstaande posities van tegenpartijen. Diversificatie en het vermijden van blootstelling aan tegenpartijen met een lage kredietrating zijn sleutelementen om dit risico te ondervangen.

Een bijzondere waardevermindering voor een specifiek kredietrisico wordt vastgesteld als er objectieve aanwijzingen zijn dat Ageas niet alle verschuldigde bedragen in overeenstemming met de contractuele voorwaarden zal kunnen innen. De omvang van de bijzondere

waardevermindering is het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. In het geval van aan de markt verhandelde effecten is de realiseerbare waarde gelijk aan de reële waarde.

Bijzondere waardeverminderingen zijn gebaseerd op de laatste schatting door Ageas van de nog mogelijke inning en vertegenwoordigen het verlies dat Ageas denkt te zullen lijden. Voorwaarden voor afschrijving kunnen zijn dat de faillissementsprocedure van de debiteur is afgerond en alle zekerheden zijn benut, dat de debiteur en/of garantieggever in staat van insolventie verkeren/verkeert, dat alle normale inspanningen voor de inning zijn geleverd of dat het punt van economisch verlies (dat wil zeggen, het moment waarop alle kosten samen hoger zijn dan het bedrag dat nog kan worden geïnd) is bereikt.

5.7.1.3 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico treedt op als Ageas onvoldoende liquide middelen heeft en niet in staat is om beleggingen en overige activa liquide te maken en te voldoen aan haar financiële verplichtingen wanneer die verschuldigd zijn. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren door een onverwachte vraag naar contanten van polishouders en andere contractuele partijen waaraan niet kan worden voldaan zonder verliezen te lijden of de bedrijfsvoering te schaden als gevolg van beperkingen op de te liquideren activa. Deze beperkingen kunnen structureel zijn of kunnen te wijten zijn aan marktontwikkelingen.

De financiële verplichtingen van Ageas en de lokale dochtermaatschappijen van Ageas betreffen vaak lange termijn verplichtingen en in het algemeen zijn activa die worden aangehouden om aan deze verplichtingen te voldoen lange termijn activa en illiquide activa. Vorderingen en andere uitstromen van kasmiddelen kunnen onvoorspelbaar zijn en aanzienlijk verschillen van verwachte bedragen. Als er geen liquide middelen beschikbaar zijn om een financiële verplichting na te komen als deze opeisbaar is, zullen er liquide middelen moeten worden geleend en/of zullen illiquide activa moeten worden verkocht (met mogelijk een aanzienlijk verlies tot gevolg) om aan de verplichting te voldoen. Verliezen zouden ontstaan door de korting die moet worden verleend om de activa te liquideren.

Als verzekeringsmaatschappij genereert Ageas normaal gesproken contante middelen en blijft dit risico daardoor relatief laag. In de afgelopen jaren waren de gevolgen van de (Europese) schuldencrisis een sterk bepalende factor. De Europese Centrale Bank heeft een liquiditeitsverhogend monetair beleid gevoerd om deze crisis te beteugelen. Ageas houdt een aanzienlijke kaspositie aan om bestand te zijn tegen (relatief) slechte liquiditeitsomstandigheden als deze zich voordoen. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan de verklaringen van de ECB over potentiële veranderingen in het monetaire beleid.

De beleggingshorizon voor activa van de Algemene Rekening is vastgesteld overeenkomstig de verwachte betaaldaten voor de bedragen voorzien in het WCAM (Wet Collectieve afwikkeling Massaschade)-schikkingsvoorstel. Dividenduitkeringen aan aandeelhouders, evenals de kosten van de holding worden gefinancierd door dividenduitkeringen van de operationele verzekeringsentiteiten van Ageas.

De oorzaken van liquiditeitsrisico in de operationele bedrijven kunnen worden gesplitst in factoren die een plotselinge toename van de behoefte aan contanten veroorzaken en factoren die leiden tot een onverwachte daling van de beschikbare middelen om aan de behoefte aan contanten te voldoen. Er zijn de volgende liquiditeitsrisico's:

- *Verzekeringstechnische liquiditeitsrisico's*: het risico dat Ageas of een lokale dochtermaatschappij een belangrijke som moet betalen om onvoorziene veranderingen te dekken in consumentengedrag (afkooprisico), plotselinge stijgingen van de frequentie van schadevorderingen of plotselinge grote schadevorderingen die ontstaan door grote of rampzalige gebeurtenissen zoals stormen, aswolven, grieppandemieën enz.
- *Marktliquiditeitsrisico*: het risico dat het verkoopproces zelf resulteert in verliezen door marktomstandigheden of hoge concentraties;
- *Financierings-liquiditeitsrisico*: het risico dat Ageas of een dochtermaatschappij niet in staat is voldoende middelen van buitenaf aan te trekken, omdat de activa illiquide zijn op het moment dat het nodig is (bijvoorbeeld om aan een onverwachte grote schadevordering te voldoen).

Ieder bedrijf van Ageas moet ervoor zorgen dat wordt voldaan aan alle liquiditeitsvereisten. Liquiditeitsrisico's worden geïdentificeerd en bewaakt zodat de omstandigheden waarin liquiditeitsproblemen mogelijk kunnen zijn, bekend zijn en worden begrepen (bijv. onverwachte ongunstige wijzigingen in het uitloopprofiel van de verplichtingen, massaal verval, vertraging in nieuwe polissen, wijziging

in de rating enz.) en men weet hoe hierop kan worden ingespeeld (bijv. de liquiditeit van activa in een crisis).

5.7.1.4 *Risico immatriële vaste activa*

Het risico immatriële vaste activa is het risico van verlies of van nadelige waardeverandering van immatriële vaste activa door een verandering van de verwachte toekomstige voordelen van de immatriële vaste activa. Immatriële vaste activa bestaat onder andere uit 'Value of Business Acquired' (VOBA), parkeerconcessies and intellectueel eigendom.

5.7.2 *Verzekeringstechnisch risico*

Verzekeringstechnische risico's betreffen alle risico's van verzekeringsverplichtingen als gevolg van afwijkingen in claims door de onzekerheid en timing van die claims, alsmede afwijkingen in uitgaven en verval, in vergelijking met de onderliggende hypothesen gemaakt bij de acceptatie van de polis.

Het levenrisico omvat het sterferisico, het langlevensrisico, het invaliditeitsrisico, het morbiditeitsrisico (d.w.z. ziekte met mogelijk dodelijk afloop), het verval- en behoudrisico, het kostenrisico, het catastroferisico en het herzieningsrisico.

Tot de Niet-levenrisico's behoren het reserverisico, het premierisico en catastroferisico's. Het reserverisico hangt samen met de te betalen schaden terwijl het premierisico betrekking heeft op toekomstige schadevorderingen (met uitzondering van catastrofeschaden). Het catastroferisico betreft schaden die door rampgebeurtenissen worden veroorzaakt, zowel natuurrampen als door mensen veroorzaakte rampen.

Elke maatschappij beheert verzekeringstechnische risico's door middel van acceptatiebeleid, productgoedkeuringsbeleid, reserveringsbeleid, beleid voor schadebeheer en herverzekeringsbeleid. Er wordt vooral op gelet dat de klantengroep die een product koopt inderdaad overeenkomt met de onderliggende aannames over klanten bij de ontwikkeling en prijsstelling van het product.

Het acceptatiebeleid wordt lokaal vastgesteld als onderdeel van het algehele Enterprise Risk Management-kader en wordt beoordeeld door actuariële medewerkers die de feitelijke schadehistorie evalueren. Er wordt gebruikgemaakt van een reeks indicatoren en hulpmiddelen voor het maken van statistische analyses om de acceptatienormen te verfijnen, met als doel het schadeverloop te verbeteren en/of te waarborgen dat de prijsstelling op de juiste wijze wordt bijgesteld.

De verzekeringsmaatschappijen streven ernaar om de premies op een niveau vast te stellen waarbij het bedrag van de premies samen met de beleggingsinkomsten die daarmee worden gegenereerd groter is dan het totale bedrag van verwachte schaden, schadeafhandelingskosten en beheerskosten. De juistheid van de prijsstelling wordt getoetst met behulp van diverse technieken en belangrijke prestatie-indicatoren die passen bij de betreffende portefeuille. Dit gebeurt zowel a priori (bijvoorbeeld beoordeling van de winstgevendheid) als a posteriori (bijvoorbeeld embedded value, combined ratio's).

De factoren waarmee rekening wordt gehouden bij de prijsstelling voor verzekeringen verschillen per product en zijn afhankelijk van de geboden dekking en uitkeringen. De volgende factoren worden in het algemeen in overweging genomen:

- verwachte claims van verzekeringnemers en daarmee verband houdende verwachte uitkeringen en de timing daarvan;
- de mate en aard van de onzekerheid aangaande de verwachte uitkeringen. In dit verband worden onder meer analyses gemaakt van schadestatistieken en de ontwikkeling van jurisprudentie, economische omstandigheden en demografische ontwikkelingen;
- overige productiekosten voor het betreffende product, zoals distributie-, marketing-, polisadministratie- en schadeadministratiekosten;
- financiële omstandigheden die de tijdswaarde van geld weerspiegelen;
- eisen ten aanzien van de solvabiliteit;
- beoogde niveaus van de winstgevendheid;
- omstandigheden in de verzekeringsmarkt, met name de prijsstelling van concurrenten voor vergelijkbare producten.

In zijn blootstelling aan de hierboven genoemde risico's profiteert Ageas van diversificatie over geografische regio's, productgroepen en zelfs verschillende verzekeringsrisicofactoren, zodat Ageas niet blootgesteld wordt aan grote concentraties verzekeringsrisico's. Daarnaast hebben de verzekeringsmaatschappijen van Ageas specifieke maatregelen getroffen om de blootstelling aan de concentratie van verzekeringsrisico's te verkleinen. Bijvoorbeeld producten die afkoopkosten in rekening brengen en/of producten die worden aangepast aan de marktwaarde beperken het verlies voor de verzekeringsmaatschappij en herverzekeringcontracten leiden tot een beperkte blootstelling aan grote verliezen.

5.7.2.1 Verzekeringsrisico's Leven

Het levensverzekeringsrisico ontstaat uit de levensverzekeringsverplichtingen in relatie tot de gevaren die verzekerd zijn en de processen die bij de bedrijfsvoering worden gebruikt.

Verzekeringstechnische risico's Leven bestaan hoofdzakelijk uit sterfte-/langlevensrisico, invaliditeitsrisico/morbiditeitsrisico, verval- en behoudrisico, leven-kostenrisico, herzienings- en catastroferisico. Deze paragraaf beschrijft eerst deze risico's (onder A t/m F). Daarna wordt beschreven hoe de dochtermaatschappijen van Ageas deze risico's beheren (onder G).

A. STERFTE-/LANGLEVENRISICO

Sterfterisico is het risico van verlies of van nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen als gevolg van veranderingen in het niveau, de ontwikkeling of volatiliteit van de sterftcijfers, waarbij een toename van het sterftcijfer leidt tot een toename van de waarde van de verzekeringsverplichtingen. De sterftetabellen die gebruikt worden ten behoeve van de prijsstelling bevatten voorzichtige marges. Zoals gebruikelijk in de sector maken

de dochtermaatschappijen van Ageas gebruik van ervaringstabellen met adequate zekerheidstoeslagen. Elk jaar moeten de veronderstellingen worden herzien om de verwachte sterftcijfers te vergelijken met de ervaringsgegevens. Deze analyse vindt plaats op basis van een aantal criteria, zoals leeftijd, polisjaar, verzekerde som en andere verzekeringstechnische criteria.

Langlevensrisico is het risico van verlies of nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen als gevolg van veranderingen in het niveau, de ontwikkeling of volatiliteit van de sterftcijfers, waarbij een daling van het sterftcijfer leidt tot een toename van de waarde van de verzekeringsverplichtingen. Dit risico wordt beheerd door het aantal vastgestelde sterftegevallen binnen de portefeuille jaarlijks te evalueren. Wanneer blijkt dat de levensverwachting sneller toeneemt dan de sterftetabellen aangeven, worden extra voorzieningen aangelegd en worden de prijzen van nieuwe producten dienovereenkomstig aangepast.

B. ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSRISICO/ INVALIDITEITSRISICO

Invaliditeitsrisico/morbiditeitsrisico is het risico van verlies of nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen als gevolg van veranderingen in het niveau, de ontwikkeling of volatiliteit van invaliditeits-, ziekte- of morbiditeitspercentages. Dit risico kan zich bijvoorbeeld voordoen in portefeuilles met invaliditeits- en ziektekostenpolissen en ongevallenverzekeringen voor werknemers. De verzekeringsmaatschappijen van Ageas beperken het invaliditeitsrisico tevens door medische selectiecriteria en een passende herverzekering.

C. VERVAL- EN BEHOUDRISICO

Vervalrisico is het risico van verlies of nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen als gevolg van veranderingen in het niveau, de ontwikkeling of volatiliteit van het percentage polisverval en -behoud, onder andere in de vorm van polisverlenging, -afkoop, premieverlagingen en andere factoren die tot lagere premies leiden. Behoudrisico is vaak een andere naam voor de volatiliteit van het premieverval en vervangingen van verlopen polissen, annuleringen binnen de wettelijke bedenktijd of afkopen.

De ontwikkeling en prijsstelling van verzekeringspolissen is mede gebaseerd op aannames over de kosten van het verkopen en administreren van de polissen totdat deze vervallen of uitkeren en over het verwachte behoud. Het risico van een andere feitelijke ontwikkeling en de eventuele gevolgen daarvan worden in het stadium van de productontwikkeling in kaart gebracht. Dat risico kan worden verminderd via het productontwerp, bijvoorbeeld met een boeteclausule voor vervroegde aflossing of retentiebonussen, aanloopkosten of het spreiden van de provisie aan verzekeringsagenten om de belangen op elkaar af te stemmen of door een aanpassing van de marktwaarde voor bepaalde groepscontracten waarbij de risico's in geval van verval volledig door de polishouders worden gedragen.

D. LEVEN KOSTENRISICO

Leven-kostenrisico is het risico van verlies of nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen als gevolg van veranderingen in het niveau, de ontwikkeling of volatiliteit van de kosten die worden gemaakt bij de uitvoering van (her)verzekeringsovereenkomsten. Het kostenrisico ontstaat als de voorziene kosten bij de prijsstelling van een garantie ontoereikend zijn om in het volgende jaar de werkelijke kosten op te vangen.

E. HERZIENINGSRISICO

Herzieningsrisico is het risico van verlies of nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen als gevolg van veranderingen in het niveau, de ontwikkeling of volatiliteit van het herzieningspercentage dat op lijfrentes wordt toegepast als gevolg van veranderingen in het juridische klimaat of in de gezondheidstoestand van de verzekerde.

F. CATASTROFERISICO

Levenscatastroferisico komt voort uit extreme of ongeregelde gebeurtenissen die levensbedreigend zijn, bijvoorbeeld nucleaire explosie, pandemie van een nieuwe infectieziekte, terrorisme of natuurrampen.

G. HET BEHEERSEN VAN VERZEKERINGSRISICO'S LEVEN BINNEN DE VERZEKERINGSBEDRIJVEN VAN AGEAS

Via interne risicorapportering per kwartaal worden verzekeringsrisico's Leven bewaakt om beter inzicht te hebben in hun blootstelling aan bepaalde gebeurtenissen en hun ontwikkeling. De meeste levensverzekeringsdochtermaatschappijen staan blootgesteld aan gelijksoortige gebeurtenissen zoals (massaal) verval, kosten en sterfte/langleven.

5.7.2.2 Verzekeringsrisico's Niet-leven

De verzekeringstechnische risico's Niet-leven bestaan voornamelijk uit het reserverisico, premierisico, catastroferisico en vervalrisico. Deze paragraaf beschrijft eerst deze risico's (onder A t/m D). Daarna wordt beschreven hoe de dochtermaatschappijen van Ageas deze risico's beheersen (onder E), in subparagraaf F worden de schaderatio's weergegeven, onder G de risicogevoeligheden Niet-leven en onder H zijn de schadereservetabellen te vinden.

A. RESERVERISICO

Reserverisico houdt verband met de uitstaande schaden en is het risico van nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen als gevolg van schommelingen in het tijdstip en het bedrag van de afhandeling en kosten van schaden.

B. PREMIERISICO

Premierisico Niet-leven is het risico dat de premie ontoereikend is om alle verplichtingen te dekken, inclusief schade en kosten als gevolg van schommelingen in de schadefrequentie, de ernst van de schadeclaims, het tijdstip van de afhandeling of nadelige veranderingen in de kosten.

Het schaderisico bij Niet-leven kan om diverse redenen afwijken van de verwachte uitkomst. In een analyse wordt doorgaans anders omgegaan met claims met een lange of met een korte looptijd. Zo worden claims met een korte looptijd (zoals autoschade en schade aan goederen) over het algemeen binnen enkele dagen of weken gemeld en kort daarna afgewikkeld. De afwikkeling van claims met een lange looptijd (zoals bij lichamelijk letsel of aansprakelijkheid) kan daarentegen jaren in beslag nemen. Bij claims met een lange looptijd is, als gevolg van de aard van de schade, informatie over de gebeurtenis (bijvoorbeeld over de vereiste medische behandeling) niet altijd direct beschikbaar. Daarnaast is schade met een lange looptijd moeilijker te analyseren, zijn hiervoor meer gedetailleerde werkzaamheden vereist en is de mate van onzekerheid groter dan bij schade met een korte looptijd.

De verzekeringsmaatschappijen van Ageas houden rekening met de ervaringen met vergelijkbare gevallen en historische trends, zoals het voorzieningspatroon, de groei van de blootstelling, schadeuitkeringen, de omvang van lopende en nog niet uitgekeerde schadegevallen, evenals gerechtelijke uitspraken en economische omstandigheden. Indien de ervaring hetzij onvoldoende wordt geacht of volledig afwezig, in het licht van de specifieke aard van de schadegebeurtenis⁶ dan gebruikt Ageas betrouwbare (externe of overige) bronnen en beoordelingen, rekening houden met zijn risicopositie.

Om het claimrisico te verminderen passen de verzekeringsmaatschappijen van Ageas een selectie- en acceptatiebeleid toe dat is gebaseerd op schadehistorie en modellen. Dit gebeurt per klantensegment en per soort activiteit, waarbij tevens gebruik wordt gemaakt van de kennis of verwachtingen ten aanzien van de toekomstige ontwikkeling van de frequentie en omvang van claims. Daarnaast profiteren de verzekeringsmaatschappijen van Ageas van spreidingseffecten omdat de Niet-levenbedrijven actief zijn op een groot aantal verschillende terreinen en in een groot aantal verschillende regio's. Aan het gemiddeld aantal claims verandert dit niets, maar de variatie in de totale claimportefeuille neemt hierdoor wel af, en daarmee tevens het risico. Het risico van onverwacht grote schadeclaims wordt door polisbepalingen, beheer van het concentratierisico en herverzekering ingeperkt.

⁶ Bijv. ENID (Events not in data)-gebeurtenissen

C. CATASTROFERISICO

Catastroferisico betreft claims in verband met rampen, namelijk natuurrampen zoals storm, overstromingen, aardbevingen, ernstige vorst, tsunami's en door mensen veroorzaakte rampen zoals terrorisme, explosies of schadegevallen met doden waarbij tal van slachtoffers betrokken zijn of die neveneffecten hebben zoals vervuiling, storing in bedrijfsactiviteiten.

D. VERVALRISICO

Vervalrisico heeft betrekking op de toekomstige premies in een premievoorziening waarbij een verwachte winst is voorzien. Vervalrisico is het risico van meer verval dan verwacht, waardoor de winst minder is dan verwacht.

E. HET BEHEERSEN VAN NIET-LEVEN RISICO'S DOOR DE VERZEKERINGSDOCHTERMAATSCHAPPIJEN

Het beheersen van Niet-leven risico's binnen Ageas is in overeenstemming met de voor elke Niet-leven entiteit geldende instructies en richtlijnen op het gebied van verzekeren en risico's nemen. Hieronder vallen regels voor risicoacceptatie, richtlijnen op het gebied van schadebeheer met het oog op kostenevaluatie en schadevergoedingen, herverzekeringsactiviteiten en management in het algemeen.

Op Groepsniveau is in verband met het bovenstaande een aantal rapportageschema's, zoals KPI rapporten en toereikendheidstoetsen ingevoerd, zowel voor schade- en premiereserves tot op heden als voor schadeverplichtingen in het verleden.

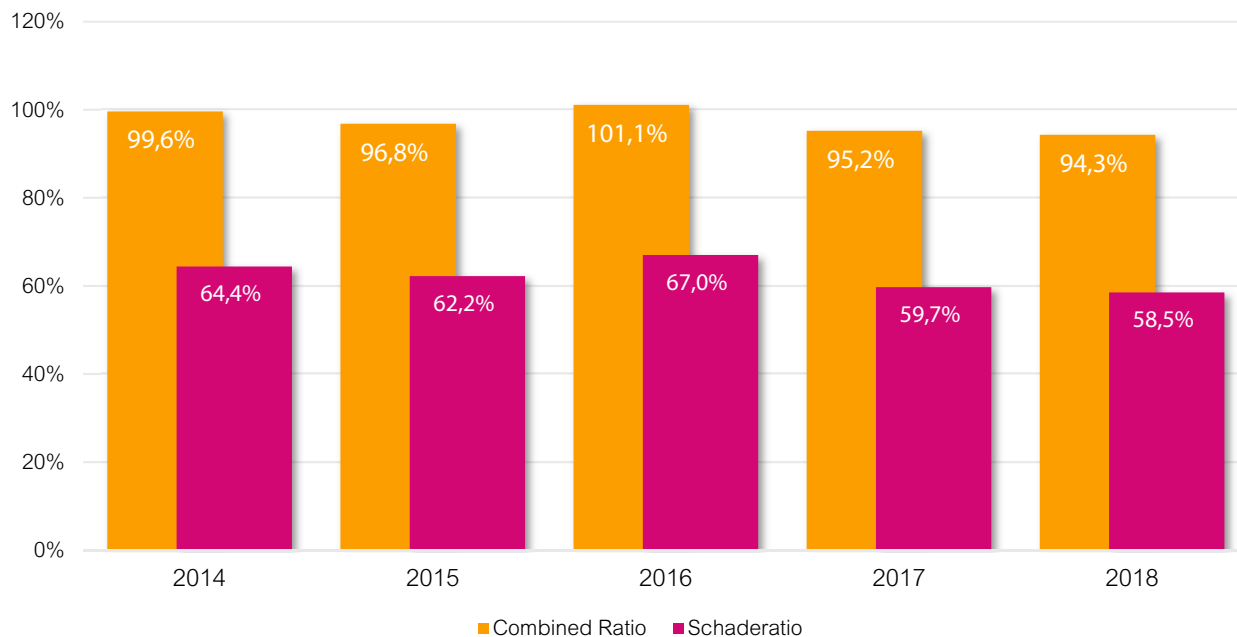
Daarnaast is een intern model ontwikkeld om het verzekeringstechnisch risico Niet-leven voor de entiteiten en de groep beter te beheren. Het model wordt gebruikt om de optimale herverzekeringsprogramma's te vinden en zo de Niet-leven-risico's van de entiteiten te beperken, maar ook om risicoconcentratie binnen de Groep te vermijden. Weegerelateerde schades zijn een goed voorbeeld van concentratierisico's voor de Groep. Klimaatverandering verdient in dit verband bijzondere aandacht. Voor de modellen betreffende natuurverschijnselen worden externe modellen gebruikt. Ageas waarborgt een permanente opvolging van de implicatie van klimaatverandering op deze modellen en er vindt een permanente dialoog plaats met de aanbieders van deze modellen.

F. SCHADERATIO'S

Schaderatio is een maatstaf die wordt gebruikt om de geschiktheid te beoordelen van het gedeelte van de premies dat wordt gehanteerd om schadeclaims te dekken. Schaderatio wordt gedefinieerd als de totale (geschatte) kosten van schade als percentage van de verdiende premies. De andere bestanddelen van de premie, zoals niet terugkerende managementkosten en winst, worden hier buiten beschouwing gelaten. Combined ratio is de som van schade- en lastenratio (inclusief commissies).

Over het algemeen genomen mag een combined ratio onder de 100 procent worden verwacht met een doelstelling van minder dan 97%. Vanwege de intrinsieke veranderlijkheid van het schadeclaimproces en/of ondoelmatige premies, kan de combined ratio soms boven de 100 procent bedragen. Deze situatie wordt aangepakt door middel van het beheersen van Niet-leven risico's (zie punt E hierboven).

In de volgende tabel wordt een overzicht gegeven van de Combined ratio's en Schaderatio's van de laatste vijf jaar.

G. GEVOELIGHEDEN OP TECHNISCHE VOORZIENINGEN

De in de onderstaande tabel getoonde Niet-leven risicogevoeligheden gaan uit van het effect op het resultaat voor belasting, rekening houdend met een afname van de kosten zoals inbegrepen in de Geconsolideerde resultatenrekening met 10% en een toename van schadelasten zoals inbegrepen in de Geconsolideerde resultatenrekening met 5%.

Gevoeligheden Niet-leven	Effect op resultaat voor belasting per 31 december 2018	Effect op resultaat voor belasting per 31 december 2017
Lasten (10%)	139,4	147,3
Schadelasten 5%	- 113,8	- 123,8

H. SCHADERESERVETABELLEN

De reserves die in de balans zijn verantwoord voor schadeclaims en de kosten van schadeclaims worden naar schadejaar door de actuarissen en de afdeling schadebeheer geanalyseerd. Uitkeringen en reserves worden derhalve in een tabel met twee tijdperiodes weergegeven: schadejaar (jaar van de schade, in de kolommen) en kalenderjaar (ontwikkelingsjaar, op de regels). Deze zogenoemde uittasende driehoek laat zien hoe de schadereserve zich in de tijd ontwikkelt als gevolg van gedane betalingen en nieuwe schattingen van de verwachte uiteindelijke schade per de betreffende balansdatum.

Alle schadeclaims zijn het gevolg van verzekeringsovereenkomsten zoals gedefinieerd onder IFRS, inclusief alle schadeovereenkomsten waarvan de reserves in driehoeksformaat kunnen worden verantwoord. De genoemde belangrijkste cijfers zijn niet contant gemaakt. De contant gemaakte schadereserve en een aantal andere verplichtingen (bijv. permanente arbeidsongeschiktheid of lijfrentes uit zorg- of ongevallenverzekeringen of andere overeenkomsten) zijn opgenomen in de reconciliatieregels.

Alle bedragen in de tabel worden berekend tegen de van toepassing zijnde wisselkoers per jaareinde 2018.

De schadereserve ontwikkelingstabel per schadejaar is als volgt.

Schadejaar	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Betalingen op:										
N	1.004,7	1.080,3	1.013,6	1.010,8	965,0	1.074,6	1.051,7	1.290,2	1.203,3	1.211,6
N + 1	467,4	586,1	498,2	475,3	485,2	494,6	504,6	506,2	505,1	
N + 2	121,9	117,9	129,3	115,0	110,4	125,8	129,3	117,6		
N + 3	75,9	84,2	68,6	85,9	72,4	78,9	97,9			
N + 4	55,9	53,8	48,5	64,0	57,1	59,2				
N + 5	30,4	44,6	27,0	48,5	29,7					
N + 6	19,4	25,4	17,7	21,1						
N + 7	17,9	14,2	9,8							
N + 8	7,1	8,7								
N + 9	11,5									
Schadekosten: (Cumulatieve betalingen + Uitstaande schadeverplichtingen)										
N	1.896,1	2.095,8	2.027,2	2.027,4	2.010,5	2.114,7	2.109,5	2.564,1	2.325,3	2.306,5
N + 1	1.860,6	2.084,8	1.954,7	1.993,3	1.956,3	2.096,4	2.092,3	2.555,8	2.290,3	
N + 2	1.880,5	2.089,9	1.944,5	1.998,5	1.901,0	2.099,9	2.145,2	2.449,5		
N + 3	1.897,8	2.088,9	1.919,2	1.975,2	1.886,3	2.113,0	2.079,9			
N + 4	1.878,5	2.087,7	1.894,5	1.998,1	1.917,6	2.076,0				
N + 5	1.886,4	2.087,9	1.918,1	2.001,8	1.904,4					
N + 6	1.873,3	2.109,9	1.922,8	1.984,1						
N + 7	1.895,8	2.107,7	1.914,2							
N + 8	1.904,0	2.109,5								
N + 9	1.926,7									
Uiteindelijk verlies, geschat op de initiële datum	1.896,0	2.095,7	2.027,1	2.027,5	2.010,4	2.114,7	2.109,5	2.564,1	2.325,2	2.306,5
Uiteindelijk verlies, geschat in voorgaand jaar	1.903,9	2.107,5	1.922,8	2.002,0	1.917,6	2.113,1	2.145,2	2.555,8	2.325,2	
Uiteindelijk verlies, geschat in huidig jaar	1.926,7	2.109,4	1.914,2	1.984,2	1.904,5	2.075,8	2.079,9	2.449,5	2.290,2	2.306,5
Surplus (tekort) lopend jaar										
T.o.v. initieel schadejaar	- 30,6	- 13,6	113,0	43,3	105,9	38,9	29,5	114,6	35,0	
Surplus (tekort) huidig jaar										
ten opzichte van vorig schadejaar	- 22,7	- 1,9	8,6	17,8	13,0	37,2	65,2	106,3	35,0	
Uitstaande claims reserve voor 2009										389,0
Uitstaande claims reserve van 2009 tot 2018										3.410,1
Overige verplichtingen (niet in tabel)										978,3
Claims arbeidsongeschiktheids- en zorgverzekeringen										1.467,7
Totale schadeverplichtingen in De balans										6.245,1

De versterking van de voorzieningen werd in 2018 voortgezet door een voortdurende aanpassing van de verwachte schade-uitkeringen.

De schadereserve ontwikkelingstabel per schadejaar (zie hierboven) laat de ontwikkeling zien van de uiteindelijke totale schade (in gedane betalingen en uitstaande schadereserves) voor elk schadejaar (zoals aangegeven in de kolom), per ontwikkelingsjaar (zoals aangegeven in de regel) vanaf het jaar van het optreden van de schade tot en met boekjaar 2018.

In de driehoek 'Betalingen' is het totale bedrag aan schadebetalingen weergegeven, verminderd met terugvorderingen, exclusief herverzekering.

De tweede driehoek, 'Schadekosten', geeft de uitstaande claimsreserve weer inclusief IBN(E)R voor elk schadejaar, op basis van de nieuwe inschatting van de uiteindelijke schadelast en de al gedane betalingen.

De regels 'Uiteindelijk verlies', geschat per de datum dat de schade voor het eerst optrad, per het vorige boekjaar en het huidige boekjaar weerspiegelt het feit dat de schatting fluctueert met de kennis en informatie die over de schadeclaim is vergaard. Hoe langer de ontwikkelingsperiode van de claims, hoe nauwkeuriger de inschatting van het uiteindelijke verlies.

Het bedrag bij 'Totaal schadeverplichting in de balans' wordt verder toegelicht in sectie 20.4 Verplichtingen inzake verzekeringscontracten Niet-leven.

5.7.2.3 Gezondheidsrisico

Gezondheid verzekeringstechnisch risico geeft het risico weer dat ontstaat uit de verplichtingen van de gezondheidsverzekeringen. Of dat nu gebeurt op een gelijkaardige technische basis als die van de levensverzekering of niet, voortvloeiend uit zowel de gedekte gevaren en de processen die worden gebruikt in de bedrijfsvoering.

De onderdelen van gezondheidsverzekeringsrisico moeten worden opgesplitst afhankelijk van het type verplichtingen: indien gelijkaardig aan levensrisico of gemodelleerd op basis van gelijkaardige technieken als die voor levensverplichtingen – we verwijzen naar sectie 5.4.2.1 Levensverzekeringsrisico's. Voor verplichtingen gelijkaardig aan Niet-leven verplichtingen of gemodelleerd op een gelijkaardige manier, verwijzen we naar sectie 5.4.2.2 Verzekeringsrisico's Niet-leven.

5.7.2.4 Herverzekeringen

Indien noodzakelijk sluiten de verzekeringsbedrijven van Ageas herverzekeringscontracten af om de verzekeringstechnische risico's te

verminderen. Deze herverzekering kan op polis-per-polis-basis (per risico) plaatsvinden of op portefeuillebasis (per gebeurtenis). Deze laatste gebeurtenissen zijn voornamelijk weegerelateerd (bijv. orkanen, aardbevingen en overstromingen) of ontstaan door menselijk handelen, met vele claims veroorzaakt door een afzonderlijke gebeurtenis. Voor de selectie van herverzekeringsmaatschappijen zijn voornamelijk de prijsstelling en de beheersing van het tegenpartijrisico bepalend. Het beheer van het tegenpartijrisico is geïntegreerd in het totale beheer van het kredietrisico.

Ageas richtte een interne herverzekeringsmaatschappij op, genaamd Intreas N.V., die in juni 2015 een licentie in Nederland verkreeg. In 2018 verkreeg Ageas een vergunning voor Leven en voor Niet-Leven voor ageas SA/NV in België. In de loop van 2019 worden de activiteiten van Intreas N.V. volledig overgedragen aan ageas SA/NV.

De reden om een vergunning voor ageas SA/NV aan te vragen om te functioneren als interne herverzekeraar, is om het herverzekeringsprogramma van de Ageas Groep te optimaliseren door het harmoniseren van de risicoprofielen binnen de gecontroleerde limieten/entiteiten en de kapitaalvaardigheid te verbeteren. ageas SA/NV accepteert uitsluitend risico's van bedrijven die tot de Ageas Groep behoren.

De verzekeringsmaatschappijen in scope voor (interne) herverzekering zijn:

- AG Insurance, België
- Ageas Insurance Limited, VK
- Ageas Ocidental, Portugal
- Ageas Seguros Non-Life, Portugal
- Specifieke minderheidsdeelnemingen

Teneinde in overeenstemming te zijn met zijn risk appetite, vermindert Intreas een gedeelte van het risico op de aangegane contracten door de aankoop van groep retrocessie dekkingen en/of dekkingen die zijn eigen balans beschermen. Ageas SA/NV onderschrijft proportionele overeenkomsten, die een deel van de Niet-leven-activiteiten van de entiteiten omvatten.

Intreas respecteert en opereert binnen het risicomanagementkader van Ageas en heeft zijn eigen bestuursorganen en beheersingsprocessen opgezet in overeenstemming met groepsnormen.

In de volgende tabel wordt een overzicht gegeven van het behoud van het risico per product (in nominale bedragen) van Ageas.

2018	Hoogste behoud per risico	Hoogste behoud per gebeurtenis
<i>Productsegmenten</i>		
Auto, wettelijke aansprakelijkheid	4.195.000	
Auto overige		45.200.000
Vastgoed	3.750.000	66.825.000
Wettelijke aansprakelijkheid algemeen	4.000.000	
Bedrijfsongevallenverzekering	2.700.000	20.200.000
Persoonlijke ongevallen	2.625.000	2.652.500

De tabel geeft het hoogste bedrag weer voor alle entiteiten van de groep voor soortgelijke dekking waarvoor Ageas de maximale neemt om risico's te beperken. Bedragen die hoger zijn dan in de tabel weergegeven, worden overgedragen naar derden herverzekeraars. De hoogte hangt af van het type gebeurtenis dat door deze herverzekeringsovereenkomsten wordt gedekt: per individueel risico of

per gebeurtenis. Aangezien de catastrofedekking voor Auto overige onder de reguliere herverzekeringsovereenkomsten valt, wordt het genoemde behoud beschouwd als het maximale bedrag waarvoor Ageas aansprakelijk is.

De onderstaande tabel biedt een overzicht van de premies die per product aan herverzekeraars zijn betaald per jaareinde (bedragen in miljoenen).

2018	Bruto geboekte premies	Uitgaande premies	Netto geboekte premies
<i>Productsegmenten</i>			
Leven	4.794,0	- 36,6	4.757,4
Ongevallen en ziekte	904,5	- 29,2	875,3
Brand, schade, andere schade aan eigendommen en overige	3.162,9	- 198,4	2.964,5

2017	Bruto geboekte premies	Uitgaande premies	Netto geboekte premies
<i>Productsegmenten</i>			
Leven	4.141,3	- 33,8	4.107,5
Ongevallen en ziekte	911,7	- 31,0	880,7
Brand, schade, andere schade aan eigendommen en overige	3.393,0	- 164,7	3.228,3

De tabel bevestigt de aanzienlijke stijging van het premie-inkomen voor de Leven-activiteiten en de lichte daling van Ongevallen & ziekte. De herverzekeringssessie bleef stabiel voor Leven en Ongevallen & Ziekte maar steeg aanzienlijk voor P&C-activiteiten, in het bijzonder Autoverzekeringen.

5.7.3 Operationele risico's

Operationele risico's worden gedefinieerd als de risico's van verlies als gevolg van ontoereikende of falende interne processen, systemen, medewerkers of externe gebeurtenissen.

Ageas Groep heeft een operationeel risicomanagementkader ingevoerd, dat bestaat uit voor de hele groep geldend beleid en processen, die tezamen beogen operationele risico's te identificeren, beoordelen, managen, bewaken en erover te rapporteren. Deze processen zijn een integraal onderdeel van het ERM-kader van de onderneming en omvatten:

- beheer van de continuïteit van de onderneming;
- beheer van het frauderisico;
- uitbesteding;
- behandel uw klant eerlijk;
- Incidentmanagement en verzameling van verliesgegevens;

- beoordeling toereikendheid interne controle;
- in kaart brengen van de belangrijkste risico's en het rapportageproces.

Ageas beschouwt operationeel risico als een 'paraplu-risico' dat zeven subrisico's omvat: Klanten, producten en bedrijfspraktijken, Uitvoering, levering en procesmanagement, Bedrijfsonderbreking en systeemfouten, Handelingen van werknemers en veiligheid op de werkvloer, Interne fraude, Externe fraude en Schade aan materiële activa.

De strategie van Ageas om operationele risico's te verminderen, is om operationele fouten of onderbrekingen te minimaliseren, of deze nu door interne of externe factoren worden veroorzaakt, die tot reputatieschade en/of financiële verliezen kunnen leiden. Wij doen dit met een sterk en robuust intern controlesysteem (ICS).

5.7.4 Strategische & bedrijfsrisico's

Deze risicocategorie omvat externe en interne factoren die een invloed kunnen hebben op de mogelijkheid van Ageas om te voldoen aan zijn huidige plannen en doelstellingen, en om zich te positioneren met het oog op de verwezenlijking van aanhoudende groei en waardecreatie.

Strategisch risico

Risico voor de organisatie voortvloeiend uit onduidelijk inzicht in en vertaling van de strategie, onvoldoende vastgesteld onzekerheidsniveaus (risico) van de strategie en/of problemen die wij in de implementatiefasen ondervinden. Het omvat:

- **Bedrijfsmodelrisico:**
risico voor de organisatie voortvloeiend uit ons bedrijfsmodel (en dat van invloed is op de zakelijke beslissingen die wij nemen).
- **Partnerschapsrisico:**
risico voor de organisatie voortvloeiend uit partnerships, afhankelijkheid van partnergerelateerde distributiekanaalen, beperkte operationele controle inherent aan joint ventures, aanbidding van verzekeringsdiensten als onderdeel van een breder 'partnership eco-systeem' (bijv. koppeling van verzekeringsproducten met dienstverleners zoals Amazon, nutsbedrijven op het gebied van connected homes enz.).

Ageas Groep heeft een sterk strategisch risicomanagementkader om op deze risico's te anticiperen, deze te melden en te verminderen. Het ORSA-rapport biedt een beoordeling van de algemene toereikendheid van solvabiliteit voor de drie jaren omvattende gebudgetteerde periode (multi-year budget of MYB), waarbij strategische risico's zijn inbegrepen.

Veranderingsrisico

Risico voor de organisatie voortvloeiend uit het management van veranderingen (bijv. programma's en projecten) of het onvermogen om snel genoeg in te spelen op bedrijfstak- en marktveranderingen (bijv. regelgeving en producten).

Omgevings- en bedrijfstakrisico

Risico's voortvloeiend uit interne en/of externe omgevingsfactoren zoals:

- Macro-economisch, voortvloeiend uit economische factoren (bijv. inflatie, deflatie, werkloosheid, veranderend consumentenvertrouwen /-gedrag enz.) die van invloed kunnen zijn op de activiteiten. Rente / inflatie / deflatie kan ook optreden via financiële en/of verzekeringsrisico's.
- Technologie, IT, infrastructuur & software vanwege onze behoefte aan en afhankelijkheid van informatietechnologie, gegevens enz.;
- Menselijk kapitaal & human resource, voortvloeiend uit onvoldoende / gebrek aan personeelsstrategie, onvoldoende vaardigheden en competentieprofielen en/of een hoog verloop;

- Geopolitieke factoren die ons vermogen beïnvloeden om activiteiten in de verschillende landen waar wij actief zijn / willen zijn uit te voeren of te ontwikkelen;
- Veranderende voorkeuren / klantgedrag;
- Klimaatverandering zoals extreem weer, natuurrampen, opwarming van de aarde die van invloed kan zijn op bevolkingen. Klimaatverandering als factor voor verzekeringsschade speelde in 2018 een belangrijke rol in de discussies binnen de verzekeringssector. Over het algemeen wordt verwacht dat klimaatverandering tot hogere claims in vrijwel alle eigendommen en ongevallenactiviteiten zal leiden. Teneinde zich voor te bereiden op dergelijke zeer waarschijnlijke scenario's hebben Ageas-entiteiten werkgroepen opgezet om de potentiële impact van klimaatverandering op de activiteiten te onderzoeken, zowel op het niveau van de risico's als op economisch vlak.
- Innovatie vanuit interne (eigen verzekeringsdiensten en gelanceerde producten enz.) en externe (bijv. blockchain, zelfrijdende auto's enz.) factoren;
- Concurrentierisico's ontstaan door veranderingen in het concurrentielandschap of de marktpositie.

Brexit

Op het moment van schrijven van dit Jaarverslag waren er veel onzekerheden over de uitkomsten van de Brexit onderhandelingen. Ongeacht wat de uitkomst zal zijn, kan er worden gemeld dat:

- Ageas UK heeft een lage blootstelling aan de directe gevolgen van een 'no deal Brexit'. De blootstelling is verwacht betrekking te hebben op een beperkte betrouwbaarheid van paspoortrechten richting Ierland. Voor de indirecte gevolgen zou men bijvoorbeeld kunnen denken aan; onverwachte stijgingen in claims inflatie vanwege reparatiekosten, wisselkoers schommelingen of stijgende medische kosten maar ook een potentiële stijging van de vraag naar service van klanten;
- Een verlaging van twee tredes van de VK overheidsobligatie zou potentieel kunnen betekenen dat de VK overheid wordt beschouwd als een niet-EEA overheid onder Solvency II. Alle VK overheidsobligaties zouden daardoor een Solvency II kapitaalopslag kunnen krijgen als deze een kredietkwaliteit van A+ zou hebben. (niet-EEA overheidsobligaties met een kredietkwaliteit van AA- en daarboven, hebben geen kapitaalopslag);
- De impact van een 'no deal Brexit' en de VK kredietverlaging is beoordeeld op Groep niveau als hebbende een beperkte invloed op de SCR 'spread'.

Systeemrisico

Het risico van verstoring van financiële dienstverleningsorganisaties die mogelijk ernstige gevolgen heeft voor het financiële systeem en/of de echte economie. Systeemrisico-gebeurtenissen kunnen hun oorsprong hebben in, zich verspreiden via, of buiten Ageas blijven.

06

Toezicht en solvabiliteit

De Nationale Bank van België (NBB) heeft ageas SA/NV aangemerkt als een Verzekeringsholding. De NBB is de toezichhoudende instantie en ontvangt in die hoedanigheid specifieke rapporten die de basis vormen voor het prudentieel toezicht op het niveau van de groep. In zijn rol van toezichhoudende instantie voor de groep faciliteert de NBB groepstoezicht via een college van toezichhouders. Toezichhouders in de EER-lidstaten waarin Ageas actief is, zijn in dit college vertegenwoordigd. Het college werkt op basis van Europese richtlijnen, waarborgt dat de samenwerking, uitwisseling van informatie en gezamenlijk overleg tussen de toezichhoudende instanties plaatsvindt en bevordert de convergentie van toezichhoudende activiteiten. In juni 2018 verleende de NBB ageas SA/NV een vergunning voor de onderschrijving van herverzekeringsactiviteiten.

6.1 Vereist en beschikbaar kapitaal onder Solvency II - Partieel Intern Model (Pijler 1)

Sinds 1 januari 2016 is het toezicht op Ageas op geconsolideerd niveau onder het Solvency II-raamwerk. In plaats van de Standaardformule toe te passen gebruikt Ageas het Partieel Intern Model (PIM) voor de Pijler 1-rapportage waarbij het grootste deel van de schadeverzekeringsrisico's worden gemodelleerd aan de hand van Ageas-specifieke formules.

Voor volledig geconsolideerde entiteiten is de consolidatiescope voor Solvency II vergelijkbaar met de IFRS consolidatiescope. De Europese beleggingen in deelnemingen werden pro-rata opgenomen, zonder enige diversificatievoordelen. Alle niet-Europese geassocieerde deelnemingen (inclusief Turkije) werden uitgesloten van beschikbaar kapitaal en vereist kapitaal, aangezien de toepasselijke solvabiliteitsstelsels niet als gelijkwaardig aan Solvency II worden beschouwd.

Tot het eerste kwartaal van 2018 nam Ageas een bedrag aan niet in aanmerking komend beschikbaar kapitaal op gelijk aan de tussen de operationele entiteiten gerealiseerde diversificatievoordelen. In het tweede kwartaal van 2018 kreeg Ageas de goedkeuring van de Nationale Bank van België (NBB) om herverzekeringsactiviteiten te organiseren en uit te voeren. Herverzekeringsactiviteiten verhogen de fungibiliteit van kapitaal binnen de groep, waardoor Ageas de flexibeler en wendbaarder wordt in het uitvoeren van zijn strategie. Als gevolg van de goedkeuring besloot Ageas niet langer de geografische diversificatievoordelen van het eigen vermogen als niet in aanmerking komend te elimineren.

In het Partieel Intern Model (PIM) past Ageas overgangsmaatregelen toe inzake de technische voorzieningen in Portugal en Frankrijk, de grandfathering van uitgegeven hybride schuld en de verlenging van rapportagedeadlines op het niveau van de Groep.

De aansluiting tussen het eigen vermogen volgens de IFRS en het eigen vermogen volgens Solvency II en de resulterende solvabiliteitsratio volgens het Partieel Intern Model is de volgende:

	31 december 2018	31 december 2017
IFRS eigen vermogen	11.519,6	10.162,2
Eigen vermogen	9.411,4	9.610,9
Minderheidsbelangen	2.108,2	551,3
Achtergestelde verplichtingen die in aanmerking komen	2.285,0	2.261,3
Perimeter wijzigingen aan IFRS waarde	- 3.170,6	- 2.781,2
Uitsluiting van verwachte dividenden	- 414,4	- 407,4
Proportionele consolidatie	- 315,3	- 232,4
Verwijdering uit de balans van beleggingen in deelnemingen	- 2.440,9	- 2.141,4
Waarderingsverschillen - (niet geaudit)	- 1.290,6	- 1.239,5
Herwaardering van vastgoedinvesteringen	1.807,0	1.629,0
Verwijdering uit de balans van parking concessies	- 422,6	- 429,9
Verwijdering uit de balans van goodwill	- 602,1	- 604,0
Herwaardering van balansonderdelen gerelateerd aan de verzekeringsactiviteiten - (niet door de accountant gecontroleerd) (Technische voorzieningen, bedragen die op herverzekeringsovereenkomsten kunnen worden verhaald, de waarde van verworven ondernemingen en uitgestelde overnamekosten)	- 4.960,1	- 5.048,2
Herwaardering van activa die onder IFRS niet aan reële waarde kunnen worden geboekt (Obligaties aangehouden tot einde looptijd, leningen, hypotheke)	2.613,8	2.947,1
Belastingimpact op waarderingsverschillen	252,1	256,7
Overige	21,3	9,8
Totaal Solvency II eigen vermogen - (niet geaudit)	9.343,4	8.402,8
Niet in aanmerking komend beschikbaar kapitaal	- 1.284,4	- 658,7
Totaal in aanmerking komend Solvency II eigen vermogen - (niet geaudit)	8.059,0	7.744,1
Vereist kapitaal voor de Groep volgens het Partieel Intern Model (SCR) – (niet geaudit)	3.728,1	4.062,4
Kapitaalratio	216.2%	190.6%

	31 december 2018	31 december 2017
Totaal in aanmerking komend eigen vermogen onder Solvency II, waarvan - (niet geaudit):	8.059,0	7.744,1
Tier 1	5.618,8	5.315,0
Tier 1 restricted	1.404,7	1.328,8
Tier 2	952,0	999,9
Tier 3	83,5	100,4

Per 31 december 2018 wijzigde de berekening van het eigen vermogen binnen Solvency II.

Niet in aanmerking komend gerelateerd aan diversificatievoordelen

Tot en met het eerste kwartaal van 2018 bracht Ageas zijn niet in aanmerking komend beschikbaar kapitaal terug met een bedrag dat gelijk is aan het geografische diversificatievoordeel dat voortvloeit uit consolidatie bij het berekenen van de SCR van de groep. Dit besluit werd genomen om de beperkte capaciteit van de Groep weer te geven om de voordelen van groepsdiversificatie uit te keren vanuit zijn geconsolideerde dochtermaatschappijen naar de holding, indien dit zou leiden tot een daling van de lokale solvabiliteitsratio's naar minder dan 100%.

Vanaf het tweede kwartaal van 2018 nam Ageas dit niet in aanmerking komende eigen vermogen niet langer op omdat de Nationale Bank van België in juni 2018 een herverzekeringsvergunning toekende aan ageas SA/NV. Door deze vergunning kan de holding interne herverzekeringstransacties afsluiten met de dochtermaatschappijen van Ageas, hetgeen de risico en kapitaalfunctionaliteit van de Groep verhoogt.

Overig niet in aanmerking komende beschikbaar kapitaal, voornamelijk verbonden met belangen van derden.

De geschreven putoptie op aandelen AG Insurance in bezit van BNP Paribas Fortis SA/NV verviel op 30 juni 2018, zonder te zijn uitgeoefend (zie Noot 15 Verplichtingen gerelateerd aan geschreven putopties NCI). De verplichting is vrijgevallen onder Solvency II op groepsniveau tegenover het beschikbare eigen vermogen.

Zo lang de put-optie was opgenomen, rapporteerde Ageas alsof de Groep voor 100% eigenaar was van AG Insurance. Toen de verplichting inzake de putoptie vrijviel, nam Ageas het niet in aanmerking komende beschikbare eigen vermogen gerelateerd aan het door BNP Paribas Fortis aangehouden belang van derden op. Dit leidde tot een verhoging van het niet in aanmerking komende beschikbaar kapitaal.

De solvabiliteitskapitaalvereisten kunnen als volgt worden samengevat:

	31 december 2018	31 december 2017
Marktrisico	4.420,6	4.835,0
Tegenpartij kredietrisico	351,3	333,8
Levensverzekeringstechnisch risico	633,5	669,7
Gezondheid verzekeringstechnisch risico	347,8	382,3
Niet-leven verzekeringstechnisch risico	718,4	697,3
Diversificatie tussen de hierboven vermelde risico's	- 1.395,0	- 1.428,1
Niet-diversifieerbare risico's	507,4	658,8
Absorberend vermogen van technische voorzieningen om verliezen te compenseren	- 1.001,5	- 1.188,7
Absorberend vermogen van uitgestelde belastingen om verliezen te compenseren	- 854,4	- 897,7
Vereist kapitaal voor de Groep volgens het Partieel Intern Model (SCR) – (niet-geaudit)	3.728,1	4.062,4
Impact van Schade Intern Model op Niet-Leven Verzekeringstechnisch Risico	364,2	359,3
Impact van Schade Intern Model op Diversificatie tussen risico's	- 198,4	- 209,3
Impact van Schade intern Model op correctie voor het vermogen via Uitgestelde Belastingen	7,1	8,3
Vereist Kapitaal voor de Groep onder de Standaardformule	3.901,0	4.220,7

6.2 Kapitaalbeheer Ageas onder Solvency II – SCR_{Ageas} (Pijler 2 – niet geaudit)

Ageas is van mening dat een sterke kapitaalbasis in de individuele verzekeringsactiviteiten een noodzaak is, enerzijds als een competitief voordeel en anderzijds omdat het nodig is om de geplande groei te financieren.

Voor zijn kapitaalbeheer hanteert Ageas een interne benadering gebaseerd op het Partieel Intern Model met een aangepast spreadrisico, waarbij een Intern Model wordt toegepast voor Vastgoed (vanaf 2016), overgangmaatregelen worden verwijderd (met uitzondering van de grandfathering van uitgegeven hybride schuld en de verlenging van rapportagedeadlines) en een aanpassing voor de reële waardering van IAS 19-reserves.

Onder deze aanpassing wordt het spreadrisico berekend op het fundamenteel gedeelte van het spreadrisico voor alle obligaties. Dit betekent een SCR-last voor EU-overheidsobligaties en verlaagt het spreadrisico voor alle andere obligaties. De technische voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde met gebruik van een rentecurve zoals voorgeschreven door EIOPA. In plaats van de standaard volatiliteitsaanpassing passen de ondernemingen een bedrijfsspecifieke volatiliteitsaanpassing toe, of gebruiken een model voor verwachtverlies-model gebaseerd op de samenstelling van hun specifieke activaportefeuille. Deze SCR wordt SCR_{Ageas} genoemd.

De aansluiting van de SCR_{ageas} met het Partieel Intern Model SCR is de volgende:

	31 december 2018	31 december 2017
Partieel Intern Model SCR Groep	3.728,1	4.062,4
Uitsluiting van Algemene Rekening	- 78,4	- 74,3
Partieel Intern Model SCR Verzekeringsactiviteiten	3.649,7	3.988,1
Impact van Intern Model Vastgoed	- 247,4	- 303,4
Bijkomend Spreadrisico	143,2	273,9
Min diversificatie	107,6	23,9
Min correctie technische voorziening	- 56,3	- 104,6
Min Beperking correctie voor het vermogen van uitgesteld belastingverlies	54,9	56,2
SCR ageas	3.651,7	3.934,1

	31 december 2018	31 december 2017
In aanmerking komend groepsvermogen gebaseerd op Partieel Intern Model	8.059,0	7.744,1
Uitsluiting van Algemene Rekening	- 556,4	- 90,6
Herwaardering technische voorziening	- 314,4	- 161,1
Terugboeking van parking concessies	208,0	212,4
Herberekening van niet-beschikbaar	- 4,2	8,4
In aanmerking komend groepsvermogen van verzekeringsactiviteiten onder Solvency II ageas	7.392,0	7.713,2

De verschillen in eigen vermogen en SCR tussen het Partieel Intern Model en de SCR_{ageas} die in de bovenste tabellen worden gepresenteerd, leiden tot een stijging van het Niet-overdraagbare eigen vermogen van EUR 4 miljoen (31 december 2017: daling van EUR 8 miljoen).

Kapitaalpositie Ageas per segment, gebaseerd op de SCR_{ageas}.

	31 december 2018			31 december 2017		
	Eigen Vermogen	SCR	Solvabiliteits-ratio	Eigen Vermogen	SCR	Solvabiliteits-ratio
België	6.446,4	2.747,3	234.6%	6.858,7	2.890,3	237.3%
VK	820,1	490,3	167.3%	761,7	517,5	147.2%
Continentaal Europa	1.036,3	581,3	178.3%	1.393,2	673,7	206.8%
Herverzekering	111,0	56,7	195.7%	116,6	48,0	242.9%
Niet-Overdraagbaar eigen vermogen/Diversificatie	- 1.021,8	- 223,9		- 1.417,0	- 195,4	
Totaal Verzekering	7.392,0	3.651,7	202.2%	7.713,2	3.934,1	196.1%
Impact van de opname van de Algemene Rekening	606,2	76,1		160,7	76,1	
Totaal Ageas	7.998,2	3.727,8	214.6%	7.873,9	4.010,2	196.3%

De beoogde kapitaalratio wordt gesteld op 175% gebaseerd op SCR_{ageas} op verzekeringsniveau.

07

Beloningen en vergoedingen

7.1 (Personeels)vergoedingen

Dit hoofdstuk heeft betrekking op vergoedingen na uitdiensttreding, andere langetermijnpersoneelsbeloningen en beëindigingsvergoedingen. Vergoedingen na uitdiensttreding zijn personeelsbeloningen, zoals pensioenen en ziektekostenvergoedingen, die worden uitgekeerd na beëindiging van de arbeidsrelatie. Andere langetermijnpersoneelsbeloningen zijn

personeelsbeloningen die niet (volledig) betaalbaar zijn binnen twaalf maanden na de periode waarin de medewerkers de betreffende dienst hebben verleend, zoals jubileumuitkeringen en langdurige arbeidsongeschiktheidsuitkeringen. Beëindigingsvergoedingen zijn personeelsvergoedingen die betaalbaar zijn ten gevolge van het voortijdig beëindigen van de arbeidsrelatie met een werknemer.

De volgende tabel geeft een overzicht van alle personeelsvergoedingen binnen Ageas.

	2018	2017
Pensioenregelingen met vaste toezeggingen	644,1	678,6
Overige vergoedingen na uitdiensttreding	132,2	130,0
Overige lange-termijn-personeelsbeloningen	16,1	16,2
Verplichtingen voor ontslagvergoedingen	5,1	7,8
Totaal verplichtingen voor regelingen met vaste toezeggingen (activa)	797,5	832,6

Verplichtingen en gerelateerde prestatiekosten worden volgens de 'projected unit credit' methode berekend. Het doel van deze methode is de beloningen toe te rekenen naar rato van het aantal dienstjaren waarbij rekening wordt gehouden met toekomstige salarisverhogingen en de toewijzingsbeginselen van de pensioenregeling.

De verplichting voor toegezegd pensioenregelingen vertegenwoordigt de netto contante waarde van de toegekende beloningen per verslagdatum. De aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten vertegenwoordigen de contante waarde van de beloningen die resulteren uit het dienstverband van de werknemer gedurende de periode.

De pensioenkosten omvatten nettorentelasten, berekend door toepassing van de disconteringsvoet op de nettopensioenschuld. De disconteringsvoet is een voet van toepassing op hoogwaardige bedrijfsobligaties als er sprake is van een actieve markt voor zulke obligaties, en een voet van toepassing op overheidsobligaties op andere markten.

Bepaalde activa kunnen worden beperkt tot hun recupereerbare bedrag in de vorm van een reductie in toekomstige contributies of een cash terugbetaling (actiefplafond). Bovendien kan er een verplichting omwille van een minimumvereiste inzake financiering worden geregistreerd.

Actuariële winsten en verliezen voor vergoedingen na uitdiensttreding worden geregistreerd in Overig comprehensive income, terwijl die voor Andere personeelsbeloningen op lange termijn en uitdiensttredingsvergoedingen in de resultatenrekening worden geboekt.

7.1.1 Vergoedingen na uitdiensttreding

7.1.1.1 Pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen en andere vergoedingen na uitdiensttreding

Ageas heeft pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen voor het merendeel van haar medewerkers. Het heeft voor Ageas de voorkeur om de pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen te vervangen door pensioenregelingen op basis van beschikbare premies om zodoende de werkgeverskosten beter te kunnen beheersen, mobiliteit van medewerkers tussen de landen te bevorderen en voor een beter begrip van de regeling te zorgen. Ageas financiert echter, conform eerdere afspraken, nog altijd pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen die voor het merendeel van de huidige medewerkers gelden.

Toegezegd pensioenregelingen worden berekend op basis van het aantal dienstjaren en het salarisniveau. De pensioenverplichtingen worden bepaald aan de hand van sterftecijfers, het personeelsverloop, de loonstijging en economische aannames met betrekking tot bijvoorbeeld de inflatie en het disconteringspercentage. De disconteringsvoet wordt per land of per regio vastgesteld op basis van het rendement (per de einddatum) van bedrijfsobligaties met een AA-rating. Door deze pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen is de groep blootgesteld aan actuariële risico's, zoals langlevens-, valuta-, rente- en marktrisico.

Naast pensioenuitkeringen omvatten de kosten van regelingen op basis van vaste toezeggingen ook andere kosten, zoals de vergoeding van een deel van de premies van ziektekostenverzekeringen, die in stand blijven na pensionering van medewerkers.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de bedragen die per 31 december zijn opgenomen in de balans in verband met pensioenregelingen en overige vergoedingen na uitdiensttreding.

	Pensioenregelingen met vaste toezeggingen		Overige vergoedingen na uitdiensttreding	
	2018	2017	2018	2017
Contante waarde van verplichtingen met kwalificerende beleggingen	289,1	351,0		
Contante waarde van verplichtingen zonder kwalificerende beleggingen	642,6	645,8	132,2	130,0
Contante waarde van de verplichting	931,7	996,8	132,2	130,0
Reële waarde van kwalificerende beleggingen	- 306,1	- 334,9		
	625,6	661,9	132,2	130,0
Actiefplafond / minimale financieringsvereisten	16,8	16,7		
Overige bedragen verantwoord in de balans	1,7			
Netto verplichtingen (activa) voor regelingen met vaste toezeggingen	644,1	678,6	132,2	130,0
Bedragen in de balans:				
Verplichtingen voor regelingen met vaste toezeggingen	666,6	678,6	132,2	130,0
Activa voor plannen met vaste toezeggingen	- 22,6			
Netto verplichtingen (activa) voor regelingen met vaste toezeggingen	644,1	678,6	132,2	130,0

De verplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen zijn opgenomen onder 'Overlopende rente en overige verplichtingen' (zie noot 25) en de activa uit hoofde van pensioenregelingen met vaste toezeggingen vallen onder 'Overlopende rente en overige activa' (zie noot 16).

Omdat Ageas als financiële instelling gespecialiseerd is in het beheer van regelingen voor personeelsvergoedingen zijn een aantal pensioenregelingen voor medewerkers verzekerd via verzekeringsbedrijven die deel uitmaken van de Groep. Derhalve, en in overeenstemming met IFRS, worden deze activa niet tot het

toetsingsvermogen gerekend en mogen deze niet worden gerekend tot de fondsbeleggingen. Om die reden worden deze regelingen aangemerkt als 'niet gefinancierd'.

Vanuit economisch oogpunt wordt de nettoverplichting inzake toegezegdpensioenregelingen gecompenseerd door de niet tot het toetsingsvermogen gerekende fondsbeleggingen die binnen Ageas worden aangehouden (2018: EUR 485,3 miljoen; 2017: EUR 468,7 miljoen). Economisch gezien resulteert dit voor 2018 in een netto pensioenverplichting van EUR 158,8 miljoen (2017: EUR 209,9 miljoen) voor verplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de mutaties in de nettoverplichtingen (activa) voor regelingen met vaste toezeggingen in de balans.

	Pensioenregelingen met vaste toezeggingen		Overige vergoedingen na uitdiensttreding	
	2018	2017	2018	2017
Netto verplichtingen (activa) voor regelingen met vaste toezeggingen per 1 januari	678,6	654,2	130,0	122,1
Totale lasten voor regelingen met vaste toezeggingen	49,4	48,3	4,7	6,8
Bijdragen werkgevers	- 5,0	- 3,8		
Bijdragen werknemers betaald aan de werkgever	1,9	1,8		
Uitkeringen direct betaald door de werkgever	- 34,7	- 33,0	- 2,7	- 2,6
Aan- en verkoop van dochterondernemingen	0,7	- 0,1		- 2,9
Overdracht	- 2,5	12,7		
Wisselkoersverschillen	- 0,1			
Overige	0,3	3,0		- 0,7
Herberekening	- 44,5	- 4,5	0,2	7,3
Netto verplichtingen (activa) voor regelingen met vaste toezeggingen per 31 december	644,1	678,6	132,2	130,0

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de mutaties in de verplichtingen voor regelingen met vaste toezeggingen.

	Pensioenregelingen met vaste toezeggingen		Overige vergoedingen na uitdiensttreding	
	2018	2017	2018	2017
Verplichtingen voor regelingen met vaste toezeggingen per 1 januari	996,8	958,4	130,0	122,1
Aan het boekjaar toegerekende pensioenkosten	50,6	41,1	3,3	3,8
Rentelasten	13,3	16,2	2,1	2,2
Pensioenkosten van verstreken diensttijd - verworven en niet-verworven rechten	0,9	1,0	- 0,5	0,8
Planinperkingen	- 9,2	- 0,6	- 0,2	
Herberekening	- 52,7	13,0	0,2	7,3
Bijdragen deelnemers	0,4	0,3		
Bijdragen werknemers betaald aan de werkgever	1,9	1,8		
Uitkeringen	- 19,3	- 10,9		
Uitkeringen direct betaald door de werkgever	- 34,7	- 33,0	- 2,7	- 2,6
Aan- en verkoop van dochterondernemingen	3,0	- 0,1		- 2,9
Overdracht	- 15,2	14,5		
Wisselkoersverschillen	- 1,8	- 7,3		
Overige	- 2,3	2,4		- 0,7
Verplichtingen voor regelingen met vaste toezeggingen per 31 december	931,7	996,8	132,2	130,0

Uitkeringen direct betaald door de werkgever en door deelnemers aan de werkgever betaalde bijdragen hebben betrekking op pensioenregelingen met vaste toezeggingen die direct binnen een Ageas-entiteit worden gehouden.

De volgende tabel toont de mutaties in de reële waarde van de kwalificerende beleggingen.

	2018	2017
Reële waarde van kwalificerende beleggingen per 1 januari	334,9	318,3
Rentebaten	6,7	7,9
Herberekening (rendement op de kwalificerende beleggingen, exclusief rente-effect)	- 10,4	20,1
Bijdragen werkgevers	5,0	3,8
Bijdragen deelnemers	0,4	0,3
Uitkeringen	- 19,3	- 10,9
Aan- en verkoop van dochterondernemingen	4,4	
Overdracht	- 12,7	1,8
Wisselkoersverschillen	- 1,7	- 7,3
Overige	- 1,2	0,9
Reële waarde van kwalificerende beleggingen per 31 december	306,1	334,9

De volgende tabel toont de veranderingen in het actiefplafond en/of minimale financieringsvereisten.

	2018	2017
Actiefplafond / minimale financieringsvereisten per 1 januari	16,7	14,1
Rentelasten	0,2	
Herberekening	- 2,2	2,6
Schikkingen		
Aan- en verkoop van dochterondernemingen	2,1	
Actiefplafond / minimale financieringsvereisten per 31 december	16,8	16,7

Het actiefplafond houdt verband met Ageas-entiteiten in Portugal.

De volgende tabel geeft een overzicht van de componenten die betrekking hebben op de toegezegdpensioenregelingen en overige uitkeringen na uitdiensttreding voor het jaar eindigend per 31 december en die van invloed zijn op de resultatenrekening.

	Pensioenregelingen met vaste toezeggingen		Overige vergoedingen na uitdiensttreding	
	2018	2017	2018	2017
Aan het boekjaar toegerekende pensioenkosten	50,6	41,1	3,3	3,8
Netto rentekosten	6,8	8,3	2,1	2,2
Pensioenkosten van verstreken diensttijd - verworven en niet-verworven rechten	0,9	1,0	- 0,5	0,8
Planinperkingen	- 9,2	- 0,6	- 0,2	
Overige	0,3	- 1,5		
Totale lasten voor regelingen met vaste toezeggingen	49,4	48,3	4,7	6,8

De netto rentekosten en andere zijn verantwoord als Financieringslasten (zie noot 40). Alle overige kosten worden verantwoord als Personeelskosten (zie noot 43).

De samenstelling van herberekeningen per 31 december is als volgt.

	Pensioenregelingen met vaste toezeggingen		Overige vergoedingen na uitdiensttreding	
	2018	2017	2018	2017
Rendement op kwalificerende beleggingen, exclusief effect op de rente	10,4	- 20,1		
Herberekening van actiefplafond / minimale financieringsvereisten	- 2,2	2,6		
Actuariële (winsten) verliezen m.b.t.:				
wijziging in demografische veronderstellingen	- 19,0	1,9		
wijziging in financiële veronderstellingen	- 38,0	35,4	- 2,9	5,2
ervaringsaanpassingen	4,3	- 24,3	3,1	2,1
Herberekening van de verplichting inzake de toegezegdpensioenregeling, netto (actief)	- 44,5	- 4,5	0,2	7,3

De herberekening van de nettoverplichting inzake de toegezegdpensioenregeling wordt onder overig comprehensive income verantwoord. Herberekeningen van kwalificerende beleggingen zijn met name het verschil tussen de eigenlijke return van kwalificerende beleggingen en verwachte disconteringsvoet. Herberekeningen van de toegezegdpensioenverplichtingen geven de verandering in actuariële veronderstellingen (demografische en financiële veronderstellingen) en de ervaringsaanpassingen weer.

Ervaringsaanpassingen zijn de actuariële winsten en verliezen die ontstaan door verschillen tussen de actuariële veronderstellingen aan het begin van het jaar en de werkelijke uitkomsten gedurende het jaar.

De volgende tabel is een weergave van de gewogen gemiddelde looptijd van de toegezegdpensioenregeling in jaren.

2018	Pensioenregelingen met vaste toezeggingen	Overige vergoedingen na uitdiensttreding
Gewogen gemiddelde looptijd van de toegezegdpensioenregeling	13,9	19,0

De volgende tabel geeft een overzicht van de voornaamste actuariële veronderstellingen die zijn toegepast voor de landen in de eurozone.

	Pensioenregelingen met vaste toezeggingen				Overige vergoedingen na uitdiensttreding			
	2018		2017		2018		2017	
	Laag	Hoog	Laag	Hoog	Laag	Hoog	Laag	Hoog
Disconteringsvoet	0.7%	1.7%	0.5%	1.4%	1.8%	1.8%	0.8%	1.7%
Toekomstige salarisverhogingen (prijsinflatie inbegrepen)	0.5%	4.8%	0.5%	4.8%				
Toekomstige pensioenverhogingen (prijsinflatie inbegrepen)	1.5%	1.8%	0.0%	1.7%				
Evolutie medische kosten					3.8%	3.8%	3.8%	3.8%

De disconteringsvoet voor Pensioenregelingen is gewogen voor de nettoverplichting inzake de toegezegdpensioenregeling (activa). De meest uitgebreide pensioenplannen situeren zich in België, met disconteringsvoeten variërend van 0,65% tot 1,85%. De toekomstige salarisverhogingen variëren in 2018 van 0,51% voor oudere personeelsleden tot 4,80% voor jongere personeelsleden.

De volgende tabel bevat de voornaamste actuariële veronderstellingen die zijn toegepast voor de overige landen.

Pensioenregelingen met vaste toezeggingen	2018	2017
Disconteringsvoet	2.9%	2.5%
Toekomstige salarisverhogingen (prijsinflatie inbegrepen)	3.6%	3.6%
Toekomstige pensioenverhogingen (prijsinflatie inbegrepen)	0.0%	0.0%

De eurozone vertegenwoordigt 80% van de totale verplichting voor regelingen met vaste toezeggingen van Ageas. Onder overige landen valt uitsluitend het Verenigd Koninkrijk. Uitkeringen na uitdiensttreding in landen buiten de eurozone en het Verenigd Koninkrijk worden aangemerkt als niet van materieel belang.

Een toe- of afname van 1% in de veronderstelde actuariële veronderstellingen zou het volgende effect hebben op de toegezegdpensioenverplichting voor toegezegdpensioenregelingen en overige vergoedingen na uitdiensttreding.

	Pensioenregelingen met vaste toezeggingen		Overige vergoedingen na uitdiensttreding	
	2018	2017	2018	2017
Contante waarde van de verplichting	931,7	996,8	132,2	130,0
Effect van wijzigingen in de veronderstelde disconteringsvoet:				
1% toename	- 11,9%	- 13,8%	- 17,3%	- 17,7%
1% afname	14,8%	17,7%	23,5%	24,1%
Effect van wijzigingen in de veronderstelde toekomstige salarisverhogingen:				
1% toename	12,0%	12,3%		
1% afname	- 9,8%	- 7,1%		
Effect van wijzigingen in de veronderstelde pensioenverhogingen:				
1% toename	8,0%	9,3%		
1% afname	- 7,1%	- 8,0%		

Een toe- of afname van de veronderstelde trendmatige groei met 1% van de medische kosten zou het volgende effect hebben op de uitkeringsverplichting voor medische kosten.

	2018	Medische kosten 2017
Contante waarde van de verplichting	132,1	129,2
Effect van de veronderstelde trendmatige veranderingen van de medische kosten:		
1% toename	23.9%	24.5%
1% afname	- 18,0%	- 18,5%

De samenstelling van de kwalificerende beleggingen is als volgt.

	31 december 2018	%	31 december 2017	%
Aandelen	53,2	17.4%	64,4	19.2%
Obligaties	133,3	43.5%	113,7	33.9%
Verzekeringscontracten	31,1	10.2%	43,2	12.9%
Vastgoedportefeuille	43,9	14.3%	41,8	12.5%
Geldmiddelen	5,8	1.9%	5,3	1.6%
Overige	38,8	12.7%	66,5	19.9%
Totaal	306,1	100.0%	334,9	100.0%

De kwalificerende beleggingen bestaan voornamelijk uit vastrentende waarden, gevolgd door aandelen, vastgoed (fondsen) en beleggingscontracten die zijn afgesloten bij verzekeringsmaatschappijen. Volgens het interne beleggingsbeleid van Ageas dienen voor de financiering van pensioenregelingen

beleggingen in derivaten en opkomende markten te worden vermeden. Ageas past het beleid voor asset-allocation geleidelijk aan om zo de looptijd van de beleggingen beter af te stemmen op de looptijd van de pensioenverplichtingen. Het bedrag in 'Overige' houdt verband met twee gediversifieerde fondsen in het Verenigd Koninkrijk.

De samenstelling van de pensioenplanbeleggingen voor de niet-kwalificerende beleggingen voor pensioenregelingen is als volgt.

	31 december 2018	%	31 december 2017	%
Aandelen	23,8	4.9%	24,2	5.2%
Obligaties	388,0	79.9%	380,8	81.2%
Vastgoedportefeuille	57,2	11.8%	61,1	13.0%
Converteerbare obligaties	3,4	0.7%	2,8	0.6%
Geldmiddelen	3,8	0.8%	- 0,2	0.0%
Totaal	485,4	100.0%	468,7	100.0%

Naar verwachting zal Ageas als werkgever in het boekjaar eindigend op 31 december 2018 de volgende bijdragen betalen aan regelingen ten behoeve van uitkeringen na uitdiensttreding.

	Pensioenregelingen met vaste toezeggingen
Verwachte bijdragen voor volgend jaar	4,4
Verwachte bijdragen voor volgend jaar voor ongekwalificeerde pensioenplanbeleggingen	30,1

7.1.1.2 Pensioenregelingen op basis van beschikbare premies

Ageas financiert wereldwijd een aantal regelingen op basis van beschikbare premies. Bij dit type regelingen blijft de verplichting van de werkgever beperkt tot de uitkering van de vergoedingen die zijn berekend in overeenstemming met het reglement. In 2018 bedroegen de werkgeversbijdragen voor regelingen op basis van beschikbare premies EUR 11,7 miljoen (2017: EUR 13,1 miljoen). Deze bijdragen worden verantwoord onder Personeelskosten (zie noot 43).

In België, heeft Ageas regelingen met toegezegde bijdragen, opgezet in overeenstemming met de Wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen (WAP plannen). Deze plannen verbinden de werkgever tot de betaling van een toelage berekend volgens het pensioenreglement, en het toekennen van een gewaarborgd minimum rendement gelinkt aan de rentes op Belgische overheidsobligaties, met een ondergrens van 1,75% en een bovengrens van 3,75%.

De wet van 18 december 2015 om de houdbaarheid en maatschappelijke doelstelling van werknemerspensioenen te verzekeren en om het aanvullend karakter verder te verstevigen in vergelijking met de wettelijke pensioenen verandert het engagement van de werkgever ten aanzien van deze plannen. Per 1 januari 2016 is de gegarandeerde rentevoet door de werkgever gelijk aan een

percentage (gelijk aan 65% in 2016 en 2017) van de gemiddelde return op 1 juni over de afgelopen 24 maanden van de Belgische OLO's met een looptijd van 10 jaar. Dit rendement zal worden toegepast op 1 januari van het volgende jaar. Deze berekening resulteert in een gegarandeerde rentevoet van 1,75% op 1 januari 2018 (1,75% op 1 januari 2017).

Door deze minimale rendementsgaranties voldoen WAP plannen strikt genomen niet aan de definitie van toegezegdebijdragenregelingen van IAS 19. Hoewel IAS 19 geen rekening houdt met de boekhoudkundige verwerking van hybride plannen, kunnen dergelijke plannen dankzij de wetswijziging per 1 januari 2016 boekhoudkundig worden verwerkt met behulp van de 'projected unit credit'-methode. Bijgevolg heeft Ageas de verplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen vanaf 1 januari 2016 geschat volgens IAS 19.

7.1.2 Andere langetermijnpersoneelsbeloningen

De Andere langetermijnpersoneelsbeloningen bestaan uit verplichtingen van de werkgever tot het uitkeren van bijvoorbeeld jubileumpremies. De tabel hieronder geeft de netto verplichtingen weer. De verplichtingen met betrekking tot Andere langetermijnpersoneelsbeloningen zijn opgenomen in de balans onder Overlopende rente en overige verplichtingen (zie noot 25).

	2018	2017
Contante waarde van de verplichting	16,1	16,2
Netto verplichtingen (activa) voor regelingen met vaste toezeggingen	16,1	16,2

De volgende tabel toont de mutaties gedurende het boekjaar in de verplichtingen inzake Andere langetermijnpersoneelsbeloningen.

	2018	2017
Netto verplichting per 1 januari	16,2	15,1
Totale lasten	0,6	1,7
Uitkeringen direct betaald door de werkgever	- 0,7	- 0,6
Netto verplichting per 31 december	16,1	16,2

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de actuariële veronderstellingen die zijn gehanteerd voor het berekenen van de verplichtingen met betrekking tot andere langetermijnpersoneelsbeloningen.

	2018		2017	
	Laag	Hoog	Laag	Hoog
Disconteringsvoet	0.89%	1.20%	0.80%	0.95%
Toekomstige salarisverhogingen	2.31%	4.10%	1.80%	4.80%

De kosten van de Andere langetermijnpersoneelsbeloningen worden hierna getoond. De rentekosten zijn verantwoord als Financieringslasten (zie noot 40) en de overige kosten zijn verantwoord als Personeelskosten (zie noot 43).

	2018	2017
Aan het boekjaar toegerekende pensioenkosten	1,1	1,0
Rentelasten	0,1	0,2
Onmiddellijk verantwoorde netto actuariële verliezen (winsten)	- 0,6	0,5
Totale lasten	0,6	1,7

7.1.3 Beëindigingsvergoedingen

Beëindigingsvergoedingen zijn personeelsbeloningen die betaalbaar zijn in verband met het beëindigen van de arbeidsrelatie met een werknemer vóór de normale pensioendatum of het besluit van een werknemer om vrijwillig ontslag te accepteren in ruil voor deze vergoeding.

De onderstaande tabel toont verplichtingen die samenhangen met Beëindigingsvergoedingen die in de balans begrepen zijn onder Overlopende rente en overige verplichtingen (zie noot 25).

	2018	2017
Contante waarde van de verplichting	5,1	7,8
Netto verplichtingen (activa) voor regelingen met vaste toezeggingen	5,1	7,8

De volgende tabel toont de mutaties gedurende het boekjaar in de verplichtingen inzake Beëindigingsvergoedingen.

	2018	2017
Netto verplichting per 1 januari	7,8	8,7
Totale lasten	1,9	3,8
Uitkeringen direct betaald door de werkgever	- 4,6	- 4,7
Netto verplichting per 31 december	5,1	7,8

Kosten die gerelateerd zijn aan Beëindigingsvergoedingen worden hieronder getoond. De netto rentekosten zijn verantwoord als Financieringslasten (zie noot 40). Alle overige kosten worden verantwoord als Personeelskosten (zie noot 43).

	2018	2017
Aan het boekjaar toegerekende pensioenkosten	2,4	3,9
Onmiddellijk verantwoorde netto actuariële verliezen (winsten)	- 0,5	- 0,1
Totale lasten	1,9	3,8

7.2 Aandelen- en aandelenoptieregelingen

Ageas maakt gebruik van de mogelijkheid om haar werknemers en leden van het Executive Committee in aandelen en aan aandelen gerelateerde instrumenten te belonen.

Het kan hierbij gaan om de volgende instrumenten:

- Personeelsopties;
- Restricted shares;
- Aandelengekoppelde incentives.

In 2018 vervielen alle optieregelingen en er werden geen nieuwe optieregelingen gelanceerd. Per 31 december 2017 lopen de volgende optieregelingen (de uitoefenprijzen in de onderstaande tabellen zijn in euro's).

2017	Uitstaande opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs	Hoogste uitoefenprijs	Laagste uitoefenprijs
<i>Vervaljaar</i>				
2018	479.690	154,32	164,60	150,60
Totaal	479.690	154,32		

In 2017 was de gemiddelde looptijd van de uitstaande opties is 0,2 jaar. Het verloop van de uitstaande opties is als volgt.

	Aantal opties	2018 Gewogen gemiddelde uitoefenprijs	Aantal opties	2017 Gewogen gemiddelde uitoefenprijs
Stand per 1 januari	479.690	154,32	969.877	217,94
Vervallen opties	- 479.690		- 490.187	
Stand per 31 december			479.690	154,32
Op nieuw uit te geven Ageas aandelen			479.690	

Per 31 december 2018 waren er geen uitstaande opties.

In 2018 en 2017 zijn geen kosten verantwoord in verband met de optieregelingen, omdat ze allemaal gevestigd zijn. Zolang opties niet worden uitgeoefend, hebben deze geen invloed op het Eigen vermogen van Ageas aangezien de kosten zoals verantwoord in de resultatenrekening gecompenseerd worden door een overeenkomstige toename van het eigen vermogen. Op het moment van uitoefening van de opties wordt binnen het eigen vermogen een bedrag gelijk aan de uitoefenprijs verschoven van overige reserves naar aandelenkapitaal en agioreserve. In 2018 en 2017 zijn geen opties uitgeoefend.

De door Ageas toegekende opties betreffen 10-jarige Amerikaanse 'at-the-money' callopties met een 5-jarige wachtperiode die worden gewaardeerd op basis van het Simple Cox model. De volatiliteit is gebaseerd op marktinformatie van externe partijen.

Alle optieregelingen en regelingen voor voorwaardelijke aandelen (zie hierna) worden afgewikkeld door het leveren van aandelen Ageas. Voor een aantal optieregelingen en regelingen voor voorwaardelijke aandelen is specifiek aangegeven dat bij uitoefening bestaande aandelen moeten worden geleverd. Voor de overige regelingen kunnen nieuwe aandelen worden uitgegeven.

7.2.2 Toekenning van aandelen onder voorwaarden ('restricted shares')

In 2015 heeft Ageas een 'restricted share' programma voor het senior management opgezet. Afhankelijk van de prestatie van het aandeel Ageas ten opzichte van vergelijkbare ondernemingen over de periode van de volgende drie jaar en een aantal andere voorwaarden worden de senior managers beloond met in totaal:

- tussen nul en 154.440 (om-niet te verstrekken) bestaande aandelen Ageas op 1 april 2018 (plan 2015).

In verband met deze regeling is in 2018 een bedrag van EUR 8,7 miljoen aan Salariskosten verantwoord (2017: EUR 5,4 miljoen).

De verstrekking van de aandelen onder voorwaarden voor 2015 werd begin 2018 bevestigd en bedraagt 200% van de voorwaardelijk verstrekte aandelen, in totaal 143.880 Ageas-aandelen. Deze aandelen werden in april 2018 onvoorwaardelijk toegekend.

In aanvulling op deze plannen zijn de leden van het Management Committee 71.870 aandelen toegezegd als langetermijn-incentive.

De voorwaarden voor de toekenning en verkoop van deze voorwaardelijke aandelen staan beschreven in noot 7 sectie 7.3 Bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur en de leden van het Executive Committee.

De volgende tabel toont het verloop van de toezeggingen van aandelen onder voorwaarden gedurende het jaar aan het senior management.

(aantal aandelen in '000)	2018	2017
Aantal onder voorwaarden verstrekte aandelen per 1 januari	144	274
Verstrekte voorwaardelijke aandelen - gevestigd	- 144	- 126
Verstrekte voorwaardelijke aandelen - vervallen		- 4
Aantal onder voorwaarden verstrekte aandelen per 31 december		144

De volgende tabel toont het verloop van de toezeggingen van restricted shares gedurende het jaar aan leden van het Executive Committee en het Management Committee.

(aantal aandelen in '000)	2018	2017
Aantal onder voorwaarden verstrekte aandelen per 1 januari	82	136
Verstrekte voorwaardelijke aandelen toe te kennen en toegekend	73	
Verstrekte voorwaardelijke aandelen - gevestigd		- 54
Aantal onder voorwaarden verstrekte aandelen per 31 december	155	82

7.2.3 Aandelengekoppelde incentives

In 2016, 2017 en 2018 heeft Ageas een aandelengekoppelde incentiveprogramma voor het senior management opgezet. Afhankelijk van de prestatie van het aandeel Ageas ten opzichte van vergelijkbare ondernemingen over de periode van drie jaar volgend op de lancering van elk van de plannen en een aantal andere voorwaarden worden de senior managers beloond met een betaling in contanten gelijk aan een waarde:

- tussen 0 en de waarde van 129.150 Ageas-aandelen op 1 april 2019 (plan 2016).
- tussen 0 en de waarde van 141.840 Ageas-aandelen op 1 april 2020 (plan 2017).
- tussen 0 en de waarde van 129.580 Ageas-aandelen op 1 april 2021 (plan 2018).

De verplichting voortvloeiend uit deze in contanten afgewikkelde transacties wordt op elke rapportagedatum bepaald tegen de reële waarde.

7.3 Bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur en de leden van het Executive Committee

In dit hoofdstuk van het verslag beschrijven wij hoe Ageas in 2018 zijn bezoldigingsbeleid implementeerde en hoe dit in 2019 wordt toegepast. Dit hoofdstuk bevat gedetailleerde informatie over de bezoldiging van de individuele bestuursleden van de Raad van Bestuur en het Executive Committee die gedurende 2018 in functie waren.

Het bezoldigingsbeleid werd goedgekeurd door de Algemene Vergaderingen van respectievelijk ageas SA/NV en ageas N.V. op respectievelijk 28 en 29 april 2010. Het bezoldigingsbeleid is aangehecht aan het Ageas Corporate Governance Charter en kan worden geraadpleegd op:

<https://www.ageas.com/nl/about/bezoldiging>.

7.3.1 Bezoldiging van de Raad van Bestuur

Wijzigingen in de Raad van Bestuur in 2018

De Raad van Bestuur bestaat momenteel uit veertien leden: Jozef De Mey (Voorzitter), Guy de Selliers de Moranville (Vicevoorzitter), Lionel Perl, Jan Zegeering Hadders, Katleen Vandeweyer, Jane Murphy, Richard Jackson, Lucrezia Reichlin, Yvonne Lang Ketterer en Sonali Chandmal als niet-uitvoerend bestuurders en Bart De Smet (CEO), Christophe Boizard (CFO), Filip Coremans (CRO) en Antonio Cano (COO) als uitvoerend bestuurders.

Sonali Chandmal werd in mei 2018 benoemd als nieuw onafhankelijk lid van de Raad van Bestuur.

Inzake het lidmaatschap van de Raad van Bestuur van niet-uitvoerende bestuurders in dochtermaatschappijen van Ageas, is Guy de Selliers

de Moranville Voorzitter van de Raad van Bestuur van AG Insurance SA/NV en Jan Zegeering Hadders is een lid van deze Raad. Lionel Perl en Jozef de Mey zijn lid van de Raad van Bestuur van Ageas UK Ltd. Jozef De Mey is ook voorzitter van de Raad van Bestuur van Credimo N.V. (BE) en lid van de Raad van Bestuur van Credima Holding N.V. (BE). Hij is vicevoorzitter van de Raad van Bestuur van Muang Thai Group Holding Company Ltd. (Thailand) en van Muang Thai Life Assurance Public Company Ltd. (Thailand).

Jane Murphy is lid van de Raad van Bestuur van Ageas France S.A. Richard Jackson is lid van de Raad van Bestuur van Ageas Portugal Holdings SGSP (PT), van Médis (Companhia Portuguesa de Seguros de Saude S.A.) en Ocidental (Companhia Portuguesa de Seguros S.A.). Voor zover deze posities worden vergoed, staan de betaalde bedragen in de tabellen hieronder.

Implementatie van het bezoldigingsbeleid

In april 2010 hebben de Algemene Vergaderingen van Aandeelhouders van ageas SA/NV en ageas N.V. hun goedkeuring gegeven aan het bezoldigingsbeleid voor de niet-uitvoerende bestuursleden van Ageas van toepassing vanaf 1 januari 2010.

Het bezoldigingsbeleid van Ageas stemt overeen met de Corporate Governance-wet van 6 april 2010 en Circulaire 2016-31 van de Nationale Bank van België.

De bezoldigingsniveaus voor de niet-uitvoerende leden van de Raad van Bestuur werden in mei 2018 goedgekeurd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Die bezoldigingsniveaus bestaan uit een vaste jaarlijkse bezoldiging en een aanwezigheidspremie. De jaarlijkse vaste vergoeding bedraagt EUR 120.000 voor de Voorzitter en EUR 60.000 voor de overige niet-uitvoerende leden van de Raad van Bestuur. De niet-uitvoerende leden van de Raad van Bestuur ontvangen een aanwezigheidspremie van EUR 2.000 per vergadering van de Raad van Bestuur en EUR 1.500 per vergadering van een bestuurscommissie. Voor de Voorzitter van de Raad van Bestuur en de bestuurscommissies is de aanwezigheidspremie vastgesteld op respectievelijk EUR 2.500 per vergadering van de Raad van Bestuur en EUR 2.000 per vergadering van een bestuurscommissie.

In overeenstemming met het actuele beleid ontvangen niet-uitvoerende bestuursleden geen jaarlijkse bonussen of aandelenopties en bouwen ze geen pensioenrechten op. De bezoldiging van de uitvoerende bestuursleden (de leden van het Executive Committee) betreft uitsluitend hun functie als lid van het Executive Committee en wordt derhalve vastgesteld volgens de bepalingen van het bezoldigingsbeleid voor leden van het Executive Committee (zie paragraaf 7.3.2).

Bezoldiging van de Raad van Bestuur

De totale bezoldiging van Niet-uitvoerende Bestuurders bedroeg in het boekjaar 2018 EUR 1,37 miljoen (2017: EUR 1,26 miljoen). De vergoeding is inclusief de basisvergoeding voor het bestuurslidmaatschap en een vergoeding voor de aanwezigheid op bestuursvergaderingen en vergaderingen van bestuurscommissies, op het niveau van Ageas Groep en de dochterondernemingen van Ageas.

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de bezoldiging die in 2018 door de leden van de Raad van Bestuur is ontvangen. Ook opgenomen is het aandelenbezit van de bestuursleden per 31 december 2018.

Funcie	Vanaf	Tot	Bezoldiging in 2018 (in EUR) als lid van de Raad van Bestuur van Ageas ^{1) 3)}	Rechtstreeks door huidige leden van de Raad van Bestuur aangehouden aandelen Ageas per 31 december 2018	
Jozef De Mey	Voorzitter	1 januari 2018	31 dec. 2018	159.000	20.000
Guy de Selliers de Moranville	Vice-voorzitter	1 jan. 2018	31 dec. 2018	101.500	264.333 ⁵⁾
Lionel Perl	Niet-uitvoerend bestuurder	1 jan. 2018	31 dec. 2018	94.500	
Jan Zegering Hadders	Niet-uitvoerend bestuurder	1 jan. 2018	31 dec. 2018	99.500	
Jane Murphy	Niet-uitvoerend bestuurder	1 jan. 2018	31 dec. 2018	94.000	
Richard Jackson	Niet-uitvoerend bestuurder	1 jan. 2018	31 dec. 2018	91.000	
Lucrezia Reichlin	Niet-uitvoerend bestuurder	1 jan. 2018	31 dec. 2018	80.000	
Katleen Vandeweyer	Niet-uitvoerend bestuurder	1 jan. 2018	31 dec. 2018	85.000	
Yvonne Lang Ketterer	Niet-uitvoerend bestuurder	1 jan. 2018	31 dec. 2018	91.000	
Sonali Chandmal	Niet-uitvoerend bestuurder	16 mei 2018	31 dec. 2018	52.000	
Bart De Smet	Chief Executive Officer (CEO)	1 jan. 2018	31 dec. 2018	Zie infra ²⁾	20.457 ⁴⁾
Christophe Boizard	Chief Financial Officer (CFO)	1 jan. 2018	31 dec. 2018	Zie infra ²⁾	16.366 ⁴⁾
Filip Coremans	Chief Risk Officer (CRO)	1 jan. 2018	31 dec. 2018	Zie infra ²⁾	3.610 ⁴⁾
Antonio Cano	Chief Operating Officer (COO)	1 jan. 2018	31 dec. 2018	Zie infra ²⁾	7.476 ⁴⁾
Totaal				947.500	332.242

1) Bestuursleden ontvangen tevens een vergoeding voor het bijwonen van een commissievergadering op uitnodiging.

2) De leden van de Executive Board worden niet bezoldigd als bestuursleden maar als leden van het Executive Committee (zie noot 7.3.2 voor details over hun bezoldiging).

3) Exclusief onkostenvergoeding.

4) Exclusief de aandelen verplicht tot toekenning in het kader van de langetermijnbonus.

5) Indirect gehouden aandelen via trusts.

De bezoldiging ontvangen door de leden van de Raad van Bestuur voor hun mandaat in 2018 in dochterondernemingen van Ageas is als volgt.

Vanaf	Tot	Totale bezoldiging in 2018 (in EUR) als lid van de Raad van Bestuur van dochterondernemingen van Ageas ²⁾	
Jozef De Mey	1 jan. 2018	31 dec. 2018	156.292
Guy de Selliers de Moranville	1 jan. 2018	31 dec. 2018	65.000
Lionel Perl	1 jan. 2018	31 dec. 2018	51.755
Jan Zegering Hadders	1 jan. 2018	31 dec. 2018	57.500
Jane Murphy	1 jan. 2018	31 dec. 2018	51.849 ³⁾
Richard Jackson	1 jan. 2018	31 dec. 2018	45.000 ³⁾
Lucrezia Reichlin	1 jan. 2018	31 dec. 2018	
Katleen Vandeweyer	1 jan. 2018	31 dec. 2018	
Yvonne Lang Ketterer	1 jan. 2018	31 dec. 2018	
Sonali Chandmal	16 mei 2018	31 dec. 2018	
Bart De Smet	1 jan. 2018	31 dec. 2018	Zie infra ¹⁾
Christophe Boizard	1 jan. 2018	31 dec. 2018	Zie infra ¹⁾
Filip Coremans	1 jan. 2018	31 dec. 2018	Zie infra ¹⁾
Antonio Cano	1 jan. 2018	31 dec. 2018	Zie infra ¹⁾
Totaal			427.396

1) De leden van de Executive Board worden niet bezoldigd als bestuursleden maar als leden van het Executive Committee (zie noot 7.3.2 voor details over hun bezoldiging).

2) Exclusief onkostenvergoeding.

3) Gedeeltelijk betaald in 2019.

7.3.2 Bezoldiging van leden van het Executive Committee van Ageas

Per 31 december 2018 bestaat het Executive Committee van Ageas uit Bart De Smet (CEO), Christophe Boizard (CFO), Filip Coremans (CRO) en Antonio Cano (COO). Alle leden van het Executive Committee zijn uitvoerende leden van de Raad van Bestuur.

In 2018 bedroeg de totale bezoldiging in geld, inclusief pensioenbijdragen en secundaire arbeidsvoorwaarden van het Executive Committee EUR 4.317.232 tegenover EUR 4.400.710 in 2017. Dit bestond uit:

- een basissalaris van EUR 2.000.000 (in vergelijking met EUR 2.000.000 in 2017);
- een kortetermijnbonus van EUR 1.159.653 in 2018 (in vergelijking met EUR 1.394.776 in 2017). Conform het bezoldigingsbeleid, is slechts 50% van de kortetermijnbonus voor 2016 in 2017 uitgekeerd, 25% van het resterende bedrag werd in 2018 aangepast en uitbetaald en het restant wordt in 2019 aangepast en uitbetaald. Tevens werd alleen 50% van de kortetermijnbonus voor 2017 in 2018 uitgekeerd, het resterende bedrag wordt in 2019 en 2020 aangepast en uitbetaald. De kortetermijnbonus over het boekjaar 2018 wordt gedeeltelijk uitbetaald in 2019, 2020 en 2021;
- pensioenkosten van EUR 848.694 (exclusief belastingen) (in vergelijking met EUR 701.487 in 2017);
- een bedrag van EUR 308.886 (vergeleken met EUR 304.447 in 2017) voor overige gebruikelijke vergoedingen zoals ziektekostenverzekering, overlijdensrisicoverzekering, arbeidsongeschiktheidsverzekering en een bedrijfswagen;
- er zijn in 2018 geen beëindigingsvergoedingen betaald.

Rekening houdend met de bedrijfsscore van Ageas over 2018 werd de langetermijnbonus (LTD) toegekend op 100% van de doelstelling. Dit resulteerde in een voorwaardelijke toekenning van 21.356 aandelen (gebaseerd op een volumegewogen gemiddelde koers van EUR 42,1438 voor de maand februari 2019) voor een totaal bedrag van EUR 900.000 (vergeleken met 2017 toen 43.718 aandelen voorwaardelijk werden toegekend). Deze aandelen worden tot 2024 geblokkeerd en het aantal aandelen kan worden gecorrigeerd, rekening houdend met de relatieve TSR (Total Shareholder Return)-score van het aandeel Ageas over de prestatieperiode.

De bezoldiging van de afzonderlijke leden van het Executive Committee wordt hieronder weergegeven.

Bezoldigingsbeleid

De bezoldiging van bestuursleden van Ageas wordt vastgesteld door de Raad van Bestuur op basis van de voorstellen van het Remuneration Committee en is goedgekeurd in april 2010 en gewijzigd in april 2011 door de Algemene Vergaderingen van Aandeelhouders van respectievelijk ageas SA/NV en ageas N.V. In het Verslag van het Remuneration Committee is nadere informatie te vinden over de bezoldiging die van toepassing is op de leden van het Executive Committee van Ageas.

Het bezoldigingspakket is onderdeel van een contract waarin de volgende clausules en voorwaarden gespecificeerd worden: een

beschrijving van de componenten van het pakket, beëindigingsclausules en diverse andere clausules zoals vertrouwelijkheid en exclusiviteit. Met ingang van 1 december 2009 bevatten de contracten een ontslagvergoeding bij beëindiging zonder reden in overeenstemming met de regelgeving zoals opgesteld door de Belgische overheid.

De leden van het Executive Committee zijn zelfstandigen.

Bezoldiging van de leden van het Executive Committee in 2018

De bezoldiging van de leden van het Executive Committee, die allen lid zijn van de Raad van Bestuur, houdt enkel en alleen verband met hun functie als lid van het Executive Committee.

CEO

De bezoldiging van Bart De Smet is behalve in overeenstemming met het bezoldigingsbeleid en op aanbeveling van het Remuneration Committee mede bepaald na raadpleging van een extern bedrijf gespecialiseerd in de bezoldiging van bestuurders.

De bezoldiging van Bart De Smet bestond in 2018 uit:

- Een basissalaris van EUR 650.000, ongewijzigd tegenover 2017;
- Een kortetermijnbonus van EUR 356.850. In overeenstemming met het bezoldigingsbeleid, zal hij gedurende 2019 EUR 395.919 betaald krijgen, waarvan:
 - EUR 178.425, overeenkomend met 50% van de kortetermijnbonus van EUR 356.850 betrekking heeft op het boekjaar 2018. Het resterende deel wordt over de komende twee jaar uitgekeerd, met inachtneming van de eventuele opwaartse of neerwaartse bijstelling waarin is voorzien in het bezoldigingsbeleid;
 - het oorspronkelijke bedrag overeenstemde met 25% van de kortetermijnbonus over het boekjaar 2017 en EUR 141.538 bedroeg. Dit bedrag is naar beneden bijgesteld tot EUR 116.231 op grond van de resultaten over 2018. Het resterende deel wordt volgend jaar uitgekeerd, met inachtneming van een eventuele opwaartse of neerwaartse bijstelling en;
 - EUR 101.263, wat overeenstemt met 25% van de kortetermijnbonus over het boekjaar 2016, nadat het oorspronkelijke bedrag van EUR 77.188 naar boven werd bijgesteld op grond van de resultaten over 2017 en 2018;
- een bedrag van EUR 283.484 (exclusief belastingen) voor de kosten van de toegezegdpensioenregeling;
- een bedrag van EUR 85.862 voor overige gebruikelijke vergoedingen zoals ziektekostenverzekering, overlijdensrisicoverzekering, arbeidsongeschiktheidsverzekering en een bedrijfswagen;
- De LTI-regeling werd toegekend tegen 100% van de doelstelling hetgeen resulteerde in de toewijzing van 6.941 aandelen voor een bedrag van EUR 292.500. Dit in vergelijking met 2017, toen 14.033 aandelen voorwaardelijk werden toegezegd.

Overige leden van het Executive Committee

De bezoldiging van Christophe Boizard, CFO, bestond in 2018 uit:

- een basissalaris van EUR 450.000, ongewijzigd tegenover 2017;
- een kortetermijnbonus van EUR 226.800. In overeenstemming met het bezoldigingsbeleid, zal hij gedurende 2019 EUR 249.962 betaald krijgen, waarvan:
 - EUR 113.400, overeenkomend met 50% van de kortetermijnbonus van EUR 226.800 betrekking heeft op het boekjaar 2018. Het resterende deel wordt over de komende twee jaar uitgekeerd, met inachtneming van de eventuele opwaartse of neerwaartse bijstelling waarin is voorzien in het bezoldigingsbeleid;
 - het oorspronkelijke bedrag overeenstemde met 25% van de kortetermijnbonus over het boekjaar 2017 en EUR 90.057 bedroeg. Dit bedrag is naar beneden bijgesteld tot EUR 72.532 op grond van de resultaten over 2018. Het resterende deel wordt volgend jaar uitgekeerd, met inachtneming van een eventuele opwaartse of neerwaartse bijstelling;
 - EUR 64.030, wat overeenstemt met 25% van de kortetermijnbonus over het boekjaar 2016, nadat het oorspronkelijke bedrag van EUR 47.363 naar boven werd bijgesteld op grond van de resultaten over 2017 en 2018;
- een bedrag van EUR 191.522 (exclusief belastingen) voor de kosten van de toegezegdpensioenregeling;
- een bedrag van EUR 90.981 voor overige gebruikelijke vergoedingen zoals ziektekostenverzekering, overlijdensrisicoverzekering, arbeidsongeschiktheidsverzekering en een bedrijfswagen;
- De LTI-regeling werd toegekend tegen 100% van de doelstelling hetgeen resulteerde in de toewijzing van 4.805 aandelen voor een bedrag van EUR 202.500. Dit in vergelijking met 2017, toen 9.715 aandelen voorwaardelijke werden toegezegd.

De bezoldiging van Filip Coremans, CRO bestond in 2018 uit:

- een basissalaris van EUR 450.000, ongewijzigd tegenover 2017;
- een kortetermijnbonus van EUR 234.225. In overeenstemming met het bezoldigingsbeleid, zal hij gedurende 2019 EUR 260.935 betaald krijgen, waarvan:
 - EUR 117.113, overeenkomend met 50% van de kortetermijnbonus van EUR 234.225 betrekking heeft op het boekjaar 2018. Het resterende deel wordt over de komende twee jaar uitgekeerd, met inachtneming van de eventuele opwaartse of neerwaartse bijstelling waarin is voorzien in het bezoldigingsbeleid;
 - het oorspronkelijke bedrag overeenstemde met 25% van de kortetermijnbonus over het boekjaar 2017 en EUR 94.107 bedroeg. Dit bedrag is naar beneden bijgesteld tot EUR 76.585 op grond van de resultaten over 2018. Het resterende deel wordt volgend jaar uitgekeerd, met

inachtneming van een eventuele opwaartse of neerwaartse bijstelling;

- EUR 67.237, wat overeenstemt met 25% van de kortetermijnbonus over het boekjaar 2016, nadat het oorspronkelijke bedrag van EUR 50.569 naar boven werd bijgesteld op grond van de resultaten over 2017 en 2018;
- een bedrag van EUR 194.251 (exclusief belastingen) voor de kosten van de toegezegdpensioenregeling;
- een bedrag van EUR 63.337 voor overige gebruikelijke vergoedingen zoals ziektekostenverzekering, overlijdensrisicoverzekering, arbeidsongeschiktheidsverzekering en een bedrijfswagen.
- De LTI-regeling werd toegekend tegen 100% van de doelstelling hetgeen resulteerde in de toewijzing van 4.805 aandelen voor een bedrag van EUR 202.500. Dit in vergelijking met 2017, toen 9.715 aandelen voorwaardelijke werden toegezegd.

De bezoldiging van Antonio Cano, COO, bestond in 2018 uit:

- een basissalaris van EUR 450.000, ongewijzigd tegenover 2017;
- een kortetermijnbonus van EUR 229.500. In overeenstemming met het bezoldigingsbeleid, zal hij gedurende 2019 EUR 252.837 betaald krijgen, waarvan:
 - EUR 114.750, overeenkomend met 50% van de kortetermijnbonus van EUR 229.500 betrekking heeft op het boekjaar 2018. Het resterende deel wordt over de komende twee jaar uitgekeerd, met inachtneming van de eventuele opwaartse of neerwaartse bijstelling waarin is voorzien in het bezoldigingsbeleid;
 - het oorspronkelijke bedrag overeenstemde met 25% van de kortetermijnbonus over het boekjaar 2017 en EUR 91.407 bedroeg. Dit bedrag is naar beneden bijgesteld tot EUR 73.885 op grond van de resultaten over 2018. Het resterende deel wordt volgend jaar uitgekeerd, met inachtneming van een eventuele opwaartse of neerwaartse bijstelling;
 - EUR 64.202, wat overeenstemt met 25% van de kortetermijnbonus over het boekjaar 2016, nadat het oorspronkelijke bedrag van EUR 47.532 naar boven werd bijgesteld op grond van de resultaten over 2017 en 2018;
- een bedrag van EUR 179.437 (exclusief belastingen) voor de kosten van de toegezegdpensioenregeling;
- een bedrag van EUR 68.706 voor overige gebruikelijke vergoedingen zoals ziektekostenverzekering, overlijdensrisicoverzekering, arbeidsongeschiktheidsverzekering en een bedrijfswagen;
- De LTI-regeling werd toegekend tegen 100% van de doelstelling hetgeen resulteerde in de toewijzing van 4.805 aandelen voor een bedrag van EUR 202.500. Dit in vergelijking met 2017, toen 9.715 aandelen voorwaardelijke werden toegezegd.

Langetermijnbonus

Zoals bovenstaand vermeld, werd de LTI-regeling toegekend tegen 100% van de doelstelling hetgeen resulteerde in de toewijzing van 21.356 aandelen voor een bedrag van EUR 900.000. Dit in vergelijking met 2017, toen 43.718 aandelen voorwaardelijke werden toegezegd. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal aandelen dat in voorgaande jaren werd toegekend. Die aandelen zullen pas op 30 juni van N+4 definitief worden gevestigd en worden bijgesteld met inachtneming van de tussentijdse prestatie.

	Aantal aandelen verplicht tot toekenning over 2014	Aantal aandelen verplicht tot toekenning over 2015	Aantal aandelen verplicht tot toekenning over 2016	Aantal aandelen verplicht tot toekenning over 2017	Aantal aandelen verplicht tot toekenning over 2018
Bart De Smet		15.084		14.033	6.941
Christophe Boizard		11.805		9.715	4.805
Filip Coremans		11.149		9.715	4.805
Antonio Cano		8.230		9.715	4.805
Totaal		46.268		43.178	21.356

08

Verbonden partijen

Met Ageas verbonden partijen zijn deelnemingen, pensioenfondsen, bestuursleden (bestaande uit de niet-uitvoerende en de uitvoerende leden van de Raad van Bestuur van Ageas), uitvoerende managers, naaste familieleden van de hiervoor genoemde personen, entiteiten waarover de hiervoor genoemde personen zeggenschap hebben of die substantieel door hen worden beïnvloed en eventuele overige verbonden entiteiten. Ageas gaat bij de bedrijfsvoering regelmatig transacties aan met verbonden partijen. Dergelijke transacties hebben met name betrekking op leningen, deposito's en herverzekeringscontracten en vinden plaats onder dezelfde commerciële voorwaarden als transacties met niet-verbonden partijen.

Dochtermaatschappijen van Ageas kunnen in het kader van de normale bedrijfsuitoefening kredieten, leningen of garanties verstrekken aan bestuursleden, uitvoerende managers, naaste familieleden van bestuursleden dan wel aan naaste familieleden van de uitvoerende managers.

Per 31 december 2018 waren er geen uitstaande leningen, kredieten of bankgaranties verstrekt aan bestuursleden en uitvoerende managers, aan naaste familieleden van bestuursleden dan wel aan naaste familieleden van uitvoerende managers.

De onderstaande tabellen tonen de regels van de resultatenrekening en de balans waarin bedragen met betrekking tot verbonden partijen zijn begrepen. Voor zowel 2018 en 2017 had Ageas enkel transacties met verbonden deelnemingen.

	2018		2017	
	Deelnemingen	Totaal	Deelnemingen	Totaal
Resultatenrekening - verbonden partijen				
Rentebaten	9,3	9,3	14,6	14,6
Commissiebatens	7,6	7,6	12,7	12,7
Overige baten	2,8	2,8	1,9	1,9
Commissielasten	- 29,5	- 29,5	- 28,5	- 28,5

	2018		2017	
	Deelnemingen	Totaal	Deelnemingen	Totaal
Balans - verbonden partijen				
Financiële beleggingen	84,6	84,6	86,0	86,0
Vorderingen op klanten	347,5	347,5	249,0	249,0
Overige activa	6,1	6,1	9,2	9,2
Schuldbewijzen, achtergestelde schulden en overige financieringen	2,9	2,9	2,9	2,9
Overige verplichtingen	2,9	2,9	3,9	3,9

De wijzigingen gedurende het jaar eindigend op 31 december in de vorderingen op verbonden partijen zijn als volgt.

	2018	2017
Verbonden partijen leningen per 1 januari	249,0	352,3
Toevoegingen of voorschotten	113,2	105,7
Terugbetalingen	- 14,7	- 209,0
Verbonden partijen leningen per 31 december	347,5	249,0

Transacties die gedurende het jaar eindigend op 31 december zijn aangegaan met de onderstaande verbonden partijen, worden hieronder samengevat:

- geassocieerde deelnemingen;
- overige verbonden partijen zoals pensioenfondsen;
- bestuursleden.

In 2013 vond een transactie plaats tussen ageas SA/NV en een van zijn onafhankelijke bestuursleden, de heer Guy de Selliers de Moranville. De transactie heeft betrekking op de huur door ageas SA/NV van een van zijn vastgoedpanden. Dit vastgoed wordt beschouwd als een geschikte ontmoetingsplaats om belangrijke gasten van de Raad van Bestuur en het Executive Management te ontvangen en wordt gehuurd tegen een jaarlijkse huur van EUR 50.000 (geïndexeerd).

Het management beschouwt de transactie met de heer Guy de Selliers de Moranville als marktconform.

Ten opzichte van het boekjaar eindigend op 31 december 2017 zijn er verder geen wijzigingen in de transacties met verbonden partijen.

Informatie operationele segmenten

9.1 Algemene informatie

Operationele segmenten

- Ageas is georganiseerd in zes operationele segmenten:
- België;
- Verenigd Koninkrijk (VK);
- Continentaal Europa;
- Azië;
- Herverzekering; en
- Algemene Rekening.

Ageas is van mening dat de meest gepaste wijze van rapportering van de operationele segmenten onder IFRS gebaseerd is op de regio's waarin Ageas opereert: België, Verenigd Koninkrijk, Continentaal Europa, Azië en Herverzekering. Verder rapporteert Ageas activiteiten die niet verband houden met de kernactiviteit verzekeringen, zoals groepsfinanciering en andere holdingactiviteiten, in de Algemene Rekening als een separaat operationeel segment.

Deze segmentbenadering komt overeen met de reikwijdte van de managementverantwoordelijkheden.

Transacties tussen de verschillende operationele segmenten vinden plaats tegen marktconforme condities.

Allocatieregels

In overeenstemming met het businessmodel van Ageas verantwoorden de verzekeringsmaatschappijen de ondersteunende activiteiten direct in de operationele segmenten.

Het alloceren van balansposten aan operationele segmenten geschiedt op basis van een bottom-upaanpak, gebaseerd op aan externe klanten verkochte producten.

Voor de balansposten die niet gerelateerd zijn aan aan externe klanten verkochte producten wordt een op maat gemaakte methode gehanteerd, aangepast aan het specifieke businessmodel van elk gerapporteerd segment.

9.2 België

De Belgische verzekeringsactiviteiten, onder de naam AG Insurance, hebben een lange bestaansgeschiedenis. De onderneming heeft ongeveer 3,5 miljoen klanten met een brutopremie-inkomen van EUR 6,1 miljard in 2018. Zo'n 67% van dit premie-inkomen komt uit Leven, de rest uit Niet-leven. AG Insurance is ook voor 100% eigenaar van AG Real Estate dat de vastgoedactiviteiten van AG beheert.

AG Insurance richt zich op particulieren en kleine, middelgrote en grote bedrijven. AG Insurance biedt een uitgebreid assortiment producten aan in Leven en Niet-leven, dat via verschillende kanalen wordt verkocht zoals onafhankelijke makelaars en via de bankkanalen van BNP Paribas Fortis SA/NV en dochterondernemingen. AG Employee Benefits is de entiteit die zich toespit op de verkoop van collectieve en zorgverzekeringsproducten, voornamelijk aan grotere ondernemingen. Sinds mei 2009 is BNP Paribas Fortis SA/NV 25% eigenaar van AG Insurance.

9.3 Verenigd Koninkrijk (VK)

Ageas is in het Verenigd Koninkrijk een van de gevestigde algemene verzekeraars en hanteert een multichannel-distributiestrategie met makelaars, affinity-partners en directe distributie. De visie bestaat erin om op de algemene verzekeringsmarkt in het VK een winstgevende groei te realiseren door een breed scala van verzekeringsoplossingen aan te bieden, toegespit op particuliere verzekeringen en commerciële verzekeringen.

9.4 Continentaal Europa

Continentaal Europa bestaat uit de verzekeringsactiviteiten van Ageas in Europa, met uitzondering van België en het Verenigd Koninkrijk. Ageas is in dit segment actief in drie landen: Portugal, Frankrijk en Turkije. Het productprogramma omvat Leven (in Portugal en Frankrijk) en Niet-Leven (in Portugal en Turkije). Dankzij een aantal belangrijke partnerschappen met bedrijven met een aanzienlijke marktpositie zijn deze markten toegankelijk geworden.

In 2018 had circa 73% van het totale premie-inkomen betrekking op Leven en de rest op Niet-leven.

In het vierde kwartaal van 2018 verkocht Ageas zijn aandelenbelang in de levensverzekeringen in Luxemburg.

9.5 Azië

Ageas is actief in een aantal landen in Azië. Het regionale kantoor bevindt zich in Hongkong. De activiteiten zijn georganiseerd in de vorm van joint ventures met leidende plaatselijke partners en financiële instellingen in China (20-24,9% eigendom Ageas), Maleisië (30,95% eigendom Ageas), Thailand (15-31% eigendom Ageas), India (26% eigendom Ageas), de Filipijnen (50% eigendom van Ageas) en Vietnam (29% eigendom van Ageas) en 3% via Muang Thai Life. Deze activiteiten worden onder IFRS verantwoord als deelnemingen.

9.6 Herverzekering

Intreas is de interne herverzekeraar voor Niet-Leven van Ageas, die in 2015 werd opgezet met als doel de optimalisatie van de herverzekeringsprogramma's van Niet-Leven binnen Ageas. Omdat het hier een interne herverzekeraar betreft, worden transacties binnen de groep geëlimineerd door het consolidatieproces op niveau van de Ageas Groep (Totaal Verzekeringen). Intreas begon de activiteiten in de tweede helft van 2015 en bouwt geleidelijk een grotere portefeuille op.

In juni 2018 ontving ageas SA/NV een vergunning van de Nationale Bank van België om te beginnen met herverzekeringsactiviteiten. Voor Groeps-rapportagedoeleinden worden de herverzekeringsactiviteiten

van ageas SA/NV vermeld in het segment Herverzekeringen (samen met Intreas), terwijl de bestaande activiteiten in het segment Algemene Rekening blijven. De herverzekeringsactiviteiten van ageas SA/NV zijn per augustus 2018 opgenomen in de consolidatiekring van Ageas Groep.

9.7 Algemene Rekening

De Algemene Rekening omvat activiteiten die geen verband houden met de kernactiviteit verzekeren, zoals groepsfinancieringen en andere activiteiten van de holding. Onder de Algemene Rekening vallen tevens de investering in Royal Park Investments en de verplichting uit hoofde van de RPN(I).

9.8 Balans per operationeel segment

31 december 2018	België	VK	Continentaal Europa	Azië	Her- verzekering	Eliminaties verzekeringen	Totaal verzekeringen	Algemene rekening	Eliminaties groep	Totaal
Activa										
Geldmiddelen en kasequivalenten	790,4	200,0	563,8	3,1	5,4		1.562,7	1.362,1		2.924,8
Financiële beleggingen	49.443,9	2.094,5	9.782,9		119,1		61.440,4	4,4	- 2,2	61.442,6
Vastgoedbeleggingen	2.564,0	23,5	139,8				2.727,3			2.727,3
Vorderingen	9.298,4	53,4	85,8				9.437,6	1.011,1	- 660,2	9.788,5
Beleggingen inzake unit-linked contracten	8.160,7		7.348,6				15.509,3			15.509,3
Beleggingen in deelnemingen	528,5	92,7	84,0	2.357,0			3.062,2	10,3	- 1,5	3.071,0
Herverzekering en overige vorderingen	772,6	783,2	225,0	0,3	17,3	- 29,4	1.769,0	79,0	- 4,9	1.843,1
Actuele belastingvorderingen	28,8	0,5	34,9				64,2			64,2
Uitgestelde belastingvorderingen	18,1	47,4	74,1				139,6			139,6
Overlopende rente en overige activa	1.374,1	262,3	191,0	0,3	12,8	- 8,0	1.832,5	97,9	- 93,3	1.837,1
Materiële vaste activa	1.163,3	49,8	20,4				1.233,5	1,1		1.234,6
Goodwill en overige immateriële activa	411,0	239,2	446,9				1.097,1			1.097,1
Activa aangehouden voor verkoop	7,1						7,1			7,1
Totaal activa	74.560,9	3.846,5	18.997,2	2.360,7	154,6	- 37,4	99.882,5	2.565,9	- 762,1	101.686,3
Passiva										
Verplichtingen inzake verzekeringscontracten Leven	23.519,6		3.477,1				26.996,7		- 9,2	26.987,5
Verplichtingen inzake beleggingscontracten Leven	25.576,8		5.283,3				30.860,1			30.860,1
Verplichtingen inzake unit-linked contracten	8.160,7		7.350,4				15.511,1			15.511,1
Verplichtingen inzake verzekeringscontracten Niet-Leven	3.997,8	2.559,5	862,4		29,4	- 24,5	7.424,6			7.424,6
Achtergestelde schulden	1.326,2	194,0	175,0				1.695,2	1.250,0	- 660,2	2.285,0
Leningen	2.131,3	0,2	63,4			- 10,7	2.184,2			2.184,2
Actuele belastingsschulden	28,9	3,2	1,0				33,1	2,6		35,7
Uitgestelde belastingsschulden	960,0	0,5	70,1				1.030,6	9,0		1.039,6
RPN(I)								358,9		358,9
Overlopende rente en overige verplichtingen	1.942,6	171,5	309,2	6,8	9,5	- 2,2	2.437,4	120,6	- 80,9	2.477,1
Voorzieningen	27,8	21,8	7,9				57,5	829,6		887,1
Verplichtingen inzake geschreven putopties op minderheidsbelang	108,9						108,9			108,9
Verplichtingen met betrekking tot vaste activa aangehouden voor verkoop	6,9						6,9			6,9
Totaal verplichtingen	67.787,5	2.950,7	17.599,8	6,8	38,9	- 37,4	88.346,3	2.570,7	- 750,3	90.166,7
Eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouders	4.843,0	895,8	1.219,7	2.353,9	115,7	0,4	9.428,5	- 4,8	- 12,3	9.411,4
Minderheidsbelangen	1.930,4		177,7			- 0,4	2.107,7		0,5	2.108,2
Totaal eigen vermogen	6.773,4	895,8	1.397,4	2.353,9	115,7		11.536,2	- 4,8	- 11,8	11.519,6
Totaal verplichtingen en eigen vermogen	74.560,9	3.846,5	18.997,2	2.360,7	154,6	- 37,4	99.882,5	2.565,9	- 762,1	101.686,3
Aantal werknemers	6.368	2.914	1.503	69	4		10.858	151		11.009

31 december 2017	België	VK	Continentaal Europa	Azië	Her- verzekering	Eliminaties verzekeringen	Totaal verzekeringen	Algemene rekening	Eliminaties groep	Totaal
Activa										
Geldmiddelen en kasequivalenten	1.022,6	232,0	425,1	4,4	22,5		1.706,6	845,7		2.552,3
Financiële beleggingen	51.111,3	2.112,0	9.819,3		106,6		63.149,2	232,6	- 9,0	63.372,8
Vastgoedbeleggingen	2.579,7	23,1	46,3				2.649,1			2.649,1
Vorderingen	8.606,4	60,5	22,4				8.689,3	1.388,4	- 661,7	9.416,0
Beleggingen inzake										
inzake unit-linked contracten	7.979,1		7.848,2				15.827,3			15.827,3
Beleggingen in deelnemingen	526,7	102,8	249,5	2.037,7			2.916,7	21,4	3,5	2.941,6
Herverzekering en overige										
vorderingen	769,4	904,3	279,9	0,7	9,8	- 24,4	1.939,7	251,0	- 4,8	2.185,9
Actuele belastingvorderingen	14,0	0,9	25,1				40,0			40,0
Uitgestelde belastingvorderingen	24,3	53,9	71,5				149,7			149,7
Overlopende rente en overige										
activa	1.406,7	248,9	193,8	0,3	3,2		1.852,9	99,7	- 94,8	1.857,8
Materiële vaste activa	1.112,6	51,3	19,2				1.183,1	0,8		1.183,9
Goodwill en overige										
immateriële activa	430,1	243,5	448,1				1.121,7	0,9		1.122,6
Activa aangehouden voor verkoop	41,8						41,8			41,8
Totaal activa	75.624,7	4.033,2	19.448,4	2.043,1	142,1	- 24,4	101.267,1	2.840,5	- 766,8	103.340,8
Passiva										
Verplichtingen inzake										
levensverzekeringscontracten	23.994,4		3.494,0				27.488,4		- 7,6	27.480,8
Verplichtingen inzake										
beleggingscontracten	26.374,0		4.976,6				31.350,6			31.350,6
Verplichtingen inzake geschreven										
inzake unit-linked contracten	7.979,1		7.837,1				15.816,2			15.816,2
Verplichtingen inzake										
niet-levensverzekerings- contracten	3.937,4	2.797,3	841,1		20,1	- 20,9	7.575,0			7.575,0
Achtergestelde schulden	1.302,5	195,5	175,0				1.673,0	1.250,0	- 661,7	2.261,3
Leningen	1.934,6	0,4	34,3				1.969,3			1.969,3
Actuele belastingschulden	36,6	1,7	34,3				72,6			72,6
Uitgestelde belastingschulden	982,5		65,5				1.048,0	6,9		1.054,9
RPN(l)								448,0		448,0
Overlopende rente										
overige verplichtingen	1.883,7	164,8	313,5	6,7	9,5	- 3,5	2.374,7	121,2	- 83,8	2.412,1
Voorzieningen	28,9	22,0	6,3				57,2	1.120,9		1.178,1
Verplichtingen inzake geschreven										
putopties op minderheidsbelang	110,7						110,7	1.449,0		1.559,7
Totaal verplichtingen	68.564,4	3.181,7	17.777,7	6,7	29,6	- 24,4	89.535,7	4.396,0	- 753,1	93.178,6
Eigen vermogen toewijsbaar										
aan aandeelhouders	5.095,8	851,5	1.385,2	2.036,4	112,5	0,4	9.481,8	143,1	- 14,0	9.610,9
Minderheidsbelangen	1.964,5		285,5			- 0,4	2.249,6	- 1.698,6	0,3	551,3
Totaal eigen vermogen	7.060,3	851,5	1.670,7	2.036,4	112,5		11.731,4	- 1.555,5	- 13,7	10.162,2
Totaal verplichtingen en eigen vermogen	75.624,7	4.033,2	19.448,4	2.043,1	142,1	- 24,4	101.267,1	2.840,5	- 766,8	103.340,8
Aantal werknemers	6.229	3.324	1.495	69	4		11.121	139		11.260

9.9 Resultatenrekening per operationeel segment

2018	Continentaal				Her- verzekering	Eliminaties verzekeringen	Totaal verzekeringen	Algemene rekening	Eliminaties groep	Totaal
	België	VK	Europa	Azië						
Baten										
- Bruto premies	5.348,0	1.388,4	2.122,6		61,1	- 58,8	8.861,3		- 1,3	8.860,0
- Wijziging in niet-verdiende premies	3,9	60,1	- 11,1				52,9			52,9
- Uitgaande herverzekeringspremie	- 65,9	- 128,1	- 101,9		- 27,6	56,9	- 266,6			- 266,6
Netto verdiende premies	5.286,0	1.320,4	2.009,6		33,5	- 1,9	8.647,6		- 1,3	8.646,3
Rentebaten, dividend en overige beleggingsbaten	2.405,5	52,0	209,8		1,8		2.669,1	33,4	- 32,0	2.670,5
Niet-gerealiseerde meer-(minder-) waarde op RPN(I)								89,1		89,1
Resultaat op verkoop en herwaarderingen	240,1	3,6	48,6	- 0,1			292,2	22,7		314,9
Baten uit beleggingen										
inzake unit-linked contracten	- 478,3		- 174,6				- 652,9			- 652,9
Aandeel in resultaat van deelnemingen	19,9	11,2	22,0	196,7			249,8	1,7		251,5
Commissiebatens	168,7	16,7	114,5			- 3,4	296,5			296,5
Overige baten	162,7	39,6	17,0	3,2		- 0,9	221,6	5,6	- 16,4	210,8
Totale baten	7.804,6	1.443,5	2.246,9	199,8	35,3	- 6,2	11.723,9	152,5	- 49,7	11.826,7
Kosten										
- Schadelasten en uitkeringen, bruto	- 5.311,4	- 768,2	- 1.820,3		- 21,4	14,9	- 7.906,4		1,8	- 7.904,6
- Schadelasten en uitkeringen, aandeel herverzekeraars	17,7	- 26,5	43,6		1,6	- 14,9	21,5			21,5
Schadelasten en uitkeringen, netto	- 5.293,7	- 794,7	- 1.776,7		- 19,8		- 7.884,9		1,8	- 7.883,1
Lasten inzake unit-linked contracten	440,6		147,6				588,2			588,2
Financieringslasten	- 97,4	- 10,8	- 16,1				- 124,3	- 29,6	31,4	- 122,5
Wijzigingen in bijzondere waardeverminderingen	- 129,9		- 4,7				- 134,6			- 134,6
Wijzigingen in voorzieningen	- 6,1		- 0,7				- 6,8	- 3,5		- 10,3
Commissielasten	- 632,5	- 247,1	- 165,8		- 5,4	3,3	- 1.047,5			- 1.047,5
Personeelslasten	- 537,4	- 149,3	- 71,3	- 20,6			- 778,6	- 30,7		- 809,3
Overige lasten	- 800,2	- 134,5	- 168,4	- 9,6	- 2,5	2,9	- 1.112,3	- 62,0	16,4	- 1.157,9
Totale lasten	- 7.056,6	- 1.336,4	- 2.056,1	- 30,2	- 27,7	6,2	- 10.500,8	- 125,8	49,6	- 10.577,0
Resultaat voor belastingen	748,0	107,1	190,8	169,6	7,6		1.223,1	26,7	- 0,1	1.249,7
Belastingbaten (lasten)	- 175,2	- 20,4	- 42,8				- 238,4	- 14,4		- 252,8
Nettoresultaat over de periode	572,8	86,7	148,0	169,6	7,6		984,7	12,3	- 0,1	996,9
Toewijsbaar aan de minderheidsbelangen	157,5		30,3				187,8			187,8
Nettoresultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders	415,3	86,7	117,7	169,6	7,6		796,9	12,3	- 0,1	809,1
Totale baten van externe klanten	7.816,4	1.461,2	2.259,1	199,7			11.736,4	90,3		11.826,7
Totale baten intern	- 11,8	- 17,7	- 12,2	0,1	35,3	- 6,2	- 12,5	62,2	- 49,7	
Totale baten	7.804,6	1.443,5	2.246,9	199,8	35,3	- 6,2	11.723,9	152,5	- 49,7	11.826,7
Overige niet-geldelijke lasten (anders dan afschrijvingen)								- 3,5		- 3,5

Het brutopremie-inkomen (som van brutopremies en premies uit beleggingscontracten zonder 'discretionaire winstdelingscomponent' kan als volgt worden gepresenteerd.

2018	Continentaal				Her- verzekering	Eliminaties verzekeringen	Totaal verzekeringen	Algemene rekening	Eliminaties groep	Totaal
	België	VK	Europa	Azië						
Bruto premies	5.348,0	1.388,4	2.122,6		61,1	- 58,8	8.861,3		- 1,3	8.860,0
Premies inzake beleggingscontracten	798,1		403,2				1.201,3			1.201,3
Bruto premies	6.146,1	1.388,4	2.525,8		61,1	- 58,8	10.062,6		- 1,3	10.061,3

2017	België	Continentaal VK	Europa	Azië	Her- verzekering	Eliminaties verzekeringen	Totaal verzekeringen	Algemene rekening	Eliminaties groep	Totaal
Baten										
- Bruto premies	4.992,6	1.546,2	1.907,2		52,0	- 52,0	8.446,0		- 1,0	8.445,0
- Wijziging in niet-verdiende premies	1,5	46,2	- 0,7				47,0			47,0
- Uitgaande herverzekeringspremies	- 61,0	- 99,2	- 103,2		- 26,1	52,0	- 237,5			- 237,5
Netto verdiende premies	4.933,1	1.493,2	1.803,3		25,9		8.255,5		- 1,0	8.254,5
Rentebaten, dividend en overige beleggingsbaten	2.462,4	55,6	239,1		1,5		2.758,6	26,9	- 31,5	2.754,0
Niet-gerealiseerde meer (minder-)waarde op RPN(I)								- 173,0		- 173,0
Resultaat op verkoop en herwaarderingen	146,6	26,3	88,7				261,6	16,9		278,5
Baten uit beleggingen										
inzake unit-linked contracten	317,5		468,4				785,9			785,9
Aandeel in resultaat van deelnemingen	49,1	13,3	25,8	319,5			407,7	2,1		409,8
Commissiebatens	135,5	18,2	126,2		2,0	- 2,1	279,8			279,8
Overige baten	111,7	47,3	6,3	5,7		- 2,4	168,6	7,2	- 16,1	159,7
Totale baten	8.155,9	1.653,9	2.757,8	325,2	29,4	- 4,5	12.917,7	- 119,9	- 48,6	12.749,2
Kosten										
- Schadelasten en uitkeringen, bruto	- 5.010,2	- 1.257,0	- 1.477,9		- 25,9	9,3	- 7.761,7		- 0,3	- 7.762,0
	17,9	236,6	41,8		12,7	- 9,3	299,7			299,7
Schadelasten en uitkeringen, netto	- 4.992,3	- 1.020,4	- 1.436,1		- 13,2		- 7.462,0		- 0,3	- 7.462,3
Lasten inzake unit-linked contracten	- 362,8		- 524,5				- 887,3			- 887,3
Financieringslasten	- 103,4	- 10,2	- 14,3				- 127,9	- 21,6	32,7	- 116,8
Wijzigingen in bijzondere waardeverminderingen	- 18,1		- 3,7				- 21,8			- 21,8
Wijzigingen in voorzieningen	0,7		0,6				1,3	- 100,6		- 99,3
Commissielasten	- 620,3	- 288,3	- 198,5		- 5,7	2,1	- 1.110,7			- 1.110,7
Personeelslasten	- 520,7	- 156,7	- 94,6	- 20,4			- 792,4	- 33,0		- 825,4
Overige lasten	- 743,0	- 143,6	- 184,7	- 12,1	- 2,7	2,4	- 1.083,7	- 49,9	16,2	- 1.117,4
Totale lasten	- 7.359,9	- 1.619,2	- 2.455,8	- 32,5	- 21,6	4,5	- 11.484,5	- 205,1	48,6	- 11.641,0
Resultaat voor belastingen	796,0	34,7	302,0	292,7	7,8		1.433,2	- 325,0		1.108,2
Belastingbaten (lasten)	- 177,5	- 5,7	- 63,3				- 246,5	- 11,7		- 258,2
Nettoresultaat over de periode	618,5	29,0	238,7	292,7	7,8		1.186,7	- 336,7		850,0
Toewijsbaar aan de minderheidsbelangen	180,7		46,1				226,8			226,8
Nettoresultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders	437,8	29,0	192,6	292,7	7,8		959,9	- 336,7		623,2
Totale baten van externe klanten	8.165,0	1.670,2	2.765,5	325,0			12.925,7	- 176,5		12.749,2
Totale baten intern	- 9,1	- 16,3	- 7,7	0,2	29,4	- 4,5	- 8,0	56,6	- 48,6	
Totale baten	8.155,9	1.653,9	2.757,8	325,2	29,4	- 4,5	12.917,7	- 119,9	- 48,6	12.749,2
Overige niet-geldelijke lasten (anders dan afschrijvingen)	- 111,6		- 0,1				- 111,7	- 100,6		- 212,3

Het brutopremie-inkomen (som van brutopremies en premies uit beleggingscontracten zonder 'discretionaire winstdelingscomponent' kan als volgt worden gepresenteerd.

2017	België	Continentaal VK	Europa	Azië	Her- verzekering	Eliminaties verzekeringen	Totaal verzekeringen	Algemene rekening	Eliminaties groep	Totaal
Bruto premies	4.992,6	1.546,2	1.907,2		52,0	- 52,0	8.446,0		- 1,0	8.445,0
Premies inzake beleggingscontracten	704,0		910,6				1.614,6			1.614,6
Bruto premies	5.696,6	1.546,2	2.817,8		52,0	- 52,0	10.060,6		- 1,0	10.059,6

9.10 Balans gesplitst in Leven en Niet-leven

31 december 2018	Leven	Niet-leven	Eliminaties verzekeringen	Totaal verzekeringen	Algemene rekening	Eliminaties groep	Totaal
Activa							
Geldmiddelen en kasequivalenten	1.073,3	489,4		1.562,7	1.362,1		2.924,8
Financiële beleggingen	54.251,5	7.188,9		61.440,4	4,4	- 2,2	61.442,6
Vastgoedbeleggingen	2.451,2	276,1		2.727,3			2.727,3
Vorderingen	8.420,7	1.054,4	- 37,5	9.437,6	1.011,1	- 660,2	9.788,5
Beleggingen inzake unit-linked contracten	15.509,3			15.509,3			15.509,3
Beleggingen in deelnemingen	2.635,5	426,7		3.062,2	10,3	- 1,5	3.071,0
Herverzekering en overige vorderingen	419,5	1.737,7	- 388,2	1.769,0	79,0	- 4,9	1.843,1
Actuele belastingvorderingen	31,8	32,3	0,1	64,2			64,2
Uitgestelde belastingvorderingen	48,3	91,3		139,6			139,6
Overlopende rente en overige activa	1.533,9	306,4	- 7,8	1.832,5	97,9	- 93,3	1.837,1
Materiële vaste activa	993,7	239,9	- 0,1	1.233,5	1,1		1.234,6
Goodwill en overige immateriële activa	809,4	287,6	0,1	1.097,1			1.097,1
Activa aangehouden voor verkoop	5,6	1,6	- 0,1	7,1			7,1
Totaal activa	88.183,7	12.132,3	- 433,5	99.882,5	2.565,9	- 762,1	101.686,3
Passiva							
Verplichtingen inzake verzekeringscontracten Leven	26.996,7			26.996,7		- 9,2	26.987,5
Verplichtingen inzake beleggingscontracten Leven	30.860,1			30.860,1			30.860,1
Verplichtingen inzake unit-linked contracten	15.511,1			15.511,1			15.511,1
Verplichtingen inzake verzekeringscontracten Niet-Leven		7.449,1	- 24,5	7.424,6			7.424,6
Achtergestelde schulden	1.210,0	522,6	- 37,4	1.695,2	1.250,0	- 660,2	2.285,0
Leningen	1.963,9	231,1	- 10,8	2.184,2			2.184,2
Actuele belastingschulden	18,9	14,2		33,1	2,6		35,7
Uitgestelde belastingschulden	856,0	174,7	- 0,1	1.030,6	9,0		1.039,6
RPN(l)					358,9		358,9
Overlopende rente en overige verplichtingen	1.967,2	830,3	- 360,1	2.437,4	120,6	- 80,9	2.477,1
Voorzieningen	23,5	34,0		57,5	829,6		887,1
Verplichtingen inzake geschreven putopties op minderheidsbelang	85,0	23,9		108,9			108,9
Verplichtingen met betrekking tot vaste activa aangehouden voor verkoop	6,2	0,7		6,9			6,9
Totaal verplichtingen	79.498,6	9.280,6	- 432,9	88.346,3	2.570,7	- 750,3	90.166,7
Eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouders	6.746,7	2.682,4	- 0,6	9.428,5	- 4,8	- 12,3	9.411,4
Minderheidsbelangen	1.938,4	169,3		2.107,7		0,5	2.108,2
Totaal eigen vermogen	8.685,1	2.851,7	- 0,6	11.536,2	- 4,8	- 11,8	11.519,6
Totaal verplichtingen en eigen vermogen	88.183,7	12.132,3	- 433,5	99.882,5	2.565,9	- 762,1	101.686,3
Aantal werknemers	4.109	6.749		10.858	151		11.009

31 december 2017	Leven	Niet-leven	Eliminaties verzekeringen	Totaal verzekeringen	Algemene rekening	Eliminaties groep	Totaal
Activa							
Geldmiddelen en kasequivalenten	1.249,1	457,5		1.706,6	845,7		2.552,3
Financiële beleggingen	56.111,2	7.038,0		63.149,2	232,6	- 9,0	63.372,8
Vastgoedbeleggingen	2.411,6	237,5		2.649,1			2.649,1
Vorderingen	7.676,6	1.049,6	- 36,9	8.689,3	1.388,4	- 661,7	9.416,0
Beleggingen inzake unit-linked contracten	15.827,3			15.827,3			15.827,3
Beleggingen in deelnemingen	2.378,1	538,6		2.916,7	21,4	3,5	2.941,6
Herverzekering en overige vorderingen	453,9	1.950,9	- 465,1	1.939,7	251,0	- 4,8	2.185,9
Actuele belastingvorderingen	11,4	28,6		40,0			40,0
Uitgestelde belastingvorderingen	49,8	99,9		149,7			149,7
Overlopende rente en overige activa	1.401,3	451,6		1.852,9	99,7	- 94,8	1.857,8
Materiële vaste activa	985,7	197,4		1.183,1	0,8		1.183,9
Goodwill en overige immateriële activa	845,0	276,7		1.121,7	0,9		1.122,6
Activa aangehouden voor verkoop	37,9	3,9		41,8			41,8
Totaal activa	89.438,9	12.330,2	- 502,0	101.267,1	2.840,5	- 766,8	103.340,8
Passiva							
Verplichtingen inzake verzekeringscontracten Leven	27.488,4			27.488,4		- 7,6	27.480,8
Verplichtingen inzake beleggingscontracten Leven	31.350,6			31.350,6			31.350,6
Verplichtingen inzake unit-linked contracten	15.816,2			15.816,2			15.816,2
Verplichtingen inzake verzekeringscontracten Niet-Leven		7.595,9	- 20,9	7.575,0			7.575,0
Achtergestelde schulden	1.224,5	485,2	- 36,7	1.673,0	1.250,0	- 661,7	2.261,3
Leningen	1.745,7	223,6		1.969,3			1.969,3
Actuele belastingschulden	52,6	20,0		72,6			72,6
Uitgestelde belastingschulden	855,2	192,8		1.048,0	6,9		1.054,9
RPN(l)					448,0		448,0
Overlopende rente en overige verplichtingen	2.045,1	773,2	- 443,6	2.374,7	121,2	- 83,8	2.412,1
Voorzieningen	23,5	33,7		57,2	1.120,9		1.178,1
Verplichtingen inzake geschreven putopties op minderheidsbelang	89,2	21,5		110,7	1.449,0		1.559,7
Totaal verplichtingen	80.691,0	9.345,9	- 501,2	89.535,7	4.396,0	- 753,1	93.178,6
Eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouders	6.737,2	2.745,4	- 0,8	9.481,8	143,1	- 14,0	9.610,9
Minderheidsbelangen	2.010,7	238,9		2.249,6	- 1.698,6	0,3	551,3
Totaal eigen vermogen	8.747,9	2.984,3	- 0,8	11.731,4	- 1.555,5	- 13,7	10.162,2
Totaal verplichtingen en eigen vermogen	89.438,9	12.330,2	- 502,0	101.267,1	2.840,5	- 766,8	103.340,8
Aantal werknemers	4.024	7.097		11.121	139		11.260

9.11 Resultatenrekening gesplitst in Leven en Niet-leven

2018	Leven	Niet-leven	Eliminaties verzekeringen	Totaal verzekeringen	Algemene rekening	Eliminaties groep	Totaal
Baten							
- Bruto premies	4.794,0	4.067,4	- 0,1	8.861,3		- 1,3	8.860,0
- Wijziging in niet-verdiende premies		52,9		52,9			52,9
- Uitgaande herverzekeringspremies	- 36,6	- 230,0		- 266,6			- 266,6
Netto verdiende premies	4.757,4	3.890,3	- 0,1	8.647,6		- 1,3	8.646,3
Rentebaten, dividend en overige beleggingsbaten	2.375,2	310,3	- 16,4	2.669,1	33,4	- 32,0	2.670,5
Niet-gerealiseerde meer-(minder-)waarde op RPN(I)					89,1		89,1
Resultaat op verkoop en herwaarderingen	260,2	32,0		292,2	22,7		314,9
Baten uit beleggingen inzake unit-linked contracten	- 652,9			- 652,9			- 652,9
Aandeel in resultaat van deelnemingen	206,6	43,2		249,8	1,7		251,5
Commissiebatens	263,4	33,1		296,5			296,5
Overige baten	131,8	90,3	- 0,5	221,6	5,6	- 16,4	210,8
Totale baten	7.341,7	4.399,2	- 17,0	11.723,9	152,5	- 49,7	11.826,7
Kosten							
- Schadelasten en uitkeringen, bruto	- 5.590,0	- 2.316,4		- 7.906,4		1,8	- 7.904,6
- Schadelasten en uitkeringen, aandeel herverzekeraars	19,5	2,0		21,5			21,5
Schadelasten en uitkeringen, netto	- 5.570,5	- 2.314,4		- 7.884,9		1,8	- 7.883,1
Lasten inzake unit-linked contracten	588,2			588,2			588,2
Financieringslasten	- 89,6	- 35,7	1,0	- 124,3	- 29,6	31,4	- 122,5
Wijzigingen in bijzondere waardeverminderingen	- 122,4	- 12,2		- 134,6			- 134,6
Wijzigingen in voorzieningen	- 4,5	- 2,3		- 6,8	- 3,5		- 10,3
Commissielasten	- 334,8	- 712,7		- 1.047,5			- 1.047,5
Personeelslasten	- 384,8	- 393,8		- 778,6	- 30,7		- 809,3
Overige lasten	- 636,8	- 491,3	15,8	- 1.112,3	- 62,0	16,4	- 1.157,9
Totale lasten	- 6.555,2	- 3.962,4	16,8	- 10.500,8	- 125,8	49,6	- 10.577,0
Resultaat voor belastingen	786,5	436,8	- 0,2	1.223,1	26,7	- 0,1	1.249,7
Belastingbaten (lasten)	- 138,2	- 100,3	0,1	- 238,4	- 14,4		- 252,8
Nettoresultaat over de periode	648,3	336,5	- 0,1	984,7	12,3	- 0,1	996,9
Toewijsbaar aan de minderheidsbelangen	140,3	47,5		187,8			187,8
Nettoresultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders	508,0	289,0	- 0,1	796,9	12,3	- 0,1	809,1
Totale baten van externe klanten	7.316,7	4.396,1	23,6	11.736,4	90,3		11.826,7
Totale baten intern	25,0	3,1	- 40,6	- 12,5	62,2	- 49,7	
Totale baten	7.341,7	4.399,2	- 17,0	11.723,9	152,5	- 49,7	11.826,7
Overige niet-geldelijke lasten anders dan afschrijvingen					- 3,5		- 3,5

Het bruto premie-inkomen (som van brutopremies en premies uit beleggingscontracten zonder DPF) kan als volgt worden gepresenteerd.

2018	Leven	Niet-leven	Eliminaties verzekeringen	Totaal verzekeringen	Algemene rekening	Eliminaties groep	Totaal
Bruto premies	4.794,0	4.067,4	- 0,1	8.861,3		- 1,3	8.860,0
Premies inzake beleggingscontracten	1.201,3			1.201,3			1.201,3
Bruto premies	5.995,3	4.067,4	- 0,1	10.062,6		- 1,3	10.061,3

2017	Leven	Niet-leven	Eliminaties verzekeringen	Totaal verzekeringen	Algemene rekening	Eliminaties	Totaal
Baten							
- Bruto premies	4.141,3	4.304,7		8.446,0		- 1,0	8.445,0
- Wijziging in niet-verdiende premies		47,0		47,0			47,0
- Uitgaande herverzekeringspremies	- 33,8	- 203,7		- 237,5			- 237,5
Netto verdiende premies	4.107,5	4.148,0		8.255,5		- 1,0	8.254,5
Rentebaten, dividend en overige beleggingsbaten	2.450,7	325,5	- 17,6	2.758,6	26,9	- 31,5	2.754,0
Niet-gerealiseerde meer-(minder-)waarde op RPN(I)					- 173,0		- 173,0
Resultaat op verkoop en herwaarderingen	146,9	114,7		261,6	16,9		278,5
Baten uit beleggingen inzake unit-linked contracten	785,9			785,9			785,9
Aandeel in resultaat van deelnemingen	354,4	53,4	- 0,1	407,7	2,1		409,8
Commissiebatens	242,3	37,5		279,8			279,8
Overige baten	82,1	87,8	- 1,3	168,6	7,2	- 16,1	159,7
Totale baten	8.169,8	4.766,9	- 19,0	12.917,7	- 119,9	- 48,6	12.749,2
Kosten							
- Schadelasten en uitkeringen, bruto	- 4.959,5	- 2.802,2		- 7.761,7		- 0,3	- 7.762,0
- Schadelasten en uitkeringen, aandeel herverzekeraars	16,4	283,3		299,7			299,7
Schadelasten en uitkeringen, netto	- 4.943,1	- 2.518,9		- 7.462,0		- 0,3	- 7.462,3
Lasten inzake unit-linked contracten	- 887,3			- 887,3			- 887,3
Financieringslasten	- 91,6	- 38,1	1,8	- 127,9	- 21,6	32,7	- 116,8
Wijzigingen in bijzondere waardeverminderingen	- 21,0	- 0,8		- 21,8			- 21,8
Wijzigingen in voorzieningen	1,1	0,2		1,3	- 100,6		- 99,3
Commissielasten	- 342,0	- 768,7		- 1.110,7			- 1.110,7
Personeelslasten	- 382,7	- 409,7		- 792,4	- 33,0		- 825,4
Overige lasten	- 593,5	- 507,4	17,2	- 1.083,7	- 49,9	16,2	- 1.117,4
Totale lasten	- 7.260,1	- 4.243,4	19,0	- 11.484,5	- 205,1	48,6	- 11.641,0
Resultaat voor belastingen	909,7	523,5		1.433,2	- 325,0		1.108,2
Belastingbaten (lasten)	- 132,7	- 113,8		- 246,5	- 11,7		- 258,2
Nettoresultaat over de periode	777,0	409,7		1.186,7	- 336,7		850,0
Toewijsbaar aan de minderheidsbelangen	154,0	72,8		226,8			226,8
Nettoresultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders	623,0	336,9		959,9	- 336,7		623,2
Totale baten van externe klanten	8.142,8	4.765,6	17,3	12.925,7	- 176,5		12.749,2
Totale baten intern	27,0	1,3	- 36,3	- 8,0	56,6	- 48,6	
Totale baten	8.169,8	4.766,9	- 19,0	12.917,7	- 119,9	- 48,6	12.749,2
Overige niet-geldelijke lasten anders dan afschrijvingen	- 84,3	- 27,4		- 111,7	- 100,6		- 212,3

Het bruto premie-inkomen (som van brutopremies en premies uit beleggingscontracten zonder DPF) kan als volgt worden gepresenteerd.

2017	Leven	Niet-leven	Eliminaties verzekeringen	Totaal verzekeringen	Algemene rekening	Eliminaties	Totaal
Bruto premies	4.141,3	4.304,7		8.446,0		- 1,0	8.445,0
Premies inzake beleggingscontracten	1.614,6			1.614,6			1.614,6
Bruto premies	5.755,9	4.304,7		10.060,6		- 1,0	10.059,6

9.12 Operationeel resultaat Verzekeringen

Voor de analyse van de verzekeringsresultaten maakt Ageas gebruik van het concept operationeel resultaat.

Het operationeel resultaat omvat de netto verdiende premies, commissies en gealloceerde beleggingsopbrengsten en gerealiseerde meer- of minderwaarden, na aftrek van nettoschadelasten, uitkeringen en alle operationele lasten, inclusief de kosten voor schadeafhandeling, beleggingskosten, commissies en andere lasten, gealloceerd aan verzekerings- en/of beleggingscontracten. Het verschil tussen het operationele resultaat en de winst voor belastingen omvat alle opbrengsten en kosten die niet onder verzekerings- en/of beleggingscontracten worden verantwoord en derhalve ook niet in het operationele resultaat of resultaat van niet-geconsolideerde

partnerships is verwerkt. De definities van de alternatieve prestatie maatstaven worden onder de tabellen toegelicht.

Binnen de diverse verzekeringssegmenten worden de Leven- en Niet-Levenactiviteiten afzonderlijk beheerd. Tot de Leven-activiteiten behoren onder meer verzekeringscontracten die risico's dekken gerelateerd aan leven en overlijden van personen. Het segment Leven omvat daarnaast beleggingscontracten met en zonder discretionaire winstdeling (DPF). Het segment Niet-leven bestaan uit vier onderdelen: Ongevallen- en Ziekteverzekeringen, Autoverzekeringen, Brandverzekeringen en Overige schade aan eigendommen (die het risico dekken van schade aan eigendommen dan wel verplichtingen inzake claims) en Overige verzekeringen.

Het operationele resultaat voor de verschillende segmenten en productlijnen en de reconciliatie met de winst voor belastingen wordt hieronder getoond.

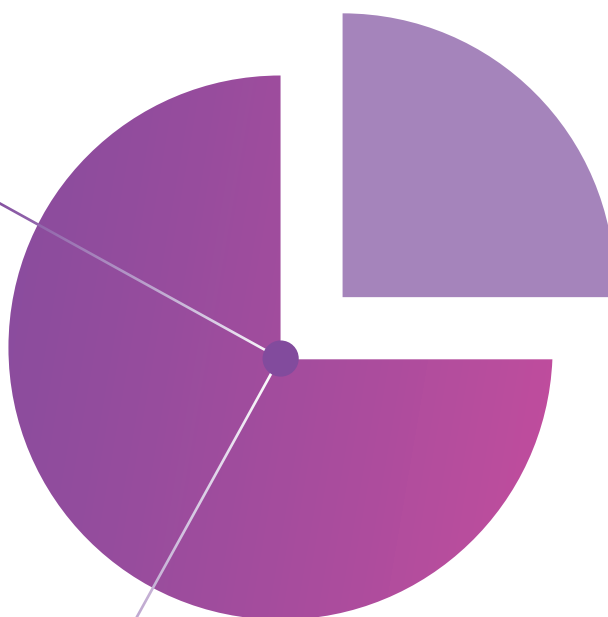
2018	Continentaal				Her- verzekering	Eliminaties verzekeringen	Totaal verzekeringen	Algemene		Totaal Ageas
	België	VK	Europa	Azië				Rekening	Eliminaties	
Bruto premie-inkomen Leven	4.146,0		1.849,2			0,1	5.995,3			5.995,3
Bruto premie-inkomen Niet-leven	2.000,1	1.388,4	676,6		61,1	- 58,8	4.067,4		- 1,3	4.066,1
Operationele kosten	- 571,6	- 224,0	- 176,3		- 2,5	0,1	- 974,3			- 974,3
- <i>Gegarandeerde producten</i>	<i>406,2</i>		<i>87,9</i>				<i>494,1</i>			<i>494,1</i>
- <i>Unit-linked producten</i>	<i>32,0</i>		<i>6,9</i>				<i>38,9</i>			<i>38,9</i>
Operationeel resultaat Leven	438,2		94,8				533,0			533,0
- <i>Ongevallen en ziekte</i>	<i>46,8</i>	<i>- 2,4</i>	<i>43,9</i>		<i>0,9</i>		<i>89,2</i>			<i>89,2</i>
- <i>Auto</i>	<i>81,4</i>	<i>92,2</i>	<i>- 1,8</i>		<i>0,4</i>		<i>172,2</i>			<i>172,2</i>
- <i>Brand en overige schade aan eigendommen</i>	<i>39,3</i>	<i>- 0,6</i>	<i>14,1</i>		<i>3,4</i>		<i>56,2</i>			<i>56,2</i>
- <i>Overige</i>	<i>55,2</i>	<i>3,4</i>	<i>- 1,3</i>		<i>1,1</i>	<i>0,1</i>	<i>58,5</i>			<i>58,5</i>
Operationeel resultaat Niet-leven	222,7	92,6	54,9		5,8	0,1	376,1			376,1
Operationeel resultaat	660,9	92,6	149,7		5,8	0,1	909,1			909,1
Aandeel in het resultaat van deelnemingen, niet gealloceerd		11,2	22,3	196,7			230,2	1,7	0,1	232,0
Overig niet-technisch resultaat, inclusief brokerage	87,1	3,3	18,8	- 27,1	1,8	- 0,1	83,8	25,0	- 0,2	108,6
Resultaat voor belastingen	748,0	107,1	190,8	169,6	7,6		1.223,1	26,7	- 0,1	1.249,7
Key performance indicators Leven										
Netto-onderschrijvingsmarge	0.01%		0.19%				0.05%			0.05%
Beleggingsmarge	0.78%		0.41%				0.69%			0.69%
Operationele marge	0.79%		0.60%				0.74%			0.74%
- <i>Operationele marge</i>										
- <i>Gegarandeerde producten</i>	<i>0.85%</i>		<i>1.08%</i>				<i>0.88%</i>			<i>0.88%</i>
- <i>Operationele marge Unit-linked producten</i>	<i>0.40%</i>		<i>0.09%</i>				<i>0.25%</i>			<i>0.25%</i>
Operationele kosten Leven in % van technische verplichtingen (op jaarbasis)	0.40%		0.39%				0.40%			0.40%
Key performance indicators Niet-leven										
Kostenratio	37.4%	36.6%	29.7%		23.5%		35.8%			35.8%
Schaderatio	56.0%	60.2%	62.7%		59.1%		58.5%			58.5%
Combined ratio	93.4%	96.8%	92.4%		82.6%		94.3%			94.3%
Operationele marge	11.5%	7.0%	9.2%		17.4%		9.7%			9.7%
Technische voorzieningen	61.254,9	2.559,5	16.973,2		29,4	- 24,5	80.792,5		- 9,2	80.783,3

2017	België	VK	Continentaal		Her-	Eliminaties	Totaal	Algemene	Totaal	
			Europa	Azië	verzekering	verzekeringen	verzekeringen	Rekening	Eliminaties	Ageas
Bruto premie-inkomen Leven	3.781,4		1.974,5				5.755,9			5.755,9
Bruto premie-inkomen Niet-leven	1.915,2	1.546,2	843,3		52,0	- 52,0	4.304,7		- 1,0	4.303,7
Operationele kosten	- 555,4	- 235,0	- 224,0		- 2,8		- 1.017,2			- 1.017,2
- <i>Gegarandeerde producten</i>	409,3		110,0				519,3			519,3
- <i>Unit-linked producten</i>	25,5		15,8				41,3			41,3
Operationeel resultaat Leven	434,8		125,8				560,6			560,6
- <i>Ongevallen en ziekte</i>	50,1	- 0,3	52,9		0,1		102,8			102,8
- <i>Auto</i>	67,3	26,4	- 10,0		3,3		87,0			87,0
- <i>Brand en overige schade aan eigendommen</i>	109,9	10,4	20,2		2,1		142,6			142,6
- <i>Overige</i>	38,0	- 13,4	26,5		0,8		51,9			51,9
Operationeel resultaat Niet-leven	265,3	23,1	89,6		6,3		384,3			384,3
Operationeel resultaat	700,1	23,1	215,4		6,3		944,9			944,9
Aandeel in resultaat van deelnemingen (niet gealloceerd)		13,2	25,8	319,6			358,6	2,1		360,7
Overig niet-technisch resultaat, inclusief brokerage	95,9	- 1,6	60,8	- 26,9	1,5		129,7	- 327,1		- 197,4
Resultaat voor belastingen	796,0	34,7	302,0	292,7	7,8		1.433,2	- 325,0		1.108,2
Key performance indicators Leven										
Netto-onderschrijvingsmarge	- 0,03%		0,27%				0,03%			0,03%
Beleggingsmarge	0,81%		0,54%				0,76%			0,76%
Operationele marge	0,78%		0,81%				0,79%			0,79%
- <i>Operationele marge Garantieproducten</i>	0,85%		1,39%				0,93%			0,93%
- <i>Operationele marge Unit-linked producten</i>	0,34%		0,21%				0,27%			0,27%
Operationele kosten Leven in % van technische verplichtingen (op jaarbasis)	0,39%		0,41%				0,40%			0,40%
Key performance indicators Niet-leven										
Kostenratio	37,9%	34,9%	31,2%		24,8%		35,5%			35,5%
Schaderatio	53,1%	68,3%	59,2%		50,9%		59,7%			59,7%
Combined ratio	91,0%	103,2%	90,4%		75,7%		95,2%			95,2%
Operationele marge	14,3%	1,5%	11,7%		24,3%		9,3%			9,3%
Technische voorzieningen	62.284,9	2.797,3	17.148,8		20,1	- 20,9	82.230,2		- 7,6	82.222,6

Definities van alternatieve resultaatmaatstaven in de tabellen:

Netto-onderschrijvingsresultaat	:	Het verschil tussen de netto verdiende premies en de som van de werkelijke schade-uitkeringen en de mutatie van de verzekeringsverplichtingen, beide gecorrigeerd voor herverzekering. Het resultaat wordt weergegeven onder aftrek van schadeafhandelingskosten, algemene kosten, provisies en herverzekering.
Netto-onderschrijvingsmarge	:	Voor Leven het netto-onderschrijvingsresultaat op jaarbasis, gedeeld door de gemiddelde nettoverzekeringsverplichtingen Leven tijdens de verslagperiode. Voor Niet-Leven het netto-onderschrijvingsresultaat gedeeld door de netto verdiende premie.
Netto-beleggingsresultaat	:	De som van beleggingsopbrengsten en gerealiseerde meer- of minderwaarden op activa die verzekeringsverplichtingen dekken, na aftrek van de hieraan verbonden beleggingskosten. De beleggingsresultaten voor Leven worden daarnaast gecorrigeerd voor het aan de polishouders als technische rente en winstdeling toegewezen bedrag. Het beleggingsresultaat voor Ongevallen & Leven (onderdeel van niet-Leven) wordt ook gecorrigeerd voor de opgelopen technische rente van de verzekeringsverplichtingen.
Netto-beleggingsmarge	:	Voor Leven het beleggingsresultaat op jaarbasis, gedeeld door de gemiddelde nettoverzekeringsverplichtingen Leven tijdens de verslagperiode. Voor Niet-Leven het netto-beleggingsresultaat gedeeld door de netto verdiende premie.
Netto operationeel resultaat	:	De som van het netto-onderschrijvingsresultaat, beleggingsresultaat en overige aan de verzekerings- en/of beleggingscontracten toegewezen resultaten. Het verschil tussen het operationele resultaat en de winst voor belastingen omvat alle opbrengsten en kosten die niet onder de verzekerings- en/of beleggingscontracten worden verantwoord en derhalve ook niet in het operationele resultaat of resultaat van niet-geconsolideerde partnerships is verwerkt.
Netto operationele marge	:	Voor Leven het operationele resultaat op jaarbasis voor de periode, gedeeld door de gemiddelde nettoverzekeringsverplichtingen Leven. Voor Niet-Leven het operationele resultaat gedeeld door de netto verdiende premie.
Netto verdiende premies	:	De premies Niet-Leven die de risico's voor de huidige periode dekken, verrekend met de premies betaald aan herverzekeraars en mutatie in reserves voor niet verdiende premies.
Lastenratio	:	De lasten als percentage van de netto verdiende premies. De lasten omvatten de interne kosten van schadeafhandelingscommissies, onder aftrek van herverzekering.
Schaderatio	:	De kosten van claims, onder aftrek van herverzekering, als percentage van de netto verdiende premies.
Combined ratio	:	Een maatstaf voor de winstgevendheid in Niet-Leven, de verhouding tussen de totale kosten van de verzekeraar en de netto verdiende premies. Dit zijn de totale lasten van de verzekeraar als percentage van de netto verdiende premies. Dit is de som van de schade- en de lastenratio.

4

**Toelichting
op de
geconsolideerde
balans**

10

Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten zijn direct beschikbare kasgelden en andere financiële instrumenten met een looptijd van minder dan drie maanden, na de datum van verkrijging.

De geldmiddelen en kasequivalenten per 31 december bestaan uit.

	31 december 2018	31 december 2017
Geldmiddelen	2,8	4,3
Vorderingen op banken	2.696,6	2.069,9
Overige	225,4	478,1
Totaal geldmiddelen en kasequivalenten	2.924,8	2.552,3

11

Financiële beleggingen

De samenstelling van de financiële beleggingen is als volgt.

	31 december 2018	31 december 2017
Financiële beleggingen		
- Tot einde looptijd aangehouden	4.505,5	4.559,5
- Voor verkoop beschikbaar	56.861,8	58.761,6
- Tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	332,0	220,2
- Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	9,9	35,8
Totaal bruto	61.709,2	63.577,1
Bijzondere waardeverminderingen:		
- op voor verkoop beschikbare beleggingen	- 266,6	- 204,3
Totaal bijzondere waardeverminderingen	- 266,6	- 204,3
Totaal	61.442,6	63.372,8

11.1 Beleggingen tot einde looptijd aangehouden

	Overheids- obligaties	Bedrijfs- obligaties	Totaal
Totaal beleggingen tot einde looptijd aangehouden op 1 januari 2017	4.641,4	73,9	4.715,3
Einde looptijd	- 88,4	- 75,0	- 163,4
Amortisatie	6,5	1,1	7,6
Totaal beleggingen tot einde looptijd aangehouden op 31 december 2017	4.559,5		4.559,5
Einde looptijd	- 49,7		- 49,7
Verkopen	- 5,9		- 5,9
Amortisatie	1,6		1,6
Totaal beleggingen tot einde looptijd aangehouden op 31 december 2018	4.505,5		4.505,5
Reële waarde op 31 december 2017	6.780,0		6.780,0
Reële waarde op 31 december 2018	6.455,3		6.455,3

De reële waarde van overheidsobligaties geclassificeerd als beleggingen aangehouden tot einde looptijd is gebaseerd op genoteerde prijzen in actieve markten (niveau 1) en de reële waarde van schuldefecten van bedrijven geclassificeerd als beleggingen aangehouden tot einde looptijd op niet-observeerbare inputs (tegenpartij quotes, niveau 3).

De overheidsobligaties aangemerkt als beleggingen tot einde looptijd aangehouden naar land van uitgifte per 31 december zijn als volgt.

	Historische/ geamortiseerde kostprijs	Reële waarde
31 december 2018		
Belgische overheid	4.328,3	6.223,1
Portugese overheid	177,2	232,2
Totaal	4.505,5	6.455,3
31 december 2017		
Belgische overheid	4.335,5	6.486,9
Portugese overheid	224,0	293,1
Totaal	4.559,5	6.780,0

11.2 Voor verkoop beschikbare beleggingen

De reële waarde en geamortiseerde kostprijs alsmede de hieraan gerelateerde ongerealiseerde winsten en verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de voor verkoop beschikbare beleggingen is als volgt.

	Historische/ geamortiseerde kostprijs	Bruto ongerealiseerde winsten	Bruto ongerealiseerde verliezen	Totaal bruto	Bijzondere Waarde- verminderingen	Reël waarde
31 december 2018						
Overheidsobligaties	27.794,4	4.694,7	- 81,1	32.408,0		32.408,0
Bedrijfsobligaties	18.749,8	1.050,3	- 103,6	19.696,5	- 20,3	19.676,2
Gestructureerde schuldinstrumenten	44,3	4,1		48,4		48,4
Voor verkoop beschikbare beleggingen in obligaties	46.588,5	5.749,1	- 184,7	52.152,9	- 20,3	52.132,6
Private equity en durfkapitaal	66,6	16,0		82,6		82,6
Aandelen	4.282,2	440,5	- 100,3	4.622,4	- 246,3	4.376,1
Overige beleggingen	3,9			3,9		3,9
Voor verkoop beschikbare beleggingen in aandelen en overige beleggingen	4.352,7	456,5	- 100,3	4.708,9	- 246,3	4.462,6
Totaal voor verkoop beschikbare beleggingen	50.941,2	6.205,6	- 285,0	56.861,8	- 266,6	56.595,2
31 december 2017						
Overheidsobligaties	27.647,1	5.355,2	- 60,6	32.941,7		32.941,7
Bedrijfsobligaties	19.177,9	1.547,0	- 18,7	20.706,2	- 20,3	20.685,9
Gestructureerde schuldinstrumenten	58,5	13,9	- 0,1	72,3	- 0,1	72,2
Voor verkoop beschikbare beleggingen in obligaties	46.883,5	6.916,1	- 79,4	53.720,2	- 20,4	53.699,8
Private equity en durfkapitaal	67,7	5,7		73,4		73,4
Aandelen	4.168,1	814,0	- 21,0	4.961,1	- 183,9	4.777,2
Overige beleggingen	6,9			6,9		6,9
Voor verkoop beschikbare beleggingen in aandelen en overige beleggingen	4.242,7	819,7	- 21,0	5.041,4	- 183,9	4.857,5
Totaal voor verkoop beschikbare beleggingen	51.126,2	7.735,8	- 100,4	58.761,6	- 204,3	58.557,3

Een bedrag van EUR 1.229,6 miljoen van de voor verkoop beschikbare beleggingen is aangehouden als onderpand (2017: EUR 1.044,8 miljoen) (zie ook noot 22 Leningen).

De waardering van Voor verkoop beschikbare beleggingen is gebaseerd op:

- Niveau 1: genoteerde prijzen in actieve markten;
- Niveau 2: waarneembare marktgegevens in actieve markten;
- niveau 3: niet-waarneembare gegevens (prijzen van tegenpartijen).

De waarderingen per jaareinde zijn als volgt.

31 december 2018	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Overheidsobligaties	32.376,3	31,7		32.408,0
Bedrijfsobligaties	18.460,8	733,7	481,7	19.676,2
Gestructureerde schuldinstrumenten	33,1	5,9	9,4	48,4
Aandelen, private equity en overige beleggingen	2.248,3	1.483,9	730,4	4.462,6
Totaal voor verkoop beschikbare beleggingen	53.118,5	2.255,2	1.221,5	56.595,2

31 december 2017	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Overheidsobligaties	32.893,7	48,0		32.941,7
Bedrijfsobligaties	19.784,1	826,4	75,4	20.685,9
Gestructureerde schuldinstrumenten	57,7	1,4	13,1	72,2
Aandelen, private equity en overige beleggingen	2.977,6	1.233,6	646,3	4.857,5
Totaal voor verkoop beschikbare beleggingen	55.713,1	2.109,4	734,8	58.557,3

De veranderingen in niveau 3-waarderingen zijn als volgt.

	2018	2017
Stand per 1 januari	734,8	178,2
Einde looptijd/aflossing of terugbetaling over de periode	- 7,6	- 14,0
Aankoop	501,5	136,0
Opbrengst van verkopen	- 8,5	- 6,3
Gerealiseerde winsten (verliezen)	5,3	0,4
Bijzondere waardeverminderingen		- 1,2
Ongerealiseerde winsten (verliezen)	- 4,0	3,3
Overdracht tussen categorieën		438,4
Stand per 31 december	1.221,5	734,8

Niveau 3-waarderingen voor private equity en durfkapitaal maken gebruik van reële waarden die worden bekendgemaakt in het geauditeerde financieel verslag van de relevante deelnemingen. Niveau 3-waarderingen voor aandelen en asset-backed securities maken gebruik van de methode van de gediscoteerde kasstromen. Verwachte kasstromen houden rekening met de oorspronkelijke verzekeringstechnische criteria, de kenmerken van de leningnemer (zoals leeftijd en kredietscores), loan-to-value-ratio's, verwachte schommelingen in de huizenprijzen en verwachte vooruitbetalingsniveaus, enz. De verwachte kasstromen worden gediscoteerd tegen voor risico gecorrigeerde rentes. Marktdelnemers maken vaak gebruik van dergelijke gediscoteerde kasstroomtechnieken om private equity en durfkapitaal te waarderen. Voor de waardering van deze instrumenten maken wij eveneens tot op

zekere hoogte gebruik van deze prijzen. Deze technieken zijn onderhevig aan inherente beperkingen, zoals een schatting van de gepaste voor risico gecorrigeerde disconteringsvoet, en verschillende gegevens en veronderstellingen zouden verschillende resultaten opleveren.

De niveau 3-posities zijn met name gevoelig voor een verandering in het niveau van de verwachte toekomstige kasstromen, en dienovereenkomstig varieert hun reële waarde in verhouding tot de veranderingen in deze kasstromen. De veranderingen in de waarde van de niveau 3-instrumenten worden verantwoord in het overige comprehensive income.

Overheidsobligaties naar land van uitgifte

De overheidsobligaties naar land van uitgifte per 31 december zijn als volgt.

31 december 2018	Historische/ geamortiseerde kostprijs	Bruto ongerealiseerde winsten (verliezen)	Reële waarde
Belgische overheid	11.727,6	1.925,3	13.652,9
Franse overheid	5.191,8	1.120,9	6.312,7
Oostenrijkse overheid	2.181,0	442,1	2.623,1
Portugese overheid	2.132,9	282,5	2.415,4
Spaanse overheid	1.654,4	110,7	1.765,1
Italiaanse overheid	1.088,0	156,1	1.244,1
Duitse overheid	875,6	290,6	1.166,2
Nederlandse overheid	471,0	76,2	547,2
Ierse overheid	507,2	36,4	543,6
Britse overheid	446,2	3,8	450,0
Poolse overheid	299,1	52,2	351,3
Slowaakse overheid	208,2	37,4	245,6
Tsjechische overheid	150,6	9,5	160,1
Finse overheid	117,8	23,7	141,5
Verenigde Staten van Amerika: overheid	20,2	- 0,1	20,1
Overige overheden	722,8	46,3	769,1
Totaal	27.794,4	4.613,6	32.408,0

31 december 2017	Historische/ geamortiseerde kostprijs	Bruto ongerealiseerde winsten (verliezen)	Reële waarde
Belgische overheid	11.885,3	2.367,6	14.252,9
Franse overheid	5.130,7	1.203,6	6.334,3
Oostenrijkse overheid	2.299,4	471,0	2.770,4
Portugese overheid	2.167,1	295,4	2.462,5
Spaanse overheid	1.304,9	91,4	1.396,3
Italiaanse overheid	986,4	241,0	1.227,4
Duitse overheid	840,1	288,1	1.128,2
Nederlandse overheid	532,1	73,1	605,2
Ierse overheid	609,0	54,1	663,1
Poolse overheid	310,7	64,1	374,8
Britse overheid	362,6	6,8	369,4
Slowaakse overheid	208,3	38,3	246,6
Tsjechische overheid	197,6	17,2	214,8
Finse overheid	117,9	26,4	144,3
Verenigde Staten van Amerika: overheid	19,1		19,1
Overige overheden	675,9	56,5	732,4
Totaal	27.647,1	5.294,6	32.941,7

In 2018 en 2017 waren er geen bijzondere waardeverminderingen op overheidsobligaties.

De volgende tabel toont de netto ongerealiseerde winsten en verliezen op Voor verkoop beschikbare beleggingen opgenomen in het eigen vermogen (inclusief obligaties, aandelen en overige beleggingen). Beleggingen in aandelen en overige beleggingen zijn inclusief private equity en durfkapitaal.

	31 december 2018	31 december 2017
Voor verkoop beschikbare beleggingen in obligaties		
Boekwaarde	52.132,6	53.699,8
Bruto ongerealiseerde winsten en verliezen	5.564,4	6.836,7
- Gerelateerde belasting	- 1.433,3	- 1.760,9
Shadow accounting	- 1.697,9	- 2.797,4
- Gerelateerde belasting	447,8	730,8
Netto ongerealiseerde winsten en verliezen	2.881,0	3.009,2

	31 december 2018	31 december 2017
Voor verkoop beschikbare beleggingen in aandelen en overige beleggingen:		
Boekwaarde	4.462,6	4.857,5
Bruto ongerealiseerde winsten en verliezen	356,2	798,7
- Gerelateerde belasting	- 34,0	- 63,7
Shadow accounting	- 132,5	- 304,8
Gerelateerde belasting	35,3	78,1
Netto ongerealiseerde winsten en verliezen	225,0	508,3

Bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare beleggingen

De samenstelling van de bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare beleggingen is als volgt.

	31 december 2018	31 december 2017
Bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare beleggingen:		
- obligaties	- 20,3	- 20,4
aandelen en overige beleggingen	- 246,3	- 183,9
Totaal bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare beleggingen	- 266,6	- 204,3

De wijzigingen in de bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare beleggingen zijn.

	31 december 2018	31 december 2017
Stand per 1 januari	- 204,3	- 219,9
Aan- en verkoop dochterondernemingen		0,1
Toename bijzondere waardeverminderingen	- 90,6	- 14,3
Terugname bij de verkoop/desinvestering	28,9	27,5
Omrekeningsverschillen en overige aanpassingen	- 0,6	2,3
Stand per 31 december	- 266,6	- 204,3

11.3 Beleggingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

De volgende tabel geeft toelichting op beleggingen die tegen reële waarde worden gehouden, met verwerking van ongerealiseerde waardeveranderingen in de resultatenrekening per 31 december.

	31 december 2018	31 december 2017
Overheidsobligaties	0,8	1,1
Bedrijfsobligaties	189,7	107,8
Gestructureerde schuldinstrumenten	6,0	6,2
Obligaties	196,5	115,1
Overige beleggingen	135,5	105,1
Aandelen en overige beleggingen	135,5	105,1
Totaal beleggingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	332,0	220,2

Beleggingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening betreffen voornamelijk beleggingen in verband met de verzekeringsverplichtingen waarvan de kasstromen contractueel of uit hoofde van discretionaire winstdeling zijn gekoppeld aan de resultaatontwikkeling van deze activa en waar in de waardering daarvan mede rekening wordt gehouden met actuele informatie. Hierdoor wordt de kans aanzienlijk verkleind dat er in de verslaglegging een 'mismatch' optreedt door het op verschillende grondslagen berekenen van activa en verplichtingen en de daarmee samenhangende winsten en verliezen.

De nominale waarde van schuldefecten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening bedroeg op 31 december 2018 EUR 197,3 miljoen (31 december 2017: EUR 115,1 miljoen).

De waardering van beleggingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening is gebaseerd op:

- Niveau 1: genoteerde prijzen in actieve markten;
- Niveau 2: waarneembare marktgegevens in actieve markten;
- Niveau 3: niet-waarneembare gegevens (prijzen van tegenpartijen).

De waarderingen per jaareinde zijn als volgt.

31 december 2018	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Overheidsobligaties	0,8			0,8
Bedrijfsobligaties	137,9	51,8		189,7
Gestructureerde schuldinstrumenten		6,0		6,0
Overige beleggingen		135,5		135,5
Totaal beleggingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	138,7	193,3		332,0

31 december 2017	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Overheidsobligaties	1,1			1,1
Bedrijfsobligaties	107,5	0,3		107,8
Gestructureerde schuldinstrumenten		6,2		6,2
Overige beleggingen		105,1		105,1
Totaal beleggingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	108,6	111,6		220,2

11.4 Voor handelsdoeleinden aangehouden derivaten (activa)

De samenstelling van de voor handelsdoeleinden aangehouden derivaten (activa) is als volgt.

	31 december 2018	31 december 2017
Over the counter (OTC)	9,9	35,8
Totaal voor handelsdoeleinden aangehouden derivaten (activa)	9,9	35,8

Voor handelsdoeleinden aangehouden derivaten hebben voornamelijk betrekking op rente- en aandelenopties en renteswaps. Voor handelsdoeleinden aangehouden derivaten in 2018 en 2017 zijn gebaseerd op een niveau 2-waardering (waarneembare marktgegevens in actieve markten) (zie ook noot 29 Derivaten voor nadere details).

12

Vastgoedbeleggingen

Beleggingen in vastgoed hebben met name betrekking op kantoren en winkelpanden.

De volgende tabel geeft de wijzigingen in vastgoedbeleggingen weer gedurende het jaar eindigend op 31 december.

	31 december 2018	31 december 2017
Vastgoedbeleggingen	2.752,3	2.691,3
Bijzondere waardeverminderingen	- 25,0	- 42,2
Totaal vastgoedbeleggingen	2.727,3	2.649,1
	2018	2017
Kostprijs per 1 januari	3.447,3	3.581,3
Aan- en verkoop dochterondernemingen	72,0	- 225,6
Toevoegingen/aankopen	64,6	151,2
Verbeteringen	46,0	38,1
Verkopen	- 56,8	- 88,0
Overboeking van (naar) materiële vaste activa		- 12,7
Wisselkoersverschillen	- 0,2	- 0,9
Overige	- 89,2	3,9
Kostprijs per 31 december	3.483,7	3.447,3
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	- 756,0	- 760,0
Aan- en verkoop dochterondernemingen	32,0	66,4
Afschrijvingen	- 98,5	- 91,3
Terugname afschrijving door desinvesteringen	43,6	32,2
Overboeking van (naar) materiële vaste activa		0,3
Wisselkoersverschillen		
Overige	47,5	- 3,6
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	- 731,4	- 756,0
Bijzondere waardeverminderingen per 1 januari	- 42,2	- 48,8
Aan- en verkoop van dochterondernemingen	0,8	1,5
Toename bijzondere waardeverminderingen verantwoord in de resultatenrekening	- 4,1	- 3,5
Terugname bijzondere waardeverminderingen verantwoord in de resultatenrekening	0,2	1,1
Terugname bijzondere waardeverminderingen door desinvesteringen		7,5
Overige	20,3	
Bijzondere waardeverminderingen per 31 december	- 25,0	- 42,2
Netto vastgoedbeleggingen per 31 december	2.727,3	2.649,1
Kostprijs van vastgoedbeleggingen in aanbouw		158,4

Per 31 december 2018 en 31 december 2017 was er geen onroerend als zekerheid gesteld (zie ook noot 22 Leningen).

Jaarlijkse waarderingsbepalingen, waarbij de onafhankelijke taxaties elke drie jaar veranderen, behelzen bijna alle vastgoedbeleggingen. Reële waarden (niveau 3) zijn gebaseerd op niet-observeerbare marktgegevens en/of verdisconteerde kasstromen. Verwachte kasstromen uit vastgoed houden rekening met verwachte groeipercentages van huurinkomsten, periodes van leegstand, bezettingsgraad en kosten huurbevordering, zoals huurvrije periodes en andere kosten die niet worden betaald door huurders. De verwachte

netto kasstromen worden verdisconteerd aan de hand van op risico aangepaste discontovoet. Om de disconteringsvoet te bepalen, wordt met een aantal factoren rekening gehouden, zoals de kwaliteit van het gebouw en zijn locatie (toplocatie vs. secundaire locatie), kredietkwaliteit van de huurder en huurvoorwaarden. Voor ontwikkelingsvastgoed (dus in opbouw) wordt de reële waarde bepaald op de kostprijs tot het vastgoed in gebruik is genomen.

De onderstaande tabel toont de reële waarde van het vastgoed.

	31 december 2018	31 december 2017
Reële waarden gebaseerd op marktinformatie	132,6	228,0
Reële waarden gebaseerd op onafhankelijke waardering	3.902,4	3.570,6
Totaal reële waarde van vastgoedbeleggingen	4.035,0	3.798,6
Totale boekwaarde	2.727,3	2.649,1
Bruto ongerealiseerde winsten en verliezen	1.307,7	1.149,5
Belasting	- 321,4	- 284,8
Netto ongerealiseerd(e) winst/verlies (niet opgenomen in eigen vermogen)	986,3	864,7

De afschrijvingen op gebouwen worden berekend volgens de lineaire methode teneinde de kosten van die activa af te schrijven gedurende de geschatte levensduur tot de restwaarde. Vastgoed wordt gesplitst in de volgende componenten: ruwbouw, ramen en deuren, technische uitrusting, ruwe afwerking en detailafwerking.

De maximale levensduur van de componenten is als volgt:

- Ruwbouw 50 jaar voor kantoren en winkels; 70 jaar voor woningen;
- Ramen en deuren 30 jaar voor kantoren en winkels; 40 jaar voor woningen;
- Technische uitrusting 20 jaar voor kantoren; 25 jaar voor winkels en 40 jaar voor woningen;
- Ruwe afwerking 20 jaar voor kantoren; 25 jaar voor winkels en 40 jaar voor woningen;
- Detailafwerking 10 jaar voor kantoren, winkels en woningen.

Terreinen hebben een ongelimiteerde levensduur en worden derhalve niet afgeschreven. IT, kantoor- en andere apparatuur en motorrijtuigen worden afgeschreven over de respectievelijke levensduur, die individueel wordt vastgesteld. Als algemene regel wordt uitgegaan van een restwaarde van nihil.

Vastgoed verhuurd op basis van operationele lease

Ageas verhuurt bepaalde activa (voornamelijk vastgoed voor beleggingsdoeleinden) aan externe partijen op basis van operationele leaseovereenkomsten. De toekomstige minimale leasetermijnen inzake niet-opzegbare overeenkomsten bedragen per 31 december:

	2018	2017
Tot 3 maanden	56,3	48,0
3 maanden tot 1 jaar	151,8	163,5
1 jaar tot 5 jaar	528,7	592,2
Langer dan 5 jaar	654,6	644,2
Totaal	1.391,4	1.447,9

Een bedrag van EUR 65,7 miljoen in 2018 van de totale minimumbetalingen te ontvangen via niet-opzegbare leaseovereenkomsten houdt verband met terreinen, gebouwen en uitrusting (2017: EUR 65,7 miljoen). De rest heeft betrekking op vastgoedbeleggingen.

13

Leningen

De leningen zijn als volgt samengesteld.

	31 december 2018	31 december 2017
Overheid en officiële instellingen	4.648,4	4.417,1
Commerciële leningen	2.690,2	2.172,8
Hypothecaire leningen	1.178,0	1.221,7
Polisbeleningen	347,0	303,9
Rentedragende deposito's	420,0	735,7
Leningen aan banken	532,9	575,6
Totaal	9.816,5	9.426,8
Verminderd met bijzondere waardeverminderingen	- 28,0	- 10,8
Totaal leningen	9.788,5	9.416,0

13.1 Commerciële leningen

De commerciële leningen zijn als volgt samengesteld.

	31 december 2018	31 december 2017
Vastgoed	143,3	130,9
Infrastructuur	895,3	669,0
Overige	1.651,6	1.372,9
Totaal commerciële leningen	2.690,2	2.172,8

Ageas heeft kredietlijnen verstrekt voor een totaalbedrag van EUR 1.080 miljoen (31 december 2017: EUR 923 miljoen).

13.2 Leningen aan banken

De leningen aan banken zijn als volgt.

	31 december 2018	31 december 2017
Leningen en voorschotten	503,2	541,9
Overige	29,7	33,7
Totaal leningen aan banken	532,9	575,6

13.3 Onderpand op leningen

De volgende tabel geeft een overzicht van de ontvangen onderpanden en garanties als afdekking voor leningen.

Totaal kredietrisico op leningen	2018	2017
Boekwaarde	9.788,5	9.416,0
Ontvangen onderpanden		
Financiële instrumenten	339,7	333,6
Materiële vaste activa	2.104,2	2.079,8
Overige onderpand en garanties	174,7	115,6
Meerwaarde onderpand t.o.v. kredietrisico ¹⁾	1.090,1	1.095,9
Niet gegarandeerd uitstaand bedrag	8.260,0	7.982,9

1) Het bedrag aan ontvangen onderpanden en garanties dat hoger is dan het kredietrisico heeft betrekking op leningen waarvoor de zekerheden hoger zijn dan de onderliggende individuele lening. Doordat deze additionele onderpanden niet kunnen worden gecompenseerd met leningen waarvoor de zekerheden lager zijn dan de onderliggende individuele lening, wordt het overschot toegevoegd aan het niet gegarandeerde uitstaande bedrag.

13.4 Bijzondere waardevermindering op leningen

De wijzigingen in de bijzondere waardevermindering op leningen zijn.

	Specifiek kredietrisico	2018 IBNR	Specifiek kredietrisico	2017 IBNR
Stand per 1 januari	9,9	0,8	10,5	0,8
Toename bijzondere waardeverminderingen	21,0		1,1	
Terugname bijzondere waardeverminderingen	- 2,1		- 0,6	
Afschrijvingen van oninbare leningen	- 1,6		- 1,1	
Stand per 31 december	27,2	0,8	9,9	0,8

De volgende tabel geeft een overzicht van de ontvangen onderpanden en garanties als afdekking voor leningen die onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen.

Totaal uitstaand bedrag aan leningen onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	2018	2017
Uitstaand met bijzondere waardeverminderingen	59,2	57,4
Ontvangen onderpanden		
Materiële vaste activa	49,9	94,2
Meerwaarde onderpand en garanties t.o.v. bijzondere waardeverminderingen ¹⁾	13,5	39,8
Niet gegarandeerd uitstaand bedrag	22,8	3,0

1) Het bedrag aan ontvangen onderpanden en garanties dat hoger is dan het kredietrisico heeft betrekking op leningen waarvoor de zekerheden hoger zijn dan de onderliggende individuele lening. Doordat deze additionele onderpanden niet kunnen worden gecompenseerd met leningen waarvoor de zekerheden lager zijn dan de onderliggende individuele lening, wordt het overschot toegevoegd aan het niet gegarandeerde uitstaande bedrag.

14

Beleggingen in deelnemingen

De volgende tabel geeft overzicht van de belangrijkste beleggingen in deelnemingen per 31 december. Het percentage belang kan betrekking hebben op meer dan één entiteit indien binnen een deelneming meerdere belangen in entiteiten worden gehouden en de omvang van de belangen niet gelijk is.

Cardif Luxembourg Vie werd op 21 december 2018 verkocht. Meer detail zijn te raadplegen in noot 3 Overnames en desinvesteringen.

		% belang	2018 Boek waarde	2017 Boek waarde
Deelnemingen				
Taiping Holdings	China	20,0% - 24,9%	1.150,9	845,1
Muang Thai Group Holding	Thailand	7,8% - 30,9%	685,1	710,5
Maybank Ageas Holding Berhad	Maleisië	31,0%	426,8	387,0
BG1	België	50,0%	97,0	99,4
Tesco Insurance Ltd	VK	50,1%	92,7	102,8
Aksigorta	Turkije	36,0%	83,8	105,8
DTHP	België	33,0%	82,0	83,3
East West Ageas Life	Filipijnen	50,0%	53,7	56,8
Evergreen	België	35,7%	48,3	48,5
IDBI Federal Life Insurance	India	26,0%	26,6	26,1
Predirec	België	29,5%	22,5	38,6
MB Ageas Life JSC	Vietnam	32,0%	11,4	10,0
Royal Park Investments	België	44,7%	6,9	17,7
Cardif Lux Vie	Luxemburg	33,3%		143,7
Overige			283,3	266,3
Totaal			3.071,0	2.941,6

De boekwaarde van Muang Thai Group Holding daalde in 2018 voornamelijk door ongerealiseerde verliezen. De boekwaarde van Taiping Holdings steeg voornamelijk door ongerealiseerde winsten.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de deelnemingen.

2018	Totaal activa	Totaal verplichtingen	Eigen vermogen	Ageas deel	Totale baten	Totale lasten	Netto resultaat	Ageas deel	Ontvangen dividend
Taiping Holdings	61.363,8	56.624,8	4.739,0	1.160,4	16.653,1	- 16.284,7	368,4	89,7	67,4
Muang Thai Group Holding	14.083,1	11.829,4	2.253,7	650,9	3.075,9	- 2.837,8	238,1	71,9	18,3
Maybank Ageas Holding Berhad	6.837,8	5.525,7	1.312,1	406,1	1.323,3	- 1.185,4	137,9	42,7	16,0
BG1	223,4	29,5	193,9	97,0	10,9	- 8,6	2,3	1,2	
Tesco Insurance Ltd	1.157,3	972,2	185,1	92,7	374,0	- 351,6	22,4	11,2	11,8
DTHP	909,4	661,0	248,4	82,0	63,2	- 79,5	- 16,3	- 5,4	
East West Ageas Life	137,1	30,1	107,0	53,5	21,9	- 34,9	- 13,0	- 6,5	
Evergreen	253,4	123,8	129,6	46,3	18,0	- 11,9	6,1	2,2	
Aksigorta	583,7	477,0	106,7	38,4	401,3	- 363,9	37,4	13,5	9,6
IDBI Federal Life Insurance	1.048,6	946,4	102,2	26,6	280,5	- 270,2	10,3	2,7	
Predirec	76,5		76,5	22,6	2,5		2,5	0,7	
MB Ageas Life JSC	72,9	37,3	35,6	11,4	49,7	- 61,1	- 11,4	- 3,6	
Royal Park Investments	16,7	1,3	15,4	6,9	6,5	- 3,0	3,5	1,6	12,5
Cardif Lux Vie					99,1	- 72,7	26,4	8,8	9,0
Bijbehorende goodwill				103,6					
Overige				272,6				20,8	24,1
Totaal				3.071,0				251,5	168,7

2017	Totaal activa	Totaal verplichtingen	Eigen vermogen	Ageas deel	Totale baten	Totale lasten	Netto resultaat	Ageas deel	Ontvangen dividend
Taiping Holdings	50.454,4	47.028,4	3.426,0	841,5	16.835,4	- 16.002,6	832,8	205,1	54,3
Muang Thai Group Holding	12.232,0	9.902,4	2.329,6	677,9	3.287,6	- 3.047,7	239,9	72,0	19,9
Maybank Ageas Holding Berhad	6.305,2	5.119,9	1.185,3	366,9	1.538,4	- 1.379,4	159,0	49,2	16,9
BG1	228,3	29,5	198,8	99,4	10,7	- 5,5	5,2	2,6	
Tesco Insurance Ltd	1.194,6	989,6	205,0	102,7	446,3	- 419,8	26,5	13,3	
DTHP	890,9	638,4	252,5	83,3	50,9	- 71,0	- 20,1	- 6,6	
East West Ageas Life	131,3	17,9	113,4	56,7	15,5	- 31,5	- 16,0	- 8,0	
Evergreen	266,9	124,2	142,7	50,9	18,8	- 10,0	8,8	3,1	
Aksigorta	609,9	484,0	125,9	45,3	406,3	- 372,9	33,4	12,0	
IDBI Federal Life Insurance	948,8	848,5	100,3	26,1	310,2	- 293,4	16,8	4,4	
Predirec	130,9		130,9	38,6	1,9	- 1,3	0,6	0,2	
MB Ageas Life JSC	41,4	10,1	31,3	10,0	7,7	- 17,1	- 9,4	- 3,0	
Royal Park Investments	40,0	0,4	39,6	17,7	16,3	- 9,5	6,8	3,0	17,9
Cardif Lux Vie	23.481,1	23.050,0	431,1	143,7	4.558,0	- 4.516,8	41,2	13,7	8,2
Bijbehorende goodwill				116,3					
Overige				264,6				48,8	45,6
Totaal				2.941,6				409,8	162,8

Deelnemingen zijn onderworpen aan de dividendbeperkingen uit hoofde van vereisten ten aanzien van minimumvermogen en solvabiliteit die worden gesteld door de lokale toezichthouders in de landen waar deze deelnemingen opereren. Dividendbetalingen van deelnemingen worden soms onderworpen aan afspraken met aandeelhouders met de partners in de onderneming. In sommige situaties is consensus tussen de aandeelhouders vereist voordat het dividend wordt aangekondigd.

Daarnaast kunnen afspraken met aandeelhouders (gerelateerd aan partijen die een belang hebben in een onderneming waarin Ageas een minderheidsbelang heeft) onder andere zijn:

- specifieke bepalingen over stemrechten of de uitkering van dividend;
- gesloten periodes waarin alle partijen in het bezit van aandelen vóór een bepaalde periode geen aandelen mogen verkopen tenzij met toestemming van de andere betrokken partijen;

- optie tot (door)verkoop aan de andere bij de overeenkomst betrokken partij(en), inclusief de onderliggende methode die voor de waardering van de aandelen wordt gehanteerd;
- 'earn out'-mechanisme waarbij de oorspronkelijke verkoper van de aandelen additionele opbrengsten ontvangt indien bepaalde doelstellingen worden gerealiseerd;
- exclusiviteitsbepalingen of niet-concurrentiebedingen in verband met de verkoop van verzekeringsproducten.

Royal Park Investments

Na de verkoop van de activa en de afwikkeling van de verplichtingen, blijft de overblijvende activiteit van RPI voornamelijk beperkt tot de afwikkeling van rechtszaken inzake een aantal Amerikaanse activa.

15

Herverzekering en overige vorderingen

Herverzekering en overige vorderingen zijn per 31 december als volgt.

	31 december 2018	31 december 2017
Aandeel herverzekeraars in verplichtingen voor verzekerings- en beleggingscontracten	659,8	713,9
Vorderingen op polishouders	420,6	425,0
Vorderingen inzake commissiebatens	86,5	59,4
Vorderingen op tussenpersonen	318,1	354,5
Vorderingen uit hoofde van herverzekering	45,6	61,2
Overige	361,5	619,7
Totaal bruto	1.892,1	2.233,7
Bijzondere waardeverminderingen	- 49,0	- 47,8
Totaal netto	1.843,1	2.185,9

Onder 'Overige' vallen BTW en andere indirecte belastingen. Per 31 december 2018 omvatte dit ook de vooruitbetaling van EUR 77 miljoen (31 december 2017: EUR 241 miljoen) aan de Stichting Forsettlement (zie noot 26 Voorzieningen).

Verloop van de bijzondere waardeverminderingen op herverzekering en overige vorderingen

Het verloop van de bijzondere waardeverminderingen op herverzekering en overige vorderingen is als volgt.

	2018	2017
Stand per 1 januari	47,8	31,8
Aan- en verkoop dochterondernemingen		- 1,3
Toename bijzondere waardeverminderingen	1,3	1,7
Terugname bijzondere waardeverminderingen	- 0,3	- 1,8
Afschrijvingen van niet-inbare bedragen	- 1,2	0,6
Omrekeningsverschillen en overige aanpassingen	1,4	16,8
Stand per 31 december	49,0	47,8

Verloop in het aandeel herverzekeraars in verplichtingen voor verzekerings- en beleggingscontracten

Veranderingen in het aandeel herverzekeraars in verplichtingen voor verzekerings- en beleggingscontracten worden hieronder weergegeven.

	2018	2017
Stand per 1 januari	713,9	639,4
Aan- en verkoop dochterondernemingen		- 58,9
Wijziging verplichtingen huidig jaar	52,6	84,9
Wijzigingen in de verplichtingen voor voorgaande jaren	- 80,3	152,4
Betaalde schaden huidig jaar	- 2,0	- 16,5
Betaalde schaden voorgaande jaren	- 32,0	- 53,3
Overige netto-toevoegingen via de resultatenrekening	10,3	- 23,5
Omrekeningsverschillen en overige aanpassingen	- 2,7	- 10,6
Stand per 31 december	659,8	713,9

16

Overlopende rente en overige activa

De overlopende rente en overige activa per 31 december zijn als volgt samengesteld.

	31 december 2018	31 december 2017
Deelneming	407,8	412,1
Overlopende overige kosten	84,5	81,1
Overlopende baten	1.128,7	1.174,9
Derivaten gehouden voor afdekkingsdoeleinden	27,5	10,5
Vastgoed aangehouden voor verkoop	125,5	144,1
Activa voor plannen met vaste toezeggingen	22,6	
Overige	41,7	36,3
Totaal bruto	1.838,3	1.859,0
Bijzondere waardeverminderingen	- 1,2	- 1,2
Totaal netto	1.837,1	1.857,8

Overlopende baten betreffen met name overlopende renteopbrengsten op overheidsobligaties (2018: EUR 722 miljoen; 2017: EUR 745 miljoen), bedrijfsobligaties (2018: EUR 275 miljoen; 2017: EUR 306 miljoen).

Overlopende acquisitiekosten

Het verloop van de overlopende acquisitiekosten in verband met verzekerings- en beleggingscontracten over het jaar is als volgt.

	2018	2017
Stand per 1 januari	412,1	450,1
Aan- en verkoop dochterondernemingen		- 42,1
Geactiveerde overlopende acquisitiekosten	329,3	407,6
Afschrijvingen	- 331,4	- 394,3
Overige aanpassingen inclusief omrekeningsverschillen	- 2,2	- 9,2
Stand per 31 december	407,8	412,1

De regel 'Aan- en verkoop van dochterondernemingen' bestaat uit de overlopende acquisitiekosten met betrekking tot Cargeas (2017) (zie ook noot 3 Overnames en desinvesteringen).

17

Materiële vaste activa

Tot materiële vaste activa behoren kantoren voor eigen gebruik en in eigendom beheerde openbare parkeergarages.

De boekwaarde van de verschillende categorieën materiële vaste activa per 31 december is als volgt.

	31 december 2018	31 december 2017
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	1.105,4	1.055,7
Verbeteringen aan gehuurde objecten	26,1	26,4
Bedrijfsmiddelen	103,1	101,8
Totaal	1.234,6	1.183,9

Wijzigingen in de materiële vaste activa

Wijzigingen in de materiële vaste activa worden onderstaand weergegeven.

31 december 2017	Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	Verbeteringen aan gehuurde objecten	Bedrijfsmiddelen	Totaal
Kostprijs per 1 januari	1.627,4	64,3	313,7	2.005,4
Aan- en verkoop dochterondernemingen	23,1	- 1,3	- 6,0	15,8
Toevoegingen	33,8	2,8	26,8	63,4
Terugname door desinvesteringen	- 10,6	- 1,9	- 11,1	- 23,6
Overdracht van/naar vastgoedbeleggingen	12,7		- 2,8	9,9
Wisselkoersverschillen	- 1,5	- 0,2	- 2,2	- 3,9
Overige	0,5	2,2	11,2	13,9
Kostprijs per 31 december	1.685,4	65,9	329,6	2.080,9
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	- 584,2	- 36,5	- 205,2	- 825,9
Aan- en verkoop dochterondernemingen		1,4	6,3	7,7
Afschrijvingen	- 36,9	- 5,3	- 33,6	- 75,8
Terugname afschrijving door desinvesteringen	2,7	1,9	10,8	15,4
Wisselkoersverschillen	0,1	0,2	1,7	2,0
Overige	- 1,3	- 1,2	- 10,9	- 13,4
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	- 619,9	- 39,5	- 227,8	- 887,2
Bijzondere waardeverminderingen per 1 januari	- 7,2			- 7,2
Terugname bijzondere waardeverminderingen verantwoord in de resultatenrekening	- 2,6			- 2,6
Bijzondere waardeverminderingen per 31 december	- 9,8			- 9,8
Materiële vaste activa per 31 december	1.055,7	26,4	101,8	1.183,9

	Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	Verbeteringen aan gehuurde objecten	Bedrijfsmiddelen	Totaal
Kostprijs per 1 januari	1.685,4	65,9	329,6	2.080,9
Aan- en verkoop dochterondernemingen	38,6		5,2	43,8
Toevoegingen	50,4	5,2	34,9	90,5
Terugname door desinvesteringen			- 5,9	- 5,9
Overdracht van/naar vastgoedbeleggingen			0,1	0,1
Wisselkoersverschillen	- 0,4		- 0,6	- 1,0
Overige	0,7		- 0,3	0,4
Kostprijs per 31 december	1.774,7	71,1	363,0	2.208,8
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	- 619,9	- 39,5	- 227,8	- 887,2
Aan- en verkoop dochterondernemingen			- 4,5	- 4,5
Afschrijvingen	- 39,3	- 5,3	- 32,2	- 76,8
Terugname afschrijving door desinvesteringen			5,8	5,8
Overdracht van/naar vastgoedbeleggingen			- 0,1	- 0,1
Wisselkoersverschillen			0,6	0,6
Overige	- 0,3	- 0,2	1,0	0,4
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	- 659,5	- 45,0	- 257,3	- 961,8
Bijzondere waardeverminderingen per 1 januari	- 9,8			- 9,8
Toename bijzondere waardeverminderingen verantwoord in de resultatenrekening			- 2,6	- 2,6
Bijzondere waardeverminderingen per 31 december	- 9,8		- 2,6	- 12,4
Materiële vaste activa per 31 december	1.105,4	26,1	103,1	1.234,6

Een bedrag van EUR 184,3 miljoen van de materiële vaste activa is verpand als zekerheid (31 december 2017: EUR 190,5 miljoen). De regel 'Aan- en verkoop dochterondernemingen' bestaat voor 2017 uit materiële vaste activa van Cargeas (desinvestering).

Vastgoed, met uitzondering van parkeergarages, worden elk jaar extern gewaardeerd, waarbij de onafhankelijke taxateurs elke drie jaar gewijzigd worden. De reële waarde is gebaseerd op niveau 3-waarderingen.

Ageas bepaalt de reële waarde van parkeergarages aan de hand van in-housemodellen die ook niet-waarneembare marktgegevens gebruiken (niveau 3). De reële waarden die hieruit voortvloeien worden

aangepast aan de hand van de beschikbare marktgegevens en/of transacties. Niveau 3 waarderingstechnieken worden gebruikt voor de waardering van parkeergarages, voornamelijk met verdisconteerde kasstromen. Bij de bepaling van de verwachte kasstromen van parkeergarages wordt met een aantal factoren rekening gehouden, zoals de verwachte inflatie en economische groei van afzonderlijke parkeerterreinen. De verwachte netto kasstromen worden verdisconteerd aan de hand van voor risico gecorrigeerde disconteringsvoeten. Om de disconteringsvoet te bepalen wordt met een aantal factoren rekening gehouden zoals de kwaliteit van de parkeergarage en de locatie ervan.

Reële waarde van terreinen en gebouwen voor eigen gebruik

De reële waarde van vastgoed in eigen gebruik is als volgt.

	31 december 2018	31 december 2017
Totaal reële waarde van terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	1.604,7	1.505,7
Totale boekwaarde	1.105,4	1.055,7
Bruto ongerealiseerde winsten en verliezen	499,3	450,0
Belasting	- 139,9	- 124,6
Netto ongerealiseerd(e) winst/verlies (niet opgenomen in elgen vermogen)	359,4	325,4

De afschrijvingen op materiële vaste activa zijn dezelfde als beschreven in noot 12 Vastgoedbeleggingen.

18

Goodwill en overige immateriële activa

Per 31 december is de samenstelling van goodwill en overige immateriële activa als volgt.

	31 december 2018	31 december 2017
Goodwill	602,1	604,0
VOBA	72,5	88,7
Gekochte software	20,2	16,3
Zelf ontwikkelde software	13,9	10,5
Overige immateriële vaste activa	388,4	403,1
Totaal	1.097,1	1.122,6

De waarde van verworven activiteiten, of VOBA, is het verschil tussen de reële waarde per de acquisitiedatum en de op dat moment geldende boekwaarde van een portefeuille van contracten die separaat is verkregen dan wel als onderdeel van een bedrijfscombinatie. VOBA wordt verantwoord als immaterieel actief en afgeschreven over de opnameperiode van de opbrengsten van de portefeuille. De belangrijkste bijdrage aan VOBA wordt geleverd door Millenniumbcp Ageas. De daling van VOBA is toe te schrijven aan afschrijvingen.

Overige immateriële vaste activa omvatten immateriële vaste activa met een bepaalde economische levensduur, zoals concessies, octrooien, licenties, handelsmerken en vergelijkbare rechten. Deze

hebben met name betrekking op AG Real Estate. Over het algemeen wordt software afgeschreven over maximaal vijf jaar en hebben overige immateriële vaste activa een verwachte economische levensduur van maximaal 10 jaar. De overige immateriële vaste activa worden afgeschreven in overeenstemming met de verwachte levensduur van de activa.

Afgezien van goodwill heeft Ageas geen immateriële vaste activa met een onbepaalde economische levensduur.

Wijzigingen in goodwill en overige immateriële activa

De wijzigingen in goodwill en overige immateriële vaste activa kunnen voor 2017 en 2018 als volgt worden weergegeven.

2017	Goodwill	VOBA	Gekochte software	Zelf ontwikkelde software	Overige immateriële vaste activa	Totaal
Kostprijs per 1 januari	734,2	529,0	56,7	43,1	630,6	1.993,6
Aan- en verkoop dochterondernemingen	- 95,3		- 25,1	1,2	33,8	- 85,4
Toevoegingen			7,2	4,7	14,8	26,7
Aanpassingen die voortvloeien uit latere waardeveranderingen van activa en passiva	3,1					3,1
Terugname door desinvesteringen			- 1,0	- 0,3		- 1,3
Wisselkoersverschillen	- 9,6		- 0,6			- 10,2
Overige			7,0	0,1	- 8,6	- 1,5
Kostprijs per 31 december	632,4	529,0	44,2	48,8	670,6	1.925,0
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari		- 423,0	- 35,5	- 34,9	- 232,7	- 726,1
Aan- en verkoop dochterondernemingen			22,6		1,9	24,5
Afschrijvingslasten		- 17,3	- 9,5	- 3,7	- 21,5	- 52,0
Terugname afschrijving door desinvesteringen			0,9			0,9
Wisselkoersverschillen			0,3			0,3
Overige			- 6,7	0,3	- 0,9	- 7,3
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december		- 440,3	- 27,9	- 38,3	- 253,2	- 759,7
Bijzondere waardeverminderingen per 1 januari	- 36,8				- 13,0	- 49,8
Aan- en verkoop dochterondernemingen	7,3					7,3
Toename bijzondere waardeverminderingen verantwoord in de resultatenrekening					- 2,8	- 2,8
Terugname bijzondere waardeverminderingen verantwoord in de resultatenrekening					1,5	1,5
Wisselkoersverschillen	1,1					1,1
Bijzondere waardeverminderingen per 31 december	- 28,4				- 14,3	- 42,7
Goodwill en overige immateriële vaste activa per 31 december	604,0	88,7	16,3	10,5	403,1	1.122,6

2018	Goodwill	VOBA	Gekochte software	Zelf ontwikkelde software	Overige immateriële vaste activa	Totaal
Kostprijs per 1 januari	632,4	529,0	44,2	48,8	670,6	1.925,0
Aan- en verkoop dochterondernemingen			14,1		- 0,6	13,5
Toevoegingen			2,3	6,1	23,5	31,9
Terugname door desinvesteringen					- 1,9	- 1,9
Wisselkoersverschillen	- 2,1		- 0,2			- 2,3
Overige			- 2,2	0,3	- 5,4	- 7,3
Kostprijs per 31 december	630,3	529,0	58,2	55,2	686,2	1.958,9
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari		- 440,3	- 27,9	- 38,3	- 253,2	- 759,7
Aan- en verkoop dochterondernemingen			- 4,8		3,0	- 1,8
Afschrijvingslasten		- 16,2	- 6,9	- 3,2	- 23,5	- 49,8
Terugname afschrijving door desinvesteringen					1,8	1,8
Wisselkoersverschillen			0,1			0,1
Overige			1,5	0,2	5,7	7,4
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december		- 456,5	- 38,0	- 41,3	- 266,2	- 802,0
Bijzondere waardeverminderingen per 1 januari	- 28,4				- 14,3	- 42,7
Toename bijzondere waardeverminderingen verantwoord in de resultatenrekening					- 17,3	- 17,3
Wisselkoersverschillen	0,2					0,2
Bijzondere waardeverminderingen per 31 december	- 28,2				- 31,6	- 59,8
Goodwill en overige immateriële vaste activa per 31 december	602,1	72,5	20,2	13,9	388,4	1.097,1

Bijzondere waardevermindering van goodwill

Goodwill wordt jaarlijks aan het eind van het jaar getoetst op bijzondere waardeverminderingen door vergelijking van de opbrengstwaarde van kasstroomgenererende eenheden (CGU) met hun boekwaarde. De opbrengstwaarde is de reële waarde verminderd met verkoopkosten of de waarde in gebruik als deze hoger is. Het type van de overgenomen onderneming, het niveau van de operationele integratie en gezamenlijk management zijn bepalend voor de definiëring van een CGU. Op basis van deze criteria heeft Ageas CGU's op landniveau aangemerkt.

De realiseerbare waarde van een CGU wordt bepaald door berekening van de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen van die CGU. De belangrijkste aannames die zijn gebruikt in het kasstroommodel zijn afhankelijk van de inputgegevens die verschillende financiële en economische variabelen weerspiegelen, zoals de risicovrije rente in een land en een premie die het inherente risico van de betreffende entiteit weergeeft.

Deze variabelen worden bepaald op basis van een beoordeling door het management. Indien een onderneming een beursnotering kent, wordt de marktwaarde eveneens als element in de evaluatie betrokken.

De volgende tabel toont de samenstelling van de goodwill en de bijzondere waardeverminderingen van de belangrijkste kasstroomgenererende eenheden per 31 december 2018.

	Bedrag goodwill	Bijzondere waardeverminderingen	Netto -bedrag	Bedrijfsonderdeel	Methode gebruikt voor realiseerbare waarde
Kasstroom genererende eenheid (CGU)					
Ageas Portugal	335,9		335,9	Continentaal Europa	Waarde in gebruik
Ageas (VK)	263,1	28,0	235,1	Verenigd Koninkrijk (VK)	Waarde in gebruik
Overige	31,3	0,2	31,1		Waarde in gebruik
Totaal	630,3	28,2	602,1		

Ageas Portugal

Voor Ageas Portugal bedraagt de goodwill EUR 335,9 miljoen (2017: EUR 335,9 miljoen). In 2016 is de juridische structuur in Portugal vereenvoudigd en alle Portugese entiteiten zijn nu eigendom van Ageas Portugal Holding en worden door Ageas Portugal Holding gecontroleerd, waarbij een centraal Executive Committee op landniveau beslist over alle strategische aspecten. Daarom wordt Ageas Portugal beschouwd als één CGU.

Voor de berekening van de bedrijfswaarde wordt gebruik gemaakt van verwachte dividenden op basis van het bedrijfsplan voor vijf jaar zoals dat door het lokale management en het management van Ageas is goedgekeurd. De businessplannen houden rekening met de verdere integratie van de verschillende entiteiten in Portugal.

De schattingen voor de periode daarna zijn geëxtrapolerd op basis van een groeipercentage van 2,0 procent, een inschatting van de verwachte inflatie in Portugal. De gehanteerde disconteringsvoet is gebaseerd op de risicovrije rente, het landenrisico, de marktrisicopremie en een bèta-coëfficiënt van 1,05 en bedraagt 8,2 procent. Uit de toets op bijzondere waardeverminderingen bleek dat de realiseerbare waarde de boekwaarde van de CGU inclusief goodwill overtrof. Er was derhalve geen aanleiding voor een bijzondere waardevermindering van de goodwill voor Ageas Portugal.

Op basis van de uitgevoerde gevoeligheidsanalyse van de veronderstellingen zou de goodwill voor Ageas Portugal nog steeds geen bijzondere waardevermindering hebben ondergaan als de groei grotendeels negatief was of de disconteringsvoet met meer dan 8 procentpunten zou stijgen.

Ageas UK

De goodwill voor Ageas UK bedraagt EUR 263,1 miljoen (2017: EUR 265,2 miljoen). Netto, na bijzondere waardeverminderingen, bedraagt de goodwill EUR 235,1 miljoen (2017: EUR 237,0 miljoen). Het verschil in bedrag tussen 2018 en 2017 wordt veroorzaakt door wisselkoersverschillen tussen de euro en het Britse pond. In het Verenigd Koninkrijk zijn alle entiteiten eigendom en onder controle van Ageas UK Holding met een eigen Executive Committee dat beslist over alle strategische aspecten. Daarom wordt Ageas UK beschouwd als één CGU.

Voor de berekening van de bedrijfswaarde wordt gebruikgemaakt van verwachte dividenden op basis van het bedrijfsplan voor vijf jaar zoals dat door het lokale management en het management van Ageas is goedgekeurd. De schattingen voor de periode daarna zijn geëxtrapolerd op basis van een groeipercentage van 2,0 procent, een inschatting van de verwachte inflatie.

De gehanteerde disconteringsvoet, inclusief een bèta-coëfficiënt van 1,0 bedraagt 7,7 procent. Uit de toets op bijzondere waardeverminderingen bleek dat de realiseerbare waarde de boekwaarde van de CGU inclusief goodwill overtrof en zodoende vond geen bijzondere waardevermindering op de goodwill plaats.

Op basis van de uitgevoerde gevoeligheidsanalyse van de veronderstellingen hoeft er zelfs geen bijzondere waardevermindering van de goodwill voor de activiteiten in het VK te worden opgenomen als het groeitempo op lange termijn met bijna 5 procentpunten zou dalen en de disconteringsvoet met 4 procentpunten zou stijgen.

Overige

Overige omvat goodwill in CGU's in Frankrijk en België.

Afschrijvingsschema VOBA

VOBA zal met ingang van 2018 naar verwachting als volgt worden afgeschreven.

	<u>Geschatte afschrijving VOBA</u>
2019	14,6
2020	13,1
2021	11,4
2022	9,6
2023	7,7
Later	16,1

19

Eigen vermogen

De samenstelling van het eigen vermogen per 31 december 2018 is als volgt.

Aandelenkapitaal	
Gewone aandelen: 203.022.949 uitgegeven en betaalde aandelen Ageas met een fractiewaarde van EUR 7,40	1.502,4
Uitgiftepremies	2.059,3
Overige reserves	2.502,9
Koersverschillenreserve	- 74,9
Nettoresultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders	809,1
Ongerealiseerde winsten en verliezen	2.612,6
Eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouders	9.411,4

19.1 Gewone aandelen

Uitgegeven aandelen en potentieel aantal aandelen

Met inachtneming van de bepalingen die met betrekking tot ageas SA/NV zijn vastgelegd, voor zover de wet daarin voorziet, en in het belang van de Vennootschap, heeft de Raad van Bestuur van Ageas de goedkeuring van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 16 mei 2018 ontvangen om gedurende een periode van drie jaar (2018-2020) het aandelenkapitaal voor algemene doeleinden met maximaal EUR 148.000.000 uit te breiden.

Uitgaande van een fractiewaarde van EUR 7,40 kan Ageas hiermee maximaal 20.000.000 aandelen uitgeven, wat neerkomt op circa 10% van het totale uitstaande aandelenkapitaal van de Vennootschap. Deze goedkeuring stelt de Vennootschap bovendien in staat om te voldoen aan de verplichtingen die zijn aangegaan in verband met de uitgifte van de financiële instrumenten. Tevens kunnen aandelen worden uitgegeven ten gevolge van de zogenaamde alternatieve coupon vereffeningmethode (ACVM), geïntegreerd in bepaalde hybride financiële instrumenten (zie hiervoor noot 46 Voorwaardelijke verplichtingen).

Ageas heeft opties of instrumenten met kenmerken van opties uitgegeven die bij uitoefening kunnen leiden tot een toename van het aantal uitstaande aandelen.

Tot het aantal uitstaande aandelen behoren de aandelen die verband houden met het converteerbare instrument FRESH (4,0 miljoen aandelen). De FRESH is een financieel instrument dat in 2002 is uitgegeven door Ageasfinlux SA. Een van de kenmerken van dit instrument is dat het alleen kunnen worden afgelost door conversie naar 4,0 miljoen aandelen Ageas. Ageasfinlux SA heeft alle noodzakelijke aandelen Ageas

verworven om de FRESH af te lossen (waardoor die aandelen ook deel uitmaken van het aantal uitstaande aandelen Ageas). Ageasfinlux SA en Ageas zijn echter overeengekomen dat deze aandelen niet stemmen dividendgerechtigd zijn zolang deze aan de FRESH gekoppeld zijn. Aangezien Ageasfinlux SA een onderdeel van de Ageas Groep is, worden de aandelen uit hoofde van de FRESH behandeld als ingekochte eigen aandelen (zie hieronder) en geëlimineerd tegen het eigen vermogen (zie noot 21 Achtergestelde schulden).

Eigen aandelen

Eigen aandelen zijn uitgegeven gewone aandelen die door Ageas zijn teruggekocht. Deze aandelen worden afgetrokken van het eigen vermogen en worden verantwoord onder overige reserves.

Het totaal aantal eigen aandelen (8,7 miljoen) bestaat uit voor de FRESH aangehouden aandelen (4,0 miljoen) en de overblijvende aandelen die resteren uit het aandeleninkoopprogramma (4,8 miljoen, zie onder), waarvan 0,1 miljoen worden gebruikt voor definitieve toekenningen in het kader van het 'restricted share programme'. Nadere informatie over de FRESH is te vinden in noot 21 Achtergestelde schulden.

Inkoopprogramma eigen aandelen 2018

Ageas presenteerde op 8 augustus 2018 een nieuw inkoopprogramma van eigen aandelen voor EUR 200 miljoen van 13 augustus 2018 tot 2 augustus 2019.

Tussen 13 augustus 2018 en 31 december 2018 heeft Ageas 1.943.077 aandelen ingekocht, overeenstemmend met 0,95% van het totaal aantal uitstaande aandelen en met een totale waarde van EUR 84,3 miljoen.

Inkoopprogramma eigen aandelen 2017

Ageas presenteerde op 9 augustus 2017 een inkoopprogramma van eigen aandelen voor EUR 200 miljoen van 21 augustus 2017 tot 3 augustus 2018.

Ageas rondde op 3 augustus 2018 het inkoopprogramma voor eigen aandelen af dat werd aangekondigd op 9 augustus 2017. Tussen 21 augustus 2017 en 3 augustus 2018 heeft Ageas 4.772.699 aandelen ingekocht, wat overeenkomt met 2,35% van de totale uitstaande aandelen en een totaalbedrag van EUR 200 miljoen

Inkoopprogramma eigen aandelen 2016

Ageas presenteerde op 10 augustus 2016 een inkoopprogramma van eigen aandelen voor EUR 250 miljoen van 15 augustus 2016 tot 4 augustus 2017.

Ageas rondde op 4 augustus 2017 het inkoopprogramma voor eigen aandelen af dat werd aangekondigd op 10 augustus 2016. Tussen 15 augustus 2016 en 4 augustus 2017 heeft Ageas 7.002.631 aandelen

ingekocht, wat overeenkomt met 3,34% van de totale uitstaande aandelen en een totaalbedrag van EUR 250 miljoen.

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 17 mei 2017 keurde de intrekking goed van 2.226.350 eigen aandelen die tot 31 december 2016 waren ingekocht.

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 16 mei 2018 keurde de intrekking goed van 6.377.750 eigen aandelen. Deze aandelen vertegenwoordigden de resterende 4.583.306 eigen aandelen van het aandeleninkoopprogramma 2016 en de 1.924.024 eigen aandelen die tot 31 december 2018 waren teruggekocht in het kader van het aandeleninkoopprogramma 2017. 129.580 eigen aandelen werden gebruikt voor de toekenning van aandelenprogramma's.

'Restricted share' programma

In 2015 en 2016 heeft Ageas een 'restricted share' programma voor het senior management opgezet (zie ook noot 7 sectie 7.2 Aandelen- en aandelenoptieregelingen).

19.2 Dividend- en stemgerechtigde aandelen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de dividend- en stemgerechtigde aandelen per 31 december.

in duizenden

Aantal aandelen uitgegeven per 31 december 2018	203,022
Aandelen niet gerechtigd tot dividend en stemrecht:	
Aandelen aangehouden door ageas SA/NV	4,648
Aandelen gerelateerd aan de FRESH (zie Noot 21)	3,968
Aandelen gerelateerd aan CASHES (zie Noot 46)	3,959
Aandelen gerechtigd tot dividend en stemrecht	190,447

CASHES en afwikkeling met BNP Paribas Fortis SA/NV en BNP Paribas

BNP Paribas Fortis SA/NV (voorheen Fortis Bank) heeft in 2007 een financieel instrument met de naam CASHES uitgegeven. Een van de kenmerken van dit instrument is dat de CASHES alleen kunnen worden afgelost door conversie naar 12,5 miljoen aandelen Ageas.

BNP Paribas Fortis SA/NV heeft alle noodzakelijke aandelen Ageas verworven om de CASHES te kunnen aflossen (waardoor die aandelen ook deel uitmaken van het aantal uitstaande aandelen Ageas). De aandelen met betrekking tot de CASHES die BNP Paribas Fortis SA/NV heeft zijn niet stem- of dividendgerechtigd (zie noot 21 Achtergestelde schulden en noot 46 Voorwaardelijke verplichtingen).

In 2012 deed BNP Paribas een (deels succesvol) bod in contanten op de CASHES. Op 6 februari 2012 converteerde BNP Paribas Fortis SA/NV 7.553 ingekochte CASHES van de 12.000 uitstaande CASHES (62,9%) in 7,9 miljoen aandelen Ageas.

Ageas en BNP Paribas hebben een overeenkomst gesloten over de inkoop van de nog uitstaande CASHES door BNP Paribas op voorwaarde dat deze worden geconverteerd in Ageas aandelen. In 2016 zijn 656 CASHES ingekocht en geconverteerd. De overeenkomst tussen Ageas en BNP Paribas liep eind 2016 af. Op dit moment heeft BNP Paribas Fortis SA/NV nog 4,0 miljoen Ageas aandelen verbonden aan de CASHES in bezit.

Uitstaande aandelen

De onderstaande tabel toont het aantal uitstaande aandelen.

in duizenden	Uitgegeven aandelen	Eigen aandelen	Uitgegeven aandelen
Stand per 1 januari 2017	216,570	- 11,232	205,338
Intrekking van aandelen	- 7,171	7,171	
Netto gekocht/verkocht		- 6,507	- 6,507
Gebruikt voor aandelenplannen management		175	175
Stand per 31 december 2017	209,400	- 10,394	199,006
Intrekking van aandelen	- 6,378	6,378	
Netto gekocht/verkocht		- 4,645	- 4,645
Gebruikt voor aandelenplannen management			
Stand per 31 december 2018	203,022	- 8,661	194,361

De onderstaande tabel toont het aantal uitgegeven aandelen en het potentiële aantal nieuwe aandelen per 31 december.

in duizenden	
Stand per 31 december 2018	203,022
Aantal aandelen dat uitgegeven kan worden per Aandeelhoudersvergadering van 16 mei 2018 in verband met optieplannen (zie noot 7)	20,000
Totaal potentieel aantal aandelen per 31 december 2018	223,022

19.3 Overige reserves

Eigen aandelen, zijnde gewone aandelen die zijn teruggekocht door Ageas, worden in mindering gebracht op het eigen vermogen en verantwoord onder overige reserves. De overige reserves bevatten ook de aanpassing van de geschreven putoptie op minderheidsbelangen. De jaarlijkse saldi van de winsten van het jaar en de dividenden verbonden aan dat jaar worden opgeteld bij of afgetrokken van de overige reserves.

19.4 Koersverschillenreserve

De koersverschillenreserve vormt een afzonderlijke component van het eigen vermogen waarin koersverschillen worden verantwoord die voortkomen uit de omrekening van de resultaten en financiële posities van buitenlandse activiteiten die zijn opgenomen in de Geconsolideerde Jaarrekening van Ageas.

De netto-investeringen in activiteiten, die de euro niet als functionele valuta hebben, worden door Ageas niet afgedekt, tenzij het effect van eventuele wisselkoersbewegingen naar de inschatting van Ageas de risk appetite overschrijdt. Leningen voor financieringsdoeleinden en al bekende betalingen of dividenduitkeringen in vreemde valuta worden echter wel afgedekt. Koersverschillen op leningen en overige valuta-instrumenten die fungeren als afdekkingsinstrument voor dergelijke investeringen worden tot de verkoop van de netto investering verantwoord in het eigen vermogen (onder koersverschillenreserve), met uitzondering van het eventuele niet-effectieve deel van de afdekking, dat direct in de resultatenrekening wordt verantwoord. Bij de desinvestering van een entiteit worden die koersverschillen in de resultatenrekening verantwoord als onderdeel van de winst of het verlies op de verkoop.

19.5 Ongerealiseerde winsten en verliezen begrepen in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders

De ongerealiseerde winsten en verliezen, zoals begrepen in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders, zijn als volgt.

31 december 2018	Geherclassificeerd		van deelnemingen	Cash flow hedges	DPF component	Totaal
	Voor verkoop beschikbare beleggingen	in tot einde loop tijd aangehouden beleggingen				
Bruto	5.928,4	- 43,7	297,6	- 7,5		6.174,8
Gerelateerde belasting	- 1.468,8	10,9		1,8		- 1.456,1
Shadow accounting	- 1.830,5					- 1.830,5
Gerelateerde belasting	483,1					483,1
Minderheidsbelangen	- 777,1	13,4	8,0	- 3,0		- 758,7
Discretionary participation features (discretionaire winstdelingscomponent)	8,2				- 8,2	
Totaal	2.343,3	- 19,4	305,6	- 8,7	- 8,2	2.612,6

31 december 2017	Geherclassificeerd		van deelnemingen	Cash flow hedges	DPF component	Totaal
	Voor verkoop beschikbare beleggingen	in tot einde loop tijd aangehouden beleggingen				
Bruto	7.643,8	- 52,9	184,6	- 35,7		7.739,8
Gerelateerde belasting	- 1.826,0	13,2		1,6		- 1.811,2
Shadow accounting	- 3.102,2					- 3.102,2
Gerelateerde belasting	808,9					808,9
Minderheidsbelangen	- 873,7	16,8	5,6	5,6		- 845,7
Discretionary participation features (discretionaire winstdelingscomponent)	8,2				- 8,2	
Totaal	2.659,0	- 22,9	190,2	- 28,5	- 8,2	2.789,6

De ongerealiseerde winsten en verliezen op voor verkoop beschikbare beleggingen worden nader toegelicht in noot 11 Financiële beleggingen. Ongerealiseerde winsten en verliezen op tot einde looptijd aangehouden beleggen vertegenwoordigen ongerealiseerde winsten en verliezen die moeten worden geamortiseerd.

Reële waardeveranderingen van derivaten die zijn aangewezen en in aanmerking komen als kasstroomafdekkingen, worden in het eigen vermogen verantwoord als een ongerealiseerde winst of verlies. Niet-effectieve afdekkingen worden onmiddellijk verantwoord in de resultatenrekening.

Ageas sluit verzekeringscontracten af met gegarandeerde winstdelingen en winstdelingscomponenten waarvan de omvang en het moment van toekenning volledig tot de discretie van Ageas behoren. Afhankelijk van de contractuele en wettelijke voorwaarden en condities worden ongerealiseerde waardeveranderingen in de reële waarde van de beleggingsmix verband houdende met dergelijke contracten, na de toepassing van shadow accounting, verantwoord in een afzonderlijke discretionaire winstdelingscomponent (DPF) als onderdeel van de niet-gerealiseerde winsten en verliezen in het eigen vermogen en als niet-gerealiseerde winsten en verliezen met betrekking tot voor verkoop beschikbare beleggingen.

De mutaties in de bruto ongerealiseerde winsten en verliezen zoals begrepen in het eigen vermogen over 2017 en 2018 zijn als volgt.

	Voor verkoop beschikbare beleggingen	Geherclassificeerd in tot einde looptijd aangehouden beleggingen	Herwaardering van deelnemingen	Cash flow hedges	Totaal
Bruto ongerealiseerde winsten (verliezen) per 1 januari 2017	8.272,8	- 67,9	283,6	- 45,4	8.443,1
Wijziging ongerealiseerde winsten en verliezen					
tijdens de verslagperiode	- 473,4		- 98,2	3,3	- 568,3
Terugname ongerealiseerde (winsten) verliezen door verkoop	- 124,9				- 124,9
Terugname ongerealiseerde verliezen door					
bijzondere waardeverminderingen	- 1,6				- 1,6
Overname en desinvestering van deelnemingen	- 28,0			6,8	- 21,2
Amortisatie		14,6			14,6
Overige	- 1,1	0,4	- 0,8	- 0,4	- 1,9
Bruto ongerealiseerde winsten (verliezen) per 31 december 2017	7.643,8	- 52,9	184,6	- 35,7	7.739,8
Wijziging ongerealiseerde winsten en verliezen					
tijdens de verslagperiode	- 1.430,4		133,1	28,2	- 1.269,1
Terugname ongerealiseerde (winsten) verliezen door verkoop	- 275,4				- 275,4
Terugname ongerealiseerde verliezen door					
bijzondere waardeverminderingen	- 10,6				- 10,6
Overname en desinvestering van deelnemingen			- 20,1		- 20,1
Amortisatie		8,8			8,8
Overige	1,0	0,4			1,4
Bruto ongerealiseerde winsten (verliezen) per 31 december 2018	5.928,4	- 43,7	297,6	- 7,5	6.174,8

19.6 Dividendcapaciteit

De dochterondernemingen van Ageas zijn onderhevig aan juridische beperkingen ten aanzien van de hoogte van het dividend dat zij mogen uitkeren aan hun aandeelhouders.

Het Nederlands Burgerlijk Wetboek bepaalt dat dividenden alleen mogen worden uitgekeerd door Nederlandse ondernemingen voor zover het eigen vermogen van de onderneming het totaal van het gestorte en opgevraagde kapitaal en de wettelijk of statutair vereiste reserves overtreft.

Volgens het Belgische Wetboek van Vennootschappen moet een onderneming 5% van de nettowinst over het boekjaar toevoegen aan een wettelijke reserve tot deze reserve gelijk is aan 10% van het aandelenkapitaal. Een onderneming mag geen dividend uitkeren indien het nettovermogen van de onderneming lager is dan het totaal van het gestorte kapitaal en de niet-uitkeerbare reserves of na uitkering van dividend zou dalen tot onder dat niveau.

Dochterondernemingen en deelnemingen zijn tevens onderworpen aan de dividendbeperkingen uit hoofde van vereisten ten aanzien van minimumvermogen en solvabiliteit die worden gesteld door de lokale toezichthouders in de landen waar zij opereren en aan aandeelhouderscontracten met de partners in het organisatie. In sommige situaties is consensus tussen de aandeelhouders vereist voordat het dividend wordt aangekondigd.

Daarnaast kunnen aandeelhoudersovereenkomsten (gerelateerd aan partijen die een belang hebben in een onderneming waarin Ageas een minderheidsbelang heeft) het volgende bevatten:

- specifieke bepalingen over stemrechten of de uitkering van dividend;
- gesloten perioden waarin alle partijen in het bezit van aandelen vóór een bepaalde periode geen aandelen mogen verkopen tenzij met toestemming van de andere betrokken partijen;
- optie tot (door)verkoop aan de andere, bij de overeenkomst betrokken partij(en), inclusief de onderliggende methode die voor de waardering van de aandelen wordt gehanteerd;
- earn-out mechanismen waarbij de oorspronkelijke verkoper van de aandelen additionele opbrengsten ontvangt indien bepaalde doelstellingen zijn gerealiseerd;
- exclusiviteitsbepalingen of concurrentiebedingen in verband met de verkoop van verzekeringsproducten.

Dividendvoorstel voor het jaar 2018

De Raad van Bestuur van Ageas heeft besloten de goedkeuring van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders te vragen voor de uitkering van een bruto contante dividenduitkering over 2018 van EUR 2,20 per aandeel.

19.7 Rendement op eigen vermogen

Ageas berekent het rendement op het eigen vermogen door het resultaat op jaarbasis voor de periode te delen door het gemiddeld netto vermogen aan het begin en het eind van de periode.

Het rendement op het eigen vermogen voor 2018 en 2017 is als volgt:

	2018	2017
Rendement eigen vermogen - Verzekeringen (exclusief ongerealiseerde meer- en minderwaarden)	11.8%	14.6%

20

Verzekeringsverplichtingen

Levensverplichtingen

Zodra een polis is verkocht, worden verplichtingen getroffen die ervoor moeten zorgen dat er voldoende middelen aanwezig zijn om te voldoen aan toekomstige claims uit hoofde van die polis. De Levensverplichtingen kunnen worden onderverdeeld naar:

- verplichtingen inzake verzekeringscontracten Leven (zie 20.1);
- verplichtingen inzake beleggingscontracten Leven (zie 20.2);
- verplichtingen inzake unit-linked contracten (zie 20.3).

Niet-Levensverplichtingen

De Niet-Levensverzekeringsverplichtingen bestaan uit:

- verplichtingen inzake verzekeringscontracten Niet-Leven (zie 20.4).

Nadere informatie over deze verzekeringsverplichtingen wordt hierna weergegeven. Voor meer gedetailleerde informatie over gevoeligheden en risicoposities voor de verzekeringsverplichtingen verwijzen wij naar noot 5.4 Details inzake verschillende risicoposities.

20.1 Verplichtingen inzake verzekeringscontracten Leven

De volgende tabel geeft een overzicht van de verplichtingen inzake verzekeringscontracten Leven per 31 december.

	31 december 2018	31 december 2017
Verplichting voor toekomstige uitkering aan polishouders	25.755,4	25.602,5
Verplichting voor winstdeling polishouders	168,5	162,3
Shadow accounting	1.072,8	1.723,6
Voor eliminaties	26.996,7	27.488,4
Eliminaties	- 9,2	- 7,6
Bruto	26.987,5	27.480,8
Herverzekering	- 23,2	- 10,1
Netto	26.964,3	27.470,7

De wijzigingen in de verplichtingen inzake levensverzekeringscontracten (voor herverzekering en eliminaties) zijn als volgt.

	2018	2017
Stand per 1 januari	27.488,4	28.226,2
Bruto premies	1.986,8	1.848,3
Tijdswaarde	732,4	753,3
Betalingen voor afkopen, einde looptijd en overige	- 1.937,7	- 2.157,7
Transfer tussen verplichtingen	- 36,1	- 54,8
Aanpassing shadow accounting	- 650,9	- 603,2
Overige wijzigingen, inclusief risicodekking	- 586,2	- 523,7
Stand per 31 december	26.996,7	27.488,4

De shadow accountingaanpassing houdt verband met de niet-gereali-seerde winsten en verliezen op de beleggingsportefeuille.

De regel 'Overige wijzigingen, inclusief risicodekking' geeft hoofdzake-lijk verzekerings- en actuariële risico's van garanties in de contracten weer en varieert daarom in het volume.

Het effect van wijzigingen in veronderstellingen die gebruikt worden voor het waarden van de verplichtingen die voortvloeien uit verzeke-ringscontracten Leven, was in 2018 en 2017 niet materieel.

20.2 Verplichtingen inzake beleggingscontracten Leven

De volgende tabel geeft een overzicht van de verplichtingen inzake beleggingscontracten Leven per 31 december.

	31 december 2018	31 december 2017
Verplichting voor toekomstige uitkering aan polishouders	29.876,6	29.801,5
Verplichting voor winstdeling polishouders	225,8	170,4
Shadow accounting	757,7	1.378,7
Bruto	30.860,1	31.350,6
Herverzekering		
Netto	30.860,1	31.350,6

De wijzigingen in de verplichtingen inzake beleggingscontracten Leven zijn als volgt.

	2018	2017
Stand per 1 januari	31.350,6	31.902,2
Bruto premies	2.579,1	2.036,8
Tijdswaarde	483,5	517,9
Betalingen voor afkopen, einde looptijd en overige	- 2.503,9	- 2.411,5
Transfer tussen verplichtingen	- 317,5	- 277,6
Aanpassing shadow accounting	- 620,9	- 278,2
Overige wijzigingen, inclusief risicodekking	- 110,8	- 139,0
Stand per 31 december	30.860,1	31.350,6

De shadow accountingaanpassing houdt verband met de niet-gereali-seerde winsten en verliezen op de beleggingsportefeuille. De overdracht van verplichtingen houdt voornamelijk verband met interne bewegingen tussen productportefeuilles. De regel 'Overige wijzigin-gen, inclusief risicodekking' geeft hoofdzakelijk verzekerings- en actuariële risico's van garanties in de contracten weer en varieert daarom in het volume.

Het effect van wijzigingen in veronderstellingen die gebruikt worden voor het waarden van de verplichtingen die voortvloeien uit beleg-gingscontracten Leven, was in 2018 en 2017 niet materieel.

20.3 Verplichtingen inzake unit-linked contracten

De verplichtingen inzake unit-linked contracten (voor rekening en risico van polishouders) gesplitst naar verzekerings- en beleggingscontracten kunnen als volgt worden weergegeven.

	31 december 2018	31 december 2017
Verzekeringscontracten	2.358,5	2.538,0
Beleggingscontracten	13.152,6	13.278,2
Totaal	15.511,1	15.816,2

Het verloop van de verplichtingen inzake unit-linked contracten op basis van verzekeringscontracten is als volgt.

	2018	2017
Stand per 1 januari	2.538,0	2.296,9
Bruto premies	229,6	258,5
Wijzigingen in reële waarde / tijdswaarde	- 194,8	133,6
Betalingen voor afkopen, einde looptijd en overige	- 132,8	- 148,1
Transfer tussen verplichtingen	- 41,9	- 1,7
Overige wijzigingen, inclusief risicodekking	- 39,6	- 1,2
Stand per 31 december	2.358,5	2.538,0

Het verloop van de verplichtingen inzake unit-linked contracten op basis van beleggingscontracten is als volgt.

	2018	2017
Stand per 1 januari	13.278,2	12.056,4
Bruto premies	1.199,7	1.612,4
Wijzigingen in reële waarde / tijdswaarde	- 603,1	663,7
Betalingen voor afkopen, einde looptijd en overige	- 1.087,0	- 1.379,0
Transfer tussen verplichtingen	377,8	366,3
Wisselkoersverschillen	0,8	
Overige wijzigingen, inclusief risicodekking	- 13,8	- 41,6
Stand per 31 december	13.152,6	13.278,2

De overdracht van verplichtingen betreft vooral interne bewegingen tussen verschillende productcontracten. 'Overige wijzigingen, inclusief risicodekking' geeft hoofdzakelijk verzekerings- en actuariële risico's van garanties in de contracten weer.

20.4 Verplichtingen inzake verzekeringscontracten Niet-leven

De volgende tabel geeft een overzicht van de verplichtingen inzake Niet-leven verzekeringscontracten per 31 december.

	31 december 2018	31 december 2017
Schadeverplichting	6.206,5	6.293,0
Niet-verdiende premies	1.221,6	1.280,0
Verplichting voor winstdeling polishouders	21,0	22,9
Voor eliminaties	7.449,1	7.595,9
Eliminaties	- 24,5	- 20,9
Bruto	7.424,6	7.575,0
Herverzekering	- 636,6	- 703,8
Netto	6.788,0	6.871,2

Niet-levenverplichtingen worden getroffen voor schadegebeurtenissen die wel al hebben plaatsgevonden, maar die nog niet zijn afgewikkeld en kwantificeren de uitstaande schadeverplichting. Over het algemeen bepaalt Ageas verplichtingen voor schade per productcategorie, dekking en jaar en houdt daarbij rekening met voorzichtige uitkeringsramingen inzake gemelde schade en schattingen van (nog) niet gemelde schadegevallen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met de schade-afwikkelingskosten en inflatie. De uitbetalingen worden gewoonlijk niet verdisconteerd. Sommige ongevalclaims (met name

de beroepsgebonden arbeidsongeschiktheidsverzekeringen) betreffen echter langetermijncontracten en de gerelateerde verplichtingen worden berekend op basis van technieken die vergelijkbaar zijn met die van Leven, zoals die van verdisconteerde kasstromen.

Niet-verdiende premies hebben betrekking op het niet vervallen deel van het risico waarvoor de premie is ontvangen maar dat nog niet is verdiend door de verzekeraar.

Het verloop van de verplichtingen inzake Niet-leven verzekeringscontracten (voor herverzekering en eliminaties) is als volgt.

	2018	2017
Stand per 1 januari	7.595,9	8.000,0
Verkoop dochterondernemingen		- 551,2
Toevoeging verplichtingen huidig jaar	2.648,9	2.815,7
Betaalde schaden huidig jaar	- 1.294,7	- 1.394,2
Wijziging verplichtingen huidig jaar	1.354,2	1.421,5
Toevoeging verplichtingen voorgaande jaren	- 332,5	- 13,5
Betaalde schaden voorgaande jaren	- 1.104,2	- 1.069,6
Wijzigingen in de verplichtingen voor voorgaande jaren	- 1.436,7	- 1.083,1
	- 82,5	338,4
Wijziging in niet-verdiende premies	- 52,9	- 47,0
Transfer tussen verplichtingen	- 64,5	1,1
Wisselkoersverschillen	- 18,6	- 100,6
Overige wijzigingen	71,7	- 44,8
Stand per 31 december	7.449,1	7.595,9

Desinvestering van dochterondernemingen in 2017 heeft betrekking op de verkoop van Cargeas in Italië. Zie noot 3 Overnames en desinvesteringen. De valutaverschillen houden voornamelijk verband met de koers van het Britse pond.

Per eind 2017 werd de beste schatting van de reserves van Ageas bepaald op een Ogden-disconteringsvoet van -0,75%, gelijkwaardig aan het tarief dat voor IFRS-reserves wordt gebruikt.

Na een overlegronde maakte de nieuwe Britse minister van Financiën op 7 september 2017 bekend dat de regering met wetgeving zou komen om de basis waarop de disconteringsvoet in Engeland en Wales

wordt vastgesteld te wijzigen. Deze wetgeving werd ingediend als onderdeel van de "Civil Liability Bill", die op 20 december 2018 koninklijke goedkeuring kreeg en van kracht werd. De minister van Financiën begint binnen 90 dagen vanaf de datum van de koninklijke goedkeuring (d.w.z. voor 20 maart 2019) met een eerste herbeoordeling en zal het nieuwe tarief binnen 140 dagen na het begin van de herbeoordeling vaststellen (d.w.z. uiterlijk op 7 augustus 2019).

Per 31 december 2018 werd de actuariële beste schatting voor het tarief verhoogd van -0,75% naar 0%, maar de impact op de IFRS-reserve blijft gehandhaafd als marge tot het nieuwe tarief officieel wordt bekendgemaakt. Op dat tijdstip valt deze marge vrij en wordt de actuariële beste schatting bijgewerkt naar het werkelijke tarief.

20.5 Verzekeringsverplichtingen en toereikendheids-toetsen

De toereikendheid van verzekeringsverplichtingen ('toereikendheids-toets voor verplichtingen') wordt op elke rapporteringsdatum door elke onderneming getoetst. De toetsen worden meestal uitgevoerd op wettelijk fungibel niveau voor Leven en op productniveau voor Niet-leven. Ageas kijkt naar de huidige beste schattingen van alle contractuele kasstromen, inclusief verwante kasstromen zoals commissies, herverzekering en kosten. Voor levensverzekeringscontracten omvatten de toetsen kasstromen resulterend uit embedded opties en waarborgen en beleggingsbaten.

De contante waarde van deze kasstromen wordt bepaald door (a) gebruik te maken van het huidige boekhoudkundig rendement van de bestaande portefeuille, gebaseerd op de veronderstelling dat herbeleggingen na afloopdatum van de financiële instrumenten zullen plaatsvinden aan de hand van een risicovrije rente plus aanpassing

voor volatiliteit en (b) een risicovrije disconteringsvoet die rekening houdt met een volatiliteitsaanpassing zoals gedefinieerd door EIOPA (na het laatste liquide punt wordt de zogenaamde Ultimate Forward Rate extrapolation gebruikt). De contractlimieten van Solvency II worden toegepast. Lokale verzekeringsdochteren mogen strengere lokale regels toepassen voor de toereikendheidstoets.

De netto contante waarde van de kasstromen wordt vergeleken met de overeenstemmende technische verplichtingen. Elk tekort wordt meteen in de resultatenrekening opgenomen, als een bijzondere waardevermindering van het DAC- of VOBA-type of als een verlies. Als het tekort in een volgende periode vermindert, wordt de daling via de resultatenrekening teruggenomen.

De toereikendheidstoetsen per jaareinde 2018 hebben de toereikendheid van de verplichtingen bevestigd.

Overzicht verzekeringsverplichtingen per bedrijfssegment

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de verplichtingen per bedrijfssegment.

31 december 2018	Totaal Niet-leven	Niet-leven bruto split in verplichtingen:		Totaal Leven	Leven bruto split in verplichtingen:	
		Niet-verdiende premies	Uitstaande claims		Unit-linked	Leven Gegarandeerd
België	3.997,8	346,6	3.651,2	57.257,1	8.160,7	49.096,4
VK	2.559,5	701,3	1.858,2			
Continentaal Europa	862,4	173,7	688,7	16.110,8	7.350,4	8.760,4
Herverzekering	29,4		29,4			
Eliminaties	- 24,5		- 24,5	- 9,2		- 9,2
Totaal verzekeraars	7.424,6	1.221,6	6.203,0	73.358,7	15.511,1	57.847,6

31 december 2017	Totaal Niet-leven	Niet-leven bruto split in verplichtingen:		Totaal Leven	Leven bruto split in verplichtingen:	
		Niet-verdiende premies	Uitstaande claims		Unit-linked	Leven Gegarandeerd
België	3.937,4	350,4	3.587,0	58.347,5	7.979,1	50.368,4
VK	2.797,3	767,0	2.030,3			
Continentaal Europa	841,1	162,6	678,5	16.307,7	7.837,1	8.470,6
Herverzekering	20,1		20,1			
Eliminaties	- 20,9		- 20,9	- 7,6		- 7,6
Totaal verzekeraars	7.575,0	1.280,0	6.295,0	74.647,6	15.816,2	58.831,4

21

Achtergestelde schulden

De achtergestelde schulden zijn per 31 december als volgt.

	31 december 2018	31 december 2017
FRESH	1.250,0	1.250,0
Fixed Rate Reset Perpetual Subordinated notes	480,1	456,8
Fixed to Floating Rate Callable Subordinated Notes	99,7	99,7
Fixed to Floating Rate Callable Subordinated Loan BCP Investments	58,8	58,8
Dated Fixed Rate Subordinated Notes	396,4	396,0
Totaal achtergestelde schulden	2.285,0	2.261,3

De onderstaande tabel toont de wijzigingen in achtergestelde schulden.

	31 december 2018	31 december 2017
Stand per 1 januari	2.261,3	2.322,7
Wisselkoersverschillen	21,8	- 63,2
Afschrijvingen premies en kortingen	1,9	1,8
Eindsaldo	2.285,0	2.261,3

21.1 FRESH

Ageasfinlux S.A. heeft op 7 mei 2002 een Floating Rate Equity-linked Subordinated Hybrid obligatielening zonder afloopdatum (FRESH) uitgegeven ten bedrage van EUR 1.250 miljoen tegen een variabele rentevoet van de 3-maands Euribor verhoogd met 135 basispunten. De effecten hebben geen einddatum, maar kunnen worden ingeruild tegen Ageas-aandelen tegen een prijs van 315 EUR naar eigen inzicht van de houder. De effecten zullen automatisch worden omgezet naar Ageas-aandelen indien de prijs van het Ageas-aandeel hoger is dan of gelijk aan EUR 472,50 tijdens twintig opeenvolgende beurshandelsdagen. De effecten kwalificeren als Grandfathered Tier 1 kapitaal onder de Europese regelgeving voor verzekeraars (Solvency II).

De effecten werden uitgegeven door Ageasfinlux S.A., met ageas SA/NV als mededebiteur. Terugbetaling van de hoofdsom vindt niet in geld plaats. De houders van de FRESH kunnen ten opzichte van de mededebiteuren alleen recht doen gelden op 4,0 miljoen Ageas aandelen die Ageasfinlux S.A. ten gunste van de houders van de FRESH

in onderpand heeft gegeven. In afwachting van het omruilen van de FRESH tegen Ageas aandelen hebben deze Ageas aandelen geen dividend- of stemrecht (het per 31 december 2017 gerapporteerde aantal uitstaande Ageas aandelen is reeds inclusief de 4,0 miljoen Ageas aandelen die zijn uitgegeven voor deze omruil).

In het geval dat geen dividend wordt betaald op aandelen Ageas, of dat het vast te stellen dividend met betrekking tot een boekjaar onder de drempel ligt (dividendrendement < 0,5%), of in bepaalde andere uitzonderlijke omstandigheden, zal de betaling van coupons plaatsvinden in overeenstemming met de zogenaamde Alternative Coupon Settlement Method (ACSM). De ACSM houdt in dat nieuwe aandelen Ageas worden uitgegeven en geleverd aan de houders van de FRESH. Tot op heden zijn alle coupons contant betaald. Als de ACSM in werking treedt en het beschikbare toegestane maatschappelijke kapitaal ontoereikend is om ageas SA/NV in staat te stellen de ACSM-verplichting na te komen, wordt de couponbetaling opgeschort tot het moment dat de uitgifte van nieuwe aandelen weer mogelijk is.

21.3 Fixed Rate Reset Perpetual Subordinated Notes

AG Insurance heeft op 21 maart 2013 eeuwigdurende achtergestelde obligaties uitgegeven ('fixed rate reset perpetual subordinated notes') voor een bedrag van EUR 550 miljoen en tegen een rente van 6,75%, halfjaarlijks betaalbaar. De Notes waren genoteerd aan de Beurs van Luxemburg en kwalificeerden als 'Grandfathered' Tier 1 kapitaal onder de Europese regelgeving voor verzekeraars (Solvency II). De obligaties konden worden afgelost naar eigen keuze van AG Insurance, in hun geheel maar niet gedeeltelijk, op de eerste calldatum (maart 2019) of op willekeurig welke andere rentevervaldag daarna. AG Insurance heeft deze optie op de eerste calldatum uitgeoefend.

21.4 Fixed-to-Floating Callable Subordinated Notes

Op 18 december 2013 plaatste AG Insurance voor een bedrag van EUR 450 miljoen Fixed-to-Floating Callable Subordinated Notes (achtergestelde obligaties met vaste naar variabele rente), met een looptijd van 31 jaar en een rentevoet van 5,25%. De obligaties kunnen worden afgelost naar eigen keuze van AG Insurance, in hun geheel maar niet gedeeltelijk, op de eerste calldatum op 18 juni 2024 of op willekeurig welke andere rentevervaldag daarna. Op hun eerste calldatum zullen de obligaties rente dragen aan een variabele rentevoet van 3-maands Euribor verhoogd met 4,136% per jaar, betaalbaar per kwartaal. De obligaties kwalificeren als Tier 2 kapitaal onder de geldende Europese regelgeving voor verzekeraars (Solvency II). De obligaties zijn onderschreven door ageas SA/NV (EUR 350 miljoen) en BNP Paribas Fortis SA/NV (EUR 100 miljoen) en zijn genoteerd aan de Beurs van Luxemburg. Het gedeelte verstrekt door ageas SA/NV wordt geëlimineerd omdat het een intragroepstransactie betreft.

21.5 Fixed-to-Floating Callable Subordinated Loan BCP Investments

Op 5 december 2014 hebben Ageas Insurance International N.V. (51%) (All) en BCP Investments B.V. (49%) een achtergestelde lening van EUR 120 miljoen verstrekt aan Millenniumbcp Ageas tegen 4,75% per jaar tot de eerste calldatum in december 2019 en 6-maands Euribor + 475 basispunten per jaar daarna. Het deel verstrekt door All wordt geëlimineerd omdat het een intragroepstransactie betreft. De obligaties kwalificeren als 'Grandfathered' Tier 1 kapitaal onder de geldende Europese regelgeving voor verzekeraars (Solvency II).

21.6 Dated Fixed Rate Subordinated Notes

Op 31 maart 2015 heeft AG Insurance voor een bedrag van EUR 400 miljoen Fixed Rate Subordinated Notes (achtergestelde obligaties tegen vaste rente) uitgegeven met een rentevoet van 3,5% en een looptijd van 32 jaar. De obligaties kunnen worden afgelost naar eigen keuze van AG Insurance, in hun geheel maar niet gedeeltelijk, op de eerste calldatum op 30 juni 2027 of op willekeurig welke andere rentevervaldag daarna. Op de eerste calldatum en op elke vijfde verjaardag van de eerste calldatum zal de rentevoet opnieuw bepaald worden, als de som van de vijfjarige euro mid swap rente verhoogd met 3,875%. De obligaties zijn genoteerd aan de Beurs van Luxemburg en kwalificeren als Tier 2 kapitaal onder de geldende Europese regelgeving voor verzekeraars (Solvency II).

22

Leningen

De volgende tabel toont de samenstelling van de leningen per 31 december.

	31 december 2018	31 december 2017
Terugkoopovereenkomsten	1.262,9	1.028,6
Vorderingen	789,6	794,1
Leningen aan banken	2.052,5	1.822,7
Depots van herverzekeraars	84,8	99,3
Financiële leaseverplichtingen	16,7	18,0
Overige financieringen	30,2	29,3
Totaal leningen	2.184,2	1.969,3

Terugkoopovereenkomsten zijn voornamelijk zekergestelde kortlopende leningen die worden gebruikt voor de afdekking van specifieke beleggingen met rentevoeten die opnieuw kunnen worden ingesteld en met het oog op kasbeheer.

Ageas heeft obligaties met een boekwaarde van EUR 1.229,6 miljoen (2017: EUR 1.044,8 miljoen) als zekerheid gesteld voor terugkoopovereenkomsten. Daarnaast is vastgoed met een

boekwaarde van EUR 184,3 miljoen als zekerheid gesteld voor leningen en overige (2017: EUR 190,5 miljoen).

De boekwaarde van de leningen is een redelijke benadering van de reële waarde doordat de looptijden van contracten minder dan een jaar bedragen (terugkoopovereenkomsten) en/of doordat contracten een variabele rente dragen (leningen van banken). De reële waarde is derhalve gebaseerd op waarneembare marktgegevens (niveau 2).

De onderstaande tabel toont de wijzigingen in leningen.

	31 december 2018	31 december 2017
Stand per 1 januari	1.969,3	2.495,8
Aankoop dochterondernemingen	91,0	105,5
Verkoop dochterondernemingen	- 13,9	- 162,6
Opbrengsten van uitgifte	193,8	22,1
Betalingen	- 69,3	- 495,1
Wisselkoersverschillen		- 2,4
Gerealiseerde winsten & verliezen	- 0,8	- 3,4
Overige wijzigingen	14,1	9,4
Eindstand	2.184,2	1.969,3

De volgende tabel toont de niet-verdisconteerde kasstromen van de leningen, ingedeeld per relevante looptijdgroep op 31 december.

	31 december 2018	31 december 2017
Minder dan 1 jaar	1.417,6	1.121,7
1 jaar tot 3 jaar	156,3	146,6
3 jaar tot 5 jaar	311,6	307,3
Langer dan 5 jaar	166,9	170,3
Totaal	2.052,4	1.745,9

Financiële leaseverplichtingen

De verplichtingen van Ageas inzake financiële leaseovereenkomsten kunnen als volgt worden weergegeven.

	2018		2017	
	Minimum lease betalingen	Contante waarde van de minimum te ontvangen leasebetalingen	Minimum lease betalingen	Contante waarde van de minimum te ontvangen leasebetalingen
Tot 3 maanden	0,6	0,4	0,6	0,5
3 maanden tot 1 jaar	1,8	1,1	1,7	1,5
1 jaar tot 5 jaar	11,1	8,9	13,3	10,4
Langer dan 5 jaar	46,1	6,3	46,4	5,6
Totaal	59,6	16,7	62,0	18,0
Toekomstige financieringslasten	42,9		44,0	

23

Uitgestelde belastingen

Uitgestelde belastingen worden geboekt voor tijdelijke verschillen tussen de IFRS-boekwaarde en de belastingboekwaarden, alsook voor overgedragen belastingverliezen voor zover het waarschijnlijk is dat er voldoende toekomstige belastbare winst zal zijn tegenover welke het uitgestelde belastingactief kan worden gebruikt.

Een nadere detaillering van de uitgestelde winstbelastingen per 31 december is als volgt.

	2018	Balans 2017	Resultatenrekening 2018	2017
Uitgestelde belastingvorderingen op:				
Beleggingen (beschikbaar voor verkoop)	8,9	8,9	3,7	1,4
Vastgoedbeleggingen	10,0	21,0	- 11,0	- 11,6
Leningen aan klanten	1,9	1,9		- 0,2
Materiële vaste activa	43,5	42,3	1,3	2,2
Immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	7,8	8,1	- 0,2	4,5
Verzekeringopolis en claim reserves	472,0	765,4	3,1	- 57,1
Schuldbewijzen en achtergestelde schulden	- 1,7	- 1,9	0,2	0,2
Voorzieningen voor pensioenen en uitkeringen na uitdiensttreding	93,5	176,1	- 71,5	- 9,6
Overige voorzieningen	12,2	9,1	3,1	- 3,0
Overlopende kosten en vooruit ontvangen opbrengsten	0,1	1,0	- 0,9	- 0,4
Niet-aangewende compensabele verliezen	118,5	132,1	- 19,3	- 19,9
Overige	84,6	10,4	74,3	- 32,8
Bruto uitgestelde belastingvorderingen	851,3	1.174,4	- 17,2	- 126,3
Niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen	- 28,6	- 29,6	1,0	- 1,2
Netto uitgestelde belastingvorderingen	822,7	1.144,8	- 16,2	- 127,5
Uitgestelde belastingverplichtingen op:				
Afgeleide financiële instrumenten (activa)	0,1	0,7	0,6	0,3
Beleggingen (beschikbaar voor verkoop)	1.292,3	1.603,9	- 3,5	- 9,0
Unit-linked beleggingen		1,4	1,3	- 2,4
Vastgoedbeleggingen	103,4	115,1	13,9	37,0
Leningen aan klanten	0,9	2,5	0,2	0,6
Materiële vaste activa	145,9	138,1	10,4	38,9
Immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	88,4	93,1	4,8	5,1
Overige voorzieningen	3,4	2,2	- 1,2	- 2,2
Overlopende acquisitiekosten	32,3	30,9	- 1,4	6,0
Vooruitbetaalde lasten en overlopende baten	0,8	0,8		0,3
Belastingvrij gerealiseerde reserves	22,7	24,3	2,3	13,7
Overige	32,5	37,0	- 3,4	30,9
Totaal uitgestelde belastingverplichtingen	1.722,7	2.050,0	24,0	119,2
Uitgestelde belastingopbrengsten (lasten)			7,8	- 8,3
Netto uitgestelde belastingen	- 900,0	- 905,2		

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd wanneer sprake is van een wettelijk afdwingbaar recht om actuele belastingvorderingen te salderen met actuele belastingverplichtingen en wanneer de uitgestelde belastingen betrekking hebben op dezelfde belastingautoriteit. Na deze saldering zijn deze bedragen in de balans als volgt.

	2018	2017
Uitgestelde belastingvorderingen	139,6	149,7
Uitgestelde belastingverplichtingen	1.039,6	1.054,9
Netto uitgestelde belastingen	- 900,0	- 905,2

Per 31 december 2018 was EUR 936,9 miljoen ten laste van het eigen vermogen geboekt in verband met uitgestelde belastingen en was EUR 36,1 miljoen ten laste van het eigen vermogen geboekt in verband met actuele belastingen (2017: respectievelijk EUR 965,3 miljoen en EUR 37,8 miljoen beide ten laste van het eigen vermogen).

Uitgestelde belastingvorderingen worden verantwoord voor zover het waarschijnlijk is dat er voldoende toekomstig belastbaar resultaat zal zijn waarmee de uitgestelde belastingvordering verrekend kan worden. Er zijn uitgestelde belastingvorderingen verantwoord met betrekking tot niet benutte (gevorderde) belastingverliezen alsmede belastingverminderingen tegen een geschatte belastingwaarde van EUR 89,9 miljoen (2017: EUR 102,5 miljoen) terwijl een bedrag van EUR 4.247,3 miljoen (2017: EUR 4.999,2 miljoen). Het grootste deel van de (gevorderde)

overgedragen fiscale verliezen zijn ontstaan door de vereffening van Brussels Liquidation Holding (het voormalige Fortis Brussels, waartoe de bankactiviteiten van Fortis voorheen behoorden). Voor belastingdoeleinden ontstond het verlies op de verkoop van Fortis Bank pas op het moment van de vereffening.

Uitgestelde belastingvorderingen die afhangen van toekomstige belastbare winsten, die de winsten voortvloeiende uit het terugboeken van bestaande tijdelijke belastingverschillen overtreffen, bedragen EUR 89,9 miljoen (2017: EUR 102,5 miljoen). De uitgestelde belastingvorderingen zijn verantwoord op basis van de verwachting dat in de toekomst voldoende belastbare winsten zullen worden gegenereerd om deze belastingvorderingen te innen.

24

RPN(I)

De RPN(I) is een financieel instrument dat leidt tot kwartaalbetalingen gedaan door of ontvangen van BNP Paribas Fortis SA/NV.

BNP Paribas Fortis SA/NV heeft in 2007, met Ageas SA/NV als mede-debiteur, CASHES uitgegeven. CASHES zijn converteerbare effecten die in aandelen Ageas kunnen worden omgezet tegen een vooraf vastgestelde prijs van EUR 239,40 per aandeel. BNP Paribas Fortis SA/NV en Ageas SA/NV, die op dat moment beide deel uitmaakten van de Fortis Groep, hebben een financieel instrument geïntroduceerd, de 'Relative Performance Note' (RPN), ter voorkoming van boekhoudkundige volatiliteit van de aandelen Ageas en van de in de boeken van BNP Paribas Fortis SA/NV tegen reële waarde geboekte CASHES. Bij de splitsing van Fortis in 2009 zijn BNP Paribas Fortis SA/NV en Ageas overeengekomen rente te betalen over een in deze RPN vermeld referentiebedrag. Deze rentebetaling per kwartaal wordt gewaardeerd als een financieel instrument en aangeduid als RPN(I).

De RPN(I) bestaat zolang er uitstaande CASHES in de markt zijn. In 2007 zijn aanvankelijk 12.000 CASHES uitgegeven. In februari 2012 lanceerde BNP Paribas een openbaar bod op CASHES aan een prijs van 47,5% en werden 7.553 aangeboden CASHES effecten omgezet in Ageas aandelen; Ageas betaalde een schadevergoeding van EUR 287 miljoen aan BNP Paribas aangezien de conversie aanleiding gaf tot een pro-rata vrijval van de RPN(I) verplichting.

In mei 2015 kwamen Ageas en BNP Paribas overeen dat BNP Paribas te allen tijde CASHES kan aankopen van individuele beleggers, op voorwaarde dat de aangekochte effecten worden omgezet in Ageas aandelen; bij een dergelijke conversie wordt de pro-rata vrijval van de RPN(I) verplichting betaald aan BNP Paribas, terwijl Ageas de break-up fee ontvangt die gekoppeld is aan de prijs waartegen BNP Paribas de CASHES kan kopen.

BNP Paribas kocht en converteerde in de eerste negen maanden van 2016 656 CASHES onder deze overeenkomst; Ageas betaalde 44,3 miljoen EUR voor de pro-rata schikking van de RPN(I), na aftrek van de ontvangen break-up fee. De overeenkomst tussen Ageas en BNP Paribas liep eind 2016 af en werd niet verlengd.

Per 31 december 2018 resteren 3.791 uitstaande CASHES.

Referentiebedrag en rentebetalingen

Het referentiebedrag wordt als volgt berekend:

- het verschil tussen EUR 2.350 miljoen en de marktwaarde van 12,53 miljoen aandelen Ageas waarin het instrument wordt geconverteerd, minus
- het verschil tussen EUR 3.000 miljoen bij de uitgifte en de marktwaarde van de CASHES zoals genoteerd aan de beurs van Luxemburg, vermenigvuldigd met
- het aantal uitstaande CASHES gedeeld door het aantal CASHES effecten dat oorspronkelijk werd uitgegeven.

Ageas betaalt rente aan BNP Paribas Fortis SA/NV over het gemiddelde referentiebedrag in het kwartaal (als het resultaat hierboven negatief wordt, betaalt BNP Paribas Fortis SA/NV aan Ageas); de rente bedraagt 3-maands Euribor plus 90 basispunten. Ageas gaf 6,3% van de totaal uitstaande aandelen van AG Insurance in onderpand ten gunste van BNP Paribas Fortis SA/NV.

Waardering

Ageas past een transferbegrip toe om de RPN(I)-verplichting tegen reële waarde te registreren. IFRS 13 definieert reële waarde als de prijs die ontvangen zou worden bij de verkoop van een actief of betaald zou moeten worden bij het overdragen van een verplichting in een ordelijke transactie tussen marktpartijen op de waarderingsdatum. De definitie van reële waarde gaat expliciet uit van een 'eindprijs', gelinkt aan de prijs 'die betaald moet worden bij het overdragen van een verplichting'. Als zulke prijzen niet beschikbaar zijn en de verplichting wordt door een andere entiteit als een actief gehouden, dan moet de verplichting worden gewaardeerd vanuit het perspectief van een marktpartij die het actief aanhoudt. Ageas waardeert zijn verplichting tegen het referentiebedrag.

Het RPN-referentiebedrag is gebaseerd op de prijs van de CASHES en de koers van het Ageas aandeel. Het referentiebedrag daalde van EUR 448,0 miljoen op het einde van 2017 naar EUR 358,9 miljoen op 31 december 2018, voornamelijk als gevolg van een daling van de koers van CASHES van 85,94% naar 75,95% over 2018, gedeeltelijk gecompenseerd door een koersdaling van het Ageas aandeel van EUR 40,72 naar EUR 39,30 over dezelfde periode.

Gevoeligheid van de waarde van RPN(I)

Per 31 december 2018 leidt een toename van de prijs van de CASHES met 1%, uitgedrukt in een percentage van de fractiewaarde, tot een stijging van het referentiebedrag met EUR 9,5 miljoen, terwijl een stijging van EUR 1,00 van het Ageas aandeel, het referentiebedrag met EUR 4,0 miljoen zal doen dalen.

25

Overlopende rente en overige verplichtingen

De samenstelling van de overlopende rente en overige verplichtingen is per 31 december als volgt.

	31 december 2018	31 december 2017
Uitgestelde baten	151,0	123,5
Overlopende financieringslasten	30,6	29,3
Overlopende lasten	77,1	86,9
Derivaten gehouden voor afdekkingsdoeleinden	35,4	46,4
Verplichtingen voor regelingen met vaste toezeggingen	666,6	678,6
Verplichtingen voor overige vergoedingen na uitdiensttreding	132,2	130,0
Verplichtingen voor ontslagvergoedingen	5,1	7,8
Verplichtingen voor overige personeelsbeloningen op lange termijn	16,1	16,2
Verplichtingen voor personeelsbeloningen op korte termijn	89,8	89,7
Handelsschulden	183,9	217,7
Schulden aan agenten, polishouders en tussenpersonen	424,5	448,2
Btw en overige te betalen belastingen	142,5	140,4
Te betalen dividenden	14,6	18,6
Schulden aan herverzekeraars	45,6	23,2
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	15,0	9,1
Overige verplichtingen	447,1	346,5
Totaal	2.477,1	2.412,1

Details over personeelsvergoedingen zijn te vinden in noot 7 sectie 7.1 Personeelsvergoedingen.

Voor handelsdoeleinden aangehouden derivaten worden gewaardeerd op niveau 2 (waarneembare marktgegevens in actieve markten). Alle aan- en verkopen van financiële activa met verplichte levering binnen een tijdsbestek dat is voorgeschreven door regelgeving of marktconventie worden opgenomen op de transactiedatum, zijnde de datum

waarop Ageas toetreedt tot de contractuele bepalingen van het instrument.

De regel 'overige verplichtingen' heeft betrekking op verplichtingen in verband met de vereffening van aandelentransacties, ontvangen geldmiddelen die moeten worden gealloceerd aan beleggingen en kleine uitgaven die moeten worden betaald.

Uitgestelde baten en overlopende bedragen worden beschouwd als kortlopende verplichtingen met een looptijd van minder dan een jaar.

De volgende tabellen tonen de niet-verdisconteerde kasstromen van de crediteuren en overige verplichtingen, ingedeeld naar de relevante looptijd-groep.

31 december 2018	Minder dan 1 jaar	1 tot 3 jaar	3 tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar
Btw en overige te betalen belastingen	142,2	0,2		
Te betalen dividenden	3,5		0,1	11,0
Handelsschulden	169,6	1,4		
Schulden aan agenten, polishouders en tussenpersonen	137,1	8,1	42,5	231,5
Schulden aan herverzekeraars	42,8	2,8		
Overige verplichtingen	305,0	38,4		
Totaal	800,2	50,9	42,6	242,5

31 december 2017	Minder dan 1 jaar	1 tot 3 jaar	3 tot 5 jaar	Langer dan 5 jaar
Btw en overige te betalen belastingen	138,7			
Te betalen dividenden	18,6			
Handelsschulden	210,1	6,1	0,3	0,3
Schulden aan agenten, polishouders en tussenpersonen	124,7	53,3	3,0	261,2
Schulden aan herverzekeraars	23,2			
Overige verplichtingen	295,4	7,2	8,1	
Totaal	810,7	66,6	11,4	261,5

26

Voorzieningen

De voorzieningen hebben hoofdzakelijk betrekking op juridische geschillen en reorganisaties en zijn gebaseerd op de best mogelijke schattingen zoals beschikbaar aan het einde van de periode op basis van het oordeel van het management waarbij in de meeste gevallen rekening wordt gehouden met de adviezen van juridische adviseurs. Het tijdstip van de uitgaande kasstromen die samenhangen met deze voorzieningen is per definitie onzeker, gezien de onvoorspelbaarheid van de uitkomst van en de tijd die gemoeid is met het afwickelen van processen/geschillen. De lopende gerechtelijke procedures worden beschreven in noot 46 Voorwaardelijke verplichtingen.

Globale schikking gerelateerd aan de Fortis-gebeurtenissen van 2007 en 2008

Op 14 maart 2016 kondigden Ageas en de claimantenorganisaties, Deminor, Stichting FortisEffect, Stichting Investor Claims Against Fortis (SICAF) en de VEB een voorstel aan voor schikking (de "Schikking") van alle burgerlijke rechtszaken over het voormalige Fortis voor gebeurtenissen van 2007 en 2008 voor een bedrag van EUR 1,2 miljard.

Daarnaast maakte Ageas op 14 maart 2016 bekend dat het ook tot overeenstemming was gekomen met de D&O verzekeraars (Directors & Officers) (de "Verzekeraars"), de bestuurders en functionarissen betrokken bij de lopende geschillen en BNP Paribas Fortis, om voor een bedrag van EUR 290 miljoen te schikken.

Op 24 maart 2017 hield het Gerechtshof te Amsterdam een openbare hoorzitting. Tijdens deze zitting hoorde het Hof het verzoek om het schikkingsakkoord bindend te verklaren, alsook de argumenten die ertegen werden ingebracht. Op 16 juni 2017 nam het Hof de tussentijdse beslissing om de schikking in de initiële vorm niet bindend te verklaren. Op 12 december 2017 dienden de aanvragers een gewijzigde en bijgewerkte schikking in bij het Gerechtshof te Amsterdam. Deze aangepaste schikking hield rekening met de voornaamste bezwaren van het Gerechtshof en het totale budget werd met EUR 100 miljoen opgetrokken naar EUR 1,3 miljard.

Het verloop van de voorzieningen gedurende het jaar is als volgt.

	31 december 2018	31 december 2017
Stand per 1 januari	1.178,1	1.067,2
Aan- en verkoop dochterondernemingen	0,4	- 0,5
Toename (Afname) voorziening	16,2	106,3
Aanwendungen in de loop van het jaar	- 307,5	5,5
Wisselkoersverschillen	- 0,1	- 0,4
Stand per 31 december	887,1	1.178,1

EUR 812,4 miljoen van het totale bedrag aan voorzieningen per 31 december 2018 houdt verband met de schikkingsovereenkomst (2017: EUR 1.109,5 miljoen).

Op 13 juli 2018 verklaarde het Gerechtshof Amsterdam de schikking bindend voor in aanmerking komende aandeelhouders (d.w.z. personen die aandelen Fortis in bezit hadden op onverschillig welk tijdstip tussen het sluiten van de handel op 28 februari 2007 en het sluiten van de handel op 14 oktober 2008), overeenkomstig de Nederlandse Wet Collectieve afwikkeling Massaschade, "WCAM". Door de Schikking bindend te verklaren, meende het Gerechtshof dat de krachtens de schikking aangeboden vergoeding redelijk is en dat de claimantenorganisaties Deminor, SICAF en FortisEffect de belangen van de begunstigden van de Schikking naar behoren behartigen.

Op 21 december 2018 verschaftte Ageas duidelijkheid door eerder dan op de uiterste datum af te zien van zijn beëindigingsrecht. Zodoende is de Schikking definitief.

De belangrijkste componenten van de voorziening per 31 december 2018 van EUR 812,4 miljoen zijn:

- EUR 1.308,5 miljoen voor het akkoord omtrent de WCAM-schikking;
- EUR 57,7 miljoen verbonden met staartrisico, inclusief opgelopen kosten;
- minus EUR 290 miljoen bijgedragen door de D&O-verzekeraars;
- minus EUR 263,8 miljoen die al in 2018 aan in aanmerking komende aandeelhouders werd uitgekeerd.

In verband met de WCAM-schikkingsovereenkomst betaalde Ageas een bedrag van EUR 341 miljoen (waarvan EUR 241 miljoen in 2017) aan de Stichting FORsettlement (de 'Stichting') als voorschotsbetaling om de claims te schikken. Per 31 december 2018 is EUR 77,2 miljoen van deze betaling niet afgetrokken van de voorziening, maar geboekt als vordering op de Stichting.

De bedragen worden weergegeven op de regel 'voorzieningen' in de balans en op de regel 'wijzigingen in voorzieningen' in de resultatenrekening.

27

Verplichtingen i.v.m. geschreven NCI-putopties

27.1 Verplichting i.v.m. geschreven putoptie op door BNP Paribas Fortis SA/NV gehouden AG Insurance aandelen

Op 12 maart 2009 sloot Ageas een overeenkomst over de verkoop van 25% + 1 aandeel AG Insurance aan Fortis Bank (nu BNP Paribas Fortis SA/NV) voor een bedrag van EUR 1.375 miljoen. Deze overeenkomst is door de Vergaderingen van Aandeelhouders van Ageas in april 2009 goedgekeurd. Als onderdeel van deze overeenkomst verleende Ageas aan Fortis Bank een putoptie tot herverkoop van het verworven belang in AG Insurance aan Ageas binnen de zes maanden na 1 januari 2018.

BNP Paribas Fortis oefende de putoptie niet uit voor 30 juni 2018, het einde van de uitoefenperiode. Zodoende blijft BNP Paribas Fortis voor 25% + 1 aandeel aandeelhouder van AG Insurance en daarom is er geen impact op het nettoresultaat van Ageas. De bestaande distributieovereenkomst zal daarnaast van kracht blijven zonder expliciete einddatum, maar met een opzegtermijn van 3 jaar.

Verwerking van de optie

Ageas concludeerde dat het uitoefenen van de putoptie onvoorwaardelijk was. In overeenstemming met IAS 32 was Ageas daarom verplicht een financiële verplichting op te nemen voor de contante waarde van de geschatte uitoefenprijs van de putoptie in 2018. Deze financiële verplichting werd in een separate regel ('verplichting met betrekking tot geschreven putoptie') in de Balans verantwoord. De verplichting werd ook in de Algemene Rekening verantwoord aangezien de verplichting betrekking heeft op Ageas Insurance International N.V. (de moedermaatschappij van AG Insurance). Ageas waardeerde de verplichting tegen het verwachte te betalen bedrag geactualiseerd tot op de rapporteringsdatum.

De tegenhanger van deze verplichting was een waardevermindering van het onderliggende minderheidsbelang. Het verschil tussen de waarde van het minderheidsbelang en de reële waarde van de verplichting werd toegevoegd aan Overige reserves, die in het eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouders waren opgenomen. Volgende wijzigingen in de reële waarde van de verplichting met betrekking tot de geschreven putoptie werden verantwoord in Overige reserves.

Waardebepaling van de verplichting

Per 31 december 2017 hanteerde Ageas de koers-winstverhouding van een relevante groep van vergelijkbare bedrijven voor de waardering van de Leven-activiteiten en een gedisconteerd kasstroommodel voor de Niet-leven-activiteiten van AG Insurance voor de waardebeoordeling van de verplichting.

Voor de bepaling van het verwachte bedrag bij afwikkeling wordt een waarderingmethode gebruikt die is gebaseerd op:

- gewogen gemiddelde koers-winstverhoudingen voor levensverzekeringsmaatschappijen. De groep van vergelijkbare bedrijven bestaat uit uitsluitend in levensverzekeringen actieve bedrijven op het Europese vasteland;
- een groeipercentage van 1,2% voor Niet-Leven en een pay-out ratio van 100% voor 2017, 2018 en 2019;
- een discontovoet voor Niet-Leven van 7,0%.

Op basis van deze parameters bedroeg de netto contante waarde van de verplichting per 31 december 2017 EUR 1.449 miljoen.

Impact van het aflopen van de optie

De optie verviel op 30 juni 2018 zonder te zijn uitgeoefend en de verplichting van EUR 1.449 miljoen was daarom rechtstreeks vrijgevallen ten gunste van het eigen vermogen. Tegelijkertijd werden minderheidsbelangen opgenomen voor een bedrag van EUR 1.699 miljoen, waardoor het eigen vermogen met hetzelfde bedrag werd verlaagd. De netto negatieve impact van het aflopen van de optie op het eigen vermogen bedroeg EUR 250 miljoen.

27.2 Aan Parkimo verleende Putoptie AG Insurance

AG Insurance verleende een onvoorwaardelijke putoptie aan Parkimo op het aandeel van 10,05% in Interparking dat de laatste bezit. De putoptie werd gewaardeerd tegen reële waarde van het verwachte schikkingsbedrag van EUR 108,1 miljoen (2017: 102,7 miljoen). AG Insurance verleende andere putopties voor een bedrag van EUR 0,8 miljoen (2017: EUR 7,9 miljoen).

28

Minderheidsbelangen

In de navolgende tabel wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste minderheidsbelangen (NCI) in de entiteiten van Ageas.

	% van minderheids- belangen	Resultaat per 31 december 2018	Eigen vermogen per 31 december 2018	% van minderheids- belangen	Resultaat per 31 december 2017	Eigen vermogen per 31 december 2017
Groepsmaatschappij						
AG Insurance (België)	25.0%	138,4	1.694,8	25.0%	145,8	1.698,6
Interparking SA (onderdeel van AG Insurance)	49.0%	17,7	235,6	49.0%	33,8	229,9
Millenniumbcp Ageas (onderdeel van CEU)	49.0%	30,2	177,0	49.0%	29,6	285,5
Cargeas Assicurazioni (onderdeel van CEU)				50.0%	16,5	
Overige		1,5	0,8		1,1	35,9
Totaal		187,8	2.108,2		226,8	2.249,9
Aanpassing NCI AG Insurance met betrekking tot verplichting op geschreven putoptie (zie noot 27)						- 1.698,6
Totaal Minderheidsbelangen		187,8	2.108,2		226,8	551,3

Het minderheidsbelang vertegenwoordigt het relatieve aandeel van een derde partij in het eigen vermogen van een Ageas dochtermaatschappij zoals bepaald door Ageas, in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS).

Nadere details over de aanpassing minderheidsbelangen AG Insurance met betrekking tot de geschreven putoptie worden gegeven in noot 27 verplichting i.v.m. de geschreven NCI putopties sectie 27.1.

Dochterondernemingen

Nadere informatie met betrekking tot de balans van AG Insurance is opgenomen in noot 9 informatie operationele segmenten. Details van de andere dochteronderneming waarin Ageas een minderheidsbelang heeft, zijn opgenomen in de volgende tabel.

	Activa per 31 december 2018	Passiva per 31 december 2018	Eigen vermogen per 31 december 2018	Activa per 31 december 2017	Passiva per 31 december 2017	Eigen vermogen per 31 december 2017
Dochteronderneming						
Millenniumbcp Ageas	10.540,2	10.383,1	157,1	10.639,6	10.351,5	288,1

29

Derivaten

Door dochterondernemingen van Ageas gebruikte derivaten voldoen aan de relevante wet- en regelgeving en de interne richtlijnen van Ageas. Derivaten worden gebruikt om markt- en beleggingsrisico's te beheersen, zowel voor handelsdoeleinden als voor afdekkingsdoeleinden. De dochterondernemingen van Ageas beheersen de risicopositie in de beleggingsportefeuille aan de hand van algemene drempels en doelstellingen. Het belangrijkste doel van deze afgeleide instrumenten is om ongunstige marktbevingen van geselecteerde effecten of delen van een portefeuille af te dekken. Ageas maakt selectief gebruik van afgeleide financiële instrumenten zoals swaps, opties en termijncontracten ter afdekking voor veranderingen in valutakoersen of de rente in de beleggingsportefeuille. Renteovereenkomsten maken het grootste deel van de totale derivatenportefeuille uit: 71% per 31 december 2018 (2017: 57%).

Belangrijke afdekkingsinstrumenten zijn aandelentermijncontracten, aandelenopties, total return swaps, renteswaps, rentetermijncontracten, valutaswaps en valutatermijncontracten. Ageas kan afdekkingsinstrumenten inzetten voor afzonderlijke transacties (micro-hedge) of voor een portefeuille van vergelijkbare activa of verplichtingen (portefeuillehedge). Wanneer Ageas hedge accounting toepast om boekhoudkundige mismatches te beperken, is aan de criteria voor hedge accounting voldaan. In het bijzonder wordt beoordeeld of de afdekkingsrelaties effectief zijn als compensatie voor veranderingen in de reële waarde of de kasstromen tussen het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie. Ook wordt de vereiste afdekkingsdocumentatie opgesteld. Bij aanvang worden alle afdekkingsrelaties goedgekeurd: Ageas moet zekerstellen dat aan alle afdekkingsvoorwaarden is voldaan en dat de documentatie compleet is. Als er geen formele afdekkingsrelatie kan worden vastgesteld of als dat te lastig is, worden de derivaten verwerkt als voor handelsdoeleinden aangehouden.

Valutacontracten

Futures zijn overeenkomsten die tegen een specifieke prijs en op een specifieke datum in de toekomst moeten worden afgewikkeld en die op diezelfde markten kunnen worden verhandeld. Termijncontracten zijn

maatovereenkomsten tussen twee entiteiten die tegen een vandaag overeengekomen prijs op een specifieke datum in de toekomst worden afgewikkeld. Op geconsolideerd niveau waren valutafutures en valutatermijnovereenkomsten eind 2018 goed voor 67% van de valutaderivaten (op basis van referentiebedragen per 31 december 2018) in vergelijking met 99% eind 2017. De valutatermijncontracten en -futures betreffen hoofdzakelijk overeenkomsten die het valutarisico op activa die in buitenlandse valuta's luiden af te dekken. De waarde van deze overeenkomsten is gedaald van EUR 1.286 miljoen in 2017 tot EUR 387 miljoen in 2018 als gevolg van de lagere positie in beleggingen die in Amerikaanse dollars luiden. Aan het einde van het jaar 2018 had Ageas voor een bedrag van EUR 191 miljoen aan uitstaande valutaswaps (2017: EUR 18 miljoen).

Rentecontracten

De nominale waarde van de rentecontracten daalde van EUR 1.940 miljoen in 2017 naar EUR 1.668 miljoen in 2018, met een marktwaarde van respectievelijk EUR 29 miljoen (nettoverplichting) en EUR 34 miljoen (nettoverplichting).

Swapcontracten zijn overeenkomsten tussen twee partijen waarin één verzameling kasstromen wordt geruild voor een andere verzameling kasstromen. Betalingen zijn gebaseerd op de nominale waarde van de swap. Ageas gebruikt hoofdzakelijk renteswaps om de kasstromen van ontvangen of betaalde rente te beheersen en (cross) valutaswapcontracten om kasstromen die in buitenlandse valuta's luiden te beheersen (zie 'valutacontracten').

De renteswaps vertegenwoordigen op 31 december 2018 alle rentecontracten met een nominale waarde van EUR 1.668 miljoen. Op het einde van 2017 bedroeg de nominale waarde 1.881 miljoen (97% van de rentecontracten).

De optieportefeuille beliep in 2018 nul (marktwaarde). In 2017 bedroeg de optieportefeuille EUR 59 miljoen (3% van de rentecontracten). De waardedaling is te wijten aan het aflopen van een deel van de optieportefeuille in 2018.

Handelsderivaten

	31 december 2018			31 december 2017		
	Reële waarde		Nominiaal bedrag	Reële waarde		Nominiaal bedrag
	Activa	Passiva		Activa	Passiva	
Valutacontracten						
Forwards en futures	3,1	1,9	386,7	27,6	0,5	1.286,2
Swaps	4,1	4,2	191,5	0,2		18,4
Totaal	7,2	6,1	578,2	27,8	0,5	1.304,6
Rentecontracten						
Swaps	2,0	8,7	305,5	5,9	8,1	353,2
Opties				0,1		59,0
Totaal	2,0	8,7	305,5	6,0	8,1	412,2
Effecten/Index contracten						
Opties en warrants		0,2	0,2		0,5	
Totaal		0,2	0,2		0,5	
Overige	0,7			2,0		
Totaal	9,9	15,0	883,9	35,8	9,1	1.716,8
Reële waarden ondersteund door waarneembare marktgegevens	4,1	6,0		9,7	0,5	
Reële waarden op basis van een waarderingmodel	5,8	9,0		26,1	8,6	
Totaal	9,9	15,0	883,9	35,8	9,1	
Over the counter (OTC)	9,9	15,0		35,8	9,1	1.716,8
Totaal	9,9	15,0	883,9	35,8	9,1	1.716,8

Hedging-derivaten

	31 december 2018			31 december 2017		
	Reële waarde		Nominiaal bedrag	Reële waarde		Nominiaal bedrag
	Activa	Passiva		Activa	Passiva	
Rentecontracten						
Swaps	3,1	25,6	1.362,1	2,8	21,2	1.527,8
Opties						
Totaal	3,1	25,6	1.362,1	2,8	21,2	1.527,8
Effecten/Index contracten						
Forwards en futures	24,4	9,7	96,5	7,7	25,1	170,6
Totaal	24,4	9,7	96,5	7,7	25,1	170,6
Totaal	27,5	35,3	1.458,6	10,5	46,3	1.698,4
Reële waarden ondersteund door waarneembare marktgegevens		19,5		7,7	39,8	
Reële waarden op basis van een waarderingmodel	27,5	15,8		2,8	6,5	
Totaal	27,5	35,3		10,5	46,3	
Over the counter (OTC)	27,5	35,3	1.458,6	10,5	46,3	1.698,4
Totaal	27,5	35,3	1.458,6	10,5	46,3	1.698,4

Derivaten worden gewaardeerd op niveau 2 (waarneembare marktgegevens in actieve markten).

30

Toezeggingen

Ontvangen en gedane toezeggingen waren per 31 december als volgt.

Verplichtingen	31 december 2018	31 december 2017
Ontvangen verplichtingen		
Kredietlijnen	751,0	646,7
Onderpand & garanties ontvangen	4.986,0	4.864,0
Overige niet in de balans gewaardeerde rechten	5,7	
Totaal ontvangen	5.742,7	5.510,7
Verstreekte verplichtingen		
Garanties, Financieel en Prestatie Gerelateerde Kredietbrieven	116,5	126,9
<i>Kredietlijnen</i>	<i>1.712,1</i>	<i>1.610,0</i>
<i>Gebruikt</i>	<i>- 631,9</i>	<i>- 686,5</i>
Beschikbaar	1.080,2	923,5
Onderpand & garanties verstrekt	1.298,3	1.059,6
In bewaring gegeven activa en vorderingen	890,3	726,3
Kapitaal rechten en verplichtingen	166,2	125,9
Overige niet in de balans gewaardeerde verplichtingen	1.151,7	792,4
Totaal verstrekt	4.703,2	3.754,6

Het merendeel van de ontvangen toezeggingen bestaat uit ontvangen onderpand en garanties, vooral van klanten ontvangen onderpand op woninghypotheken en in mindere mate ook commerciële leningen en leningen aan polishouders.

Gedane toezeggingen bestaan voor het overgrote deel uit gegeven onderpand en garanties (EUR 1.298 miljoen), in verband met terugkoopovereenkomsten, toevertrouwde middelen en vorderingen (EUR 890 miljoen) en verstrekte kredietlijnen.

Andere niet in de balans gewaardeerde toezeggingen per 31 december 2018 omvatten voor EUR 316 miljoen uitstaande kredietaanbiedingen (31 december 2017: EUR 99 miljoen) en voor EUR 461 miljoen aan vastgoedtoezeggingen (31 december 2017: EUR 535 miljoen).

31

Reële waarde van financiële activa en financiële passiva

In de volgende tabel zijn de boekwaarde en de reële waarde weergegeven van de financiële activa en verplichtingen die in de geconsolideerde balans van Ageas niet tegen reële waarde zijn gewaardeerd. De verplichtingen worden tegen geamortiseerde kosten aangehouden.

De tabel beschrijft de gebruikte methodes voor de bepaling van de reële waarde van de financiële instrumenten.

	Niveau	31 december 2018		31 december 2017	
		Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde
Activa					
Geldmiddelen en kasequivalenten	2	2.924,8	2.924,8	2.552,3	2.552,3
Tot einde looptijd gehouden financiële beleggingen	1 / 3	4.505,5	6.455,3	4.559,5	6.780,0
Vorderingen	2	9.788,5	10.323,0	9.416,0	10.223,7
Herverzekering en overige vorderingen	2	1.843,1	1.843,1	2.185,9	2.185,9
Totaal financiële activa		19.061,9	21.546,2	18.713,7	21.741,9
Passiva					
Achtergestelde verplichtingen	2	2.285,0	2.292,8	2.261,3	2.364,3
Schulden	2	2.184,2	2.182,9	1.969,3	1.968,9
Totaal financiële verplichtingen		4.469,2	4.475,7	4.230,6	4.333,2

De reële waarde is de waarde waartegen een actief of toegekend aandeleninstrument kan worden verhandeld en een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot markttransactie bereidwillige partijen.

Bij de bepaling van de reële waarde worden de volgende methoden gebruikt, in de vermelde volgorde:

- (Ongecorrigeerde) genoteerde prijs in een actieve markt (niveau 1);
- Waarderings technieken op basis van (op de markt) waarneembare gegevens (niveau 2);
- Waarderings technieken niet gebaseerd op waarneembare gegevens (niveau 3);
- Kostprijs.

Indien een financieel instrument wordt verhandeld in een actieve en liquide markt is de genoteerde prijs of waarde de beste indicator voor de reële waarde ervan. Die reële waarde wordt niet gecorrigeerd voor een groot pakket aandelen, tenzij er een bindende afspraak is gemaakt om de aandelen te verkopen tegen een andere prijs dan de marktprijs. De meest geschikte marktprijs voor een actief in bezit of een uit te geven passief is de huidige biedprijs, en voor een aan te kopen actief of

een passief in bezit, de laatprijs. Middenkoersen worden gebruikt als basis voor het bepalen van de reële waarde van activa en verplichtingen met tegengestelde marktrisico's.

Als er geen marktprijs op een actieve markt beschikbaar is, wordt de reële waarde berekend op basis van de contante waarde-methode of andere waarderingsmethoden gebaseerd op waarneembare marktgegevens op de verslagdatum. Als er een waarderingsmethode gebruikelijk is in de markt om de prijs van een instrument te bepalen en van deze methode is aangetoond dat de bepaalde waardering een betrouwbare schatting oplevert van de prijs bij een daadwerkelijke markttransactie, dan gebruikt Ageas deze waarderingsmethode.

Algemeen aanvaarde methoden voor waardering in de financiële markt zijn recente markttransacties, het contante waardemodel en optiewaarderingsmodellen. Een geaccepteerde waarderingsmethode houdt rekening met alle factoren die marktpartijen voor de prijsvorming belangrijk achten. Deze methode dient tevens consistent te zijn met algemeen aanvaarde economische modellen voor de waardering van financiële instrumenten.

De basisprincipes voor het bepalen van de reële waarde zijn:

- Maximaal gebruik van marktgegevens en minimaal gebruik van interne ramingen en veronderstellingen;
- Aanpassing van de schattingsmethode (waarderingmethode) alleen als er een verbetering van de waardering kan worden aangetoond of als de verandering noodzakelijk is vanwege de beschikbaarheid van informatie.

De reële waarde die getoond wordt, is de 'clean fair value' (de totale reële waarde ('dirty' fair value) exclusief opgelopen rente). Opgelopen rente wordt apart verantwoord.

De gebruikte methoden en hypothesen om de reële waarde te bepalen, zijn grotendeels afhankelijk van het feit of het instrument verhandeld wordt op een financiële markt en welke informatie gebruikt kan worden in de waarderingmodellen. Hierna wordt een samenvatting gegeven van de verschillende financiële instrumenten met de gehanteerde reële waarderingmethode.

- (I) De reële waarde van als voor verkoop beschikbaar geclassificeerde effecten en van effecten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening wordt bepaald aan de hand van marktprijzen van actieve markten. Indien geen genoteerde prijzen in een actieve markt beschikbaar zijn, wordt de reële waarde bepaald aan de hand van contante-waardeberekeningen. Disconteringsfactoren worden hierbij gebaseerd op een swapcurve, plus een spread die de risicokenmerken van het instrument uitdrukt. De reële waarde van als tot de vervaldag aangehouden geclassificeerde effecten (alleen nodig voor informatieverschaffing) worden op dezelfde wijze bepaald.
- (II) De reële waarde van derivaten wordt verkregen uit actieve markten of wordt, indien van toepassing, bepaald met behulp van contante-waardeberekeningen en optie-waarderingsmodellen.
- (III) De reële waarde voor niet-beursgenoteerde private equity-beleggingen wordt geschat aan de hand van de toepasselijke marktvergelijkingsfactoren (bijvoorbeeld koers/winstverhouding of koers/kasstroomverhouding) om de specifieke omstandigheden van de emittent uit te drukken.
- (IV) De reële waarde van leningen wordt bepaald met behulp van modellen voor contante-waardeberekeningen, op basis van de huidige marginale rentevoet die Ageas hanteert voor leningen van hetzelfde type. Voor leningen met een variabele rente die frequent wijzigen en geen aanwijsbare wijziging van het kredietrisico vertonen, benadert de reële waarde de boekwaarde. Voor

het waarderen van in leningen opgenomen rentevoetplafonds en vooruitbetalingsopties en die in overeenstemming met IFRS separaat worden verantwoord, worden optie-waarderingsmodellen gebruikt.

- (V) De reële waarde voor verbintenissen en garanties die niet uit de balans blijken, wordt gebaseerd op vergoedingen die actueel worden berekend bij soortgelijke overeenkomsten, waarbij rekening wordt gehouden met de overige voorwaarden van de overeenkomsten en de kredietwaardigheid van de tegenpartijen.

We verwijzen naar noot 11, 12 en 17 voor meer informatie over niveau 3-waardering in de balans.

Niet-beursgenoteerde financiële instrumenten worden vaak verhandeld op over-the-counter (OTC) markten waar de marktprijzen verkrijgbaar zijn via handelaren of andere bemiddelaars.

Vanuit verschillende bronnen zijn beursnoteringen verkrijgbaar voor een aantal financiële instrumenten die geregeld worden verhandeld op een OTC-markt. De financiële pers, verschillende beurspublicaties en informatie van individuele marketmakers zijn voorbeelden van deze bronnen.

Genoteerde marktprijzen zijn de meest betrouwbare reële waarde voor op een erkende beurs verhandelde derivaten. Voor derivaten die niet op een erkende beurs worden verhandeld, is de reële waarde die waarde die gerealiseerd kan worden door beëindiging of afwikkeling van het derivaat.

Gangbare methoden voor de waardering van een renteswap hanteren een vergelijking van het rendement (de yield) van de swap met de huidige swaprentecurve. De swaprentecurve wordt afgeleid van de genoteerde swaprendementen. Over het algemeen zijn er aan- en verkoopkoersen van handelaars beschikbaar voor gangbare renteswaps met tegenpartijen waarvan de effecten 'investment grade' zijn.

Factoren die van invloed zijn op de waardering van de individuele derivaten zijn onder andere de kredietrating van de tegenpartij en de complexiteit van het derivaat. Wanneer deze factoren afwijken van de basisfactoren die ten grondslag liggen aan de notering, kan een aanpassing van de genoteerde prijs worden overwogen.

De berekening van de reële waarde van financiële instrumenten die niet actief worden verhandeld op financiële markten, kan als volgt worden samengevat.

Type instrument	Producten Ageas	Reële waarde berekening
Instrumenten zonder vaste einde looptijd	Zichtrekeningen, spaarrekeningen enz.	Nominale waarde.
instrumenten zonder optionele kenmerken	Gewone leningen, deposito's enz.	Methode van de gediscoteerde kasstromen, de gebruikte rentecurve voor de discontering is de swapcurve plus spread (activa) of de swapcurve minus spread (passiva); de spread is afgeleid van de commerciële marge berekend op basis van het gemiddelde aan nieuwe polissen tijdens de laatste drie maanden.
Instrumenten met optionele kenmerken	Hypotheekleningen en overige Instrumenten met optie-kenmerken	Het product is gesplitst en lineaire (non-optionele) component wordt gewaardeerd met methode van gediscoteerde kasstromen en optiecomponent wordt gewaardeerd op basis van een optie-waarderingsmodel.
Achtergestelde obligaties of vorderingen	Achtergestelde activa	Waardering is gebaseerd op prijzen verkregen van brokers in een inactieve markt (niveau 3).
Private equity	Private equity en niet-beursgenoteerde deelnemingen beleggingen	over het algemeen gebaseerd op de waarderingsrichtlijnen van de European Venture Capital Association, met gebruik van enterprise value/EBITDA, koers/kasstroom, koers/winst enz.
Preferente aandelen (niet beursgenoteerd)	Preferente aandelen	Als het aandeel wordt geclassificeerd als vreemd vermogen, wordt een model voor gediscoteerde kasstromen gebruikt.

Ageas heeft een beleid geformuleerd om de onzekerheden met betrekking tot de berekening van reële waarde door middel van waarderingsmethoden en interne modellen te kunnen kwantificeren en bewaken. Gerelateerde onzekerheden worden benoemd in het modelrisicoconcept.

Modelrisico ontstaat wanneer de productwaarderingsmethode die gehanteerd wordt nog niet is gestandaardiseerd, of wanneer gebruik wordt gemaakt van inputgegevens die niet rechtstreeks in de markt zichtbaar zijn, maar op aannames zijn gebaseerd.

De ontwikkeling van nieuwe, geavanceerde producten in de markt heeft geleid tot de ontwikkeling van wiskundige modellen waarmee deze producten kunnen worden gewaardeerd. Deze modellen repliceren het complexe patroon van de functie van een optie op basis van

aannames over het stochastische gedrag van de onderliggende variabelen, numerieke algoritmen en andere theoretische benaderingen die nodig zijn om de complexiteit van het financiële instrument na te bootsen.

Voorts zijn de onderliggende hypothesen van een model afhankelijk van de algemene marktomstandigheden (specifieke rentestanden, volatiliteit etc.) op het moment van ontwikkeling van het model. Er bestaat geen garantie dat het model nog steeds de juiste resultaten weergeeft wanneer marktcondities radicaal veranderen.

Eventuele modelonzekerheden worden zo precies mogelijk gekwantificeerd. Dit vormt de basis voor de aanpassing van de reële-waardeberekening door de waarderingsmethoden en interne modellen.

**Toelichting
op de
geconsolideerde
resultatenrekening**

5

32

Verzekeringspremies

Hieronder volgt een overzicht van de samenstelling van de bruto en netto verdiende premies van het verzekeringsbedrijf voor het jaar eindigend op 31 december.

	2018	2017
Bruto premie-inkomen Leven	5.995,3	5.755,9
Bruto premie-inkomen Niet-leven	4.067,4	4.304,7
Algemene rekening en eliminaties	- 1,4	- 1,0
Totaal bruto premie-inkomen	10.061,3	10.059,6
	2018	2017
Netto verdiende premies Leven	4.757,4	4.107,5
Netto verdiende premies Niet-leven	3.890,3	4.148,0
Algemene rekening en eliminaties	- 1,4	- 1,0
Totaal netto verdiende premies	8.646,3	8.254,5

Leven

In de onderstaande tabel worden de bruto premie-inkomsten Leven weergegeven per 31 december.

	2018	2017
Unit-linked contracten		
Geboekte eenmalige premies	148,6	171,3
Geboekte periodieke premies	81,0	87,1
Totaal unit-linked contracten	229,6	258,4
Niet unit-linked contracten		
Geboekte eenmalige premies	324,6	279,4
Geboekte periodieke premies	919,9	829,2
<i>Totaal collectief</i>	<i>1.244,5</i>	<i>1.108,6</i>
Geboekte eenmalige premies	330,4	308,1
Geboekte periodieke premies	411,9	431,6
<i>Totaal individueel</i>	<i>742,3</i>	<i>739,7</i>
Totaal niet unit-linked contracten	1.986,8	1.848,3
Beleggingscontracten met DPF		
Geboekte eenmalige premies	2.093,6	1.581,5
Geboekte periodieke premies	484,0	453,1
Totaal beleggingscontracten met DPF	2.577,6	2.034,6
Geboekte premies Leven	4.794,0	4.141,3
Geboekte eenmalige premies	1.156,0	1.578,4
Geboekte periodieke premies	45,3	36,2
Premies inzake beleggingscontracten	1.201,3	1.614,6
Bruto premie-inkomen Leven	5.995,3	5.755,9

Het brutopremie-inkomen Leven bestaat uit de bruto ontvangen premies van de verzekeringsmaatschappijen voor uitgegeven verzekerings- en beleggingscontracten. Het premie-inkomen van verzekeringscontracten en van beleggingscontracten met DPF wordt verantwoord in de resultatenrekening. De premie-instroom van beleggingscontracten zonder DPF, met name unit-linked contracten, wordt - na aftrek van commissies - direct verantwoord als verplichting (deposit accounting). Commissies worden in de resultatenrekening verantwoord als commissiebaton.

	2018	2017
Bruto premies Leven	4.794,0	4.141,3
Uitgaande herverzekeringspremies	- 36,6	- 33,8
Netto verdiende premies Leven	4.757,4	4.107,5

Niet-leven

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de opbouw van de netto verdiende premies Niet-leven per 31 december. De verzekeringspremies voor auto, brand en overige schade aan eigendommen zijn samengevoegd onder overige Niet-leven.

2018	Ongevallen & ziekte	Brand & schade en overige	Totaal
Bruto geboekte premies	904,5	3.162,9	4.067,4
Wijziging in niet-verdiende premies, bruto	- 5,4	58,3	52,9
Bruto verdiende premies	899,1	3.221,2	4.120,3
Uitgaande herverzekeringspremies	- 29,2	- 198,4	- 227,6
Aandeel herverzekeraars in niet-verdiende premies	0,9	- 3,3	- 2,4
Netto verdiende premies Niet-leven	870,8	3.019,5	3.890,3

2017	Ongevallen & ziekte	Brand & schade en overige	Totaal
Bruto geboekte premies	911,7	3.393,0	4.304,7
Wijziging in niet-verdiende premies, bruto		47,0	47,0
Bruto verdiende premies	911,7	3.440,0	4.351,7
Uitgaande herverzekeringspremies	- 31,0	- 164,7	- 195,7
Aandeel herverzekeraars in niet-verdiende premies	2,9	- 10,9	- 8,0
Netto verdiende premies Niet-leven	883,6	3.264,4	4.148,0

De verdeling van de netto verdiende premies Niet-leven per verzekeringssegment is als volgt.

2018	Ongevallen & ziekte	Brand & schade en overige	Totaal
België	521,6	1.422,8	1.944,4
VK	29,5	1.290,9	1.320,4
Continentaal Europa	318,2	275,6	593,8
Herverzekering	1,5	32,1	33,6
Eliminatie		- 1,9	- 1,9
Netto verdiende premies Niet-leven	870,8	3.019,5	3.890,3

2017	Ongevallen & ziekte	Brand & schade en overige	Totaal
België	480,5	1.380,3	1.860,8
VK	30,1	1.463,1	1.493,2
Continentaal Europa	372,8	395,2	768,0
Herverzekering	0,2	25,8	26,0
Netto verdiende premies Niet-leven	883,6	3.264,4	4.148,0

33

Rentebaten, dividend en overige beleggingsbaten

De onderstaande tabel geeft een specificatie van de rentebaten, dividend en de overige beleggingsbaten per 31 december.

	2018	2017
Rentebaten		
Rentebaten op geldmiddelen en kasequivalenten	2,7	1,0
Rentebaten op leningen aan banken	21,3	18,0
Rentebaten op beleggingen	1.620,4	1.734,0
Rentebaten op leningen aan klanten	209,1	202,7
Rentebaten uit derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	2,0	- 2,5
Overige rentebaten	1,8	2,3
Totaal rentebaten	1.857,3	1.955,5
Dividenden op aandelen	137,3	144,4
Huurbaten uit vastgoedbeleggingen	221,6	221,8
Opbrengsten parkeergarages	430,7	412,5
Overige beleggingsbaten	23,6	19,8
Totaal rentebaten, dividend en overige beleggingsbaten	2.670,5	2.754,0

34

Resultaat op verkoop en herwaarderingen

De onderstaande tabel geeft een specificatie van het resultaat op verkoop en herwaarderingen voor het jaar eindigend op 31 december.

	2018	2017
Obligaties aangehouden voor verkoop	50,5	26,7
Aandelen aangehouden voor verkoop	131,6	52,8
Financiële instrumenten aangehouden voor tradingdoeleinden	- 3,3	2,2
Vastgoedbeleggingen	21,7	2,2
Gerealiseerde winst (verlies) op de verkoop van aandelen van dochtermaatschappijen	41,5	204,7
Beleggingen in deelnemingen	103,5	2,9
Materiële vaste activa	0,8	2,1
Activa en verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	3,6	7,6
Afdekkingsresultaten	- 21,5	- 2,6
Overige	- 13,5	- 20,1
Totaal resultaat op verkoop en herwaarderingen	314,9	278,5

De initiële waardering van derivaten is de aanschafprijs van het financiële instrument, inclusief met de aanschaf gepaard gaande transactiekosten. Na de initiële waardering vindt waardering plaats tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening.

Alle wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen die worden gehouden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening worden hierboven verantwoord. Inbegrepen zijn zowel ongerealiseerde winsten en verliezen door herwaardering als gerealiseerde winsten en verliezen bij het verkopen van activa of het voldoen van verplichtingen.

De resultaten van afdekking bevatten de wijzigingen in de reële waarde die kunnen worden toegewezen aan het afgedekte risico, in de meeste gevallen het renterisico, van afgedekte activa en verplichtingen en de wijziging in reële waarde van de afdekkingsinstrumenten.

De beleggingen in deelnemingen van EUR 0,1 miljard in 2018 betreffen met name de meerwaarden op de verkopen van Cardiff Luxembourg Vie, North Light en Pole Star. Deze desinvesteringen worden gedetailleerder toegelicht in noot 3 Overnames en desinvesteringen.

35

Baten uit beleggingen inzake unit-linked contracten

De baten inzake unit-linked contracten zijn als volgt.

	2018	2017
(On)gerealiseerde winsten / (verliezen) - verzekeringscontracten	- 201,9	131,3
(On)gerealiseerde winsten / (verliezen) - beleggingscontracten	- 643,8	448,2
(On)gerealiseerde winsten / (verliezen)	- 845,7	579,5
Beleggingsbaten - verzekeringscontracten	5,2	7,1
Beleggingsbaten - beleggingscontracten	187,6	199,3
Beleggingsbaten	192,8	206,4
Totaal baten uit beleggingen inzake unit-linked contracten	- 652,9	785,9

36

Aandeel in het resultaat van deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van deelnemingen per 31 december wordt hieronder voor de belangrijkste deelnemingen toegelicht.

2018	Totale baten (100% belang)	Totale lasten (100% belang)	Netto- resultaat (100% belang)	% belang Ageas	Aandeel in resultaat van deelnemingen (Ageas deel)
Taiping Holdings	16.653,1	- 16.284,7	368,4	20,0% - 24,9%	89,7
Muang Thai Group Holding	3.075,9	- 2.837,8	238,1	7,8% - 30,9%	71,9
Maybank Ageas Holding Berhad	1.323,3	- 1.185,4	137,9	31,0%	42,7
BG1	10,9	- 8,6	2,3	50,0%	1,2
Tesco Insurance Ltd	374,0	- 351,6	22,4	50,1%	11,2
Aksigorta	401,3	- 363,9	37,4	36,0%	13,5
DTHP	63,2	- 79,5	- 16,3	33,0%	- 5,4
East West Ageas Life	21,9	- 34,9	- 13,0	50,0%	- 6,5
Evergreen	18,0	- 11,9	6,1	35,7%	2,2
IDBI Federal Life Insurance	280,5	- 270,2	10,3	26,0%	2,7
Predirec	2,5	-	2,5	29,5%	0,7
MB Ageas Life JSC	49,7	- 61,1	- 11,4	32,0%	- 3,6
Royal Park Investments	6,5	- 3,0	3,5	44,7%	1,6
Cardif Lux Vie	99,1	- 72,7	26,4	33,3%	8,8
Overige					20,8
Totaal aandeel in het resultaat van deelnemingen					251,5

2017	Totale baten (100% belang)	Totale lasten (100% belang)	Netto- resultaat (100% belang)	% belang Ageas	Aandeel in resultaat van deelnemingen (Ageas deel)
Taiping Holdings	16.835,4	- 16.002,6	832,8	20,0% - 24,9%	205,1
Muang Thai Group Holding	3.287,6	- 3.047,7	239,9	7,8% - 30,9%	71,9
Maybank Ageas Holding Berhad	1.538,4	- 1.379,4	159,0	31,0%	49,2
BG1	10,7	- 5,5	5,2	50,0%	2,6
Tesco Insurance Ltd	446,3	- 419,8	26,5	50,1%	13,3
Aksigorta	406,3	- 372,9	33,4	36,0%	12,0
DTHP	50,9	- 71,0	- 20,1	33,0%	- 6,6
East West Ageas Life	15,5	- 31,5	- 16,0	50,0%	- 8,0
Evergreen	18,8	- 10,0	8,8	35,7%	3,1
IDBI Federal Life Insurance	310,2	- 293,4	16,8	26,0%	4,4
Predirec	1,9	- 1,3	0,6	29,5%	0,2
MB Ageas Life JSC	7,7	- 17,1	- 9,4	32,0%	- 3,0
Royal Park Investments	16,3	- 9,5	6,8	44,7%	3,0
Cardif Lux Vie	4.558,0	- 4.516,8	41,2	33,3%	13,7
Overige					48,9
Totaal aandeel in het resultaat van deelnemingen					409,8

37

Commissiebaten

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de commissiebaten per 31 december.

	2018	2017
Commissiebaten		
Herverzekering	23,7	29,2
Verzekeringen en beleggingen	148,4	145,3
Vermogensbeheer	58,3	29,2
Garantie- en bereidstellingcommissies	0,8	1,5
Overige servicevergoedingen	65,3	74,6
Totaal commissiebaten	296,5	279,8

De regel 'Overige servicevergoedingen' heeft voornamelijk betrekking op vergoedingen ontvangen van Ageas makelaars voor de verkoop van verzekeringspolissen aan derde partijen.

38

Overige baten

De overige baten per 31 december bestaan uit de volgende componenten.

	2018	2017
Overige baten		
Opbrengsten uit verkoop van voor verkoop aangehouden vastgoed	37,4	6,2
Teruggave van personeels- en overige kosten van derde partijen	70,2	47,6
Overige	103,2	105,9
Overige baten	210,8	159,7

De regel 'Overige' omvat voornamelijk de doorberekening van servicekosten met betrekking tot verhuuractiviteiten.

39

Schadelasten en uitkeringen

De opbouw van de schadelasten en uitkeringen, na herverzekering, zoals per 31 december verantwoord in de resultatenrekening is als volgt.

	2018	2017
Levensverzekeringen	5.570,5	4.943,1
Niet-levensverzekeringen	2.314,4	2.518,9
Algemene rekening en eliminaties	- 1,8	0,3
Totaal schadelasten en uitkeringen, netto	7.883,1	7.462,3

De volgende tabel toont de netto schadelasten en uitkeringen Leven, na herverzekering.

	2018	2017
Uitkeringen en afkopen, bruto	4.927,7	5.007,9
Wijzigingen verplichtingen verzekering- en beleggingscontracten, bruto	662,3	- 48,4
Totaal schadelasten en uitkeringen Leven, bruto	5.590,0	4.959,5
Aandeel herverzekeraars in schadelasten en uitkeringen	- 19,5	- 16,4
Totaal schadelasten en uitkeringen Leven, netto	5.570,5	4.943,1

De volgende tabel toont de netto schadelasten en uitkeringen Niet-leven, na herverzekering.

	2018	2017
Schaden, bruto	2.398,9	2.463,8
Wijzigingen in verplichtingen inzake verzekeringscontracten, bruto	- 82,5	338,4
Totaal schadelasten en uitkeringen Niet-leven, bruto	2.316,4	2.802,2
Aandeel herverzekering in betaalde schaden	- 62,9	- 91,0
Aandeel herverzekering in wijziging in verplichtingen	60,9	- 192,3
Totaal schadelasten en uitkeringen Niet-leven, netto	2.314,4	2.518,9

40

Financieringslasten

De onderstaande tabel toont de financieringslasten naar product per 31 december.

	2018	2017
Financieringslasten		
Achtergestelde schulden	69,0	68,4
Leningen	16,1	21,0
Overige financieringen	1,7	1,1
Derivaten	6,6	7,5
Overige verplichtingen	29,1	18,8
Totaal financieringslasten	122,5	116,8

41

Wijzigingen bijzondere waardeverminderingen

De wijzigingen in bijzondere waardeverminderingen per 31 december kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	2018	2017
Wijzigingen in bijzondere waardeverminderingen op:		
Beleggingen in obligaties		0,2
Beleggingen in aandelen en overige beleggingen	90,6	14,1
Vastgoedbeleggingen	3,9	2,4
Leningen	18,9	0,6
Herverzekering en overige vorderingen	1,0	- 0,1
Materiële vaste activa	2,6	2,6
Goodwill en overige immateriële activa	17,3	1,3
Overlopende rente en overige activa	0,3	0,7
Totaal wijzigingen in bijzondere waardeverminderingen	134,6	21,8

Het bedrag voor 'Beleggingen in aandelen en overige beleggingen' is gestegen door de volatiele aandelenmarkten in 2018.

42

Commissielasten

De samenstelling van de commissielasten per 31 december is als volgt.

	2018	2017
Commissielasten		
Effecten	1,0	0,4
Tussenpersonen	1.013,5	1.075,6
Vermogensbeheer	10,8	15,0
Bewaarneming	5,5	5,4
Overige commissielasten	16,7	14,3
Totaal commissielasten	1.047,5	1.110,7

43

Personeelskosten

De personeelskosten zijn per 31 december als volgt te specificeren.

	2018	2017
Personeelslasten		
Salarissen	571,2	578,2
Sociale zekerheidslasten	126,0	129,5
Lasten pensioenregelingen op basis van pensioenregelingen met vaste toezeggingen	42,3	41,5
Lasten pensioenregelingen op basis van beschikbare premies	11,7	13,1
Op aandelen gebaseerde beloning	8,7	5,4
Overige	49,4	57,7
Totaal personeelskosten	809,3	825,4

Overige is inclusief de kosten van de vertrekregelingen, herstructureeringskosten en niet-monetaire voordelen voor personeel zoals leaseauto's, onkosten en verzekeringspremies.

In noot 7 sectie 7.1 Personeelsvergoedingen is nadere informatie te vinden over de personele vergoedingen na dienstverband en andere langetermijnpersoneelsbeloningen, waaronder pensioenkosten uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen en toegezegde-bijdrageregelingen.

44

Overige lasten

De overige lasten kunnen per 31 december als volgt worden gespecificeerd.

	2018	2017
Afschrijving van materiële vaste activa		
Gebouwen voor eigen gebruik	39,3	36,9
Verbeteringen aan gehuurde objecten	5,3	5,3
Vastgoedbeleggingen	98,5	91,3
Bedrijfsmiddelen	32,2	33,6
Afschrijving van immateriële vaste activa		
Gekochte software	6,9	9,5
Zelf ontwikkelde software	3,2	3,7
Value of Business acquired (VOBA)	16,2	17,3
Overige immateriële vaste activa	23,5	21,5
Overige		
Lasten op operationele lease en gerelateerde lasten	18,8	22,2
Operationele en overige directe kosten verband houdend met vastgoedbeleggingen	54,8	55,1
Operationele en overige directe kosten verband houdend met vastgoed voor eigen gebruik	192,2	195,9
Advieskosten	139,8	137,7
Geactiveerde overlopende acquisitiekosten	- 329,3	- 409,3
Afschrijving overlopende acquisitiekosten	331,4	394,5
Marketing en public relations-kosten	55,6	58,0
Informatietechnologiekosten	163,7	158,5
Onderhouds- en reparatiekosten	13,5	21,5
Kostprijs van vastgoed aangehouden voor verkoop	35,7	5,7
Overige	256,6	258,5
Totaal overige lasten	1.157,9	1.117,4

De regel 'operationele en overige directe kosten verbandhoudend met vastgoedbeleggingen' wordt deels gecompenseerd door inkomsten zoals verwerkt in noot 38 overige baten.

Onder de post 'overige' valt in 2018 en 2017 reis- en verblijfkosten, porto en telefonie, uitzendkrachten en opleidingskosten van personeel.

44.1 Accountantskosten

Onder de post 'Advieskosten' vallen de aan de accountants van Ageas betaalde vergoedingen.

Voor 2018 en 2017 zijn deze als volgt samengesteld:

- vergoedingen voor controleopdrachten: hierbij zijn inbegrepen de vergoedingen voor het controleren van de statutaire en geconsolideerde jaarrekening(en), de beoordeling van het tussentijds financieel verslag en de beoordeling van het Embedded value rapport;
- vergoedingen voor controle gerelateerde opdrachten: hierbij zijn inbegrepen vergoedingen voor werkzaamheden verricht in het kader van prospectussen, vergoedingen voor bijzondere controles en advisering die geen verband houdt met statutaire controles;
- vergoedingen voor belastingadviezen;
- overige niet-controle gerelateerde vergoedingen: dit betreft onder meer kosten van ondersteuning en advisering.

De accountantsvergoedingen zijn als volgt te specificeren per 31 december.

	Statutaire accountants Ageas	2018 Overige accountants Ageas	Statutaire accountants Ageas	2017 Overige accountants Ageas
Accountantskosten	3,7	1,7	4,8	1,9
Controle-gerelateerde kosten	0,1		0,2	
Belastingadvieskosten	0,4		0,3	
Overige niet-controlegerelateerde kosten		0,1	0,1	0,2
Totaal	4,2	1,8	5,4	2,1

45

Belastingen op de winst

De details van de winstbelastingen per 31 december zijn hieronder weergegeven.

	2018	2017
Belasting over het boekjaar	266,9	257,0
Aanpassing belastingen voorgaande jaren	- 6,3	- 7,1
Totaal actuele belastinglast	260,6	249,9
Uitgestelde belastingen van het boekjaar	- 6,4	25,0
Invloed belastingtariefwijzigingen op uitgestelde belastingen	- 2,3	- 6,3
Uitgestelde belastingen voortvloeiend uit de afboeking (of terugname) van een afboeking van een uitgestelde belastingvordering		1,2
Voorheen niet erkende belastingverliezen, belastingfaciliteiten en tijdelijke verschillen die uitgestelde winstbelastingen verminderen	0,9	- 11,6
Totaal uitgestelde belastinglasten	- 7,8	8,3
Totaal belastingen	252,8	258,2

Hieronder volgt een afstemming van de verwachte winstbelastingen op de feitelijke winstbelastingen. Vanwege de consolidatie van de financiële verslaggeving door de Belgische topholding ageas SA/NV, wordt als belastingpercentage voor de groep het geldend belastingpercentage voor vennootschapsbelasting in België gehanteerd. Afwijkingen

tussen de verwachte winstbelastingen en de feitelijke winstbelastingen in de verschillende rechtsgebieden waar de Ageas Groep actief is en die het gevolg zijn van lokale belastingwetten en –regels, worden opgenomen tegen de van toepassing zijnde lokale belastingpercentages en kunnen worden onderverdeeld in de volgende categorieën.

	2018	2017
Resultaat voor belastingen	1.249,7	1.108,2
Toepasselijk belastingpercentage voor de groep	29.58%	33.99%
Verwachte winstbelastingen	369,7	376,7
Stijging (daling) tegen lokale belastingen als gevolg van:		
Fiscaal vrijgestelde inkomsten (inclusief dividend en vermogenswinsten)	- 94,2	- 93,0
Aandeel in nettoresultaat van deelnemingen en joint ventures	- 61,6	- 105,6
Niet-afrekbare posten	13,5	25,9
Voorheen niet opgenomen belastingverliezen en tijdelijke verschillen	- 0,9	- 15,2
Afboeking en terugname van afboeking van uitgestelde belastingvorderingen, inclusief niet-verrekenbaar geachte belastingverliezen van het huidige jaar	25,6	111,9
Invloed van wijziging belastingtarief op tijdelijke verschillen	- 2,3	- 6,9
Invloed van afwijkende buitenlandse belastingtarieven	- 23,7	- 56,4
Aanpassingen voor actuele en uitgestelde belastingen van voorgaande jaren	- 4,2	- 13,2
Uitgestelde belastingen op investeringen in dochterondernemingen, deelnemingen en Joint Ventures	2,4	15,0
Notionele interest aftrek		- 2,4
Lokale winstbelasting (staat/stad/regio/gemeente)	1,1	0,7
Overige	27,4	20,7
Werkelijke winstbelastingen	252,8	258,2

6

**Toelichting op de
transacties niet
opgenomen op de
geconsolideerde
balans**

46

Voorwaardelijke verplichtingen

46.1 Voorwaardelijke verplichtingen gerelateerd aan gerechtelijke procedures

De Ageas Groep is, zoals vele andere financiële groepen, gedaagde in een aantal vorderingen, geschillen en rechtszaken die een gevolg zijn van de normale bedrijfsvoering.

Bovendien, als gevolg van de gebeurtenissen en ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden met betrekking tot de voormalige Fortis-groep tussen mei 2007 en oktober 2008 (zoals acquisitie van delen van ABN AMRO en kapitaalverhoging in september/oktober 2007, aankondiging van het solvabiliteitsplan in juni 2008, desinvestering van de bankactiviteiten en de Nederlandse verzekeringsactiviteiten in september/oktober 2008) is Ageas betrokken of kan het worden betrokken bij een aantal gerechtelijke procedures en een strafrechtelijke procedure in België.

Op 14 maart 2016 kondigde Ageas een schikking aan met verscheidene claimantenorganisaties die aandeelhouders vertegenwoordigen in collectieve procedures voor de Belgische en Nederlandse rechtbanken. Op 23 mei 2016 verzochten de partijen bij de schikking, Ageas, Deminor, Stichting FortisEffect, Stichting Investor Claims Against Fortis, VEB en Stichting FORsettlement, het Gerechtshof Amsterdam de schikking bindend te verklaren voor alle in aanmerking komende Fortis aandeelhouders die niet binnen een bepaalde periode kiezen voor een opt-out, overeenkomstig de Nederlandse Wet voor Collectieve Afwikkeling Massaschade. Ageas heeft tevens een overeenkomst bereikt met mr. Arnauts en mr. Lenssens, twee advocaten die namens een aantal eisers juridische stappen hebben genomen tegen Ageas, en in 2017 met de in Luxemburg gevestigde onderneming Archand s.à.r.l. en hieraan verbonden personen, om de schikking te steunen.

Op 16 juni 2017 nam het Hof de tussentijdse beslissing om de schikking in de initiële vorm niet bindend te verklaren. Op 16 oktober 2017 besloot Ageas een ultieme bijkomende inspanning van EUR 100 miljoen te doen.

Op 12 december 2017 dienden de partijen een aangevuld en gewijzigd schikkingsvoorstel in. Consumentenclaim, een tegenstander van de schikking in haar oorspronkelijke vorm van 2016, zegde haar steun toe aan het schikkingsvoorstel van 2017.

Op 13 juli 2018 verklaarde het Gerechtshof Amsterdam de schikking bindend voor in aanmerking komende aandeelhouders (d.w.z. personen die aandelen Fortis in bezit hadden op onverschillig welk tijdstip tussen het sluiten van de handel op 28 februari 2007 en het sluiten van de handel op 14 oktober 2008).

Dit betekent dat in aanmerking komende aandeelhouders recht hebben op vergoeding voor de gebeurtenissen van 2007-2008, met volledige vrijwaring van aansprakelijkheid voor deze gebeurtenissen, en conform de (overige) bepalingen van het schikkingsakkoord. Verder betekent het dat in aanmerking komende aandeelhouders die niet tijdig hebben gekozen voor een opt-out (uiterlijk op 31 december 2018), ongeacht of ze al dan niet tijdig een claim indienen, deze vrijwaring van aansprakelijkheid van rechtswege erkennen en afstand doen van eventuele rechten in verband met de gebeurtenissen.

De indieningsperiode voor claims is op 27 juli 2018 ingegaan en zal op 28 juli 2019 aflopen.

De schikking is nu definitief, aangezien (i) het Gerechtshof de schikking op 13 juli 2018 bindend verklaarde en (ii) Ageas op 21 december 2018 afzag van haar beëindigingsrecht.

Voor de schikking is een voorziening van EUR 1,1 miljard opgenomen (zie noot 26 Voorzieningen).

1. BURGERLIJKE PROCEDURES

I. Procedures gedekt door de schikking

De partijen bij de schikking hebben zich ertoe verbonden hun procedures tegen Ageas te schorsen en hebben hun advocaten in die zin geïnstrueerd. Bovendien zijn vanaf de neerlegging van het verzoekschrift bij het Amsterdams Gerechtshof alle procedures in Nederland, met betrekking tot de 2007-2008 gebeurtenissen, van rechtswege geschorst. Nu de schikking definitief is geworden, hebben de partijen die de schikking steunen bevestigd hun juridische procedures te zullen beëindigen. De partijen die op tijd bekendmaakten voor een opt-out te kiezen, kunnen hun juridische procedures in Nederland hervatten, of in voorkomend geval, in België hervatten of voortzetten.

1.1 In Nederland

1.1.1 VEB

Op 19 januari 2011 heeft de VEB ("Vereniging van Effectenbezitters") een collectieve actie ingeleid voor de rechtbank van Amsterdam met het verzoek vast te stellen dat diverse mededelingen door Fortis tussen september 2007 en 3 oktober 2008 een schending van het recht vormden door Fortis, door financiële instellingen die betrokken waren bij de kapitaalverhoging in september/oktober 2007 en/of door sommige voormalige bestuurders en topmanagers van Fortis. Deze procedure is sinds begin 2019 daadwerkelijk beëindigd.

1.1.2 Stichting FortisEffect

Stichting FortisEffect en een aantal personen, vertegenwoordigd door mr. De Gier, hebben voor het Gerechtshof van Amsterdam beroep aangetekend tegen het vonnis van de rechtbank van Amsterdam van 18 mei 2011. Dit vonnis verwierp de collectieve actie van de Stichting tot het ongeldig verklaren van de besluiten van de Raad van Bestuur van Fortis in oktober 2008 en de nietigverklaring van de transacties, dan wel de betaling van schadevergoeding als alternatief. Op 29 juli 2014 besloot het Gerechtshof Amsterdam dat de verkoop van de Nederlandse Fortis-onderdelen in 2008 onaangetast blijft maar dat Ageas de schade die de betrokken aandeelhouders daardoor geleden hebben, moet vergoeden. De omvang van eventuele vergoedingen moet in aparte procedures worden bepaald. Ageas diende in oktober 2014 bij de Hoge Raad een cassatieberoep in tegen het arrest van het Gerechtshof. Deze procedure is sinds begin 2019 daadwerkelijk beëindigd.

1.1.3 Stichting Investor Claims Against Fortis (SICAF)

Op 7 juli 2011 heeft de Nederlandse 'Stichting Investor Claims Against Fortis' (SICAF) een procedure ingeleid voor de rechtbank van Utrecht op grond van vermeende misleidende communicatie door Fortis gedurende de periode 2007-2008. SICAF beweert onder meer (ten aanzien van Fortis en twee financiële instellingen) dat de informatie over de positie en de blootstelling van Fortis in relatie tot de 'subprime' situatie in het prospectus van september 2007 voor de kapitaalverhoging die plaatsvond op 9 oktober 2007, onjuist en onvolledig was.

Op 3 augustus 2012 heeft dezelfde Stichting, namens en samen met een aantal geïdentificeerde (voormalige) aandeelhouders, een tweede procedure voor de Rechtbank van Utrecht aangespannen tegen dezelfde partijen en bepaalde voormalige Fortis bestuurders en topmanagers, waarbij schadevergoeding wordt gevorderd. De aantijgingen in deze tweede procedure zijn grotendeels gelijk aan de eerste procedure. Aanvullend beweren de eisers dat Fortis in de periode 2007 en 2008 tekortgeschoten is in haar solvabiliteitsbeleid. Deze procedure is sinds begin 2019 daadwerkelijk beëindigd.

1.1.4 Vorderingen namens individuele aandeelhouders

In een procedure die werd ingeleid door een aantal personen vertegenwoordigd door mr. Bos, oordeelde de rechtbank van Utrecht op 15 februari 2012 dat Fortis en twee medegedaagden (de voormalige CEO en de voormalige financiële topman) misleidende informatie hebben openbaar gemaakt in de periode tussen 22 mei en 26 juni 2008. De rechtbank vonnistte verder dat in een afzonderlijke procedure moet worden beoordeeld of de eisers schade hebben geleden en in voorkomend geval, de hoogte ervan moet worden bepaald. Voor het Gerechtshof van Arnhem is beroep aangetekend tegen het vonnis van de rechtbank van Utrecht. In de beroepsprocedure vordert mr. Bos schadevergoeding wegens vermeende misleidende communicatie over (i) Fortis' subprime blootstelling in 2007/2008, (ii) de solvabiliteit van Fortis in de periode januari – juni 2008, (iii) de voorwaarden die door de Europese Commissie waren opgelegd in het kader van de overname van ABN AMRO en (iv) de liquiditeits- en solvabiliteitspositie van Fortis op 26 september 2008. Deze procedure is nog gaande.

Sinds 1 augustus 2014 stelde mr. Meijer vijf afzonderlijke procedures in, elk namens een individuele eiser, bij de rechtbank van Utrecht, waarbij schadevergoeding werd gevorderd om het verlies te compenseren als gevolg van de vermeende miscommunicatie door Fortis in de periode september 2007 tot september 2008. We verwachten dat deze procedures in de loop van 2019 zullen beëindigd zijn.

Op 23 september 2014 stelde een voormalige Fortis-aandeelhouder een gerechtelijke procedure in tegen Ageas bij de rechtbank van Utrecht, waarbij schadevergoeding werd gevorderd vanwege de misleidende communicatie door Fortis tussen 29 september 2008 en 1 oktober 2008 zoals vastgesteld in de uitspraak van 29 juli 2014 in de zaak FortisEffect. Deze procedure is nog gaande.

Op 11 mei 2015 stelde een voormalige Fortis-aandeelhouder een gerechtelijke procedure in tegen Ageas en een voormalig topmanager van Fortis bij de rechtbank van Amsterdam, waarbij schadevergoeding werd gevorderd vanwege misleidende communicatie over de financiële positie van Fortis. Deze procedure is sinds begin 2019 daadwerkelijk beëindigd.

1.1.5 Stichting Fortisclaim

Op 10 juni 2016 heeft de Stichting Fortisclaim tegen Ageas een collectieve procedure ingeleid voor de rechtbank van Utrecht met betrekking tot (i) Fortis' beleid inzake solvabiliteit na de overname van ABN Amro en (ii) diverse mededelingen gedaan door Fortis tussen 24 mei 2007 en 3 oktober 2008 inzake haar subprime blootstelling, solvabiliteit, liquiditeit en haar positie na het eerste reddingsweekend in september 2008. Deze procedure is sinds begin 2019 daadwerkelijk beëindigd.

1.2 In België

1.2.1 Modrikamen

Een aantal aandeelhouders, vertegenwoordigd door mr. Modrikamen, heeft op 28 januari 2009 een procedure ingeleid voor de Rechtbank van Koophandel in Brussel waarbij oorspronkelijk de vernietiging van de verkoop van ASR aan de Nederlandse staat en de verkoop van Fortis Bank aan de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (FPIM) (en vervolgens aan BNP Paribas) dan wel schadevergoeding werd gevraagd. Op 8 december 2009 besliste de rechtbank onder meer dat zij niet bevoegd is voor de vorderingen tegen de Nederlandse verweerders. Op 17 januari 2013 bevestigde het Hof van Beroep dit vonnis op dit punt. In juli 2014 tekende mr. Modrikamen hiertegen cassatieberoep aan. Op 23 oktober 2015 verwierp het Hof van Cassatie dit beroep. Tot op heden wordt de procedure ten gronde voor de Rechtbank van Koophandel voortgezet inzake de verkoop van Fortis Bank waarbij de betaling van een schadevergoeding door BNP Paribas aan Ageas alsmede door Ageas aan de eisers wordt nagestreefd. In een tussenvonnis op 4 november 2014 verklaarde de rechtbank de vordering van ongeveer 50 % van de eisers onontvankelijk. Op 29 april 2016 besloot de Rechtbank van Koophandel te Brussel de zaak te schorsen in afwachting van het resultaat van de strafprocedure.

1.2.2 *Deminor*

Een aantal personen rond Deminor International heeft op 13 januari 2010 (momenteel onder de naam DRS Belgium) een procedure ingeleid voor de Rechtbank van Koophandel in Brussel, waarbij ze schadevergoeding nastreven op grond van beweerde onvolledige of misleidende informatieverstrekking door Fortis in de periode maart 2007 tot oktober 2008. Op 28 april 2014 verklaarde de rechtbank in een tussenvonnis de vordering van ongeveer 25 % van de eisers onontvankelijk. We verwachten dat deze procedure in de loop van 2019 zal beëindigd zijn.

1.2.3 *Overige vorderingen namens individuele aandeelhouders*

Op 12 september 2012 hebben Patripart, een (voormalige) Fortis aandeelhouder, en haar moedermaatschappij Patinvest een procedure aangespannen voor de Rechtbank van Koophandel in Brussel, waarbij schadevergoeding wordt gevorderd op basis van het beweerde gebrek aan of misleidende informatie van Fortis in de context van de kapitaalverhoging in 2007. Op 1 februari 2016 verwierp de rechtbank de vordering over de hele lijn. Op 16 maart 2016 heeft Patinvest beroep aange tekend bij het Brusselse Hof van Beroep. De partijen hebben schriftelijke stukken uitgewisseld en wachten nu een pleitdatum en het besluit van het Hof af; hiervoor is nog geen datum vastgesteld.

Op 29 april 2013 hebben een aantal personen vertegenwoordigd door mr. Arnauts een procedure ingeleid voor de Rechtbank van Koophandel in Brussel, waarbij ze schadevergoeding nastreven op grond van beweerde onvolledige of misleidende informatieverstrekking door Fortis in 2007 en 2008. Deze procedure is opgeschort in afwachting van de afloop van de strafprocedure. We verwachten dat deze procedure in de loop van 2019 zal beëindigd zijn.

Op 25 juni 2013 werd voor dezelfde rechtbank een gelijkaardige procedure gestart door twee aandeelhouders. Deze eisers verzoeken hun zaak met de zaak Deminor samen te voegen. Ondertussen hebben de eisers ingestemd met een opschorting van hun zaak naar een nog niet bepaalde datum. We verwachten dat deze procedure in de loop van 2019 zal beëindigd zijn.

Op 19 september 2013 werd een gelijkaardige burgerlijke procedure gestart voor de Rechtbank van Eerste Aanleg in Brussel door een aantal (voormalige) aandeelhouders van Fortis, vertegenwoordigd door mr. Lenssens. Deze procedure is opgeschort in afwachting van de afloop van de strafprocedure. We verwachten dat deze procedure in de loop van 2019 zal beëindigd zijn.

1.3 *Vrijwaringsbedingen*

In 2008 heeft Fortis aan sommige voormalige topmanagers en bestuurders, bij hun vertrek, een contractuele vrijwaring verleend voor juridische kosten, en in sommige gevallen ook voor de financiële gevolgen van een eventuele gerechtelijke uitspraak in het geval dat tegen deze personen een rechtszaak zou worden aangespannen in verband met hun mandaat binnen de onderneming. Ageas betwist de geldigheid van deze contractuele vrijwaringsbedingen voor zover ze betrekking hebben op de financiële gevolgen van een eventuele gerechtelijke uitspraak.

Voorts heeft Ageas, zoals gebruikelijk bij dat soort transacties, overeenkomsten afgesloten met een aantal financiële instellingen die de plaatsing van Fortis aandelen faciliteerden tijdens de kapitaalverhogingen van 2007 en 2008. Deze overeenkomsten bevatten vrijwaringsbedingen die onder bepaalde voorwaarden voor Ageas verplichtingen tot schadeloosstelling impliceren. Sommige van die financiële instellingen zijn betrokken bij de in dit hoofdstuk beschreven juridische procedures.

In het kader van een schikking met de verzekeraars van de bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering en van de prospectusaansprakelijkheidsverzekering, met betrekking tot de gebeurtenissen en ontwikkelingen rond de voormalige Fortis groep in 2007 en 2008, heeft Ageas een vrijwaring verleend aan de verzekeraars voor het totale dekingsbedrag van de betrokken polissen. Daarnaast ging Ageas ook vrijwaringsverbintenissen aan ten gunste van enkele voormalige Fortis bestuurders en functionarissen en ten gunste van BNP Paribas Fortis met betrekking tot toekomstige verdedigingskosten, en ten gunste van de bestuurders van de twee Nederlandse stichtingen die in het kader van de schikking zijn opgericht.

II Procedures die niet onder de schikking vallen

2.1 Procedure ingesteld door RBS

Op 1 april 2014, heeft Royal Bank of Scotland (RBS) twee gerechtelijke acties tegen Ageas en andere partijen ingesteld: (i) een actie voor de Rechtbank van Koophandel in Brussel waarin RBS een bedrag van EUR 75 miljoen claimt, gebaseerd op een veronderstelde gegeven garantie door Fortis in 2007 in de context van een aandelenovereenkomst tussen ABN AMRO Bank (nu RBS) en Mellon en (ii) een arbitrage procedure voor ICC in Parijs waarin RBS initieel een bedrag van EUR 135 miljoen claimde welke later was verlaagd naar EUR 75 miljoen. In 2017, stemde RBS in met terugtrekken van de gerechtelijke actie voor de Rechtbank van Koophandel in Brussel. Per 29 januari 2018, besliste het ICC Tribunaal in het voordeel van Ageas en wees alle claims van RBS af.

2.2 Procedure ingesteld door houders van Mandatory Convertible Securities (MCS)

De Mandatory Convertible Securities uitgegeven in 2007 door Fortis Bank Nederland (Holding) N.V. (nu ABN AMRO Bank N.V.), samen met Fortis Bank SA/NV (nu BNP Paribas Fortis SA/NV), Fortis SA/NV en Fortis N.V. (beide nu ageas SA/NV), werden verplicht geconverteerd op 7 december 2010 in 106.723.569 aandelen Ageas. Voor 7 december 2010 beslisten een aantal MCS houders eenzijdig op een algemene vergadering van MCS houders om de vervaldag van de MCS uit te stellen tot 7 december 2030. De gevolgen van deze beslissing werden evenwel opgeschort door de Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Brussel op verzoek van Ageas. Na 7 december 2010 hebben de voormelde MCS houders de geldigheid van de conversie van de MCS aangevochten. Zij eisten de vernietiging van de conversie, dan wel een schadevergoeding voor een bedrag van EUR 1,75 miljard. Op 23 maart 2012 heeft de Rechtbank van Koophandel te Brussel Ageas in het gelijk gesteld en alle eisen van de voormalige MCS-houders afgewezen. De omzetting van de MCS in door Ageas uitgegeven aandelen op 7 december 2010 blijft dus rechtsgeldig en er is geen schadevergoeding verschuldigd. Een aantal voormalige MCS houders heeft beroep aangetekend tegen dit vonnis, waarbij een voorlopige schadevergoeding van EUR 350 miljoen en de aanstelling van een expert wordt gevorderd. Per 1 februari 2019 bevestigde het Brusselse Hof van Beroep het vonnis van de Rechtbank van Koophandel en wees alle vorderingen af. Een beroep bij het Hof van Cassatie is nog steeds mogelijk.

2. ADMINISTRatieve PROCEDURE IN BELGIË

De Belgische Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) heeft een onderzoek ingesteld inzake Fortis' externe communicatie in het tweede kwartaal van 2008. Op 17 juni 2013 besliste de sanctiecommissie dat Fortis in de periode mei-juni 2008 te laat of onjuist gecommuniceerd heeft over de voorwaarden die haar door de Europese Commissie waren opgelegd in het kader van de overname van ABN AMRO, over haar in het vooruitzicht gestelde solvabiliteit na de volledige integratie van ABN AMRO en over het succes van de NITSH II uitgifte. Daarom legde de sanctiecommissie Ageas een boete op van EUR 500.000. Op 24 september 2015 oordeelde het Hof van beroep in

Brussel over de beslissing van de sanctiecommissie en besliste Ageas een lagere boete van EUR 250.000 op te leggen voor het verspreiden van misleidende informatie op 12 juni 2008. Om procedurele redenen was er een Franstalige en een Nederlandstalige procedure. In elke procedure werd er op 24 september 2015 een besluit genomen door het Hof van beroep in Brussel. Ageas heeft op 24 augustus 2016 tegen de Franse uitspraak beroep aangetekend bij het Hof van Cassatie. Ageas heeft op 14 juni 2017 tegen de Nederlandse uitspraak beroep aange tekend bij het Hof van Cassatie. Het Hof van Cassatie deed op 9 november 2018 uitspraak in de Nederlandstalige procedure en op 13 december 2018 in de Franstalige procedure. In beide gevallen bevestigde het Hof van Cassatie het vonnis van het Hof van Beroep van 24 september 2015, hetgeen betekent dat de in 2015 door Ageas betaalde boete nu definitief is.

3. STRAFPROCEDURE IN BELGIË

In België loopt sinds oktober 2008 een strafprocedure naar aanleiding van de gebeurtenissen vermeld in de inleiding van dit hoofdstuk. In februari 2013 heeft de procureur des Konings zijn vordering ingediend met volgende ten lasteleggingen: (i) foutieve jaarrekening 2007 door de overschatting van subprime-gerelateerde activa, (ii) aanzetting om in te tekenen op de kapitaalverhoging in 2007 op basis van verkeerde informatie en (iii) publicatie van in meerdere gevallen verkeerde of onvolledige informatie over de subprime blootstelling tussen augustus 2007 en april 2008. In verband met deze feiten verzocht hij de Raadkamer een aantal personen naar de correctionele rechtbank te verwijzen. Daar verschillende betrokken partijen om aanvullend onderzoek hebben gevraagd en dit verzoek is gehonoreerd, is de hoorzitting voor de Raadkamer uitgesteld naar een nog niet bepaalde datum. De procureur des Konings heeft nooit de verwijzing van Ageas naar de correctionele rechtbank geëist en verklaarde op 20 december 2018 ook niet langer verwijzing van individuele personen naar de correctionele rechtbank te eisen. De Raadkamer heeft hierover echter nog geen beslissing genomen.

4. ALGEMENE OPMERKINGEN

Het overgrote deel van de hierboven genoemde procedures worden naar verwachting in de loop van 2019 beëindigd omdat de schikking wordt ondersteund door het grootste deel van de hierboven vermelde partijen. Enkele van genoemde burgerlijke zaken kunnen echter worden voorgezet door claimanten die tijdig voor een opt-out uit de schikking hebben gekozen.

Indien een van deze procedures negatieve gevolgen voor Ageas zou hebben of zou leiden tot de toekenning van een schadevergoeding aan de eisers in verband met miscommunicatie of wanbeheer van de kant van Fortis, dan kan dat negatieve gevolgen hebben voor de financiële positie van Ageas. De schikking heeft de omvang van de mogelijke gevolgen van de gebeurtenissen van 2007-2008 substantieel vermindert. Hoewel wij niet verwachten dat de genoemde gevolgen een significante impact zullen hebben op de financiële positie of de resultaten van ageas SA/NV, kunnen dergelijke gevolgen in dit stadium niet exact worden ingeschat.

46.2 Voorwaardelijke verplichtingen inzake hybride instrumenten van voormalige dochterondernemingen

In 2007 heeft BNP Paribas Fortis SA/NV CASHES (Convertible And Subordinated Hybrid Equity-linked Securities) uitgegeven, waarbij ageas SA/NV als medeschuldenaar optrad (BNP Paribas Fortis SA/NV was op dat moment een dochteronderneming). Van de oorspronkelijk uitgegeven 12.000 effecten, blijven er 3.791 effecten uitstaan, die een totaal bedrag vertegenwoordigen van EUR 948 miljoen.

De obligaties hebben geen vervaldatum en kunnen niet in contanten worden afgelost, maar kunnen alleen worden ingewisseld tegen aandelen Ageas aan een koers van EUR 239,40 per aandeel. De CASHES worden automatisch omgezet in aandelen Ageas als de koers van het aandeel Ageas gedurende twintig achtereenvolgende beurswerkdagen gelijk is aan of hoger is dan EUR 359,10. BNP Paribas Fortis SA/NV bezit 3.958.859 aandelen Ageas met het oog op de mogelijke wissel.

De enige verhaalmogelijkheid van de houders van de CASHES tegen elk van de mededebiteuren met betrekking tot de hoofdsom zijn de aandelen Ageas die BNP Paribas Fortis SA/NV aanhoudt; deze aandelen zijn ten gunste van die houders verpand.

BNP Paribas Fortis SA/NV betaalt de coupon voor de CASHES per kwartaal tegen een variabele rente van 3-maands Euribor plus 200 basispunten, tot de omwisseling van de CASHES in aandelen Ageas plaatsvindt. Indien geen dividend wordt betaald op aandelen Ageas, of het vast te stellen dividend met betrekking tot een boekjaar onder de drempel ligt (dividendrendement < 0,5%), of in bepaalde andere omstandigheden, zal de betaling van coupons door ageas SA/NV verplicht plaatsvinden via de uitgifte van nieuwe aandelen in overeenstemming met de zogenaamde Alternative Coupon Settlement Method (ACSM), terwijl BNP Paribas Fortis SA/NV dan aan Ageas instrumenten dient uit te geven die als hybride Tier 1 instrumenten kunnen worden aange-merkt als compensatie voor de coupons die werden betaald door

ageas SA/NV. Als de ACSM in werking treedt en het beschikbare maatschappelijke kapitaal ontoereikend is voor ageas SA/NV om de ACSM-verplichting na te komen, wordt de couponbetaling opgeschort tot het moment dat de uitgifte van nieuwe aandelen weer mogelijk is.

In een akkoord gesloten in 2012, dat onder andere heeft geleid tot een tender en tevens conversie van de CASHES, heeft Ageas ingestemd BNP Paribas Fortis SA/NV een jaarlijkse vergoeding te betalen die overeenkomt met het brutodividend van de aandelen die BNP Paribas Fortis SA/NV nog aanhoudt.

46.3 Overige voorwaardelijke verplichtingen

Samen met BGL BNP Paribas heeft Ageas Insurance International N.V. een garantie verstrekt aan Cardif Lux Vie S.A. tot EUR 100 miljoen om uitstaande juridische vorderingen te dekken met betrekking tot Fortis Lux Vie S.A., een voormalige dochtermaatschappij van Ageas die eind 2011 fuseerde met Cardif Lux International S.A.

Voorts hebben een aantal particuliere klanten van Ageas Frankrijk, een 100% dochteronderneming van Ageas Insurance International, vorderingen tegen Ageas Frankrijk ingediend in verband met de vermeende eenzijdige wijziging van de voorwaarden van een unit-linked product door het doorrekenen van bepaalde transactiekosten. Eisers vroegen niet alleen de terugbetaling van deze kosten, maar beweerden ook benadeeld te zijn wegens verloren kansen om arbitrageverrichtingen uit te voeren tussen unit-linked fondsen en een gewaarborgd fonds door gebruik te maken van de laatst bekende valutadata, en eisten tevens een verbod op de doorrekening van de kosten. In november 2014 erkende het Parijse Hof van Beroep de beslissing in eerste aanleg om de vorderingen als gegrond te verklaren en stelde het experts aan om de omvang van de schadevergoeding vast te stellen. Nadat Ageas France hiertegen cassatieberoep had ingesteld bij het Franse Hof van Cassatie, heeft dit Hof van Cassatie op 8 september 2016 het arrest van het Hof van Beroep in Parijs grotendeels vernietigd en de zaak verwezen naar het Hof van Beroep in Versailles.

47

Lease-overeenkomsten

Ageas is lease-overeenkomsten aangegaan voor het verkrijgen van kantoorruimte, kantoorapparatuur, voertuigen en parkeerfaciliteiten. Hierna volgen gegevens over de toekomstige verplichtingen uit hoofde van niet-opzegbare operationele lease-overeenkomsten per 31 december.

	2018	2017
Tot 3 maanden	18,4	18,1
3 maanden tot 1 jaar	57,9	54,3
1 jaar tot 5 jaar	235,5	242,1
Langer dan 5 jaar	368,8	381,0
Totaal	680,6	695,5
Jaarlijkse huurlasten:		
Leasebetalingen	4,6	11,9

48

Gebeurtenissen na balansdatum

Indiase Niet-Leven-verzekeraar RSGI

Op 22 februari 2019 maakte Ageas bekend dat alle noodzakelijke toestemmingen van de toezichthouders waren verkregen en bevestigde de afronding van de overname van 40% van het aandelenkapitaal in de Indiase Niet-Levens-verzekeraar Royal Sundaram General Insurance Co. Limited (RSGI). De transactie heeft een netto cash-impact van EUR 185 miljoen. Door de aankoop daalt de Solvency II van de Groep met ongeveer 5%, op basis van de positie per eind 2018.

RSGI is een top 10-speler op de Indiase Niet-Leven-markt, behoort tot de privésector en heeft sterke posities in Auto- en Ziektekostenverzekeringen. De onderneming profiteert van de uitgebreide distributiecapaciteiten van een landelijk netwerk van ruim 5.600 vertegenwoordigers, 700 kantoren, en gevestigde relaties met banken en

andere distributiepartners, zowel offline als online. Over de eerste negen maanden van het huidige boekjaar dat in India in maart afloopt, boekte RSGI een nettowinst van 12 miljoen EUR. Tussen 2015 en 2018 groeide de nettowinst van RSGI gemiddeld jaarlijks met 55%.

Dankzij de transactie heeft Ageas nu een belang van 40% in het aandelenkapitaal van RSGI, Sundaram Finance 50% en verschillende andere aandeelhouders de resterende 10%.

Er hebben na de balansdatum geen andere materiële gebeurtenissen plaatsgevonden die noodzaken tot een bijstelling van de geconsolideerde jaarrekening van Ageas per 31 december 2018.

Bericht van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van Ageas is verantwoordelijk voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening van Ageas per 31 december 2018, in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard door de Europese Unie, met de Europese Transparantie Richtlijn (2004/109/EC) en het Verslag van de Raad van Bestuur in overeenstemming met de toepasselijke wettelijke en toezichtvereisten in België.

De Raad van Bestuur heeft op 26 maart 2018 de Geconsolideerde Jaarrekening van Ageas en het Verslag van de Raad van Bestuur beoordeeld en goedgekeurd voor publicatie.

De Raad van Bestuur verklaart dat, naar zijn beste weten, de Geconsolideerde Jaarrekening van Ageas een getrouw en juist beeld geeft van de activa, verplichtingen, financiële positie en het resultaat van Ageas en van onzekerheden waarmee Ageas geconfronteerd wordt en dat de informatie die in deze jaarrekening is opgenomen geen tekortkomingen bevat die het noodzakelijk maken om de reikwijdte van enige berichtgeving significant aan te passen.

De Raad van Bestuur van Ageas verklaart tevens dat het Verslag van de Raad van Bestuur een juist beeld geeft van de ontwikkelingen en resultaten van de dochtermaatschappijen van de groep.

Het jaarverslag van Ageas bestaande uit de Geconsolideerde Jaarrekening en het Verslag van de Raad van Bestuur zal ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 15 mei 2019.

Brussel, 26 maart 2019

Raad van Bestuur

Voorzitter	Jozef De Mey
Vicevoorzitter	Guy de Selliers de Moranville
Chief Executive Officer	Bart De Smet
Chief Financial Officer	Christophe Boizard
Chief Risk Officer	Filip Coremans
Chief Operating Officer	Antonio Cano
Bestuurders	Richard Jackson
	Yvonne Lang Ketterer
	Jane Murphy
	Lionel Perl
	Lucrezia Reichlin
	Katleen Vandeweyer
	Jan Zegering Hadders
	Sonali Chandmal

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van aandeelhouders van de vennootschap ageas SA/NV over de geconsolideerde jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2018

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van ageas SA/NV (de "Vennootschap") en haar filialen (samen "de Groep"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 16 mei 2018, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2020. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van ageas SA/NV uitgevoerd gedurende één boekjaar.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep, die de geconsolideerde balans op 31 december 2018 omvat, alsook de geconsolideerde resultatenrekening, de uitgebreide geconsolideerde resultatenrekening, het geconsolideerd overzicht van de wijzigingen in het eigen vermogen, het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum, en de toelichting met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen. Deze geconsolideerde jaarrekening vertoont een totaal van de geconsolideerde balans van EUR 101.686,3 miljoen en waarvan de geconsolideerde resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van EUR 996,9 miljoen.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de geconsolideerde financiële toestand van de Groep per 31 december 2018, alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor ons oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de internationale controlestandaarden zoals door de IAASB van toepassing verklaard op de boekjaren afgesloten vanaf 31 december 2018 en nog niet goedgekeurd op nationaal niveau toegepast. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van een bepaalde aangelegenheid

Wij vestigen de aandacht op toelichting 46 bij de geconsolideerde jaarrekening, waarin beschreven wordt dat, hoewel het aangevuld en gewijzigd voorstel voor schikking van alle burgerlijke rechtszaken over de voormalige Fortis-groep voor de gebeurtenissen van 2007 en 2008 (de "Schikking") nu definitief werd, de Vennootschap nog betrokken is bij een aantal gerechtelijke procedures in België als gevolg van de voorbenoemde gebeurtenissen. Toelichting 46 bij de geconsolideerde jaarrekening geeft aan dat, aangezien de Schikking nu definitief is, de risico's verbonden aan deze gerechtelijke procedures zijn afgenomen. Onverminderd het feit dat management niet verwacht dat deze overblijvende risico's een significante invloed hebben op de financiële positie van de Vennootschap, kunnen deze gevolgen, in deze fase, niet precies worden ingeschat. Wij gaan akkoord met de visie van het management. Aldus blijft de conclusie van onderhavig verslag een oordeel zonder voorbehoud.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Toereikendheid van het bedrag van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteiten

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Per jaareinde 31 december 2018 bedragen de technische voorzieningen, zoals in toelichting 20 bij de geconsolideerde jaarrekening gedetailleerd, EUR 80.783,3 miljoen en vertegenwoordigen ze meer dan 79% van het balanstotaal van de Groep. De technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteiten niet-leven worden hoofdzakelijk bepaald op basis van de beste inschatting van schadedossiers uitgevoerd door de beheerders van schadedossiers, rekening houdend met de beschikbare informatie op datum van de afsluiting van het boekjaar. De technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteiten leven worden berekend op basis van de actuariële technieken beschreven in de wet alsook overeenkomstig de technische parameters die uit de verzekeringscontracten voortvloeien. Zoals in toelichting 2.8.7 van de geconsolideerde jaarrekening is vermeld, wordt in het kader van de afsluiting van het boekjaar een test uitgevoerd om de toereikendheid van de verzekeringsverplichtingen (leven en niet-leven) ten aanzien van de geschatte toekomstige kasstromen na te gaan. In voorkomend geval worden de technische voorzieningen verhoogd met het bedrag van de eventuele tekorten die uit de toereikendheidstest zouden voortvloeien.

De toereikendheidstest van de technische voorzieningen is gebaseerd op actuariële technieken. De test is relatief complex aangezien hij steunt op een aantal veronderstellingen met betrekking tot toekomstige gebeurtenissen die een belangrijke mate van beoordeling vereisen.

Deze laatste kunnen worden beïnvloed door toekomstige economische omstandigheden en het ondernemingsbeleid alsook door specifieke wet- en regelgeving binnen de verzekeringssector. De veronderstellingen die in het kader van de toereikendheidstest van de technische voorzieningen gehanteerd worden, hangen voor de verzekeringsactiviteiten niet-leven hoofdzakelijk af van de betaalde bedragen voor schadegevallen, van het aantal opgelopen doch nog niet aangegeven schadegevallen en van de schaderegelingskosten. Voor de verzekeringsactiviteiten leven hangen de veronderstellingen die in het kader van de toereikendheidstest van de technische voorzieningen gehanteerd worden, voornamelijk af van de risico's die verbonden zijn aan sterfte, aan levensverwachting, aan de gevolgen van de vermindering van financiële rendementen (en met name de interestvoeten) alsook aan de algemene kosten. Bovendien heeft de Groep ervoor geopteerd de techniek van schaduwboekhouding ('shadow accounting', een in IFRS omschreven optie) toe te passen en bijgevolg over te gaan tot de eventuele opname van een bijkomende voorziening die door de toepassing van deze boekhoudkundige optie tot stand komt ("de schaduwvoorziening"). Voor de verzekerings- en beleggingscontracten leven die aan IFRS 4 onderworpen zijn en die niet uit afgescheiden

fondsen bestaan, wordt deze schaduwvoorziening bepaald als het negatieve verschil tussen het resultaat van de toereikendheidstest (cf. voorgaande paragraaf) en de netto niet-gerealiseerde meerwaarden van de beleggingen die aan deze contracten zijn toegewezen.

Deze verschillende elementen in combinatie met de eventuele onzekerheid die inherent is aan de technieken van modellering en aan het discretionaire karakter van de veronderstellingen die in het kader van de toereikendheidstest gehanteerd werden, zijn de voornaamste redenen om dit als een kernpunt van onze controle te beschouwen.

Onze auditbenadering betreffende het kernpunt van de controle

We hebben tests uitgevoerd met betrekking tot de operationele doeltreffendheid van de controles die de Groep heeft opgezet om zich te vergewissen van de kwaliteit van de gegevens die in de toereikendheidstest van de technische voorzieningen gebruikt worden.

Met de hulp van onze interne experts in actuariële wetenschappen hebben we eveneens de gepastheid van de gehanteerde veronderstellingen in het licht van de huidige marktomstandigheden beoordeeld alsook de geschiktheid ervan gelet op de in de loop van het boekjaar opgenomen technische resultaten.

Voor de verzekeringsactiviteiten niet-leven hebben we, op onafhankelijke wijze, de schadereserves herberekend op basis van erkende actuariële technieken. Vervolgens hebben we onze resultaten vergeleken met de resultaten van de Groep en hebben we de nodige onderliggende documentatie bekomen die de waargenomen significante verschillen verantwoordt.

We hebben ons er bovendien van vergewist dat de (inkomende en uitgaande) kasstromen die in het kader van de toereikendheidstest van de technische voorzieningen gebruikt zijn, consistent zijn ten opzichte van de stromen die in de berekening van de beste inschatting van technische voorzieningen onder het referentiekader 'Solvabiliteit II' gehanteerd zijn.

Voor een steekproef van contracten hebben we de juistheid getest van de kerngegevens die in de verschillende technische systemen opgenomen zijn en die in het kader van de toereikendheidstest van de technische voorzieningen gebruikt zijn.

Ten slotte hebben we onze bevindingen gedeeld en bevestigd met de leden van het Auditcomité en van het Directiecomité alsook met de actuariële functie van de Groep.

Op basis van onze controlewerkzaamheden menen we dat de in de toereikendheidstest gehanteerde veronderstellingen in het licht van de huidige marktomstandigheden en gelet op de technische resultaten van het afgelopen boekjaar redelijk zijn.

Waardering van de financiële instrumenten die niet onderworpen zijn aan een notering op een gereguleerde markt

Beschrijving van het kernpunt van de controle

De Groep bezit financiële instrumenten die niet onderworpen zijn aan een notering op een gereguleerde markt. Het gaat voornamelijk om obligaties van ondernemingen en aandelen in niet-beursgenoteerde vennootschappen, waarvan de details te vinden zijn in toelichting 11.2 bij de geconsolideerde jaarrekening. De technieken en modellen die worden gebruikt om deze financiële activa te waarderen, maken gebruik van diverse veronderstellingen die, voor veel van hen, gepaard gaan met een bepaalde mate van beoordeling. Hoeveel elementen de reële waarde van het financieel instrument kunnen beïnvloeden hangt overigens af van zowel het type instrument als van het instrument zelf. Bijgevolg zou het gebruik van diverse waarderings-technieken en -veronderstellingen in sterk uiteenlopende schattingen van reële waarde kunnen resulteren.

De onzekerheid die aan deze evaluatietechnieken en -modellen per type instrument verbonden is, is de voornaamste reden om dit als een kernpunt van onze controle te beschouwen.

Onze auditbenadering betreffende het kernpunt van de controle

Wij hebben inzicht verkregen in de interne controleomgeving met betrekking tot de waardering van financiële instrumenten, daarin begrepen de uitgevoerde controles op de prijzen en het validatieproces van de modellen.

We hebben steekproefsgewijs financiële instrumenten uitgekozen en, met behulp van onze experts inzake waardering van financiële instrumenten, een nazicht uitgevoerd van de gehanteerde inschattingen en voornaamste gehanteerde veronderstellingen voor het bepalen van de reële waarde, rekening houdend met de marktgegevens. We hebben eveneens, wanneer zulks gepast werd geacht, de basisgegevens die voor de bepaling van de reële waarde gebruikt zijn getest. Onze experts hebben voor de steekproef van de geselecteerde financiële instrumenten de reële waarde op onafhankelijke wijze herberekend. Ten slotte hebben we de naleving van de toepassing van de door de Groep gehanteerde waarderingsregels beoordeeld.

We beschouwen de voornaamste veronderstellingen die bij het bepalen van de marktwaarde gehanteerd zijn als aanvaardbaar. Uit onze onafhankelijke testen is geen uitzondering gebleken wat betreft het bepalen van de marktwaarde van de beleggingen waarvoor geen genoteerde prijs op een actieve markt bestaat.

IT-systemen en geautomatiseerde controles met betrekking tot de financiële informatie

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Wegens het significante volume van de geregistreerde transacties hangt de betrouwbaarheid van de boekhoudkundige en financiële informatie in eerste instantie af van de kwaliteit van de IT-systemen alsook van de daaraan verbonden interfaces en controles.

De geautomatiseerde boekhoudkundige verwerking, de controleomgeving betreffende de IT-systemen en in het bijzonder het IT-beheer alsook de algemene controles van deze systemen moeten op effectieve wijze zijn ontworpen en werken om de betrouwbaarheid van de financiële informatie te garanderen. Het belangrijke aantal geautomatiseerde controles van verscheidene technische systemen en het belang van de interfaces tussen de verschillende IT-systemen onderling en met het boekhoudkundig systeem zijn de voornaamste redenen om dit als een kernpunt van onze controle te beschouwen.

Onze auditbenadering betreffende het kernpunt van de controle

Met de hulp van onze specialisten inzake IT-audit hebben we inzicht verkregen in de algemene controleomgeving van de Vennootschap met betrekking tot het beheer van de IT-systemen.

In het kader van onze controlewerkzaamheden hebben we tevens de algemene controles die aan de IT-systemen ("ITGC") verbonden zijn beoordeeld, zoals de controles inzake de toegang tot programma's en gegevens en inzake de werking en verdere ontwikkeling van eventuele aanpassingen aan deze systemen. Daarnaast omvatten onze controleprocedures de evaluatie van het ontwerp en de operationele doeltreffendheid van de geautomatiseerde controles binnen de kernprocedures die tot de samenstelling van de door de Groep verstrekte financiële informatie leiden. De bestaande controles en de bijkomende substantieve procedures die in het kader van onze controle als noodzakelijk beschouwd zijn, hebben ons in staat gesteld om ons te vergewissen van de betrouwbaarheid van de door de IT-systemen geproduceerde boekhoudkundige en financiële informatie.

Ten slotte hebben we ons vergewist van de integriteit van de gegevens die via de verschillende IT-systemen doorgegeven worden naar de systemen die voor het samenstellen van de financiële informatie gebruikt worden.

Waardering van de vastgoedbeleggingen

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Per 31 december 2018 bedraagt de boekwaarde van de door de Groep beheerde vastgoedbeleggingen EUR 2.727,3 miljoen. Zoals in toelichting 2.8.2 van de geconsolideerde jaarrekening is vermeld, wordt het vastgoed gewaardeerd op basis van het geamortiseerde-kostprijsmodel overeenkomstig IAS 40, 'Vastgoedbeleggingen'.

In het kader van de afsluiting van de geconsolideerde jaarrekening op 31 december 2018 en teneinde te beoordelen of het boeken van een waardevermindering op deze vastgoedbeleggingen noodzakelijk is, bepaalt de Groep hun reële waarde door een beroep te doen op onafhankelijke experts. Deze experts maken gebruik van waarderingsmodellen die op niet-waarneembare marktgegevens en/of op de discounting van de verwachte kasstromen gebaseerd zijn. Bij het afsluiten van het boekjaar worden de reële waarden onderworpen aan een gedetailleerd nazicht door de Groep teneinde alle gebeurtenissen die zich na de datum van de waarderingszouden voordoen en die een significante invloed op de reële waarde van de vastgoedbeleggingen zouden kunnen hebben, vast te stellen.

De waardering van de vastgoedbeleggingen wordt beschouwd als een kernpunt van de controle omdat het bedrag ten opzichte van het totaal van de beleggingen van de Groep significant is alsook wegens de complexiteit en het inherent subjectieve karakter van elke waardebeoordeling.

Onze auditbenadering betreffende het kernpunt van de controle

We hebben de betrouwbaarheid van de externe waardering beoordeeld en het redelijke karakter van de gehanteerde parameters als volgt bepaald:

- we hebben de objectiviteit, de onafhankelijkheid en deskundigheid van de externe schatters geëvalueerd;
- we hebben eveneens, voor een steekproef van onroerende goederen, het redelijke karakter van de bepaalde reële waarden geschat door middel van een nazicht van de voornaamste parameters door onze eigen experts inzake vastgoedwaardering;
- bij de afsluiting van het boekjaar hebben we ons ervan vergewist dat geen enkele gebeurtenis na de datum van de waarderingen een significante invloed op de reële waarde van de vastgoedbeleggingen zou kunnen hebben.

Ten slotte hebben we ons vergewist van het redelijke karakter van de informatie die in de toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening verstrekt is.

We beschouwen de voornaamste veronderstellingen die bij het bepalen van de reële waarde van het vastgoed gehanteerd zijn als redelijk. Onze onafhankelijke testen hebben geen uitzonderingen aangetoond wat betreft de bepaling van de reële waarde van deze vastgoedbeleggingen.

Overige aangelegenheid

De geconsolideerde jaarrekening van de Vennootschap voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2017 werd door een andere commissaris gecontroleerd, die op 30 maart 2018 een oordeel zonder voorbehoud met benadrukking van een bepaalde aangelegenheid paragrafen over deze geconsolideerde jaarrekening afgeleverd heeft.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van

de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Groep te ontbinden of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten; en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;

- het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld;
- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die aan het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (Herzien in 2018) bij de in België van toepassing zijnde

internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag van de geconsolideerde jaarrekening te verifiëren en verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, en is dit jaarverslag opgesteld overeenkomstig het artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

De op grond van artikel 119, §2 van het Wetboek van vennootschappen vereiste niet-financiële informatie werd opgenomen in het jaarverslag. De Vennootschap heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op de « Sustainable Development Goals » van de Verenigde Naties. Overeenkomstig artikel 148, §1, 5° van het Wetboek van vennootschappen spreken wij ons evenwel niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie is opgesteld in overeenstemming met het vermelde referentiemodel.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Groep;
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening bedoeld in artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

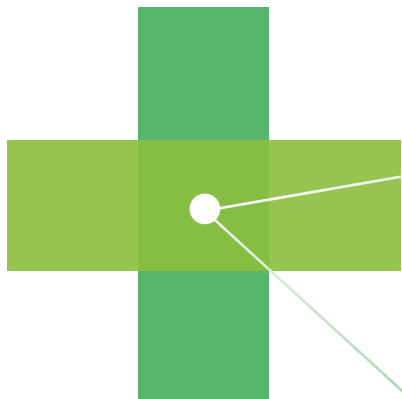
Andere vermelding

Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Sint-Stevens-Woluwe, 26 maart 2019

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren cvba
Vertegenwoordigd door

Yves Vandenplas
Bedrijfsrevisor

**Verkorte
jaarrekening
ageas SA/NV
2018**

7

Algemene informatie

1. Voorwoord

Het merendeel van de 'algemene informatie' wordt verantwoord in het verslag van de Raad van Bestuur van Ageas. In deze algemene informatie treft u alleen informatie aan over ageas SA/NV, die niet elders is verstrekt.

In juni 2018 verleende de NBB ageas SA/NV een vergunning voor de onderschrijving van herverzekeringsactiviteiten.

2. Identificatie

Ageas SA/NV is een naamloze vennootschap. De onderneming is statutair gevestigd in de Markiesstraat 1 te 1000 Brussel. Zij kan bij beslissing van de Raad van Bestuur naar eender waar in Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden overgebracht. De vennootschap is ingeschreven in het rechtspersonenregister van Brussel onder nr. 0451.406.524.

3. Oprichting en publicatie

De vennootschap is opgericht op 6 november 1993 onder de naam 'Fortis Capital Holding'.

4. Plaatsen waar de documenten door het publiek kunnen worden geraadpleegd

De statuten van de vennootschap kunnen geraadpleegd worden op de Griffie van de Rechtbank van Koophandel te Brussel, op de zetel van de vennootschap en op de website van Ageas.

De beslissingen betreffende de benoeming en afzetting van de leden van de organen van de vennootschap worden onder meer gepubliceerd in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad. De financiële berichten over de vennootschap evenals de oproepingen tot de Algemene Vergaderingen worden gepubliceerd in de financiële pers, de kranten en de informatieperiodieken. De jaarrekeningen van de vennootschap zijn verkrijgbaar op de zetel en worden eveneens gedeponneerd bij de Nationale Bank van België. Zij worden elk jaar naar de aandeelhouders op naam verstuurd en naar de personen die er om gevraagd hebben.

5. Bedragen

De bedragen in deze jaarrekening zijn in miljoenen euro's, tenzij anders is vermeld.

6. Controleverklaring

De jaarrekening is nog niet gepubliceerd. PwC zal een oordeel zonder voorbehoud afgeven, met een toelichtende paragraaf omtrent de jaarrekening van ageas SA/NV.

7. Herverzekering

In juni 2018 heeft de NBB herverzekeringslicenties, voor zowel Niet-Leven als Leven aan de vennootschap toegekend. De herverzekeringsactiviteiten zijn vanaf 1 juli 2018 gestart met een 'Quota-share' overeenkomst met de Niet-Leven entiteiten in Portugal. Uitbreiding van de operaties staat gepland voor begin 2019.

Balans na winstdeling

	2018
ACTIVA	
Immateriële vaste activa	1
Beleggingen	7.140
Debiteuren	82
Overige activa	551
Vooruitbetalingen en overlopende baten	14
TOTAAL DER ACTIVA	7.788
PASSIVA	
Eigen vermogen	6.160
Technische voorzieningen	3
Overige voorzieningen	1.171
Crediteuren	446
Overlopende rente en overige verplichtingen	8
TOTAAL DER PASSIVA	7.788

Resultatenrekening

	2018
Saldo technische rekening - niet-levensverzekeringen	1
Saldo technische rekening - levensverzekeringen	
Beleggingsbaten	831
Beleggingskosten	- 17
Overige baten	93
Overige kosten	- 82
Winst of verlies op normale bedrijfsactiviteiten voor belastingen	826
Belasting op winst of verlies	- 1
Voor het boekjaar uit te keren winst of verlies	825

	2018
Resultaatverwerking	
Te bestemmen winstsaldo	1.029
Te bestemmen winst van het boekjaar	825
Overgedragen winst van het vorige boekjaar	205
Onttrekking aan het eigen vermogen	
Aan het kapitaal en de uitgiftepremies	
Aan reserves	
Toevoeging aan het eigen vermogen	41
Aan wettelijke reserve	41
Over te dragen resultaat	573
Uit te keren winst	416
Dividenden	416

Aanvullende toelichting op onderdelen in de balans en de resultatenrekening en reglementaire voorschriften

1.1 Statutaire resultaten van ageas SA/NV volgens Belgische boekhoudregels

ageas SA/NV rapporteerde voor het boekjaar 2018 op basis van de Belgische boekhoudregels een nettowinst van EUR 825 miljoen (2017: EUR 289 miljoen) en een eigen vermogen van EUR 6.160 miljoen (2017: EUR 5.993 miljoen). EUR 1 miljoen kan worden gealloceerd aan de niet-leven-herverzekeringsactiviteiten van de onderneming.

1.2 Toelichting bij de balans en de winst- en verliesrekening

De balans en winst- en verliesrekening kunnen als volgt worden verklaard.

1.2.1 ACTIVA

1.2.2.1 Immateriële vaste activa

(2018: EUR 1 miljoen; 2017: EUR 1 miljoen)

1.2.1.2 Beleggingen

(2018: EUR 7,140 miljoen; 2017: EUR 6.791 miljoen)

Beleggingen omvatten de volgende zakten:

	2018	2017
Beleggingen	7.140	6.791
Deelnemingen	6.440	6.441
Ageas Insurance International	6.436	6.436
Royal Park Investments	4	5
Lening aan AG Insurance)	350	350
Staatsobligaties en termijn deposito's	350	

1.2.1.3 Debiteuren

(2018: EUR 82 miljoen; 2017: EUR 248 miljoen)

Vorderingen omvatten EUR 3 miljoen gerelateerd aan de herverzekeringsactiviteiten van de onderneming.

1.2.1.4 Overige activa

(2018: EUR 551 miljoen; 2017: EUR 476 miljoen)

Eigen aandelen

In het kader van inkoopprogramma's eigen aandelen kocht ageas SA/NV 4.791.752 eigen aandelen in voor een bedrag van EUR 207 miljoen. In 2018 werden 6.377.750 eigen aandelen ingetrokken.

143,880 van de eigen aandelen met een waarde van EUR 6 miljoen werden gebruikt om de 'restricted shares' programma's voor sommige personeelsleden en bestuurders van de vennootschap af te dekken.

1.2.1.5 Vooruitbetalingen en overlopende baten

(2018: EUR 14 miljoen; 2017: EUR 13 miljoen)

Dit betreft voornamelijk nog te ontvangen rente op de EUR 350 miljoen lening aan AG Insurance en uitgestelde bedrijfskosten.

1.2.2 Passiva

1.2.2.1 Eigen Vermogen

(2018: EUR 6.160 miljoen; 2017: EUR 5.993 miljoen)

Kapitaal

(2018: EUR 1.502 miljoen; 2017: EUR 1.550 miljoen)

De afname van het kapitaal is het gevolg van de vernietiging van eigen aandelen.

Uitgiftepremies

(2018: EUR 2.051 miljoen; 2017: EUR 2.247 miljoen)

De afname van de uitgiftepremies is het gevolg van de vernietiging van eigen aandelen.

Wettelijke reserve

(2018: EUR 55 miljoen; 2017: EUR 14 miljoen)

Van de voor winstbestemming beschikbare winst wordt jaarlijks 5% toegevoegd aan de wettelijke reserve.

Onbeschikbare reserves

(2018: EUR 201 miljoen; 2017: EUR 243 miljoen)

Onbeschikbare reserves hebben betrekking op eigen aandelen, die gehouden worden door ageas SA/NV.

Beschikbare reserves

(2018: EUR 1.777 miljoen; 2017: EUR 1.735 miljoen)

De toename van de beschikbare reserves heeft betrekking op de verschuiving naar de onbeschikbare reserves in verband met de inkoop van eigen aandelen (minus EUR 207 miljoen), een verschuiving van EUR 6 miljoen van onbeschikbare reserves met betrekking tot de afhandeling van een regeling voor aandelen en de intrekking van eigen aandelen voor EUR 243 miljoen.

Overgedragen winst / verlies

(2018: EUR 573 miljoen; 2017: EUR 205 miljoen)

Het boekjaar 2018 sloot af met een winst van EUR 825 miljoen. Dit betekent dat met inachtneming van de toevoeging aan de wettelijke reserves (EUR 41 miljoen) en de voorgestelde dividenduitkering (EUR 419 miljoen, waarvan vorig jaar al 3 miljoen was overgedragen uit de beschikbare reserves), de over te dragen winst EUR 573 miljoen beloopt.

1.2.2.2 Voorzieningen

(2018: EUR 1.171 miljoen; 2017: EUR 1.558 miljoen)

De daling in de voorzieningen vloeit voort uit de lagere waarde van RPN(I) (EUR 89 miljoen) en een verlaging van de voorziening voor de

schikking als gevolg van de betalingen aan in aanmerking komende aandeelhouders in 2018 (minus EUR 297 miljoen). Zie noot 26 'Voorzieningen' van de Geconsolideerde jaarrekening voor nadere details.

1.2.2.3 Crediteuren

(2018: EUR 446 miljoen; 2017: EUR 437 miljoen)

De toename van de schulden wordt met name verklaard door het aan aandeelhouders uit te betalen dividend over het boekjaar (2018: EUR 415 miljoen; 2017: EUR 410 miljoen). Daarnaast is onder Crediteuren inbegrepen nog niet uitbetaald dividend met betrekking tot voorgaande jaren (2018: EUR 3 miljoen; 2017: EUR 11 miljoen).

1.2.2.4 Overlopende rekeningen

(2018: EUR 8 miljoen; 2017: EUR 17 miljoen)

De overlopende rekeningen hebben met name betrekking op voorzieningen voor de 'restricted share' programma's voor bepaalde personeelsleden en bestuurders van de onderneming en op een aantal voorzieningen voor de kosten van de Nederlandse stichtingen die zich bezighouden met de schikking ten aanzien van de aan de voormalige Fortis-groep gerelateerde rechtszaken.

1.2.3 Resultatenrekening

1.2.3.1 Saldo technische rekening - niet-levensverzekeringen

(2018: EUR 1 miljoen; 2017: nihil)

Resultaat op de herverzekeringsactiviteiten (niet-leven) van de onderneming

1.2.3.2 Beleggingsbaten

(2018: EUR 831 miljoen; 2017: EUR 635 miljoen)

Onder beleggingsbaten vallen dividenden die ontvangen zijn van dochterondernemingen en deelnemingen (2018: EUR 813 miljoen; 2017: EUR 618 miljoen).

1.2.3.3 Beleggingskosten

(2018: EUR 17 miljoen; 2017: EUR 16 miljoen)

1.2.3.4 Overige baten

(2018: EUR 93 miljoen; 2017: EUR 10 miljoen)

De stijging van de overige baten heeft betrekking op het verwachte lagere bedrag voor de afwikkeling van RPN(I) (EUR 89 miljoen).

1.2.3.5 Overigen lasten

(2018: EUR 82 miljoen; 2017: EUR 340 miljoen)

De samenstelling van kosten is als volgt:

▪ Diensten en diverse goederen	EUR 47 miljoen
▪ Personeelskosten	EUR 21 miljoen
▪ Overige bedrijfskosten	EUR 14 miljoen

1.3 Reglementaire vereisten (art. 96 en 119, Belgisch Wetboek van Vennootschappen)

Belangenconflict

Vanwege een belangenconflict en zoals voorzien in artikel 523 van de Vennootschapswetgeving, zijn de notulen van de vergaderingen van de Raad van bestuur van 13 november 2018 opgenomen in het Verslag van de Raad van Bestuur behorende bij de statutaire jaarrekening van ageas SA/NV.

1.3.1 Informatie over de omstandigheden die de ontwikkeling van de vennootschap aanmerkelijk kunnen beïnvloeden

Zie noot Waarschuwing ten aanzien van mededelingen met betrekking tot de toekomst.

1.3.2 Informatie omtrent de werkzaamheden op het gebied van onderzoek en ontwikkeling

De vennootschap heeft geen werkzaamheden op het gebied van onderzoek en ontwikkeling uitgevoerd.

1.3.3 Bijkantoren van de vennootschap

Als gevolg van de fusie tussen ageas SA/NV en ageas N.V. in 2012, is in Nederland een bijkantoor geopend (Nederlandse vaste inrichting). Dit bijkantoor werd in 2018 gesloten.

1.3.4 Going concern

Naar onze mening zijn er geen objectieve redenen waarom waardeeringsregels op basis van het going concern-beginsel niet zouden kunnen worden toegepast. De verwachting is dat de nog overgedragen verliezen op de balans de komende jaren zullen worden weggewerkt.

1.3.5 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen belangrijke gebeurtenissen plaatsgevonden sinds de balansdatum van de vennootschap waardoor de jaarrekening van ageas SA/NV per 31 december 2018 zou moeten worden aangepast.

1.3.6 Overige informatie die volgens het Belgisch Wetboek van Vennootschappen in dit verslag moeten worden opgenomen

Ontlasting van de bestuurders en de externe accountant

Zoals voorgeschreven in de wet en de statuten van de vennootschap, verzoeken wij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders om de Raad van Bestuur en de externe accountant te willen ontlasten van hun mandaat.

Kapitaalverhoging en uitgifte van warrants

In 2018 heeft geen kapitaalverhoging, noch een uitgifte van warrants plaatsgevonden.

Niet-controle gerelateerde opdrachten uitgevoerd door de externe accountant in 2018

De externe accountant heeft in 2018 een aanvullende opdracht uitgevoerd in verband met belastingadvies.

Gebruik van financiële instrumenten

Zie noot 5 Risicomanagement van de Geconsolideerde Jaarrekening.

Gebruik van financiële instrumenten

Zie Verslag van de Raad van Bestuur, punt 4 Corporate Governance Statement in het Jaarverslag.

Bezoldigingsverslag

Zie Verslag van de Raad van Bestuur, punt 4.7 Verslag van het Remuneration Committee in het Jaarverslag.

8

**Overige
informatie**

Waarschuwing ten aanzien van mededelingen met betrekking tot de toekomst

Bepaalde mededelingen die zijn opgenomen in dit Jaarverslag, waaronder de mededelingen die worden gedaan in de hiervan deel uitmakende hoofdstukken Bericht aan de aandeelhouders, Overzicht activiteiten, Verslag van het Executive Committee en noot 5 Risicomanagement, betreffen toekomstverwachtingen en andere uitspraken over de toekomst die zijn gebaseerd op de huidige visie, ramingen en aannames van het management met betrekking tot toekomstige gebeurtenissen. Deze mededelingen worden gedaan onder voorbehoud van bepaalde risico's en onzekerheden die tot gevolg kunnen hebben dat de werkelijke resultaten, prestaties of gebeurtenissen wezenlijk afwijken van die welke expliciet of impliciet in deze mededelingen zijn weergegeven, waaronder het niveau van de voorzieningen met betrekking tot de krediet- en beleggingsportefeuilles.

Andere, meer algemene factoren die de resultaten kunnen beïnvloeden, zijn onder meer:

- de algemene economische omstandigheden;
- veranderingen in de rente en de ontwikkelingen op de financiële markten;
- frequentie en omvang van verzekerde schadegevallen;
- het niveau en de ontwikkeling van de sterfte, morbiditeit en van de bestendigheid van de verzekeringsportefeuille;
- valutakoersen, met inbegrip van de koers van de euro ten opzichte van de US dollar;
- veranderingen in het prijs- en concurrentieklimaat, met inbegrip van een toename van de concurrentie in België;
- veranderingen in de binnen- en buitenlandse wetgeving, voorschriften en belastingen;
- regionale of algemene veranderingen in de waardering van activa;
- grote (natuur)rampen;
- het niet in staat zijn om bepaalde risico's op economisch verantwoorde wijze te herverzekeren;
- de toereikendheid van verliesreserves;
- veranderingen in de wet- en regelgeving betreffende de bancaire, verzekerings-, beleggings- en/of effectensector;
- veranderingen in het beleid van centrale banken en/of buitenlandse overheden; en
- algemene concurrentiefactoren op wereldwijde, regionale en/of nationale schaal.

Beschikbaarheid van bedrijfsdocumenten voor openbare inzage

De statuten van de vennootschappen ageas SA/NV kunnen geraadpleegd worden op de Griffie van de Rechtbank van Koophandel in Brussel (ageas SA/NV) en op het hoofdkantoor van de vennootschap.

Het Jaarverslag wordt gedeponereerd bij de Nationale Bank van België (ageas SA/NV). De beslissingen inzake (her)benoeming en vertrek van bestuurders worden onder andere gepubliceerd in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad (ageas SA/NV).

De financiële berichten over de vennootschappen alsmede de oproepingen tot de algemene vergaderingen worden gepubliceerd in de financiële pers, de kranten en de informatieperiodieken. Het Jaarverslag van de vennootschappen, evenals een lijst met alle deelnemingen van Ageas, zijn verkrijgbaar op het hoofdkantoor en worden eveneens gedeponereerd bij de Nationale Bank van België. Deze worden elk jaar

naar de aandeelhouders op naam verstuurd en op verzoek naar de personen die daarom vragen.

Informatieverstrekking aan aandeelhouders en beleggers

Genoteerde aandelen

Het aandeel Ageas is genoteerd aan de NYSE Euronext Brussel. Daarnaast heeft Ageas een gesponsord ADR-programma in de Verenigde Staten.

Type aandelen

De aandelen kunnen op naam of gedematerialiseerd worden gehouden.

Registratie van gedematerialiseerde aandelen

De vennootschap biedt de aandeelhouders de mogelijkheid om hun gedematerialiseerde aandelen kosteloos te laten registreren. Ageas heeft een snelle omzettingsprocedure ontwikkeld zodat de aandelen op korte tijd als gedematerialiseerde aandelen geleverd kunnen worden.

ageas SA/NV, Corporate Administration
Markiesstraat 1, 1000 Brussel, België
E-mail: corporate.adm@ageas.com

Informatie en communicatie

De vennootschap stuurt haar berichten, zoals het jaarverslag, kosteloos aan de houders van geregistreerde gedematerialiseerde aandelen. De vennootschap nodigt elke houder van gedematerialiseerde aandelen die bij de vennootschap geregistreerd werden persoonlijk uit om deel te nemen aan de Algemene Vergaderingen en bezorgt hen de agenda, de voorstellen voor besluiten en de volmachten voor hun vertegenwoordiging en voor hun deelname aan de stemming. Op de datum waarop het dividend wordt uitgekeerd, crediteert de vennootschap automatisch de bankrekeningen die haar werden opgegeven door de houders van gedematerialiseerde aandelen die bij de vennootschap geregistreerd werden, met het bedrag van de hen toekomende dividenden.

Begrippenlijst en Afkortingen

Achtergestelde obligatie (lening)

Een lening (of effect) dat lager staat in de rangorde van schulden die aanspraak kunnen maken op activa en inkomsten.

Basispunt (bp)

Een honderste procentpunt (0,01%).

Beleggingscontract

Een levensverzekeringscontract dat het financiële risico, maar geen significant verzekeringsrisico overdraagt.

Bijzondere waardevermindering

Het bedrag waarmee de boekwaarde van een actief zijn realiseerbare waarde overtreft. In dergelijke gevallen zal de boekwaarde via de resultatenrekening teruggebracht worden tot de reële waarde.

Bruto geboekte premies

Totale premies (al dan niet verdiend) voor in een bepaalde periode aangegane verzekeringscontracten, zonder aftrek van in herverzekering gegeven premies.

Cash flow hedge

Een afdekking van het risico op schommelingen in de kasstromen van een actief of een verplichting of van een verwachte toekomstige transactie en die voortkomen uit variabele koersen of prijzen.

Clean fair value

De reële waarde, exclusief het ongerealiseerde deel van de opgelopen rente.

Clearing

De administratieve vereffening van effecten, futures en opties via een verrekeningsagentschap en de eraan verbonden financiële instellingen (clearing members).

Contantewaardeberekening

Een waarderingsmethode waarbij de verwachte toekomstige kasstromen verdisconteerd worden tegen een rentevoet die de tijdswaarde van het geld uitdrukt alsook een risicopremie die een weerspiegeling vormt van de extra opbrengst die beleggers verlangen om het risico te compenseren dat de verwachte kasstroom niet wordt gerealiseerd.

Contractlimieten

Onder Solvency II maken in principe alle met een verzekeringscontract verband houdende verplichtingen, met inbegrip van verplichtingen die

verband houden met unilaterale rechten van de verzekeringsonderneming om de reikwijdte van de overeenkomst en de met betaalde premies verband houdende verplichtingen te vernieuwen of te verlengen, deel uit van de overeenkomst. De verplichtingen die verband houden met de verzekeringsdekking die door de verzekeringsonderneming wordt geboden na de toekomstige datum waarop de overeenkomst te beëindigen, (b) uit hoofde van de overeenkomst te betalen premies af te wijzen of (c) de uit hoofde van de overeenkomst te betalen premies of uitkeringen zodanig te wijzigen dat de premies de risico's volledig weerspiegelen die niet tot de overeenkomst behoren, tenzij de verzekeringsonderneming de verzekeringnemer ertoe kan verplichten de toekomstige premies van dat deel te betalen.

Credit spread

Het renteverskil tussen overheidsobligaties en bedrijfsobligaties (ook wel 'credits' genoemd).

Custody (bewaarneming)

Overeenkomst, meestal tussen een belegger en een bank (maar eventueel ook een agent of een trustbedrijf), waarbij de belegger effecten, goud of andere kostbaarheden tegen betaling in bewaring geeft bij de bank, die daarvoor een vergoeding in rekening brengt.

Derivaat

Een financieel instrument zoals een swap, futures- of termijncontract of optie (geschreven of gekocht). Dat financiële instrument heeft een waarde die verandert naar gelang de veranderingen in de onderliggende waarde. Het instrument vergt weinig tot geen aanvangsinvestering en wordt op een tijdstip in de toekomst afgewikkeld.

Discretionaire winstdeling

Een contractueel recht om, in aanvulling op gegarandeerde voordelen, aanvullende voordelen te ontvangen:

- die waarschijnlijk een aanzienlijk deel van de totale contractuele uitkeringen vormen;
- waarvan het bedrag of de timing volgens contract naar goeddunken van de emittent is; en
- Die contractueel gebaseerd zijn op: (i) de prestaties van een bepaalde pool van contracten of een bepaald type contract; (ii) gerealiseerde en/of ongerealiseerde beleggingsresultaten van een bepaalde pool van door de emittent gehouden activa; of (iii) de winst of het verlies van de vennootschap, het fonds of een andere entiteit die het contract uitgeeft.

Dochteronderneming

Ondernemingen waarin Ageas, direct of indirect, het financiële en operationele beleid kan sturen teneinde voordelen uit deze activiteiten te verwerven ('beleidsbepalende invloed').

Door activa gedekte effecten

Obligaties of andere schuldeffecten, gedekt door schuldinstrumenten (anders dan hypotheke) of schuldvorderingen.

Effectenuitleentransacties

Een lening van een effect van de ene partij aan de andere, die op zijn beurt het effect dient terug te bezorgen op de eindvervaldag van de transactie. Tegenover een dergelijke lening staat veelal een onderpand. Dit type transactie geeft aan de eigenaar van het effect de mogelijkheid om extra rendement te behalen.

Employee benefits

Het geheel van niet-verplichte verzekeringen en andere voorzieningen die werknemers, naast hun salaris, ontvangen in ruil voor door hen verrichte diensten.

Financiële lease

Een leaseovereenkomst die vrijwel alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en beloningen overdraagt. Het eigendom kan uiteindelijk wel of niet worden overgedragen.

Geamortiseerde kostprijs

Bedrag waarvoor het financieel actief of de financiële verplichting bij de eerste opname in de balans wordt opgenomen, verminderd met aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de via de effectieve-rentemethode bepaalde geaccumuleerde afschrijving van het verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag, en verminderd met eventuele afboekingen wegens bijzondere waardeverminderingen.

Geassocieerde deelneming

Een onderneming waarin Ageas invloed van betekenis heeft zonder overwegende zeggenschap.

Gestructureerde schuldinstrumenten

Gestructureerde kredietinstrumenten zijn waardepapieren, die gecreëerd worden door het herverpakken van kasstromen uit financiële contracten en bevatten obligaties gedekt door overige activa (ABS), obligaties gedekt door hypotheke (MBS) en schuldpapieren met onderpand (CDO's).

Goodwill

Dit vertegenwoordigt het positieve verschil tussen enerzijds de reële waarde van de activa, passiva en uitgegeven eigenvermogeninstrumenten plus eventuele direct aan de bedrijfscombinatie toe te schrijven kosten, en anderzijds het belang van Ageas in de reële waarde van de activa, passiva en voorwaardelijke verplichtingen.

Hedge accounting

Verantwoording van de compenserende effecten van veranderingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument en de reële waarde van het afgedekte instrument in de resultatenrekening van dezelfde periode.

IFRS

De standaard internationale boekhoudregels voor het opstellen van jaarrekeningen per 1 januari 2005 voor alle beursgenoteerde ondernemingen binnen de Europese Unie, die de jaarcijfers beter vergelijkbaar maken en beter inzicht in de financiële positie en resultaten verschaffen.

Immateriële vast actief

Een identificeerbaar, niet-monetair actief. Het immaterieel vast actief wordt verantwoord tegen kostprijs als het toekomstige economische voordelen zal opleveren en de kostprijs van het actief betrouwbaar kan worden bepaald.

In een contract besloten derivaten

Een afgeleid instrument dat in een ander contract, het basiscontract, ligt besloten. Het basiscontract kan een schuld- of aandeleninstrument zijn, een lease, een verzekeringscontract of een verkoop- of aankoopcontract.

Invaliditeitsverzekering

Verzekering tegen de financiële gevolgen van langdurige arbeidsongeschiktheid.

ISO-valutalijst

AUD	Australië, dollars
CAD	Canada, dollars
CHF	Zwitserland, francs
CNY	China, yuan/renminbi
DKK	Denemarken, kronen
GBP	Verenigd Koninkrijk, ponden
HKD	Hongkong, dollar
HUF	Hongarije, Forint
INR	India, Rupees
MAD	Marokko, Dirham
MYR	Maleisië, ringgit
PHP	Filipijnse peso
PLN	Polen, Zloty
RON	Roemenie, Leu
SEK	Zweden, kronor
THB	Thailand, baht
TRY	Turkije, nieuwe lira
TWD	Taiwan, nieuwe dollars
USD	Verenigde Staten, dollars
ZAR	Zuid-Afrika, rand

Kredietverlies

Het verschil tussen alle contractuele kasstromen die aan een entiteit verschuldigd zijn overeenkomstig het contract en alle kasstromen die de entiteit verwacht te ontvangen (d.w.z. alle mankerende bedragen), gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet.

Liquiditeitsrisico

Een metriek die het mogelijk maakt om te beoordelen of de binnenkomende kasstromen van Ageas de liquiditeitspositie garanderen om efficiënt te kunnen opereren, de reputatie van Ageas in de markt te behouden en het toelaat om onder normale marktcondities de uitgaande kasstromen af te dekken.

Marktkapitalisatie

De waarde die door de beurs aan de vennootschap wordt toegekend. Marktkapitalisatie is gelijk aan het aantal uitstaande aandelen vermenigvuldigd met de geldende koers van het aandeel.

NCI

Non-controlling interest (minderheidsbelang).

Netto-investeringshedge

Een afdekking van het financiële risico van een netto investering in een buitenlandse entiteit door een transactie met een compenserend risicoprofiel af te sluiten.

Omgekeerde terugkoopovereenkomst

De aankoop van een effect waaraan een overeenkomst gekoppeld wordt om het op een toekomstige datum tegen een hogere prijs terug te verkopen.

Operationele lease

Een overeenkomst die het gebruik van een goed toelaat tegen periodieke betalingen, maar geen overdracht inhoudt van een eigendomstitel. Het financiële risico blijft bij de schuldeiser of leasinggever.

Operationele marge

Het bedrijfsresultaat gedeeld door de nettopremies. Het bedrijfsresultaat is de winst of het verlies uit alle activiteiten, inclusief het technisch en beleggingsresultaat.

Optie

Het recht, maar niet de verplichting, om een effect gedurende een bepaalde periode of op een bepaalde datum tegen een bepaalde prijs te kopen (calloptie) of verkopen (putoptie).

Overlopende acquisitiekosten

De kosten van nieuwe en hernieuwde verzekeringen omvatten voornamelijk commissies, uitgaven met betrekking tot tussenpersonen en uitgifte van nieuwe polissen. Deze variëren naar gelang en houden hoofdzakelijk verband met de productie van nieuwe verzekeringen en worden uitgesteld en afgeschreven.

Private equity

Effecten van bedrijven die niet aan een beurs zijn genoteerd. Omdat een markt ontbreekt, moet een belegger zelf een koper vinden als hij zijn aandeel in een dergelijk bedrijf wil verkopen.

Reële waarde

De waarde waarvoor activa (passiva) kan worden gekocht (opgelopen) of verkocht (afgehandeld), tussen kennishebbende en welwillende partijen in een marktconforme transactie.

Reële waarde afdekking

Een afdekking om de blootstelling te beperken aan schommelingen in de reële waarde van een actief of een verplichting (dan wel een deel daarvan), of een vaststaande verbintenis. De schommeling van de reële waarde is verbonden aan een specifiek risico en is van invloed op de gerapporteerde netto winst.

Shadow accounting

Onder IFRS 4 kunnen niet gerealiseerde resultaten op activa die gelden als dekking voor de verzekeringsverplichtingen in de waardering van verzekeringsverplichtingen worden opgenomen op eenzelfde wijze als gerealiseerde resultaten. De hieraan gerelateerde aanpassing van de verzekeringsverplichtingen (of overlopende acquisitiekosten of immateriële activa) worden uitsluitend verantwoord in het eigen vermogen indien de niet-gerealiseerde meerwaarden rechtstreeks is het eigen vermogen worden verantwoord.

SPPI (Solely Payments of Principal and Interest)

Een financieel actief voldoet aan de SPPI-test indien de contractuele voorwaarden van het financieel actief op specifieke data uitsluitend aanleiding zijn voor betaling van aflossingen op de hoofdsom en rente op de uitstaande hoofdsom.

Stressed-liquiditeitsrisico

Een metriek die het mogelijk maakt om te beoordelen of de binnenkomende kasstromen van Ageas de liquiditeitspositie garanderen om efficiënt te kunnen opereren, de reputatie van Ageas in de markt te behouden en verliezen op verplichtingen te voorkomen onder 'gestreste' liquiditeitscondities.

Transactiedatum

De datum waarop Ageas toetreedt tot de contractuele bepalingen van het instrument.

Value of Business Acquired (VOBA)

De contante waarde van toekomstige winsten (ook gedefinieerd als 'value of business acquired' of 'VOBA') uit verworven verzekeringcontracten. De VOBA wordt verantwoord als immaterieel actief en afgeschreven over de opnameperiode van de premie of bruto winst van de polissen.

VaR

Afkorting van Value at Risk. Een techniek op basis van de statistische analyse van historische marktontwikkelingen en fluctuaties. De VaR bepaalt de kans dat het verlies op een portefeuille een bepaald bedrag zal overschrijden.

Vastgoedbeleggingen

Vastgoed dat wordt aangehouden omwille van huuropbrengsten of een stijging van de kapitaalwaarde.

Verzekeringscontract

Contracten die aan de ene partij (Ageas, dochtermaatschappijen of deelnemingen) een aanzienlijk verzekeringsrisico overdragen van de andere Partij (de verzekeringsnemer) door overeen te komen om de verzekeringsnemer te vergoeden voor een onvoorziene gebeurtenis die schade berokkent aan de verzekerde.

Verwachte kredietverliezen

Het gewogen gemiddelde van de kredietverliezen met het respectievelijke wanbetalingsrisico als weging.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn verplichtingen die onzekerheden met zich meebrengen in hoogte of tijdstip van betaling. Voorzieningen worden verantwoord op de balans indien er een bestaande (wettelijke of constructieve) verplichting is tot overdracht van economische voordelen, zoals kasstromen, als gevolg van gebeurtenissen in het verleden en indien op de balansdatum een betrouwbare schatting mogelijk is.

Afkortingen

AFS	Voor verkoop beschikbaar
ALM	Asset and liability management
CASHES	Convertible and Subordinated Hybrid Equity-linked Securities
CDS	Credit default swap
CEU	Continentaal Europa
CGU	Cash generating unit (kasstroomgenererende eenheid)
DPF	Discretionary participation features (discretionaire winstdelingscomponent)
ECL	Verwachte kredietverliezen
EPS	Earnings per share (winst per aandeel)
Euribor	Euro inter bank offered rate
EV	Embedded value
FRESH	Floating rate equity linked subordinated hybrid bond
HTM	Held to maturity (tot einde looptijd aangehouden)
HFT	Held for trading (aangehouden voor handelsdoeleinden)
IBNR	Incurred but not reported
IFRIC	International Financial Reporting Interpretations Committee
IFRS	International Financial Reporting Standards
LAT	Liability adequacy test
MCS	Mandatory Convertible Securities
OTC	Over the counter
SPPI	Solely Payments of Principal and Interest (uitsluitend betaling hoofdsom en rente)
SPE	Special purpose entity
VK	Verenigd Koninkrijk

Ageas en ageas SA/NV
Markiesstraat 1
1000 Brussel, België
Tel: +32 (0) 2 557 57 11
Fax: +32 (0) 2 557 57 50
Internet: www.ageas.com
E-mail: info@ageas.com